

Bisiklet nedir ki?

Aydan Çelik 19.03.2009

Hoşbulduk.

Türk basınında Hıncal Uluç, Alp Ulagay, Sevin Okyay gibi bisikletsever yazarlar olsa da, bildiğimiz kadarıyla özel olarak bisikleti ele alan bir köşe kadısı yok.

İşte biz ikimiz (Aydan ve Şeytan) bu boşluğu doldurmaya adayız. (Heyyyt...Açın bisikletin önünü!)

Esas olarak meselenin sportif kısmına odaklansak da, bisiklet kültürüyle ilgili her konu kapsama alanımızda. Düsturumuz belli: "Bisiklete dair hiçbir şey bize yabancı değildir."

Madem böyle havalı cümleler kuruyoruz. Bir vecizeyi daha deforme edelim ve diyelim ki: Bisiklet asla sadece bisiklet değildir "Peki nedir?" dersiniz cevabımız artık bir temcit pilavı kıvamına gelen Bisiklet Manifestosu'nda gizlidir.

Haftaya görüşmek dileğiyle.

***

BİSİKLET MANİFESTOSU

Bisiklet nedir?

- Eşitliktir: Bazen o sizi taşır, bazen siz onu.
- Özgürlüktür: Ferman padişahın, dağlar bizimdir.
- Kardeşliktir: Bir ağaç gibi tek ve hür öte yandan.
- Tevazudur: Estağfirullah beri yandan.
- Çocukluktur: Hayatla izdivacın balayı günlerinden.
- Aylaklıktır: Akreple yelkovana nispet.
- Sûkunettir: Ne der filozof: gürültü, zekayla ters orantılıdır.
- İdraktır: Hepimiz Gogol'un Palto'sundan çıktık.
- Rüyadır: Üç yaşında başlar, hayat boyu sürer.
- Hayal gücüdür: Durduğunda devrilir.
- Dengedir: Statükoyla alakasız.
- Şeytan arabasıdır: İtaat mı, o da kim?
- Aşktır: Her bahar sırtınızı ürpertir.
- Libidodur: Düz duvarlar sizindir.
- Bahardır: Papatyalarla aynı nebatattan.
- Yazdır: Yaz yaz bitmez bir metnin iki noktası.
- Kıştır: Her mevsim Vivaldi.
- Kendisidir: Doğan görünümlü Şahin değil.
- Ütopyadır: Ayaklar hep havada.

- Kırmızıdır: Hayali cihan değer, hele bir ihtimal iken.
- Muhaliftir: İktidara müdanasız.
- Mesttir: Ömer Hayyam'ın üzüm suyundan.
- Bir lokma bir hırkadır: Derviş soyundan.
- Şehrazat'tır Bağdat'ta: Binbir geceden süzülür.
- Kerameti kendinden menkuldür: Bir bilen bilir, bir de binen.
- Bi tur versenedir: Boş arsaların rant'a yenik düşmediği zamanlardan.
- Aşüftedir: Yoldan çıkartır.
- Mor Külhanidir: Kendi kendine çalan bir davul zurna.
- Rosinantedir: Don Kişot'un altında olsaydı değirmenler bizimdi.
- Rüzgargülüdür: Kır evinin verandasında.
- Yelken, balık, dümen, su: Hepsi birdendir.
- İsyandır: Bush'u iki kere dehledi üzerinden.
- Şarabi eşkiyadır: Şan verir ortalığa her bahar.
- Köroğludur: Otomobil icat olur mertlik bozulur.
- Tek kişilik karnavaldır: Dünyanın sokaklarından.
- Müslüman mahallesinde salyangozdur: Eyvallahı yoktur aleme.
- Kel-âlâkadır: Bütün bağlamlardan muaf.

LANCE DÖNDÜ

Dünyanın 1 numaralı bisiklet fenomeni Lance Armstrong, üç yıl sonra yollara geri döndü. Lance, Avrupa'daki ilk yarışını 21 Mart Cumartesi Milan-Sanremo'da koşacak. 298 km. lik yarış, saat 17.00'den itibaren Eurosport'tan canlı yayınlanacak. Biz de orada olacağız, bekleriz.

BİSİKLETLİ ADAY

Önümüzdeki hafta yerel seçimler var. Nedense hiçbir aday, bütün dünyada, artık bir ulaşım ögesi olarak kabul edilen bisikleti ağızına bile almıyor. Allahtan içimize su serpen istisnalar var: Kadıköy'ün bağımsız belediye başkan adayı Nursel Şengür onlardan bir tanesi. Şengür ve dostları, 22 Mart Pazar saat 13.00'te Kadıköy İskelesi'nde buluşup pedal çevirecekler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lance düştü

Aydan Çelik 26.03.2009

Orhan Abi, vakti zamanında, "Hiçbir şey hayat kadar şaşırtıcı olamaz, yazı hariç" diye bir laf etmişsin.

Eyvallah, güzel laf etmişsin. Ama kabul et, eksik etmişsin.

Zira bisikleti unutmuşsun. İnan, bisiklet de en az yazı kadar şaşırtıcıdır.

Bak anlatayım.

Lance Armstrong'un, şu son hafta yaşadıkları bile bu tezimi doğrulamaya yeter.

Sen o kadar badire atlat, Fransa Tur'larında rekorlar kır, dağları, denizleri aş, sonra da git İspanya'da küçücük bir dereye boğul. Kansere denen o illeti ringe yapıştır, sonra da git, kırkırk bir köprücük kemiğine yenil. Olacak iş mi yani?

Oysa her şey ne güzel başlamıştı.

2009'da bisiklete döneceğini açıkladığında yer yerinden oynamış, cümle-âlem bayram etmişti. Zira onun bisiklete dönmesi, spotların da bisiklete dönmesi anlamına geliyordu.

Konuyla ilgili herkes, "patron" lakaplı bu adamın niyetinin ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. O, bir iddiası olmadığını, amacının kansere dikkat çekmek olduğunu söylese de, kendisini tanıyanlar konunun bu vaatle sınırlı kalmayacağını biliyordu.

Önce ocakta Avustralya'da Tour Down Under'da yarıştı ve 71. oldu. Bu derece o kadar önemli değildi. Zira TDU, herkes için bir ısınma turuydu.

Şubat ayındaki California Turu ise her anlamda onun dönüşünün izlerini taşıyordu. Halen çok iddialı, halen çok hırslıydı. Takım arkadaşı Leipheimer'in şampiyon olmasında, 7. olan Lance'in büyük katkısı vardı.

Mart ile birlikte bisiklet, gerçek yurduna yani Avrupa'ya döndü. Lance sezonun açılış yarışlarından Paris-Nice'e katılmadı. Takımın başında son yılların en parlak bisikletçisi sayılan Contador vardı. Ne var ki mutlak favori gösterilen "El Pistolero" turu kazanamadı ve "Astana'da patron kim," sorusunun cevabı da yavaş yavaş şekillenmeye başladı.

21 martta başlayan Milan-Sanremo'da 21 numaralı formayı taşıyan Lance, yaklaşık dört yıl sonra ilk kez Avrupa yollarında pedal çeviriyordu. Amacının sağ salim finiş görmek ve sezona devam olduğunu söylüyordu. Yarışı İngilizlerin müthiş yeteneği Cavendish kazandı. Lance ise finiş 125. sırada ve sağ salim ulaştı.

Artık herkesin gözü 23 martta İspanya'da başlayacak olan Castilla-Leon turundaydı. Çünkü Armstrong ile Contador ilk defa birlikte pedal çevireceklerdi. Ne yazık ki bu vuslat uzun sürmedi. Yarışın son kilometrelerinde domino taşı gibi yere serilen bisikletçiler arasında o da vardı ve köprücük kemiği kırılmıştı.

***

Lance büyük kazalar geçirmese bile çok sayıda üzücü olaya tanık oldu. 1995'de takım arkadaşı Casartelli, geçirdiği kazada hayatını kaybetmişti. 2003'te ise, en büyük rakibi gösterilen "Bahtsız Beloki" feci bir şekilde düşmüş, yanbaşındaki Lance tarlaya girmiş, yoluna devam etmişti.

Bisikletçilerin aşıl topuğu, köprücük kemiği belası 37 yıl sonra onu İspanya'da buldu.

Simdi hepimiz merakla “Mayıs’ta İtalya turunda yarışabilecek mi?” sorusunun cevabını bekliyor, en acilinden şifalar diliyoruz.

***

İşte böyle Orhan Abim, güzel abim. Bilmem anlatabildim mi?

Biliyorsun, haftalardır –bir kaç istisna hariç– Türk Basını’nda bisikletle ilgili tek bir satır yoktu. Şimdi ise “Lance düştü” diye herkes sayfalarında boş yer bulmuş.

Demek ki bisikletçinin haber olması için ya kanser olması ya da düşmesi lazım.

Hiçbir şey Türk basını kadar şaşırtıcılıktan uzak değildir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pedallar bahar kokuyor

Aydan Çelik 02.04.2009

İki hafta önce bu köşede yazmaya başladığımda en çok duyduğum soru: “her hafta yazacak bir konu bulabilecek misin” idi.

“Merak etmeyin” diye karşılık veriyordum. “Şeytan arabası bu, en güzel ilham perisinden daha gıdıklayıcıdır.”

Asıl zorluk ne biliyor musunuz? Bisiklet dünyası o kadar hareketli ki, hangi konuya öncelik vereceğimi şaşıırıyorum. O yüzden bazen gündemi kısa-kısa özetlemek niyetindeyim. Bu yazıda da öyle yapacağım.

Geçen hafta, Lance Armstrong’un İspanya’da geçirdiği kazadan söz etmiştik. O yazı kaleme alındığında Lance’in akıbeti henüz belli değildi. Aslına bakarsanız, halen belli değil. Ameliyat oldu, sağ omuzuna tarağa benzeyen bir platin seti takıldı, o platinlerin röntgeni internete düştü filan ama, asıl soru halen cevapsız: “Mayıs’ta Venedik’te başlayacak olan İtalya Turu’na (Giro’d İtalia) katılabilecek mi? Bu sorunun cevabını doktorlar dahil kimse bilmiyor.

Onu yere seren Castilla-Leon turunu ise takım arkadaşı Leipheimer kazandı. Yine aynı takımdan Contador ikinci oldu.

Geçen haftanın başka bir bisiklet olayı Polonya’da yapılan Dünya Pist Şampiyonası idi. İngilizler öteden beri iddialı oldukları bu alanda bu yıl pek varlık gösteremediler. Milan-Sanremo’yu kazanan Cavendish bile, kötü performansıyla hepimizi şaşırttı.

Bizim açımızdan başka bir şaşırtıcı gelişme ise Malezyalı Azizulhasni Awang’ın sprint mücadelesinde kazandığı gümüş madalya idi. İnsan böyle bir tabloyla karşılaşıncı ister istemez iki yıl önceki “Türkiye, Malezya olur mu?” tartışmalarını hatırlıyor. Bizce konu bisiklet ise, hiçbir sakıncası yok.

Dağ bisikleti dünyasında ise insanı hasetten çatlatan görüntüler eşliğinde bir mücadele yaşandı. Güney Afrika'da yapılan Cape Epic'e yeryüzündeki en klas dağ bisikletçileri katıldı. Bir hafta süren yarısı Alman K. Platt ve S. Sahm ikilisi kazandı.

Bu hafta sonu, 5 nisan pazar günü, Bahar Klasikleri'nin en zortlattırıcılarından Flanders Turu koşulacak. Daracık arnavutkaldırımlarındaki mücadele bu yıl 93 yaşına basıyor ve Belçika'da bir bayram coşkusuyla kutlanıyor. TSİ ile 15.00'te başlayacak Flanders'i *Eurosport*'tan naklen izlemek mümkün. *Eurosport*'un Türkçe yayınında o gün çok hoş bir sürpriz var: Belçika Radyo, Televizyonu (VRT) muhabiri Dirk Vermeiren konuk olacak. Dirk'in bisiklet konusundaki engin bilgisini ve leziz Türkçesini kaçırmamanızı tavsiye ederim.

Gelelim kendi Gökkubemize... Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu bu yıl 45 yaşına basıyor. 12 nisanda İstanbul'dan başlayacak olan Tour Of Turkey, 19 nisanda Alanya'da sona erecek. Geçen yıl büyük bir başarıya imza atan Bisiklet Federasyonu, dünya çapındaki pedalları Türkiye'ye getirmişti. Bu yıl da benzer bir tablo yaşayacağımızı düşünüyor, konuyla ilgili gelişmeleri önümüzdeki hafta paylaşacağımızı duyuruyoruz

Bisikletsever Çamlıhemşin

Hatırlarsınız, ilk yazımda yerel seçimlerde, neredeyse hiçbir adayın bisikletle ilgili bir cümle kurmadığını yazmıştım. Meğer ne kadar yanılmışım. O kadar çok itiraz mesajı geldi ki, insan bu kadar memnun olabilir. Bisiklet-kent ilişkisi üstüne kafa yoran, proje geliştiren bu adaylar nasıl sonuçlar elde ettiler bilmiyorum. Bildiğim tek örnek Çamlıhemşin Belediye Başkanlığı'nı kazanan bisikletsever-bağımsız aday İdris Melek. İ. Melek'in başkanlığı motorize kültüre teslim bayrağı çekmiş Türkiye için bir umut ışığı. Onun seçilmesi, Fırtına Vadisi özelinde billurlaşan ekolojik tercihin de bir göstergesi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Avrupa'nın Yolları Taştan!

Aydan Çelik 09.04.2009

Başlığa aldanmayın. Bu bir Avrupa Birliği yazısı değil.

Haklısınız; AB ile bitmeyen hikâyemiz için nedense hep bu teşbih kullanılır.

Ama bu kez teşbih filan yok. Bildiğimiz taştan-topraktan söz ediyoruz. Zira bugünlerde Avrupa'da yapılan bisiklet yarışlarının çoğu, Arnavut kaldırımlı yollarda koşuluyor.

Flanders Turu'ndan başlayalım... Flanders deyince çoğunuzun aklına Simpsonların kıl komşusu Ned Flanders gelmiş olmalı. Oysa kişisel tarihim beni *Flanderslerin Köpeği*'ne götürür. Yetmişlerin sonunda TRT'de yayınlanan bu animasyon, yel değirmenleri, sivri çatıları, tahta sabolarıyla, izleyenlere tam bir Van Gogh estetiği sunardı. Aslında içeriği de Van Gogh'un biyografisi gibiydi. Ressam olmak isteyen yetim Nello'yla, köpeği Petrache'ın hikâyesi anlatılırdı dizide. Ama öyle bir finali vardı ki; "benim kuşağım niye bu kadar bedbaht" sorusunun

cevaplarından biri orada yatar. Nello ve Petrache'ın ölümüyle kaç gün salya sümük dolaştığını bir ben bilirim.

"İyi de kardeşim, burası bisiklet köşesi. Nereden çıktı şimdi bu çizgi film geyiği?" demeyin. Bu satırların yazarı çizgi film ile bisiklet arasındaki muhabbete sık sık gönderme yapar. (Meraklısı için bkz.: İkinci Marco'da Gitti http://www.mtbtr.com/gezi_yayin/yayin.asp?kayitno=462)

Dönelim 5 nisanda koşulan Flanders Turu'na. Ev sahibi Belçikalılar (ve tabii Hollandalılar) Turu yine domine ettiler. İlk 10 içinde, altı ev sahibi yer aldı. Geçen yılın şampiyonu S. Devolder, bu yıl duble yaptı ve en yakın rakibi H. Haussler'e 59 sn. fark arttı.

Bizim için en hoş detay, Türk Yurosport'unda konuk olan Belçikalı gazeteci Dirk Vermeiren'in varlığıydı.

Türk Yurosport'unun ilham kaynağı Cevdet Sunay'dır. Rivayet odur ki; 5. Cumhurbaşkanımız İngiltere'ye yaptığı resmî bir gezide, *BBC*'ye söyleşi verdikten sonra "İngiliz TRT'sine teşekkür ederim" demiş.

Sunay'ın bisikletle ilgili hikâyeleri de vardır. Bir Cumhurbaşkanlığı Turu'nda, bisikletçilerimiz geride kalınca, telaşa dönemin federasyon başkanına dönüp: "bir şeyler yapın, yabancılar geçerken raptiye, maptiye atın!" dediği rivayet edilir.

Biliyorum konu gene saptı. Varsın sapsın. Bir bisiklet köşesine de bu yakışır. Ara sıra anayoldan ayrılıp, patikalara dalmak iyidir. (Aslında patika filan deyince buradan sağlam bir Heidegger yazısı çıkardı ama, dua edin konu boyumu aşıyor.)

Tekrar ana yola, yani Dirk'e dönelim. Belçikalı gazeteci, Flanders'i anlatırken çarpıcı ayrıntılar paylaştı bizimle. Esas yarıştan bir gün önce koşulan ve kendisinin de birçok kez katıldığı amatörler yarışından söz etti. Yarışa bu yıl 18 bin civarında sporcunun katıldığını söyledi. Bizim havsalamızın kapasitesi bu rakamları almaya yetmez.

Önümüzdeki pazar yine bir taşıyol klasiği koşulacak. Bu yıl 107 yaşına basacak olan Paris-Roubaix, diğer adlarıyla 'Kuzeyin Cehennemi/ Klasiklerin Kraliçesi' eşi lezzeti bulunmaz bir bisiklet ziyafetidir. 259 km.lik bu efsane, hele bir de yağmur yağdıysa, tam bir çamur adamlar tablosuna dönüşür. İşin sırrı da buradadır. Bisikletçi kardeşim Halil Öztürk'ün deyimiyle bisikletçilerin genç görünmesinin nedeni işte bu çamur banyosudur.

Geldik yazının finaline ve zurnanın zırt deliğine. İstanbullu bisikletseverler 12 nisanda bir ikilem yaşayacaklar. Çünkü Paris-Roubaix ile aynı saatlerde Cumhurbaşkanlığı Turu başlayacak. Benim tercihim elbette ikincisinden yana olacak.

Sultanahmet meydanında ve sahil yolunda yapılacak olan bu şöleni kaçırmamanızı tavsiye ederim. Alın çoluğunuzu çocuğunuzu, kızınızı kızanınızı siz de gelin.

Çok seveceğinize adım gibi eminim. (Adımdan pek emin değilim ama.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dersaadet'te ruble sesleri

Aydan Çelik 16.04.2009

İstanbul geçtiğimiz pazar, tarihî bir gün daha yaşadı. 45. Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu, Ayasofya'dan start aldı.

***

Ruble deyince aklına Rus para birimi gelenler için üzgünüm. Biliyorum: hayatta en önemli üç sestten birinin paraya ait olduğunu söylerler. Ama bizim rublemizin parayla pulla alakası yok.

Bisikletin arka tarafındaki küçük dişlilere ruble diyoruz biz. Bisikletin neredeyse tek 'sesli' parçası olan ruble, bisikletseverlerin müptela olduğu bir armoniyle cırrrlar... Hele bir de önünüzden 150 bisikletçi topluca geçiyorsa, o cırrrlama senfonik bir konser lezzetindedir.

Türkçede kullanılan vites, fren, gidon, kadro gibi bisiklet terimlerinin çoğu Fransızcadan gelmedir. Ruble de onlardan biri. 'Roue Libre' Fransızcada serbest tekerlek gibi ilginç bir anlama geliyor. Biliyor musunuz İzmirliiler aynı parçaya nedense 'filibir' diyorlar. Kelimenin İngilizcesi olan 'freewheel'i mi kastediyorlar bilmiyorum. Olabilir. Neyse bu etimolojik meseleleri Sevan Nişanyan'a havale edip, tura devam edelim)

***

Sporcular yaklaşık 10 km tutan parkurda 14 tur atarken, biz mecnunlar da arkalarından Tarihî Yarımada sokaklarını arşınladık. Kendi gök kubbemizin altında dünyanın en güçlü takımlarını izlemek zevkini tattık. Erol Taş Kahvesi'nden geçerken ustaya selam çaktık, Çatladıkapi'da avuçlarımızı patlattık, At Meydanı'nda Mohikanlar gibi ateşler yaktık.

Tek bir derdimiz vardı: Gök kubbe o gün, güzel mavi cemali yerine, kurşun gibi ağır bir surat takınmıştı. Ama ses etmedik. 'Vardır bi bildiği' diye içimize attık.

***

Tur bu yıl, bazı açılardan geçen yıla nazaran daha ileri, bazı açılardan daha geriydi. Örneğin 2006'da Tour de France şampiyonluğunu 34 sn. ile kaçıran bir Andreas Kloden bu yıl yoktu. Kâinatın en iyi sprinterlerinden, nemrut suratlı Alaessandro Petacchi gelmemişti. *Eurosport*'un ünlü sesi David Duffield'da aramızda yoktu.

Buna karşın Quick Step, Rabobank, Lampre, Silence-Lotto, Barloworld, Milram gibi müthiş takımlar başlangıç çizgisindeki yerlerini almışlardı. Çoğunlukla genç sporculardan oluşan bu takımların içinde, Markus Fothen, Robert Hunter, Danilo Hondo, Theo Bos gibi parlak isimler mevcut idi.

Tur bu yıl Uluslararası Bisiklet Birliği UCI nezdinde de terfi etti. En üst kategorinin bir altı olan 2.1 klasmanına yükseltildi. Geçen yıl sadece *TRT*'den verilen canlı yayınlara bu yıl bir de *Eurosport* eklenince ratingi ve itibarı arttı.

***

İlk gün koşulan etabı İtalyan Mauro Finetto kazandı. Finetto'nun takımı CFS Group Navigare, başından itibaren

yarışı domine eden takım oldu. Finetto 'Sarı Mayo'sunu giyerken, ikincilik kürsüsünde takım arkadaşı ve adaşı Mauro Abel Richeze vardı.

Pazartesi koşulan İzmir-Kuşadası etabını ise geçen yılın şampiyonu İspanyol David G. Dapena kazandı. Ertesi gün koşulan Kuşadası- Bodrum etabı da, Alman Andre Schulze'nin oldu.

Bu yazının yazıldığı an itibariyle Finetto sarı mayosunu korumaya devam ediyor. Bakalım 19 nisan da Alanya'da sona erecek turda onu başkasına kaptıracak mı?

Bisiklet bu. Sağı solu belli olmaz...

(Bu yazıya çeşitli biçimlerde sızmış olan, Yahya Kemal, Nâzım Hikmet ve Attilâ İlhan'a şükranlarımı sunarım...)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Sarı Mayo'nun laneti

Aydan Çelik 23.04.2009

Tarihî bir haftayı geride bıraktık. 45. Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu, 19 nisan pazar günü Alanya'da sona erdi.

Üstelik bir film gibi sona erdi.

Deyim yerindeyse, hayat bir kez daha sanatı taklit etti.

Geçen hafta bisikletçileri Kuşadası'ndan Bodrum'a getirmiş, orada bırakmıştık. Bodrum'dan Marmaris'e doğru yola koyulan bisikletçiler yağmurlu bir havada ve tehlikeli bir parkurda pedal çevirmeye başladılar. Gökova'ya inen ünlü Sakar Geçidi'nde ciddi bir kaza yaşadılar. Yere düşen bisikletçilerden altısı yarış dışı kaldı. Etabı Güney Afrikalı Daryl Impey kazandı. İsviçreli David Looslie ise genel klasman birincisi oldu ve Sarı Mayo'yu giydi.

Sarı mayo taşımak bir bisikletçi için hem büyük bir haz, hem de kalecinin penaltı anındaki endişesi gibidir. Bu endişe iki gün sonra gerçekleşti ve Looslie, Demre'de golü yedi.

Genç sporcu 'Sarı'yı Marmaris'ten Fethiye'ye kazasız belasız götürdü. Bir sonraki gün, Finike'ye doğru yola koyulduğunda mayo hâlâ, sırtındaydı. Lakin Noel Baba'nın David'e kötü bir şakası vardı: Demre girişinde küçük bir kazaya karıştı ve peş peşe talihsizlikler yaşadı. Ön lastiği patlamıştı. Takımın mekanisyeni yeni bir ön teker taktı. Ne var ki o lastik de patladı. Ardından ikinci teker takıldı. Heyhat! Ondan da tısss sesi çıkıyordu. Loosli hışımla bisikleti fırlattı. Yeni bir bisiklete geçtiğinde artık çok geçti. Demir atı alan Demre'yi geçmişti.

Finike'deki finiş ise tam bir tarih dersiydi. Yılların Danilo Hondo'su "aha da kazandım" diye bitiş çizgisine 30 cm. kala ellerini havaya kaldırınca, Mauro Finetto aradan sıyrılıp etabı götürdü. Tarih bir kez daha tekerrür etmiş, Eric Zabel'in trajedisi, Danilo Hondo'nun komedisine dönüşmüştü. (Eric Zabel 2004'te daha önce dört kez

kazandığı Milan-Sanremo yarışını beşinci kez kazanacakken, zafer sarhoşluğuna erken kapılmış, onun Finetto'su da Oscar F. Gomez olmuştu.)

Finike'de Sarı Mayo'nun yeni sahibi Daryl Impey oldu.

Impey 18 nisanda, Antalya'ya gelindiğinde genel klasmandaki yerini koruyordu.

19 nisanda Antalya'dan yola koyulan adamlarımız, kazasız belasız Alanya'ya ulaştılar. Ne var ki bitiş çizgisine 500 m. kala sert bir kaza meydana geldi. Hollandalı Theo Bos, sarı mayoyu tutup çekince, mayonun içindeki Impey, havada 360 derecelik bir dönüş yapıp yere düştü. Bu görüntünün ardından bitişe ulaşan ilk isim S. Siedler oldu. Etabı dokuzuncu sırada bitiren Miraç Kal, tur boyunca en iyi dereceyi yapan Türk sporcusu oldu.

Etabın galibi belliydi ama, Tur'un galibi belli değildi. Eğer Impey bir şekilde bitiş çizgisine ulaşırsa şampiyon olacaktı. Kaza son üç km. içinde olduğu için, kurallara göre derecesi korunuyordu.

Yaklaşık 20 dakika yerde kalan Impey zorla ayağa kalktı. Ağız burnu kan içinde, boynunda bir boyunlukla ve pedal çevir-e-meden, takım arkadaşı P. Calgani'nin yardımıyla bitiş çizgisine ulaştı. Şampiyon olmuştu ama, hastaneye kaldırıldığı için podyuma onun yerine arkadaşları çıktı.

Impey'in bu görüntüsü aklıma Michael Douglas'ın Running filmini getirdi. Montreal Olimpiyatları'na katılan maratoncu Andropolis yarışın bir yerinde düşüyor, dakikalarca yerde kalıyor ama yarışı bırakmıyor, yarı bilinçli bir halde ayağa kalkıyor, kilometrelerce yalpalayarak koşuyor ve gecenin karanlığında finişe ulaşıyordu.

Hayat mı sanatı taklit eder, sanat mı hayatı? Siz karar verin.

Theo'ya mektup

Kardeşim Theo,

Senin ülkende durum nasıldır bilmem ama, bizim buralarda köşe kadılığı denen bir müessese vardır. Bu müessesede her çeşit adam asılır-kesilir. Hiç biri olmadı, ahkâm kesilir. Temyizi filan da yoktur ha... Hele bir de Hamiş'i yedin mi ikiseksen uzanırsın. Hani senin İmpey'i yere serdiğin gibi... Dua et, bu abilerin biri hariç diğerleri bisikletten filan pek anlamaz... Yoksa kaptırmıştın plakayı...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kısa kısa bisiklet

Aydan Çelik 30.04.2009

Bahar Klasikleri'ni de bitirdik. 21 martta Milano'da başlayan karnaval serisi, 26 nisanda Liege'de sona erdi.

Şimdi bütün gözler 9 mayısta Venedik'te başlayacak olan İtalya Bisiklet Turu'nda. Orijinal adıyla Giro'd Italia nedense hep Fransa Turu'nun gölgesinde kalmıştır.

Mesela Armstrong. Bugüne kadar hiçbir Giro'ya katılmadı. Katılmadığı gibi; bir de hor gördü. 2008 temmuzunda *Procyling* dergisine verdiği mülakatta İtalya ile Fransa turlarını karşılaştırmanın bile yanlış olduğunu söylüyordu. Ama ne olduysa oldu ve Lance bu yıl Giro'da da yarışacağını açıkladı. Bu da 'ezik' İtalyanları sevince boğdu. Aylar öncesinden dağa taş: "O döndü... döndü... hem de Giro'da da yarışacak" diye yazar oldular.

Ama kaderin köprücük kemiği martın son haftasında İspanya'da kırılınca, İtalyanlar büyük bir moral çöküntüsü yaşadılar. Yukarıda andığımız taşları tam böğürlerine basıyorlardı ki, 'Patron' onları da, bizi de şaşırtan bir açıklamaya yaptı: "Giro'da olacağım."

Lance bir süredir, internetin son gözdesi Twitter ile hayli içli dışlı. Yarışacağını *La Gazzetta Dello Sport*'a açıklasa bile, Twitter'ında benzer mesajlar vermişti. (Twitter'dan yolladığı başka bir mesaj ise bizimle ilgiliydi: Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu'nda Daryl Impey'i yere seren Theo Bos'a mutlaka uzun bir ceza verilmesi gerektiğini yine oradan okuduk.)

***

2009 Dünya Dağ Bisikleti Kupası, Almanya'nın Offenburg kentinde yapıldı. Elit erkeklerde Julien Absolon yine büyük bir farkla şampiyon olmayı başardı. Yol bisikletinde Armstrong ne ise, dağ bisikletinde de Absolon o... 29 yaşındaki Fransız tam 18 kez Dünya Kupası kazandı. Bu bir rekor.

Offenburg'da yarışan sporcularımızdan en iyi dereceyi Türkiye Şampiyonu Bilal Akgül yaptı. Pekin Olimpiyatları'ndaki yüz akımız Bilal, burada 141. olabildi. Abdurrahman Dandal ve Abdülkadir Kelleci ise daha gerilerde kaldılar. (Kupa'nın detayları için www.mtbtr.com adresine bakabilirsiniz. Cüneyt Kazokoğlu'nun yazısı hararetle tavsiye edilir)

***

Dağ bisikleti konusunda iki yeni gelişmeden daha haberdar edelim sizi. İlki yeni bir takımla ilgili: Marin-Türkiye Dağ Bisikleti takımı kuruldu. Dileriz bu köşede Marin'le ilgili güzel haberler veririz.

Diğer gelişme ise ülkemizde ilk defa yapılacak olan dört saatlik solo maraton yarışıyla ilgili. 3 Mayıs pazar günü Belgrad Ormanı'nda yapılacak olan aktivitede, dört saat boyunca en fazla tur atan sporcu yarışın galibi sayılacak. Organizasyonu dağ bisikletiyle ilgili herkesin yakından tanıdığı Bora Tirki ve Cemal Dirben yapıyor. İlgilenenler bora.tirki@bikeandoutdoor.com'a mail atıp bilgi alabilir.

***

Geçtiğimiz hafta yalnızca bisiklet sporu açısından değil, bisikletli eylemler açısından da zengin geçti. Barışa Pedal grubu, 25 Nisan'da yapılan İklim Değişikliği mitinginde boy gösterdi. Bu tür eylemlerin vazgeçilmez grubu olan Barışa Pedal, Nasreddin Hocalı bayraklarıyla mitingün en renkli unsurlarından biriydi.

Aynı gün İstanbul'da başka bir bisikletli eylem daha vardı. Doksanlı yılların başında San Francisco'da ortaya çıkan Criticalmass grubu, Göztepe Parkı'nda Türkiye serüvenine başladı. Grup her ayın son cumartesi günü saat 17.00'de aynı yerde buluşacak.

Hem Barışa Pedal, hem de Criticalmass'ı ilerde daha geniş ele alacağız. Ama ilgilenenler için web adreslerini verelim. [www. barisapedal.org](http://www.barisapedal.org), [www .criticalmassistanbul.org](http://www.criticalmassistanbul.org)

Çernobil faciasının yıldönümü olan 26 nisan'da Edirne'den yola çıkan 'Hayata Tutunmak' ekibi ise 33 gün sonra Artvin'e varmayı hedefliyor. Özellikle Karadeniz'de artan kanser vakalarına dikkat çekmek ve bu konuda bir kamuoyu oluşturmak amacı taşıyan projeyi [www. hayatattutunmak.com](http://www.hayatattutunmak.com)'dan izlemeniz mümkün.

İzmir hem sportif hem de kültürel açıdan bisiklete en yakın şehirlerden biri. Özellikle İzmir Bisiklet Derneği'nin çalışmalarının altını çizmek gerekir. Şimdi İzmir'de Karşı Bisiklet adında yeni bir oluşum var. Karşı Bisiklet 1 mayısta İzmir sokaklarında boy gösterecek. İletişim kurmak isteyenler [karsibisiklet@ googlegroups'a](mailto:karsibisiklet@googlegroups.com) mesaj atabilir.

Yarın 1 Mayıs... Bisiklete emeği geçen herkesin bayramı kutlu olsun.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Provalar tamam

Aydan Çelik 07.05.2009

Peşinen söyleyeyim, tatsız bir yazı olacak bu.

İçerideki televizyonda, yüzünü görmediğim küçük kız çocuğu ağlayarak ailesinin nasıl katledildiğini anlatıyor. Ben "ne manası var bu yaptığımız işin?" diye önümdeki klavyeyi tıklıyorum.

Gözüm ekrandaki gazeteyle ilişiyor: "300 kişilik köy nüfusunun yüzde 6'sı yok edildi" yazmışlar. Aritmetik bilmediklerine mi yanarsın, istatistiğin soğuk diliyle konuştuklarına mı? Sanki çoluk çocuk 44 can yok olmamış da, küçük bir koruda yangın çıkmış, şu kadar ağaç yanmış bu kadar ağaç kurtarılmış... Bir kişi ölürse trajedi, bin kişi ölürse istatistik yani.

Bir nokta daha var: 300'ün yüzde 6'sı 44 etmez. Bu arkadaşlar hem hesap yapmayı bilmiyorlar, hem de Ziya Paşa'yı...

***

Neyse, memleketin şu kurşuni gündeminden uzaklaşıp, asıl konumuza dönelim.

Bisiklet sezonunda provalar bitti. İlk gösterim 9 mayısta başlıyor. Dünya üzerindeki en önemli üç yarıştan biri

olan İtalya Turu (Giro) cumartesi Venedik'ten start alıyor. Üç hafta süren ve 31 mayısta Roma'da sona erecek olan Giro, 21 etaptan oluşuyor. Bu yıl parkurun toplam uzunluğu: 3.396 km.

Sporcular Venedik'ten sonra Joyce'un şehri Trieste'yi ziyaret edecekler. (Joyce'un şehri Dublin'dir diye mail atmayınız, rica ederim.)

Ardından Kuzey'e doğru yol alan kabile, Avusturya, İsviçre ve Fransa topraklarına uğrayıp, Güney'e inecek.

Konu bisikletten uzaklaşacak ama, İtalya deyince bu Kuzey-Güney meselesinden bahsetmeden geçmek olmaz. Biliyorsunuz, Kuzey Ligi Partisi yıllardır, yoksul Güney'i sırtında bir kambur olarak görüyor ve ülkenin ikiye bölünmesi gerektiğini savunuyor. Bu öyle bir noktaya geldi ki, Bir zamanlar Milano Belediyesi'nin, Güneylilerin oturduğu mahallelere: "Sokaklara çamaşır asmayın, burası Napoli değildir" diye pankartlar astırdığı söylenir...

Bu yıl gözümüz özellikle Güney'de yapılacak etaplarda olacak. Bakalım buraların ahalisi Marsilyalılar kadar eylemci olabilecek mi? Zira 2003 Fransa Turu'nda Marsilya'ya yaklaşan bisikletçileri bir sürpriz bekliyordu. Asterix lakaplı, eylemci-çiftçi Jose Bove'nin yoldaşları yolu kesmişti. Benzer bir eylemi İtalya'da görecektir miyiz bilmiyorum. Böyle bir şey olursa Berlusconi'nin saçlarının boyası akar diye nafil bir ümit içindeyim.

Giro'da 22 takım, 198 bisikletçi yarışacak. Bunlardan biri de Lance Armstrong'un takımı Astana. Lance daha önce de yazdığımız gibi İtalya'da pedal çevirecek. Ancak takım arkadaşı ve geçen yılın şampiyonu A. Contador takımda yer almıyor. Lance, kaza sonrası geçirdiği nekahet dönemine rağmen Giro'da en azından bir etap kazanmak istediğini söylüyor. O da biliyor ki bu yıl rakipleri çok sağlam.

Çekişmeli bir üç hafta izleyeceğimiz kesin. Dileriz doping ve benzeri can sıkıcı haberlerle ağzımızın tadı kaçmaz. Zira geçen hafta bisiklet dünyasına yine bir bomba düştü. Davide Rebellin'in Pekin Olimpiyatları'nda aldığı gümüş madalyanın arkasında yine doping çıktı. Bu bizim için ayrıca bir şok oldu. Çünkü bu haber çıkmadan iki hafta önce Belçika'da koşulan Fleche-Wallone'u da İtalyan kurt kazanmış, *Eurosport* canlı yayınında Caner Eler'le birlikte Rebellin'e methiyeler düzmüştük...

Hey Rebellin haberin var mı? Aldık senden tüm yetkimizi...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

100 yaşında bir çocuk

Aydan Çelik 14.05.2009

Hafıza ne acayip bir şey! Bu köşenin adını Şeytan Arabası koyarken aklımın köşesinden bile geçmemişti. Duruma Venedik/Lido'da uyandım. Dünyanın tartışmasız en iyi bisikletçileri önümden vızır vızır geçerken, havada baharın müjdecisi polenler uçuşuyordu. Hafızamın kuytularında uyuyan o mahlûk bir anda uyanıverdi: Hatırladın mı? dedi. *Amarcord*'da bu uçuşan şeylere de "şeytan arabası" diyorlardı. Nasıl sevindirici oldum bilemezsiniz. Nerden baksanız 25 yıl önce seyrettiğim bir filmde gelen bu sesi; ilahi bir işaret gibi kendime

yonttum.

**

İtalya Bisiklet Turu, nam-ı diğer Giro, artık İtalyan folklorunun bir parçası. Bir nevi Hidrellez havasında kutlanıyor. Ritüeller de ona göre yapılıyor. Örneğin, burada genel klasman lideri pembe bir mayo giyiyor. (Bunun nedeni turu organize eden *La Gazzetta Della Sport*'un pembe renkli bir kâğıda basılıyor olması.) Hal böyle olunca yer gök pembeye kesiliyor. Bilirsiniz doğumevlerinde kız odaları pembe, oğlanların ki mavi aksesuarlarla döşenir. Lido o gün –sadece kız çocuklarının dünyaya geldiği– kocaaa bir doğumevi gibiydi. İnanır mısınız bilmem ama, köpeğine bile pembe tasma takan bir adam gördüm. (Oldum olası söylerim: Bu bisiklet, akıllı adam işi değil.)

**

Giro, Fransa Turu'na göre daha yereldir. Fransa Turu daha beynelmilel bir atmosfer taşıırken Giro'da halen sen, ben, bizim oğlan havası hâkim. Zira Lido'nun her yeri hemşerilerini desteklemeye gelmiş İtalyanlarla doluydu. "Aha bu bizim mahallenin bambinosu", "şu da bizim köyün chiccosu" diye dolanıp duruyorlardı.

Bu gruplardan biriyle Venedik tren istasyonunda karşılaştık. Verona'dan hemşerileri Cunego'yu desteklemeye gelmişlerdi. Biz "Basso daha kuvvetli, bu turu Cunego'ya yedirmez" diye gazı verince ortalık bir anda alevlendi. Anlamadığımız bir dilde bir sürü cümle işittik. (İtalyanların bize benzediği söylenir. Bundan pek emin değilim. Onlarda ki neşeli yaygaracılığın biz de çok yaygın olduğunu sanmıyorum.)

**

Burada bisikletçiler adeta bir kahraman muamelesi görüyor. Bunu ilk defa 1998'te hissetmiştim. O zaman yer gök Pantani'nin fotoğraflarıyla donanmıştı. (Pantani o yıl hem İtalya, hem de Fransa Turu'nu kazandı ve tarihe bu unvana sahip son sporcu olarak geçti. Ve ne yazık ki çok geçmeden yukarı çıktığı hızla aşağıya düştü. Doping, depresyon, kokain derken bu dünyadan göçtü gitti. Ama sureti ve ruhu hâlâ ortalıkta dolaşıyor.)

**

Bizim için bir başka sürpriz ise 1977 dünya şampiyonu F. Moser oldu. Moser yarıştan önce parkurda bir tur attı. Sık sık önünü kesen hayranlarına imza verdi, fotoğraf çekti. Bugün altmışına merdiven dayamış bu efsane, tevazuun ne kadar karizmatik olduğunun da bir kanıtıydı.

**

Madem dünya şampiyonlarından söz ettik. Bettini'yi de unutmayalım. İki kez dünya, bir kez olimpiyat şampiyonu olan Paolo Bettini bu yıl Giro'da yarışmadı. Ama bir tekaüt olarak gördüğü ilgi, film yıldızlarından aşağı değildi. Herkes elinde, ayağında ne varsa bu havalı Livornoluya imzalatmak derdindeydi. (Söylemesi ayıptır, valizimde onun imzaladığı bir şapka mevcut.)

**

Arkadaşlar üzgünüm, editörüm oradan yerimin bittiğini söylüyor. Oysa ne kadar çok not almıştım. Kalanları

pazar günü *Eurosport*'ta ve haftaya burada anlatacağım. Son olarak Armstrong'tan söz etmek istiyorum. İlk gün takımlar beş dakika boyunca podyumda kaldılar. Lance ve takımı Astana podyumda iken bir gazeteci ordusu olay mahalline hücum etti. Ne yalan söyleyeyim, Patron hem podyumdaki cool hali, hem etaptaki performansıyla herkesin korkulu rüyası olmaya devam ediyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Daha da İtalya'ya gelmem

Aydan Çelik 21.05.2009

Yetmişli yıllarda amcanın biri radyo satın almaya gitmiş. Satıcı hangi marka istediğini sorunca, "Özay Gönlüm'ün çıkmadığı marka" demiş.

Radyoyu hatırlamıyorum ama televizyon yıllarında da durum pek farklı değildi. İstiklal Marşı ile başlayıp biten yayının bir yerinde mutlaka Özay Gönlüm'ün bitmeyen nine tiratları olurdu.

Hâsılı kelam Özay Gönlüm'ün çıkmadığı bir marka henüz o devirlerde icat edilmemişti. Aynı şey Lance Armstrong için de geçerli. Lance'in olmadığı bir bisiklet yazısı mümkün olmuyor. Oysa kendi kendime bazı kararlar almıştım. Bu hafta ondan söz etmeyecek, atladığım konularda yazacaktım. Ama nafile. Lance Gönlüm ne yapıyor ne ediyor, gündemi belirliyor.

Önce bisiklet tarihinde pek örneğini bilmediğimiz bir eyleme imza attı: Bir süredir para ödemeyen sponsoru Astana'nın adını formasından sildi. Sadece kendi silmekle kalmadı, takımdaki –Kazak sporcu A. Zeits dışında- herkesin bu karara iştirak etmesini sağladı. Bakalım Astana kendisine gönderilen "nereye sakladın lan paraları" mesajını alacak mı?

İkinci eylem Milano'da oldu. 'Milano Show 100' adını taşıyan 9. etap hakikaten de bir şov havasında geçti. Lakin bu organizasyon komitesinin planladığından çok farklı bir şovdu. Bisikletçilerin, yarışın ortasında "böyle parkur olmaz" diyerek kazan kaldırmaları şovuydu.

Normal şartlarda olayın şöyle cereyan etmesi gerekiyordu: Pedallar Milano'nun içinde 10 tur atacaklar, etap düz olduğu için sprinterler öne çıkacak ve hızlı bir yarış olacaktı. Yarışın yarısı bu havada geçti. Ama konvoy giderek yavaşlamaya başladı. Duruma anlam vermeyen sayın Milanolular 4. turun sonunda mikrofondan gelen bir ses duyular. Turun genel klasman lideri Danilo Di Luca'ydı konuşan. Di Luca parkurun çok tehlikeli olduğunu, bu sebeple yarışmaktan vazgeçtiklerini, sadece kent halkına saygısızlık etmemek için kalan turları düşük bir süratle tamamlayacaklarını söyledi. Canlı yayında bir iş yavaşlatma eylemine tanık olmuştuk yani.

Konuşmanın ardından fısıltı gazetesi peşpeşe baskılar yapmaya başladı. Herkesin aklına ilk gelen şey: Önceki etapta korkunç bir kaza geçiren ve an itibarıyla komada bulunan Horrillo'ya bir saygı turu yapıldığı biçimindeydi. İspanyol bisikletçi 8. etapta 60 metrelik bir uçurumdan aşağıya düşmüş, bilinci kapalı bir halde hastaneye yetiştirilmişti.

Bu durum sporcularda büyük bir moral çöküntüsü yaratmış, ertesi günkü etabı bu çok sevilen, felsefe mezunu, *El Pais* yazarına ithaf etmek istemiş olmalıydılar. Bu karar, aynı zamanda bisikletçilerin yeri geldiğinde nasıl birlikte davranabildiklerini göstermeleri açısından da bir demokrasi dersi gibiydi.

Ne var ki bu safiyane hislerimiz son turlara yaklaştıkça bulutlanmaya başladı. Zira grup ikiye bölünmüş birileri hızlanmaya başlamış, iki saat önce tehlikeli bulunan etapta pedala kuvvet bir rekabet patlamıştı. Etabı M. Cavendish kazanmıştı ama bu, bizim indimizde olsa olsa bir Pirus Zaferi'ydi.

Yarıştan sonra, hadisenin göbeğinde yine Lance'in olduğu dedikoduları yayılmaya başladı. Tur direktörü isim vermeden onu ima ediyor, parkurun tehlikeli olmadığını, bazı yaşlıların kışlarını kaldırmaya üşendikleri için konuyu istismar ettiklerini söylüyordu.

Lance'in kurduğu cümleler de bu şüpheleri doğrulayacak cinstendi. Turun en başından beri bir güvenlik sorunu olduğunu, arabaların, yolların, yayaların tehlike yarattığını söylüyordu.

İtalyanlar onu misafir ettiklerine pişman mı bilmiyorum ama, Lance şimdiden "daha da İtalya'ya gelmem" havalara girmiş durumda.

Aha da buraya yazıyorum. Biz bu Armstrong adını daha uzun yıllar duyacağız. Teksas valisi, senatör-menatör derken karşımıza Amerikan başkanı olarak çıkacak.

Gülmeyin yahu! Terminatör Arnold'dan, Kovboy Reagan'dan neyi eksik?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Memleket hikâyeleri

Aydan Çelik 28.05.2009

Bugün çok kararlıyım. Lance ve İtalya Turu hakkında yazmayacağım. Pazar günü Roma'da koşulacak son etaptan sonra bir değerlendirme yazısı bu köşede yer alacak. Meraklısı için saat 16:00 civarında başlayacak *Eurosport* yayını öneririm. Fellini'den Vatikan'a, Garibaldi'den Mussolini'ye, geniş bir konu yelpazemiz olacak.

Bugün memleket sınırlarında cereyan etmiş ve edecek olan bisiklet hadiselerine göz atacağız.

Önce geçtiğimiz haftalarda ne olmuş, onlara bir bakalım.

İlk olarak, haberini verdiğimiz ama sonuçlarını duyurmadığımız solo maraton yarışından bahsedelim: 3 mayısta Belgrad Ormanı'nda yapılan yarışa farklı kategorilerde 63 sporcu katıldı. Hayli çamurlu geçen bu dört saatlik mücadelede elit erkekler birincisi Yasin Yaman oldu. Oğuz Özçelik ve Mahmut Bayram onu takip etti. Türkiye'de ilk defa yapılan bu organizasyonun öncüsü Bora Tirki ise 30 yaş üstü masterlar çekişmesini lider

bitirerek kimseyi şaşırtmadı. Burak İzmirlioğlu ise onun en yakın rakibi olmayı sürdürüyor.

Sonraki hafta koşulan uluslararası Polonezköy yarışı, giderek bir bahar klasiğine dönüşüyor. 10 mayısta dördüncüsü yapılan yarış, dağ bisikletinin nasıl bir yetenek gerektirdiği konusunda yine bir laboratuvar gibiydi. Dik iniş-çıkışlara, dar yollara ve keskin virajlara sahip bu teknik parkuru, ilk sırada bitiren isim Sırbistan'dan Seniori Djurdjic oldu. Halil Korkmaz ve lastiği patlayan Bilal Akgül onun ardından geldi. Bayanlarda birinciliğin sahibi olan Senem Güler, ikinci olan Amerikalı Erica Fendley'e 15 dakikaya yakın fark attı.

22-24 Mayıs arasında koşulan Nevşehir yol yarışlarında en göze çarpan ekip yine Brisaspor'du. Türkiye'nin bisiklet başkenti Konya takımları ile Brisaspor ezeli çekişmesi Nevşehir'de de devam etti.

* * *

Geçtiğimiz hafta yalnızca bisiklet sporu açısından değil; 'sivil bisikletçilik' adına da bereketli bir haftaydı.

Bisikletli eylem grubu Barışa Pedal, grevde 100. günlerini tamamlayan Sabah-Atv emekçileri için bir destek turu düzenledi. "Yüzsüzlere Yüz. 100 Gün" pankartlarına, Barışa Pedal'ın Nasreddin Hoca bayrakları eşlik etti.

Ertesi gün, yani 24 Mayıs'ta ise, uzun süredir yapılmayan "Ayda Bir Gün Sokak Bizim" etkinliği Caddebostan'da yeniden hayata geçti. Eylemin destekçileri arasında Barışa Pedal ve Bisikletliler Derneği de vardı.

Bisikletliler Derneği, 12-15 Mayıs tarihleri arasında Brüksel'de yapılan Velo-City 2009 Dünya Kongresi'ne de katıldı. Derneğin Avrupa temsilcisi Ali Nejat Sözen'in yanında ise sürpriz bir isim vardı: İzmit Belediye Başkanı Nevzat Doğan. Dr. Doğan kongreye iştirak etmekle kalmadı, Brüksel Sözleşmesi'nin altına da imza attı. (2020 yılına kadar kentteki bisiklet kullanım oranını arttırmaktan, gürültü kirliliğini azaltmaya kadar bir dizi taahhüdü içeren metin için "bisikletin Kyoto sözleşmesi" demek sanırım yanlış olmaz)

* * *

Gelelim bu hafta yapılacak bisiklet etkinliklerine.

30-31 Mayıs'ta ODTÜ'de koşulacak olan uluslararası MTB kupası, 6-7 Haziran tarihlerine kaydırıldı.

İstanbul ve Adana'da iki bisikletli eylem var. İlki geçen ay yapılan Critical Mass, bu cumartesi saat 17:00'de Göztepe Parkı'ndan start alacak.

Aynı gün Adana'da "İncirlik Kapatılsın" adını taşıyan bir bisiklet eylemi var. Saat 12:00'de İnönü Parkı'nda başlayacak olan eyleme savaş karşıtı bütün bisikletliler çağrılı...

Haftaya görüşmek üzere.

“Omnibus Viis Romam Pervenitur”

Aydan Çelik 04.06.2009

Çare yok, yazının başlığı bu olacak: “Omnibus Viis Romam Pervenitur.” Bütün Yollar Roma’ya Çıkar. (Latincesini Wikipedia’den buldum. Yanlışsa, günahı onun boynuna.)

İtalya Turu’nun 100 yılını da idrak ettik. (100 diyorum ama aslında doğru değil. Her ne kadar 1909’da başlamış olsa bile, bugüne kadar 92 şampiyon çıkarmış bir organizasyondan söz ediyoruz. Nedenini tahmin eden var mı? Bravo! Aynen öyle: Giro, Birinci ve İkinci Dünya Savaşları yüzünden sekiz yıl yapılamamış. Alın size savaş denenen melanetle ilgili bir detay daha.)

Bu yıl final etabı, teamüllerin aksine Milano’da değil, Roma’da yapıldı. Hatırlarsınız Milano kriteriyumu bir Leonard Cohen ritminde koşulmuştu. (Bu arada, Baba İstanbul’a geliyor!) Roma ise bir dostumun tarifiyle *Bohemian Rhapsody* ritmindeydi. (Hey İtalyanlar, size sesleniyoruz: 100. yıl şerefine yaptığınız şu film serisinde Cohen’le, Queen’i unutmayın. Hatta Freddy, *Galileo* bölümünü söylerken bisikletçilerin Vatikan önündeki görüntülerini kullanırsanız nefis olur, bal-kaymak olur. Bakın telif filan da istemiyoruz. Maksat hizmet olsun)

Gelelim sana aziz okur. Eğer o etabı izlemediysen çok şey kaçırmışsın demektir. Kaç yıldır bisiklet yarışı izlerim, böyle etap çok az gördüm. Bak şöyle anlatayım: Bisikletseverler arasında bir anket yapsak ve “Sizce bisiklet tarihindeki en önemli beş olay olay nedir,” diye sorsak, emin ol çok büyük bir kısmı 1989’da son etabı Paris’te koşulan Fransa Turu’nu sayacaktır.

Bilmeyenler için kısa bir özet geçelim. Fransız Devrimi’nin 200. yıldönümünde Fransız Laurent Fignon, son güne kadar Amerikalı Greg Lemond’un 50 saniye önündeydi. 25 km.lik zamana karşı etapta Lemond akıllara ziyan bir süratle ‘Profesör’ Fignon’dan 58 sn. daha iyi bir derece yaptı ve 8 sn. farkla şampiyon oldu.

Herkes ‘aynı şey 20 yıl sonra Roma’da olabilir mi?’ diye düşünüyordu. Zira genel klasman lideri Rus Denis Menchov, İtalyan Danilo Di Luca’nın 20 sn. önündeydi. Aslında Menchov zamana karşı etaplarda Di Luca’dan çok daha kuvvetliydi ama hayat kadar şaşırtıcı olan bisikletin ne yapacağı belli olmazdı.

14,4 km.lik parkur tek kelimeyle büyüleyiciydi. Caput Mundi’de (Dünya’nın Başkenti) başka türlü olamazdı zaten. (Aynı şey diğer Caput Mundi, İstanbul için de geçerli)

Başlangıç noktası Colezyum yakınındaki “Via Dei Fori Imperiali” idi. Buradan yola çıkan bisikletçiler kentin kuzeyine çıkacak, *Tatlı Hayat* filminin ünlü caddesi Veneto’dan geçecek, devamında İspanyol Merdivenleri’ni selamlayacak, oradan Popolo Meydanı’na inecek, Tiber’in gerdanlarından biri olan Margherita Köprüsü’nü aşacak, ardından Vatikan’a ulaşacak, San Pietro’yu teğet geçecek, oradan Cem Sultan’ın sürgün günlerini geçirdiği Melekler Kalesi’ni fon yapacak, aynı köprüyü aştıktan sonra Venedik Meydanı’nı geçip, Palatino’nun ardından Colezyum’a ulaşacaklardı.

Denis Menchov, kural gereği en son çıkış alan sporcu oldu. Ondan önce çıkış alan ‘Katil’ Di Luca, Allah ne veriyse basıyordu. Hatta ilk ölçüm noktasında Menchov’dan daha hızlı gittiği görülünce seyirciler arasında bir dalgalanma oldu. Di Luca, finişe yaklaşık 19 dk. sonra geldi. Şimdi herkes Menchov’u bekliyordu. Cool Rus, yavaş başladığı etapta giderek hızlanıyordu. Ama ne olduysa oldu ve bisiklet, finişe 1 km kala bir paten gibi ıslak parkede kaydı gitti. Menchov da dahil olmak üzere milyonlarca izleyici bir anda şoka girdi... Bir kişi hariç:

Rabobank takımının cevval mekanikeri. Yerdeki Rus daha ayağa kalkmadan arabanın üstündeki yedek bisikleti aşağıya indirmişti bile.

Yeni bisikletinin üstüne atlayan Denis, finişe geldiğinde, düşmesine rağmen şampiyonluğu Di Luca'ya kaptırmamıştı. Üç hafta boyunca sakın havasını koruyan bu yanıyla da organizasyon komitesinin pek benimsemediği Rus sporcu finiş geçtiği gibi başka bir ruh durumuna da geçti. Zagor gibi çılgınlık atmaya başladı. Başka türlü olamazdı zaten: Yere düştüğü an nabzının kaçta fırladığı tahmin etmek çok zor bir iş değil...

Adrenalin gelmişse cihane, 'cool'luk filan bahane.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Daha işimiz çok STOP...

Aydan Çelik 11.06.2009

Binali Selman'ı bilir misiniz?

Kendisi Bayburtlu bir mey ve zurna üstadıydı. Şöhreti Türkiye sınırlarını aşmış bir büyük virtüözdü. Uluslararası festivallere, caz konserlerine davet edilir, dinleyenleri kendine hayran bırakırdı. Sadece oralarda değil, kendi memleketinde düğünlerde de zurna çalardı. Onunla ilgili şöyle bir hikâye anlatılır. Bir gün bir komşusu: "Binali Dayı önümüzdeki ay düğünümüz var, gelesen de bir zurna çalasan..." demiş. Para konularında kötü bir şöhreti olan komşudan gelen bu teklife üstat: "Valla çok isterdim amma, o gün bir hastayım, bir hastayım ki, hayatta gelemem" diye cevap vermiş.

Bu hikâyeyi niye anlattığımı söylememe gerek var mı? Bu hafta o kadar tembelim, o kadar tembelim ki yazı yazmayacak, Binali Dayı formülüne başvuracaktım: "Yazarımız rahatsızlığı sebebiyle bu haftaki yazısını... bılabilabıla..."

Ama kıyamadım sana aziz okur. Seni kendimden nasıl mahrum bırakırım. (Yavaş yavaş köşe yazarı kıvamına geliyorum değil mi? Kopernik'im üstadım, yanıldığının farkında mısın? Dünya, Güneş'in etrafında dönmez. Dünya köşe yazarlarının etrafında döner.)

Malum, geçen hafta İtalya Bisiklet Turu'nu tamamladık. (Evreka! Buldum yorgunluğumun sebebini. Üç haftada üç bin km. yaptık yahu. Kolay mı?)

Şimdi gözümüz temmuzda başlayacak olan Fransa Turu'nda. 'Esas oğlan' filme 4 temmuzda Monaco'da başlayacak.

Bisiklet dünyasında haziran, Fransa Turu'na hazırlık ayı olarak bilinir. Birer hafta süren Dauphine-Libere ve İsviçre turları prova niteliği taşır. D-Libere geçen pazar başladı. A.Contador, C. Evans gibi favori isimler burada

birbirlerini yokluyorlar.

Monaco filan dedik ya, az önce ilahi bir tesadüf oldu. Önümdeki gazete Tuğba Özay'ın eşinin de işinin de artık yurtdışında olduğunu yazıyor. Meğer hem manken, hem fotomodel, hem yazar, hem sosyal-demokrat, hem düşünce insanı, hem ayakkabı bağlayıcı bu hanımefendi , temmuzda Monaco'da yapılacak bir defilede görev alacakmış. Tamam! İşte budur. Yıllardır beklediğimiz fırsat ayağımıza gelmiş durumda. Hep, "Niye Fransa Turu'nda bir Türk bisikletçisi yok," diye sorarlar. Arkadaşlar böyle ham hayaller kurmayın. Ama bakın Tuğba Hanım bizi orada gayetle güzel temsil edebilir. Tur'un yıldızı o olur. Lance Armstrong'dan daha öne çıkmazsa ne olayım. Hani bazı düşünlerde fotoğraf karelerine gelinden daha çok giren kadınlar vardır ya, Tuğba Hanım onlardan biri gibi görünüyor.

Bu bereketli konuyu bilahare konuşuruz. Şimdi gelelim yurttaki bisiklet hadiselerine.

Ayın 7'sinde ODTÜ'de yapılan Uluslararası MTB Kupası'nı Türkiye Şampiyonu Bilal Akgül kazandı. Halil Korkmaz ve İranlı Faraz Z. Masoud onu takip ettiler.

Aynı gün Çevre Haftası vesilesiyle Bisikletliler Derneği bir tur düzenledi. 2001 yılından beri yapılan Çevre Haftası Bisiklet Turu'na bu yıl iki yüz civarında bisikletli katıldı. İstanbullular böyle girişimler sayesinde bisiklet diye bir şeyin varlığını fark etmeye başlıyorlar.

İstanbul ve bisiklet demişken Douglas Whitehead'i atlamak olmaz. Hindistan'a doğru 6.000 millik bir yolculuğa çıkan İngiliz bisikletçi, *The Telegraph*'ta yayınlanan günlüğünde şu sıralar İstanbul'da geçen günlerini anlatıyor. Dıglıs, kaotik şehrimizi pek sevmiş. Ama trafikten çok ürkümüş. O kadar ürkümüş ki, kendi kendine sorduğu: "Bir daha dünyaya geldiğinde ne yapmak istemezsin," sorusuna, "İstanbul'da bisiklete binmek" diye cevap vermiş.

Bu yüzden yollarda rast geldiği Türk bisikletçileri ona birer cesaret abidesi gibi görünmüş.

O zaman biz de buradan ona bir telegraf gönderelim:

Sevgili Dıglıs STOP... Öyleyiz valla STOP... Yıllardır kelle koltukta STOP... Dolaşırız yollarda STOP... Daha işimiz çok STOP... Muhabbetle STOP...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Göçmüş bisikletçiler bahçesi

Aydan Çelik 18.06.2009

Geçen hafta bisikletseverler üzücü bir haber aldı: Türk bisiklet sporu, tarihindeki en büyük isimlerden birini, Rifat Çalışkan'ı kaybetmişti.

Rifat Çalışkan bu ülkede bisikletin futbol kadar ilgi gördüğü, altmışlı-yetmişli yılların, sembol isimlerden biriydi.

210 kez milli takım forması giydiğini, bunun halen yanına yaklaşılmayan bir rekor olduğunu söylersek, sanırım derdimizi anlatmış oluruz.

1941 yılında doğan Rifat Çalışkan, 1961 yılında Konya'nın ünlü takımı Şekerspor'da bisiklete başladı. Güçlü fiziği ve yeteneğiyle çok kısa sürede öne çıktı. Çok sayıda ulusal ve uluslararası başarıya imza attı.

O yıllar, Türkiye'de hemen herkesin bir kaç bisikletçi adını ezbere bildiği yıllardı. Rifat Çalışkan, Sadık Keleş, Hasan Can, Nusret Ergül, Erol Küçükbakırcı, Yusuf Ecevit gibi yerli isimlerin yanısıra Eddy Merckx, Felice Gimondi gibi 'yabancı' isimler de bilinirdi. Bugün böyle bir durumun kıyısından bile geçmiyoruz. Düşünsenize, 1976 Montreal Olimpiyatları'ndan sonraki 32 yıl boyunca bir tek bisikletçimiz olimpiyatlara katılamadı. Ta ki, Bilal Akgül 2008'de Pekin'de yarışana dek.

Bisiklet kültürünün gelişmesi için takdire şayan çalışmalar yapan Bursa Nilüfer Belediyesi'nin çıkardığı *Yerel Gündem* dergisi, Rifat Çalışkan ile 2007'de bir mülakat yayınlamıştı. Deneyimli pedal, bisikletin geldiği durum konusunda, şunları söylüyordu: "O yıllarda yarışlar yapılırken insanlar yolların kenarlarını hınca hınç doldururlardı... Tarlalarında çalışan insanlar çapalarını, oraklarını bırakıp sporcuları desteklemek için yol boylarına dizilirdi... Türkiye'de bisiklet bugün maalesef çok kötü durumda. Devlet bu spora ilgi göstermiyor. Belediyeler ya da özel firmalarda ise kulüpler, şahıslara bağlı. Yani bisikleti seven bir yönetici olursa kulüp kuruluyor. Ama o kişi ayrılırsa kulüpte yaşayamıyor. Böyle yap-boz iş olmaz... Sadece bisiklet sporunda değil, son yıllarda Türkiye'de hemen hemen tüm amatör sporlarda derin bir çöküş yaşanıyor..."

(Üstadın söylediklerine katılmakla beraber naçizane bir ekleme yapmak isterim. Yalnızca devlet ve kurumlar değil; toplum da bisikletin ruhuna uzak bugün. Hafta sonu, Barışa Pedal ekibiyle Adapazarı-Karasu arasında yaptığımız bisiklet yolculuğunda, yol kenarında bir adam: "Derdiniz ne? Alsanıza bir motosiklet. Rahat rahat gidersiniz" diye akıl verdi. Anahtar cümle bu: 'Rahat rahat gitmek'... Toplumun 'emek' denen şeye dair algısında yaşanan değişimle ilgili olabilir mi bu geriye gidiş, ne dersiniz?)

Yolunuz açık olsun kaptan. Dileriz oralarda, erken göçmüş diğer 'yol şövalyeleriyle' buluşmuşsunuzdur. Coppi'ye, Simpson'a, Casartelli'ye, Pantani'ye baki selamlar...

Hasankeyf'e sadakat

Biliyorsunuz Hasankeyf bir varolma savaşı veriyor. Çevre Bakanı Veysel Eroğlu, Ilısu Barajı'na karşı çıkanları yaygaracılık yapmakla suçlamış. Yaygaracı olmaktan gurur duyarız. Hele bir de yaygaracılar korosuna en gür seslimiz, Yaşar Kemal katılmışsa zevkten dört köşe oluruz. Muhterem okur sen halen katılmadın mı koroya? Bak [www. hasankeyfesadakat.com](http://www.hasankeyfesadakat.com) seni bekliyor.

(Kampanyanın maskotu Rafet'in bisikletli pozunu, gazeteyi internetten okuyanlar, ne yazık ki göremiyor. Aslında gazete kâğıttan okunur değil mi?)

Buna da şükür!

Aydan Çelik 25.06.2009

Baştan uyarıyorum, önleminizi alın. Zira alışık olmayan bünyelerimiz iyi bir haber duyduğunda alerjik tepkiler verebilir.

Üstelik iki tane iyi haber vereceğim ki, mesuliyet kabul etmem.

Birinci haber Hasankeyf'ten. Bilmiyorum sevinmek için çok mu erken ama, Ilısu Barajı suya düşmüş görünüyor. Alman hükümeti, projeden çekildiğini açıkladı. Buna sebep olarak Türkiye'nin şartları yerine getirmemesini gösterdi.

İkinci haber ise İspanya'dan geldi. 18-21 haziran tarihleri arasında koşulan Vuelta Al Besaya'da Türkiye Bisiklet Genç Milli Takımı'ndan Alırıza Tanrıverdi şampiyon oldu. 18 yaşındaki Alırıza, sadece genel klasman birincisi olmakla kalmadı, aynı zamanda en iyi sprinter mayosunu da giydi. Vuelta Al Besaya, A. Contador, R. Heras, J.L. Sanchez gibi dünyanın en iyi bisikletçilerinin yetişmesinde rol oynamış, çok önemli bir basamak. Umudumuz Alırıza'nın onların yolundan gidebilmesi.

***

Bu hafta dağ bisikletinin en cerbezeli yarışı koşulacak. Kapadokya'daki uluslararası festival, yarın Ürgüp'te başlıyor, pazar günü Göreme'de sona eriyor. (Biliyorsunuz bu bölgeye 'Güzel Atlar Ülkesi' deniyor. 'Güzel Atlar ülkesinde demir atlar yarışacak' diye bir cümle kurmak istiyorum ama, Carbon-fiber bisikletler o kadar yaygınlaştı ki, vazgeçiyorum)

Tour de Nicaea

Geçen hafta sonu 11 bisikletçi İstanbul'dan İznik'e (Nicaea) bir seyahat gerçekleştirdik. Normal şartlarda böyle 'kişisel' mevzuları, bu köşeye aktarmıyorum ama İznik seyahatinin istisnai bir kaç yanı var. Onlara girmeden önce, nasıl bir güzergâh izlediğimizi anlatmak isterim: Bisikletlerimizi Pendik'ten feribota yükleyip Yalova'ya geçtik. Yalova'dan Altınova'ya kadar 30 km. pedal çevirdikten sonra, ünlü 'Yeşil-Mavi Yol'a girdik. Yola girer girmez karşımıza Alice Harikalar Diyarı'ndan fırlamış gibi ak sakallı bir dede geçti. Altında kehribar rengi bir bisiklet, selam verip yoluna devam etti. Bu an mutlaka fotoğraflanmalıydı. İki kişi anında tornistan yapıp Şirin Baba'nın arkasına takıldık; Ne var ki hem çok hızlıydı hem de kulakları duymuyordu. Güç bela durdurduktan sonra bir kaç kare fotoğraf çekmemize izin verdi: Al gözüm seyreyle Memet Amca...

Yeşil-Mavi Yol bisikletçiler için çok cazip bir güzergâh. Rampaları biraz yorucu olsa da, havada gördüğünüz leylekler ve köylülerin güler yüzü yorgunluğunuzu unutturuyor.

Öğleden sonra İznik'e vasil olduk. Akşam bir meyhanede âdet olduğu üzere 'Konsül'ü topladık ve 'ne olacak bu memlekette bisikletin hali'ni konuştuk.

Ertesi sabah İstanbul'a erken ulaşmak isteyen üç arkadaş yola koyulduk. Bu kez Orhangazi üzerinden Yalova'ya inmeyi planlıyorduk. Orhangazi çıkışına kadar her şey yolunda gitti. Ama Yalova'ya az biraz kala, uzun bir yokuştan aşağıya inerken, yol kenarında bekleyen üç Polat Alemdar kırması, üç Hızır Paşa müsveddesi, üç kuzguni zavallı, içi dolu bir büyük pet şişeyi üstümüze fırlattı. Allahtan isabet etmedi. Eğer etseydi, olacakları

tahmin etmek bile istemiyorum.

Sonradan öğrendik ki biz şanslıymışız. Meğer bizden sonra yola koyulan ikinci grubun yanından geçen bir arabadan havaya ateş açılmış.

Erik satan Nasreddin Hoca gibiyiz yani. Hani Timurlenk seyyar satıcılara çok kızmış "bundan sonra kim ne satıyorsa ağzına tıkacaksınız" demiş ya, o sırada da Hoca Nasreddin "eriiiik, eriiiik" diye oradan geçiyormuş ya, muhafızlar Hoca'yı yakalayıp, ağzına erikleri tıktıkça Hoca "çok şükür, çok şükür" diyormuş ya... O hesap. Çünkü arkadan armutçu geliyormuş...

Hakikaten ya, yazıya nasıl başladık, nasıl bitirdik?

Buna da şükür...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hayda Bre Pehlivan!

Aydan Çelik 02.07.2009

Bir Fransa Turu daha geldi kapıya dayandı muhterem okur. Önümüzdeki cumartesi Monaco'dan başlayan yol hikayesi 26 temmuzda Paris'te bitecek.

Biliyorsun Fransızlar her yıl, tur için bir sürü atraksiyon yapar. Bunlardan bu sene de bol miktarda mevcut. Lakin ne yaparlarsa yapsınlar birazdan kamuya açacağım fikir kadar yaratıcı olamazlar.

Aslında yıllardır Fransa Turu'na dair fikirler geliştirir dururum ama, ne dinleyen var, ne uygulayan. Kendi kendine çalan bir davul zurna misali konuşup duruyoruz şurada.

Mesela, taaa ne zamandan beri söylerim: Bakın kardeşim, şimdiye kadar her etaptan önce bir kurban kesseydiniz, bu kazaların hiçbirisi olmazdı. Hadi vejetaryenler mejetaryenler, steril Evropa ahalisi engel çıkarttı ve yapamadınız; bari her çıkıştan sonra sporcuların arkasından bir kova su dökün be bilader. "Güle güle gidin aslanlarım" deyiverin, "Yolunuz açık olsun yiğitlerim" deyiverin. Ya da takın her bisiklete bir nazar boncuğu. Asın her sporcunun boynuna bir çapraz "Maşallah..." Nefis olur, leziz olur, yahşi olur. Sekiz sütuna manşet olur: "Fenni Sünnetçi Sunullah Champ Elysee'de de hizmetinizde!"

Biliyorum yine kulak asmayacaksınız ama, yine de söylüyorum: Bu yıl size buradan, Kırkpınar'dan bir cazgır gönderelim. Vallahi şaka yapmıyorum. İnanın bundan daha isabetli bir teklif olamaz. Zira 2009 turu, bisiklet yarışından ziyade bir Karakucak güleşti tadında geçecek.

Karakucak deyince aklıma geldi. Eyyy, bisikletçi taytı görünce, kırmızı görmüş boğaya dönen memleketim ahalisi, söyler misin pehlivanların giydiği kispetten ne farkı var o taytın? Ayıp oluyor bak. Unutma, bisiklet bizim

ikinci ata sporumuzdur.

Neyse, bu konuyu başka bir yazıya erteleyip, şu cazgır meselesine geri dönelim. Malum, Lance Armstrong bu yılın başında bisiklete geri döndü. Gitti, eski ortağı J. Bruyneel'in takımı Astana'ya katıldı. Ne var ki onun Astana'ya dahli, takımdaki bazı dengeleri yerinden oynattı. Çünkü takım bütün stratejisini Alberto Contador üstüne kurmuştu. Genç İspanyol, birçok bisiklet otoritesince 'dünyanın 1 numarası' olarak değerlendiriliyordu. Ama Lance'ın takıma dönüşü bu hesapların tamamını altüst etti. Her ne kadar o, Contador'un tahtında gözü olmadığını çeşitli biçimlerde dile getirse de, herkes içinden "yemezler" diyordu. Çünkü Lance o kadar iddialı bir figür ki, bütün kariyerini o yenilmek bilmeyen hırsına borçlu.

Kaderin garip bir cilvesi midir, yoksa planlanmış bir şey midir bilmiyorum ama, Lance'ın yarıştığı bütün takımlar mavi forma giyiyordu: US. Postal, Discovery, hatta kanser olmadan önce dahil olduğu Motorola. Bu yüzden sözkonusu takımlara "Mavi Tren" adı konmuştu. Astana için de benzer bir ifade kullanılabilir. Zira onun forması da mavinin bir tonu olan turkuaz. Lakin Astana için en uygun benzetme "Mavi Tren" değil, "İhtiras Tramvayı" olmalı...

Her ne kadar Lance'ın hırsı herkesçe malum ise; politik bir kimliği olduğu da o kadar malum. Her vesileyle Contador'dan sitayişle söz etmeyi ihmal etmedi. Alberto'da Lance abisine karşı saygıda kusur etmedi. Ama bisiklette esas sözü yol söyler.

Şimdi Monaco'da, Marx'ın deyimiyle "soylu aylakların ve maceraperestlerin ini" Monaco'da, herkesin gözü bu iki adamın peşrevinde olacak.

İki yiğit çıktılar da meydana,
İkisi de birbirinden merdane.
Altta kaldım diye yerinme,
Üste çıktım diye gerinme...

Hayda Bre Pehlivan!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tekirdağ, Trakya'nın Paris'idir!

Aydan Çelik 09.07.2009

Bu adam gerçek bir mücadele abidesi. Asla yılmıyor, çökmüyor, pes etmiyor. Üstelik Şeytan'a pabucunu ters giydirecek kadar zeki. Yeryüzündeki en ünlü Şeytan Arabacısı'ndan, Lance Armstrong'dan söz ettiğimi anladınız tabii.

Doğrusu bu dönüş hikâyesi bu kadar aksilikle dolu olunca, Lance'ın "dostlar yolda görsün" türünden bir jestle yetineceğini söyleyenler hiç de az değil (di). Yok arkadaş. Hepimiz yanılmışız. Bu adam, dostlarına podyumda

görünmek istiyor.

Geçen hafta, takım arkadaşı Contador ile Armstrong arasındaki soğuk savaşı bir karakucak güreşine benzetmiştim. Güreş'in yokuşlu bölümleri henüz başlamadı. Ama yokuşlardan önce turnusol işlevi gören etaplar yaşandı. Birazcık özetleyelim: Bu yazının yazıldığı an itibariyle, bisikletçiler 'Er Meydanı'nın 438. kilometresine geldiler. Söz konusu mesafe dört etap içinde kat edildi. (Tur bu yıl 21 etaptan ve 3459 km'den oluşuyor. Kaba bir hesaplama: Edirne'den yola çıkıyor, Ardahan'a varıyorsunuz. Ardahan'dan tekrar yola koyulup Edirne'ye geliyorsunuz. Tamam mı? Değil... Halen yolunuz var. Edirne'den Tekirdağ'a gitmeniz gerekiyor... Geçmiş olsun. Her yıl olduğu gibi son gün geldi ve artık Paris'tesiniz. Akıl yürütmenin sonu yok: Tekirdağ, Trakya'nın Paris'idir)

İlk güne, 4 temmuza dönelim. Monaco'da koşulan bireysel zamana karşı etabı İsviçreli Fabian Cancellara kazandı. Lance'in hem halefi hem de derdi olan Contador ise 2. sıraya yerleşti. Kendisi de 10. Oldu.

Turnusolün işlevi cuma başlayacak olan Pireneler etaplarında ortaya çıkacak (tı).

Yine öyle. Ama son koşulan üç etap bile renk konusunda ipuçları vermeye başladı. Pazar ve pazartesi koşulan etaplar düz olduğu için, her iki etabı da sprinter Mark Cavendish kazandı. Genç İngiliz o kadar inanılmaz bir patlama kuvvetine sahip ki, bizi "Cavendish'e kimse diş geçiremiyor" diye kötü espriler yapmak zorunda bırakıyor.

Cav, "Super Mario" Cippolini'den sonra gelen en büyük sprinter olma yolunda. Tarz olarak ta Cipo'nun yolundan gidiyor zaten. Bu sene bisikletin üstüne bir Pin-Up kızının resmini yapıştırmış. Mario'da benzer şeyler yapardı: Gidon boğazına Pamela Anderson'ın fotoğrafını yapıştırır, soranlara da testosteronu yükseldiği için daha iyi yarıştığını söylerdi. (Testosteronun erkek milletine pek hayır getirmediği ortada. Bu ömür törpüsü hormon, en son Floyd Landis'in başını yedi. Garibim, 2006 Fransa Turu'nu kazandıktan sonra, anlaşıldı ki yapay testosteron almış ve hayatını kaydırmış, kupayı da kaptırmıştı.)

Neyse, Haydar Dümen'in kapsama alanından çıkalım ve Lance'e dönelim. Lance'in zekâsından söz etmiştik ya, olay şöyle gerçekleşti. Pazartesi koşulan Marsilya-La Grande Motte, düz bir etaptı ve pek zaman farkları yaratacak bir parkura sahip değildi. Ama son kilometrelerde rüzgâr öyle esmeye başladı ki, önde giden grup bunu avantaja çevirdi ve Lance de o grup içinde yer almayı başardı. Arkadan gelen grup bitiş çizgisine 41 sn. sonra ulaştınca, Lance 22 saniye gerisinde olduğu Contador'un 19 saniye önüne geçti.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tekirdağ, Trakya'nın Paris'idir!

Aydan Çelik 09.07.2009

Bu adam gerçek bir mücadele abidesi. Asla yılmıyor, çökmüyor, pes etmiyor. Üstelik Şeytan'a pabucunu ters giydirecek kadar zeki. Yeryüzündeki en ünlü Şeytan Arabacısı'ndan, Lance Armstrong'dan söz ettiğimi anladınız

tabii.

Doğrusu bu dönüş hikayesi bu kadar aksilikle dolu olunca, Lance'in "dostlar yolda görsün" türünden bir jestle yetineceğini söyleyenler hiç te az değil (di). Yok arkadaş. Hepimiz yanılmışız. Bu adam, dostlarına podyumda görünmek istiyor.

Geçen hafta, takım arkadaşı Contador ile Armstrong arasındaki soğuk savaşı bir karakucak güreşine benzetmiştim. Güreş'in yokuşlu bölümleri henüz başlamadı. Ama yokuşlardan önce turnusol işlevi gören etaplar yaşandı. Birazcık özetleyelim: Bu yazının yazıldığı an itibariyle, bisikletçiler 'Er Meydanı'nın 438. kilometresine geldiler. Söz konusu mesafe 4 etap içinde kat edildi. (Tur bu yıl 21 etaptan ve 3459 km'den oluşuyor. Kaba bir hesaplama: Edirne'den yola çıkıyor, Ardahan'a varıyorsunuz. Ardahan'dan tekrar yola koyulup Edirne'ye geliyorsunuz. Tamam mı? Değil... Halen yolunuz var. Edirne'den Tekirdağ'a gitmeniz gerekiyor... Geçmiş olsun. Her yıl olduğu gibi son gün geldi ve artık Paris'tesiniz. Akıl yürütmenin sonu yok: Tekirdağ, Trakya'nın Paris'idir)

İlk güne, 4 temmuza dönelim. Monaco'da koşulan bireysel zamana karşı etabı İsviçreli Fabian Cancellara kazandı. Lance'in hem halefi hem de derdi olan Contador ise 2. sıraya yerleştirdi. Kendisi de 10. Oldu.

Turnusolün işlevi cuma başlayacak olan Pireneler etaplarında ortaya çıkacak (tı). Yine öyle. Ama son koşulan 3 etap bile renk konusunda ipuçları vermeye başladı. Pazar ve pazartesi koşulan etaplar düz olduğu için, her iki etabı da sprinter Mark Cavendish kazandı. Genç İngiliz o kadar inanılmaz bir patlama kuvvetine sahip ki, bizi "Cavendish'e kimse dış geçiremiyor" diye kötü espriler yapmak zorunda bırakıyor.

Cav, "Super Mario" Cippolini'den sonra gelen en büyük sprinter olma yolunda. Tarz olarakta Cipo'nun yolundan gidiyor zaten. Bu sene bisikletin üstüne bir Pin-Up kızının resmini yapıştırmış. Mario'da benzer şeyler yapardı: Gidon boğazına Pamela Anderson'ın fotoğrafını yapıştırır, soranlara da testosteronu yükseldiği için daha iyi yarıştığını söylerdi. (Testosteronun erkek milletine pek hayır getirmediği ortada. Bu ömür törpüsü hormon, en son Floyd Landis'in başını yedi. Garibim, 2006 Fransa Turu'nu kazandıktan sonra, anlaşıldı ki yapay testosteron almış ve hayatını kaydırmış, kupayı da kaptırmıştı.)

Neyse, Haydar Dümen'in kapsama alanından çıkalım ve Lance'e dönelim. Lance'in zekasından söz etmiştik ya, olay şöyle gerçekleşti. Pazartesi koşulan Marsilya-La Grande Motte, düz bir etaptı ve pek zaman farkları yaratacak bir parkura sahip değildi. Ama son kilometrelerde rüzgar öyle esmeye başladı ki, önde giden grup bunu avantaja çevirdi ve Lance'de o grup içinde yer almayı başardı. Arkadan gelen grup bitiş çizgisine 41 sn. sonra ulaştı, Lance 22 saniye gerisinde olduğu Contador'un 19 saniye önüne geçti.

Salı koşulan 'takım zamana-karşı' etabını ise Astana kazandı ve Lance bu kez kendini 2. sırada buldu. Üstelik birinci ile zaman farkı 0 saniye idi. İsviçreli Cancellara 'bir İsviçre saati hassasiyetinde' saliselerle birinciliğini korumuştur.

Astana böyle başarıları imza attıkça, takımın "babası" Alexander Vinokurov'un ne yapacağı herkes için bir merak konusu olmaya devam ediyor. Yakında iki yıllık doping cezası bitecek olan Kazak bisikletçi, basın toplantısında takıma dönmek istediğini, eğer kabul edilmezse, onların gidip, kendisinin kalacağını, çünkü Astana'nın onun çocuğu olduğunu söyleyip durdu.

İki yıl önce kan transferi yoluyla doping yaptığı tespit edilen Vin "babanın kanını almışsın, doğru mu?"

diyenlere "ne alakası var, babamın kanı olsaydı, alyuvar yerine votka çıkardı" demişti.

Babasını bilmem ama Vino'nun damarlarında akan kanın bir Kazak erkeğine ait olduğu kesin...

Not: 10 temmuz cuma günü, saat 20:00'de TRT 2'de "Bogaziçi'nden" programındayız. Bisiklet konuşacağız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Brek brek arkadaş arıyorum...

Aydan Çelik 16.07.2009

Tur geçen hafta Pireneler geçişini tamamladı ve "düze indi". Birçok yorumcu, Pirene parkurlarının bu yıl resmen harcandığını düşünüyor. Katılmamak elde değil. Çünkü sadece 7. etap zirvede bitti. 8. ve 9. etaplar zirvelerden sonra devam eden 40-50 kilometrelik inişlerle sona erdiği için büyük çekişmelere sahne olmadı. Oysa son 70 kilometresi devamlı tırmanma olan ve bisikletçilerin 1.700 m. irtifa kazandıkları 224 km'lik Barcelona-Arcalis etabı ne muhteşemdi. Astana içinde süregiden "Lance mi, Alberto mu?" tartışmasının cevabı da o etaptaydı. Genç Alberto, yarışın son kilometrelerinde müthiş bir atak yaptı ve arkasındaki favoriler grubuna 21 sn. fark attı.

Daha sonraki günlerde parkur profili Arcalis'teki gibi olsaydı akkoyun karakoyun daha bir ortaya çıkacaktı ama olmadı. Ünlü Tourmalet geçidi bile geçilip gidilen bir yer oldu. Neyse ki önümüzdeki hafta Alpler başlıyor. Zira o etapların profilleri mücadeleye daha uygun görünüyor.

An itibarıyla İtalyan Nocentini 1. sırada. Onu 6 sn. ile Contador, 8 sn. ile Armstrong izliyor.

* * *

Geride kalan haftanın belki de en önemli olaylarından biri üç Fransızın üç ayrı etap zaferiydi. Uzun yıllardır ülkelerinden bir şampiyon çıkaramayan Fransızlar, günlük zaferlere bile hasret kalmıştı. Onlar için onur meselesi haline gelen 14 temmuz etabını dahi başkaları kazanıyordu. Bu yıl da kural değişmedi: Etabı İngiliz Cavendish aldı.

(Fransızlara ulusal bayramlarını artık temmuz'un 14'ünde değil, o etapların kazanıldığı 8, 10 ya da 12'sinde kutlanmalarını önerdim. Böylelikle işi garantiye almış olacaktı. Ama Carla'nın kocası "İznogud" Sarko, yine beni dinlemedi, o uzun burnunun dikine gitti.)

14 temmuz bu yıl aynı zamanda çok tartışmalı bir uygulamanın başlatıldığı gün oldu. Sporcular o gün telsiz olmadan yarıştılar. Biliyorsunuz, her bisikletçinin yakasında takım direktörüyle haberleşmesini sağlayan bir telsiz sistemi var. İşte o telsizler 14 temmuz etabında yasaklandı.

Kararı alan Dünya Bisiklet Birliği (UCI), bu işin giderek teknolojik bir hale geldiğini ve sporcuların melekelerini

zayıflattığını savunuyor. Takımların çok önemli bir bölümü uygulamaya sert tepki gösteriyor.

Telsiz yasağı deyince, bir zamanlar Türkiye’de de telsiz yasağı olduğu aklıma geldi. Yasak kalktıktan sonraki patlama ise unutulur cinsten değildi... Brek brek. Arkadaş arıyorum... Brek brek...

Pano

Bu hafta iki önemli bisiklet etkinliği var.

İlki Manisa’da. 19 temmuz pazar günü Kent ormanında Türkiye dağ bisikleti şampiyonası yapılacak. Bisikletçiler kelebek gibi uçarken arı gibi finiş yapacak. Manisa Tarzanı Ahmet Bedevi’nin ruhu onları kazadan beladan koruyacak.

İkinci etkinlik ise İstanbul’da. Ocağımıza dikilmek istenen 3. Boğaz köprüsüne karşı protesto konvoyu, 18 temmuz cumartesi yola koyulacak. Saat 14.00’te Beşiktaş Barbaros Meydanı’nda buluşacak bisikletliler, 15.00’te Arnavutköy, 17.00’de Sarıyer’de olacaklar.

HAMİŞ: Muhterem Ayşe Arman Hanfendi. Duydum ki yine gündemi sarsacak işlere imza atmışsınız.

Memleketin Belçika kısmında tesettürle, Malezya kısmında miniyle dolaşmışsınız. Cesaretiniz için söyleyecek yeni bir cümlem yok. Ama küçük bir ricam var. Bir de bizim için, bisiklet şortu giyerek, İstanbul’un herhangi bir yerinde –modern/muhafazakâr farketmez- bir bisiklet turu atar mısınız? İzlenimlerinizi sabırsızlıkla bekliyoruz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Piştov patladı

Aydan Çelik 23.07.2009

Fransa Bisiklet Turu’nda taşlar yerine oturmuş görünüyor. El Pistolero (Silahşör) lakaplı Alberto Contador, 15. etapta da cebinde taşıdığının bir “kurusıkı” olmadığını cümle âleme gösterdi.

26 yaşındaki bu “Bilal oğlan” yüzde 10’a varan eğimlerde sanki yokuş aşağı inermiş gibi bir ivmelenmeyle rakiplerini silkeleyip atıyor. Finişe girerken de “aha böyle vurulur” diye eliyle piştovunu patlatıyor.

Bir zamanların TRT’sinde Uğur Dünder boşa alınca yokuş yukarı giden arabaların olduğu bir rampada çekimler yapmıştı. Alberto’nunki o hesap. Adamın yerçekimi ivmesi daha düşük resmen.

Bu yıl tırmanışla biten toplam üç etabın ilk ikisini kazandı. Cumartesi günü yapılacak olan Mont Ventoux’yu da o alırsa “hat-trick”in şahını göreceğiz.

Peki, Alberto sarılara bürünürken ağabeyi Lance ne yapıyordu? Bu sorunun o kadar çok cevabı var ki, insan hangisini yazacağını şaşıyor. Galiba en kısa cevap şu: İsterse en sonuncu olsun, Lance bisiklet dünyasının esas

oğlanı. Ondan nefret edenler bile hayranlıklarını gizleyemiyor.

Basın toplantılarındaki Fatih Terim havalarını, gündem yaratma merakını, twitterdaki atraksiyonlarını, havalı artiz arkadaşlarını ve bunların yarattığı tabloyu bisiklete biner binmez siliyor.

Bisiklet üstündeki azmi o kadar muhteşem ki, başka bir şey hissetmemize imkân bırakmıyor. Örneğin geçen Salı koşulan 16. etabın son kilometrelerinde geride kalınca herkes "Buraya kadarmış Lance, fazla zorlamanın âlemi yok" diye düşündü.

Birçok insan, bir zamanlar iki büyük şampiyonun da benzer bir duruma düştüğünü hatırladı. Greg Le Mond ve Miguel İndurain, kariyerlerinin son yılında benzer bir duruma düşmüş ve havlu atmışlardı.

Lakin tarih bu kez tekerrür etmedi. 38'lik Lance bir zemberek gibi fırladı ve öndeki grubu yakaladı. Bize de şapka çıkartmaktan başka seçenek bırakmadı.

***

Salı, bizi hem çok sevindiren hem de çok üzen bir etap oldu.

Bisiklet dünyasının en sevilen figürlerinden biri olan Alman Jens Voigt yarışın son kilometrelerinde kötü bir kaza geçirdi. Televizyon kameralarının an be an görüntülediği düşüş, 1,92 boyundaki bu babayiğidin nasıl çaresiz kaldığını da gösterdi.

Yaklaşık 80 km. hızla giderken dengesini kaybetti ve yere yapıştı. Kan çanağına dönen yüzü, "acaba kask olmasaydı ne olurdu" sorusunu aklımıza getirdi.

Etabın sevindirici yanı ise kazanan sporcu ve ülkesiyle ilgiliydi. Euskaltel-Euskadi takımının kaptanı Mikel Astarloza altı yıl sonra takımına ve ülkesine bir galibiyet armağan etti. Bask ülkesinin milli takımı, turun en renkli seyircilerine sahiptir. Özellikle Pireneler'de, turuncu renkli formlarıyla dağları dolduran bu coşkulu insanlar yıllardır bekledikleri galibiyeti Alpler'de yakaladılar.

(Fransa Turu'nda bütün takımlar farklı uluslardan sporculara sahiptir. Bunun tek istisnası Euskaltel-Euskadi'dir. Bütün sporcular, Basklı olduğu gibi, bindikleri bisikletler de kendi ülkelerinde üretilen Orbea'dır)

Bir zamanlar İstanbul'da Basklı iki arkadaşımız vardı. Turuncu formlarıyla Orbealarına biner, ülkelerindeki bisiklet kültürüyle gurur duyar, biz de onlara gıpta ederdik.

Sevgili İnma ve Eder, gördüm dün Bilbao sokaklarındaki sevincinizi.

Darısı bizim başımıza...

Marangoz hatası

Aydan Çelik 30.07.2009

Geçtiğimiz pazar bisikletçiler Paris'e girerlerken içimi bir hüzün kapladı. Onlar ne kadar derin bir huzur içinde pedal çeviriyorlarsa, ben o kadar "ne yapacağım şimdi?" diyen ruhumu teskin etmeye çalışıyordum.

Hani bazı kitaplar vardır. Hem sonunu merak edersiniz hem de hiç bitmesin istersiniz ya, Fransa Turu da o hesap.

Tur devam ederken bir kitaba başladım. Ayfer Tunç'un yazdığı *Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi* aynı Fransa Turu tadında bir lezzet bıraktı damağımda. Hem sonunu merak ediyor, hem de hiç bitmesin istiyordum.

Tur ile roman arasındaki benzerlik bundan ibaret değildi üstelik. Üç haftada 3500 km. yol yapmanın "akıllı" adam işi olmadığını hesaba kattığımızda, Fransa Turu da: "Bir Deliler Güruhunun İnişili-Çıkışlı Yol Hikâyesi"dir.

Saymadım ama kitaptaki kahraman sayısı aşağı-yukarı turdaki bisikletçi sayısına (180) denkti. Kitap aynı etaplardaki gibi hızlı bir şekilde start alıyor Cavendish gibi sprinte ulaşıyor, Pelizotti gibi yokuş tırmanıyor, Armstrong gibi yılmıyor, Contador gibi patlıyordu. (Velhasıl bisikletçinin de nalıncı keseri de böyle oluyordu.)

***

Yarışa dönelim. Aslında *Taraf* okurları ve *Eurosport* izleyicileri için kurulacak yeni bir cümle yok. Zira her iki mecra da Tur esnasında yüz ağartıcı bir performans sergiledi. Eğer görmediyseniz salı günü Caner Eler'in bu sayfada yazdığı "Dere Tepe Contador" yazısını mutlaka okuyun. Nefis fotoğraflarla bezenmiş sayfayı saklama ihtiyacı duyacaksınız.

Biz yine de, adettendir diye bir kaç cümle kuralım: 2 temmuzda Tur'un bu yıl bir bisiklet yarışından çok bir karakucak güreşi tadında geçeceğini yazmıştık. Doğrusu yanılmamışız. Armstrong'la, Contador arasındaki mücadele içine yer yer "kaçak güreşi" bile alan bir pehlivanlar hesaplaşması biçiminde geçti. Yalnızca parkurda değil, basın toplantılarında, takım otobüsünde, Lance'in twitter sayfalarında bu mücadelenin izlerini okumak mümkündü. Tamamı yıldızlardan kurulu Astana takımı iki kaptanlı bir gemiyle, okyanusta yol alıyordu.

Tur tarihinde örneğine pek rastlamadığımız durum, başka bir özgün durumla taçlandı: Henüz sezon bitmeden bir takımın sporcusu başka bir takımla anlaştığını basın yoluyla deklare etmiş oldu. Armstrong 2010 yılında Amerikan menşeli RadioShack ile anlaştıklarını belirtti. Bu hem Astana hem de Contador ile yollarının ayrılacağını teyidi oldu. Takım direktörü J. Bruyneel'in de önümüzdeki yıl Astana'da olmayacağını söylemesi, bundan üç hafta önce "ya onlar ya ben" diyen Kazak bisikletçi A. Vinoukurov'a da bir yanıt niteliği taşıyordu: "Al takımın senin olsun!"

Contador'un ne yapacağı henüz belli değil. Hakkında çeşitli spekülasyonlar kaynatılsa bile, o renk vermiyor.

O cephede durumlar böyle iken resmî cephede durum şöyle: Genel klasman birinci olarak A.Contador sarı mayo'yu sırtladı, onu A. Schleck izledi, L. Armstrong ise üçüncülükle yetindi.

En iyi yokuş tırmanıcıya verilen kırmızı benekli mayoyu F. Pelizotti kapdı. En çok sprint puanı toplayan T. Hushovd ise yeşil mayoyu giydi.

Paris'in göbeğindeki podyum, herkes için alışılmadık bir manzara arz ediyordu. Yedi kez 1 numaralı basamakta yer alan Lance Armstrong bu kez 3 numaradaydı ve durumundan hoşnut olmadığını gösteren bir yüz ifadesiyle bizlere bakıyordu.

Hikâyeyi bilirsiniz: Çetin Altan bir zamanlar TİP milletvekili iken konuşmalarına sık sık müdahale eden –ve daha yüksekte oturan- Meclis başkanına: "Sizin konumunuz bir marangoz hatasıdır" demişti.

Lance'de Alberto'ya "Evladım senin konumun bir marangoz hatasıdır" der gibi bakıyordu.

Koyu Katolik Alberto ise ona. "Haklısın abicim. Ama o marangozun adı İsa !" diyordu. (Hz. İsa'nın marangoz olduğunu hatırlatalım.)

(Böylece: "Neden başka konularda da yazmıyorsunuz?" diyen okurların isteklerini de yerine getirmiş oluyoruz. Hem politika, hem teoloji. Daha ne olsun!)

TEŞEKKÜR: *Eurosport*'ta üç hafta süren Fransa maceramız boyunca gelen binlerce mail ve samimi eleştiri için teşekkür ederiz. Başta, Caner (Eler) olmak üzere, Belçikalı dostumuz Dirk (Vermeiren), Sarper (Günsal) ve bu miskin kulunuz, ağustos sonunda başlayacak İspanya Turu'nda olacağız. Bekleriz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ucuza seksapelite

Aydan Çelik 20.08.2009

Gazetelerin spor sayfalarında yazan insanları, sınıfın arka sıralarında oturan ve dersi sürekli kaynatan haytalara benzetiyorum.

Boğucu okul hayatının nefes borusudur onlar. Her an patlamaya hazır bir hergele cephaneliği...

Geçen hafta bu sayfada, o türden bir yazı vardı. Tarık Dağlı, yeni başlayan futbol sezonu için bir dizi öneride bulunuyordu.

Yazının fotoğraflarla da bezenmiş en çarpıcı bölümü şöyleydi: "...Her takıma bir de hatun futbolcu zorunluluğu getirilsin. Brezilyalı isteyen Adriana Lima, Alessandro Ambrossio ya da Gisele Bündchen'i alsın. Lisanslı ürünleri de Victoria's Secret'a yaptırılsın, kasayı doldursun..."

***

Bir arkadaşım: "Bak, yazı dediğin böyle olur. Senin yazıların TRT belgeselleri gibi çok sıkıcı" diye gerçeği yüzüme çarptı.

"Ama öyle deme. Bu, Türkiye'nin tek bisiklet köşesi" diyecek oldum, "Sen onu şu başındaki kaska anlat" diye bir gol daha attı.

"Dedikodu günahtır" diye son bir hamle yapacak oldum, bu sefer "Dedikodu ruhun vantilatörüdür" diye ters köşeye yatırdı. (*Persepolis*'in yaratıcısı Satrapi'nin ninesinin lafıymış bu.)

***

İşte böyle değerli okur. Bisiklet dedikodusu ve magazini yapmam konusunda üstümde ciddi bir mahalle baskısı var ve bir haftadır Yalçın Küçük gibi kıvranıp duruyorum.

Hatırlar mısın, Ayşe Arman'a magazini çok önemsedliğini ama o dergileri almaya utandığını söylemişti. (Oysa memleketin en eski magazincilerindendir Y. Küçük. Son yıllarda başımıza musallat ettiği Onomastik sanrılardan söz etmiyorum sadece. Yıllar önce kaleme aldığı binlerce sayfalık *Aydın Üzerine Tezler*'i de birer magazin klasiğidir.)

***

Önce Lance Armstrong'un aşk hayatından bahsetmeye karar verdim. Ama son derece dışa dönük olan bu adamla ilgili yeni bir şey bulmak zor olduğu için vazgeçtim.

Ardından podyum kızlarıyla ilgili bir şey yazmaya koyuldum.

Ödül törenlerinde bisikletçilerin yanında duran bu hanımefendiler, ülkelerinin aynası gibidirler. İtalya podyumlarında Sophia Loren gibi dışa dönük, kanlı-canlı dilberler varken, Fransa'da Catherine Deneuve gibi biraz mesafeli Parizyenler görürüz.

(Hatırlar mısın Bunuel'in 'Gündüz Güzeli', İstanbul Film Festivali için Türkiye'ye gelmiş, Sakıp Sabancı'yla yan yana düşmüş, lakin Sakıp Ağa'nın muhabbetine pek itibar etmemiştir. Gecenin sonunda Sakıp Ağa onu çok soğuk bulduğunu belirtmiş, "Bizim Hülya (Avşar) daha sıcak" diye bir karşılaştırmaya gitmişti.)

Bisikletin yazılı olmayan kurallarından biri de, bisikletçilerin bu hanımlarla hiçbir şekilde yakınlaşmamasıdır. Bırakın küçük kaçamakları, seviyeli bir beraberlik (bayılıyorum bu deyim) bile söz konusu değildir. Lakin birkaç bisikletçi bu kuralı delmiş, Hincapie gibi işi evliliğe kadar götürenler olmuştur. Amerikalı pedal, Melanie Simonneau ile bir kaç yıl önce çoluk çocuğa bile karışmıştır.

Yazıyı tam bağlarken Okan Bayülgen'in bisiklet hakkındaki sözlerine rast geldim. Bak, *Sabah*'tan Figen Yanık'a neler söylemiş: " ...300 kiloluk bir Harley'nin üstündeki adam çok seksîdir. Kendisi için öyle düşünür. Ama 120 kiloluk scooterın üstündeki adam hem çok seksî hem de entelektüel, renkli ve eğlencelidir. Kadınlar onu daha hoş bulur. Ama erkek bisikletle doruğa ulaşır. Çünkü aşırı iyi bir bisiklet, bin avroya satın alınabilir. Çok iyi bir spor arabaya 350 bin avro verirsin. 350 bin avrodaki bir köfte, bisiklet üstündeki atletik yapılı adama ve bisikletine hayranlıkla bakar. Yani bin avroluk bir bisiklet, erkeğe müthiş bir seksapel ve yatakta başarı kazandırır. Bunlar sonradan görüp de zengin olmak isteyip, altına araba çeken adamların anlamadığı şeylerdir.

Ben bisikletimi lüks mekânlarda valeyeye veririm..."

Bisiklet hakkında dünya kadar laf ettik ama bu cepheden bakmak hiç aklımıza gelmemişti. Bir "gösteri" çağında yaşadığımızı herkesten iyi bilen Bayülgen, bu gediğimizi de kapatmış oldu... Günün modasına uygun olarak, buna da "Okan Açılımı" diyelim.

***

Magazin Gazetecileri Derneği'ne Not: Tekliflerinizi bekliyorum. Ayrıca ödül filan verecekseniz, geceye de katılırım. Ama tabak-çanak fırlatacaksanız bozuşuruz, şimdiden söyleyeyim (Ahmet Kaya sendromu.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Venga Venga Vuelta

Aydan Çelik 27.08.2009

Malûm *Taraf*'ın tasarımı değişti.

Pazartesi'den bu yana, üstat Bülent Erkmen'in elinin değdiği bir gazete okuyoruz.

Yeni tasarımın en göze çarpan yanı: Ahmet Altan'ın da belirttiği gibi köşe yazarlarının fotoğrafları. O, durumu "Hepimiz Marslıyız" diye karşılamış. Benim aklıma "hepimiz yeşiliz" fıkrası geldi.

Beyazlarla siyahlar arasında çıkan yer kavgasını: "Ayıp değil mi ula, bu devirde ne ırkçılığı bu? Farzedunki hepimiz yeşiliz" diye ayıran Karadenizli otobüs şoförünü söylüyorum. Böyle dedikten sonra herkesi otobüsten indirmiş ve eklemiş ya: "Şimdi binin adam gibi. Ama açık yeşiller öne, koyu yeşiller arkaya otursun..."

***

Yeni tasarımı gördükten sonra gazetedeki arkadaşları arayıp bizim Şeytan'ın durumunu sordum. Başlığın yarısını paylaştığım aziz dostum El Diablo'yu bırakmak zorunda kalacağımı öğrendim. Yarım kelle fotoğrafımı da öyle. Bundan böyle İstiklal Göklerdedir pozuyla zuhur edeceğiz...

***

Bu hafta gündem kalabalık. Hemen İspanya Turu'yla başlayalım.

Üç büyükler deyince herkesin aklına Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş gelir. Oysa iki- tekerden zehirlenmiş bizler, bu kelimeyi duyunca, İtalya, Fransa ve İspanya bisiklet turlarını anlarız.

Dünya üzerinde üç hafta süren başka bisiklet yarışı olmadığı için bunlara Grand Tour deniyor.

Serinin sonuncusu, La Vuelta Espana bu cumartesi başlıyor.

Öteden beri, Volta atmak deyimi ile Vuelta arasında bir bağ var mı diye merak eder dururum. (Topu yine Sevan Nişanyan'a ortaladık. Bakalım karşılık alabilecek miyiz?)

İspanya Turu, ne yazık ki diğer iki turun gölgesinde kalmıştır. Bu hem gerçek hem de mecazi olarak böyledir. Diğer iki tur, hem daha eski hem de daha şöhretli olmaları yüzünden Vuelata'yı gölgede bırakmışlardır.

Vuelta yapıldığı mevsim ve coğrafya itibariyle de gölgede kalır. Sonbaharda ve İspanya bozkırlarında koşulan etaplara hep gölgeli bir ton hâkimdir... Hani fonda Neşet Ertaş bozlak okusa yeridir. (O kim mi? Ben bilmem. Tektaş sahibi Nil hanfendiye sorun.)

Vuelta organizasyonu da durumun farkında olmalı ki bu yıl birtakım yeniliklere gitmişler. Vuelta, tarihinde ilk defa Hollanda'dan start alacak.

29 ağustosta Assen'de başlayacak olan yarış. Dört gün boyunca Hollanda ve Belçika topraklarında sürecektir. Çarşamba verilen aradan sonra bisikletçiler yola İspanya'da devam edecek.

Bu yıl parkurun toplam uzunluğu 3292 km. Bu yol 21 etap halinde koşulacak. Bu etaplardan sekiz tanesi dağlık parkurlardan oluşuyor. Aynı zamanda üç tane bireysel zamana karşı etabı var. Böyle bakıldığında 2009'un en zorlu etaplarının İspanya'da koşulacağını söylemek mümkün.

Vuelta'nın en gözde takımı yine Astana. Astana buraya Contador ve Armstrong olmadan katılıyor, ama başka bir bombayla geliyor: Alexander Vinoukurov iki yıllık yasağın ardından yarışlara geri dönüyor. Biliyorsunuz bu Kazak erkeği, Fransa Turu başlarken Armstrong ve takım direktörü Bruynell'i kastederek "beni istemezlerse onlar gider" demişti. Hakikaten öyle de oldu.

Görünen o ki: Bu yıl İspanya Turu gölgede geçmeyecek.

Şimdi sesler daha kuvvetli: Venga Venga Vuelta! Hadi Vuelta'ya

Canavar Koyun Orhan

Bisiklet yazarları yarışın Hollanda'da başlamasını İspanyol boğası ile Hollanda koyunun muhabbeti olarak görüyor.

Bisiklet ve Koyun deyince Orhan'ı atlamak olmaz.

Yaşı yetenler hatırlayacaktır. Yetmişlerin sonunda *Mikrop* dergisinde Canavar Koyun Orhan adında bir tipleme vardı. Kaderine razı gelmeyen, isyankâr, devrimci bir koyundu Orhan.

Latif Demirci'nin bu şahane karakterinin ruhu bir süredir aramızda dolanıyor. Tüketici Dernekleri Federasyonu TÜDEF'in zamlara karşı açtığı kampanyanın maskotu Orhan. eylülde memleketin bir sürü yerinde bisikletle eylemler yapacak.

Eğer Orhan ile tanışmak ve yol arkadaşı olmak isterseniz, [www. tegetgecmedi.org](http://www.tegetgecmedi.org) sitesine bir göz atın.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Spartaküs Fabian

Aydan Çelik 03.09.2009

İspanya Bisiklet Turu /Vuelta, nihayet anavatanına dönüyor.

Hollanda ve Belçika topraklarında geçen ilk dört etap halkın yoğun ilgisine rağmen, hava durumu açısından bisikletçileri pek memnun etmedi.

Özellikle salı günü Liege’de koşulan 4. etabın son kilometrelerinde ıslak zemin yüzünden öyle bir kaza yaşandı ki, bisikletçilerin üçte ikisi kendini yerde buldu. Normalde bu tür kazalar için biz “domino etkisi” diyoruz. Liege kazası ise, Amerikan kasabalarında, bir kasırga sonucu, kraker gibi yıkılan çitleri andırıyordu.

Hollanda’daki ilk etap, MotoGP yarışlarıyla ünlü Assen pistinde yapıldı. 4,5 kilometrelik zamana-karşı etabını, yine beklendiği gibi Fabian Cancellara kazandı. Yağmura rağmen 40 bin kişinin izlediği müthiş çekişme, İsviçreli pedalın mutlak hâkimiyetiyle sona erdi.

Spartaküs lakaplı Fabian, podyumda kendini Valentino Rossi gibi hissettiğini söyledi. (Böyle bir tevazu cümlesine hiç gerek yok oysa. Valentino kendini Fabian gibi hissetsin.)

Sonraki günlerde koşulan üç etapta da genel klasman lideri değişmedi. Cancellara, an itibarıyla, Altın renkli mayoyu giymeye devam ediyor. (İtalya’da Pembe, Fransa’da Sarı olan mayo burada nedense Altın renginde. Hep merak ederim, Merkantilist dönemin önde gelen ülkesi İspanya o dönemlere gönderme mi yapıyor acaba?)

Dünü dinlenerek geçiren bisikletçiler bugün İspanya’da yarışacaklar. Tarragona-Vinaros arasında koşulacak 174 km’lik beşinci etapla birlikte onların kemikleri ısınırken biz de yavaş yavaş Vuelta’ya ısınacağız.

***

Assen deyince aklıma *Eurosport*’un motor sporları sunucusu Yiğit Top’la şakalaşmamız geldi. Yiğit’e, “Sizinki de spor mu yani, depoya benzini dolduruyorsunuz, o motor sizi götürüyor, buna da spor diyorsunuz” diye takıldığımda, “Sizinki farklı sanki, depoya dopingi dolduruyor, sonra da ona spor diyorsunuz” diye taşı gediğine koyan bir yanıt vermişti.

(Bu yıl doping vakası geçmiş yıllara göre çok daha az olduğu için Yiğit’in yumuşak karnımıza yaptığı hamleye karşı koyacak gücümüz var.)

Orhan yola çıkıyor

Madem konu motor sporları, benzinden filan açıldı devam edelim. Biliyorsunuz bizim Canavar Koyun Orhan, dünyanın en pahalı akaryakıtını kullanmamızı protesto eden bir dizi eyleme başlıyor. Tüm tüketicileri 4-6 eylül tarihleri arasında akaryakıt almamaya davet eden Orhan, bunun yerine alternatif ulaşım araçlarını kullanmamızı öneriyor.

Orhan ve dostları cuma günü (yarın) saat 12.30'da Ankara Güvenpark'ta buluşacak. Burada yapılacak basın açıklamasından sonra bisikletli bir katile olarak İstanbul'a doğru yola çıkacaklar.

5 eylül saat 11.00'de İstanbul Kadıköy iskelesinde Orhan'ı karşılayacak olan dostları, bölgede uzun bir bisiklet turu yaptıktan sonra Bursa'ya doğru pedal çevirecek.

Aynı gün saat 17.00'de Bursa'da Fatih Sultan Mehmet Meydanı'nda, Bursalı dostları Orhan'a 'hoşgeldin' diyecek.

Ertesi gün yani pazar, Eskişehir'de Adalar Migros önündeki buluşmanın saati ise 11.00. Burada yapılacak olan basın açıklamasının ardından bisikletçiler, Ankara'ya doğru hareket edecek. Aynı gün saat 16.00'da Başkent Üniversitesi'nin girişinde Ankaralı bisikletçilerle buluşulacak ve saat 17.00'de Kızılay'da Güvenpark'ta bir basın toplantısı yapılacaktır.

Kampanya burada sona erecek. Ama bisikletin bir alternatif ulaşım aracı olduğu, merkezî ve yerel yönetimlerin bunu görmezden gelmek gibi bir lüksünün olmadığı gerçeği varlığını sürdürecektir.

Orhan'la bağlantı kurmak isteyenler [www. tegetgecmadi.org](http://www.tegetgecmadi.org) adresinden yararlanabilir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Endülüs'ten raks, Amerika'dan mühendis

Aydan Çelik 10.09.2009

Geçen hafta yazmıştık: İspanya Bisiklet Turu/ LaVuelta artık kendi topraklarında. Mücadele de kızıştıkça kızışıyor. Zira genel klasman liderinin giydiği altın renkli mayo hemen her gün el değiştiriyor.

Sezonun en büyük hayal kırıklıklarından biri olan Damiano Cunego, Vuelta'da sevenlerini sevindiren bir atak yaptı ve son derece dik bir eğimle biten 8. etabı kazanmayı başardı.

Hatırlarsınız, İtalya Turu'nun ilk etabının yapıldığı Venedik'te, Verona'dan gelen Cunego hayranlarıyla karşılaştığımızı yazmıştık. Romeo ve Jüliet'in hemşehrîsi ve "Küçük Prens" lakaplı bu bisikletçi, çok erken

yaşlarda büyük başarılar imza atmış ama devamını getirememişti. Bu yanıyla Yeşilçam'ın çocuk oyuncularına benzeyen bir kaderi olmuştu Cunegocuk'un.

Vuelta'da bu yıl ikinci sürpriz, Avustralyalı Cadel Evans'tan geldi. Son yılların en önemli favorilerinden biri olan Evans da ne yazık ki beklentileri karşılayamamıştı. Geçen yıl Fransa Turu'nun bir numaralı favorisiyken kimsenin hesaba katmadığı İspanyol Sastre, bütün hesapları altüst etmişti (Sastre'nin zaferini "bu ne ya, şaka mı?" diye karşılayan Lance Armstrong'u hatırlayın)

Evans bu yıl, bir önceki yıldan çok daha kötü bir Fransa Turu geçirdi. Ama İspanya'da 8. etap ona da uğurlu geldi ve altın mayoyu sırtına geçirdi.

Lakin Evans'ın saltanatı bir gün sürdü. Ertesi gün koşulan etapta Yeşilfişek lakaplı İspanyol Valverde, Evans'ın elinden yavuklusunu kaptı.

Ama mücadele bitmedi. Hatta yeni başlıyor desek yeridir. Yarın (cuma) başlayacak olan dağ etapları kıran kırana geçecek. O kadar sert eğimli yokuşlar var ki, bisikletçiler yüzde 20'leri geçen bu bölgeleri ancak "eşek metoduyla" çıkabilecekler.

Bilirsiniz, 1950'li yıllarda Türkiye'de karayolu hamlesi başladığında Amerika'dan mühendisler gelmiş. Bunlar bazı imar çalışmalarına rehberlik ediyorlarmış. O zamanlar memlekette yol güzergâhını belirleyecek alet-edevat, eleman, hiçbir şey yok. Nafia mühendisleri eşeği yokuşa sürüyorlar, arkasından elemanlar şeritmetre çekiyor ve eşeğin ayak izlerine kazık çakıp istikamet belirliyorlarmış. Bunu gören Amerikalı mühendis, durumu kavrayamamış ve sormuş:

– Ne yapıyorsunuz böyle?

– Rampada yolun güzergâhını belirliyoruz.

– Nasıl yani, anlayamadım?

– Eşek yüzde 7 eğimin üstüne çıkmaz, biz de eşeğin izinde kazık çakıp rampada yol güzergâhı belirliyoruz.

Amerikalı katılarak gülmeye başlamış. Yatışınca da sormuş:

– Peki, eşek bulamayınca ne yapıyorsunuz?

– Ne yapacağız, Amerika'dan mühendis getirtiyoruz.

***

Cuma günü başlayan yokuş etapları serisi, ülkenin güneyinde yani Endülüs'te geçiyor. Hal böyle olunca, bize de üstat Yahya Kemal'in Endülüs'te Raksı'ndan alıntı yapmaktan başka seçenek kalmıyor:

"... Altın kadeh her elde, güneş her gönüldedir;

İspanya varlığıyla bu akşam bu güldedir..."

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tour'un şeytani

Aydan Çelik 17.09.2009

Bisiklet akıllı adam işi mi? Küçük bir selenin üstünde üç haftada 3607 km. yol yapan biri için "Allah akıl fikir versin" demekten başka, elden ne gelir?

Bernard Shaw'mu söylemişti o lafı? "Bisikletçiler, dünyanın en saf adamlarıdır. Bisikletin kendilerini götürdüğünü zannederler."

Diyelim büyük yazar, alete hasetle bakıyordu. Peki, Lance Armstrong'a ne demeli? "It is Not About the Bike" (Bisiklet Hakkında Değildir) adını taşıyan otobiyografisinde Tour de France'ı "amaçsız ıstırapın çekildiği bir yarışma" olarak adlandırır.

İngiliz pedal David Millar ise yaptığı işi sado-mazoşizm olarak tanımlarmış. Hakikaten Pireneler ve Alpler'i acıyla tırmanan sporcuların suratını gördükçe insanın aklına Erkin Koray'ın şarkısı gelir: "Ha bu mereti icat edenin..."

Geçen cumartesi başlayan "amaçsız ıstırap" muazzam bir tempoyla sürüyor. İlk gün koşulan 19 km'lik Prologu 55 km/h'lik bir ortalama yapan David Zabriskie kazandı ve Greg Le Mond'un 1989'da kırdığı hız rekorunu eline geçirdi.

Hazır söz Le Mond'a gelmişken orada biraz duralım. Le Mond, birçok açıdan devrimci bir bisikletçiydi. Klipssiz pedal onunla hayat buldu desek yeridir. O yarışırken birçok bisikletçi halen "Toe-clips" denilen ve ülkemizde kalpiye adı verilen pedal sistemini kullanıyordu. Ayakkabının pedala bir kayışla bağlandığı kalpiye, pist yarışlarında halen kullanılsa da, müzelik bir ürün artık.

Le Mond'un 1989'da kırdığı rekorda, gidona taktığı aero-barın etkisinin büyük olduğu söylenir. O konuda da bir ilkti. (Bu gün aero-barsız zamana karşı yarış düşünülemez bile.) Le Mond Paris'te, zamana karşı yapılan son etapta Laurent Fignon'un 50 saniye gerisindeydi. Bütün otoriteler Fignon'a artık şampiyon gözüyle bakarken, Le Mond bütün tahminleri alt üst etti ve liderden 58 saniye daha iyi derece yaptı. Velhasıl sekiz saniye farkla o yılın şampiyonu oldu.

Le Mond'la ilgili bir önemli not daha düşelim. 1986 yılında Tour'u kazanan ilk Amerikalı olarak tarihe geçiyor. 1987 yılında kardeşiyle gittiği bir avda kaza kurşunuyla ağır yaralanıyor. Doktorlar "Yaşasa bile artık yarışamaz" diyorlar. Yaşıyor, yarışıyor, 89 ve 90'da şampiyon oluyor. Süper kahramanlar ülkesi Amerika'nın bisikletçilerinin de hikâyeleri benzer oluyor.

Neyse biz dönelim bu yıla. 2005'te 2. ve 3. etabın yıldızı Belçikalı Tom Boonen'di. Dördüncü gün yapılan takım

halinde zamana karşının galibi Armstrong'un takımı Discovery oldu. Rekortmen Zabriskie bu etapta ne yazık ki hem bisikletinden hem de tahtından düştü. Son bir kilometreyi gözyaşları içinde tamamladı. Böylelikle Sarı Forma Armstrong'un sırtına geçmiş oldu.

Bu yazıyı kaleme aldığımız ve 6. etabın koşulduğu perşembe günü, Armstrong Sarı'yı korumaya devam ediyordu. Cuma ve Cumartesi koşulacak 7. ve 8. etabın bir kısmı Almanya topraklarında geçiyor. Bakalım kendi ülkesinde pedal çevirmek bahtsız Jan Ullrich'e şans getirecek mi?

Dağ etapları cumartesi günü başlasa da, pazar günkü parkurun yanında, cumartesi parkuru Bostancı sahil yolu gibi kalır. Pazartesi günü verilen aranın ardından gelen etapların grafiği, heyecandan ölmekte olan bir kalbin EKG'si gibi.

Dağ etapları başlayınca karnaval da başlar. Bir gece önceden gidip yol kenarında yer kapmış hayran kitlesi, kilometreler boyunca yerlere yazılmış sporcu adları, yerel kıyafetlere bürünmüş kasabalılar, köylüler, Flaman ressam Brugel'in tabloları gibi kompozisyonlar yaratırlar.

Julian Barnes, Tour de France 2000 yazısında şöyle bir şey söylüyor: "...Diğer sporlarda hayranlar, duygularının profesyonelce sömürüldüğü bir stadyuma girerler. Tour de France'da ise kahramanlar, köyünüze, kasabanıza gelir ya da gösterişli bir dağ eteğinde sizinle bir randevu ayarlarlar..." (J. Barnes'ın söz konusu metni, Ayrıntı Yayınları'ndan çıkan *Bir Çift Söz* kitabının içinde yer alıyor.)

Dağlara yığılmış yüz binlerce bisiklet-sever içinde bir tanesi, bariz farkla en ünlüsüdür. Portakal rengi formalarıyla, ateşli Basklılar bile Didi Senft'in popülaritesine sahip değildir.

Didi, 1993 yılından beri üzerine giydiği şeytan kostümü, tırmağı ve orijinal bisikletleriyle Tour'un alamet-i farikalarından biridir. Dağ etaplarında bitiş çizgisinden birkaç km. evvel yerini alır, bisikletçiler geçerken onların yanı sıra koşturaya başlar ve tezahürat yapar. 53 yaşındaki Alman fan, profesyonel bir amigo değil, amatör bir gönül adamıdır. Küçük bir sponsoru ve kendi deyimiyle çalışan bir karısı vardır.

Didi'nin özelliği, yalnızca orijinal kostümü ve enerjisi değildir. O aynı zamanda bir bisiklet yapımcısıdır. Geçtiğimiz yıl dünyanın en büyük bisikletini (şeytan arabası mı desek?) yaparak bir rekorun sahibi olduğunu belirtmemiz gerekir.

Didi 7,8 m. uzunluğunda, 3,7 m. yüksekliğindeki bisikletini karavanına yükleyip Alpler'in 3000 m'ye yaklaşan zirvelerine taşıyor. Geceleri karavanında uyuyor ve ertesi güne hazırlanıyor.

Dağ etapları başlıyor. Bakalım Didi bu yıl nasıl bir performans gösterecek?

NOT: Bu haftaki yazıyı yazmaya fırsatım olmadı. Arşivden bir yazıyı paylaşmak istedim. Böylelikle uzun zamandır görmediğimiz bir dostumuza, Didi'ye de selam göndermiş olduk. (A. Celik)

Koş Semra Koş!

Aydan Çelik 24.09.2009

Doğrusunu isterseniz bir an önce yazının başlığına geçmek istiyorum ama daha önce İspanya Turu/Vuelta'yla ilgili birkaç cümle kurmam lazım.

Mayısta başlayan İtalya, temmuz boyu süren Fransa ve eylülde tamamlanan İspanya ile birlikte, büyük turlar serisi de sona ermiş oldu.

Sezonun son büyük şampiyonu yine bir İspanyol, Alejandro Valverde oldu. İtalya ve Fransa turlarına katılamayan bu "Yeşil Fişek" oğlan, memleketinde üstün bir performans sergiledi ve altın mayoyu kaptı.

Şimdi bütün gözler, çarşamba günü İsviçre'de, Mendrisio'da başlayan Dünya Yol Bisikleti Şampiyonası'nda. Başlıktaki konumuz da onunla ilgili zaten.

Başlayalım:

Aslında bu yazı aylar önce planlanmıştı.

Başlığı bile aynıydı: Koş Semra Koş!

Mart ayında gelmişti güzel haber: Türkiye ve Almanya Bisiklet Federasyonları ortak bir protokol imzalamış, işbirliği kararı almışlardı.

Bu iş birliğinin belki de en verimli meyvesi Türkiye dağ ve yol bisikleti şampiyonu Semra Yetiş'in Almanya'ya transferiydi.

Senem Güler ve Esra Kürkçü ile bitmeyen rekabetlerini hayranlıkla izlediğimiz bu yetenekli sporcu, Koga Miyata takımının üyesi olmuş, Türkiye bisiklet tarihinde bir ilki gerçekleştirmişti.

Bu heyecan verici gelişme, Şeytan Arabası'nın konu listesine girmiş, bir kenarda yazılmayı bekliyordu. Dediğim gibi, başlığı bile hazırды.

Vivet Kanetti'nin Süreyya Ayhan'a ithaf ettiği *Koş Süreyya Koş* kitabından ilham almış bir başlıktı o.

Kanetti, 2002'de yazdığı kitapta Süreyya'nın "koşusu"nun bu ülke kadınları için simgesel bir değer taşıdığını düşünmüş, başlığı da bu yüzden öyle atmıştı.

Bu simgesel değer, hiç kuşkusuz mart ayında gelen Semra haberi için de geçerliydi. (Tarihin ironisi mi demek lazım bilmiyorum, Semra'da Süreyya gibi Çankırı doğumlu.)

Bu niyetle, o günlerde Semra'yla internet üzerinden bağlantı kurmuş, küçük bir söyleşi yapmak istemiştim. Ne var ki o dönem bisiklet sezonu çok yoğun olduğu için söyleşiyi daha rahat bir zamana, daha ileri bir tarihe bırakmıştık.

Heyhat! Zaman denen şu hız canavarı, yine her şeyi sollamış, en öne geçmişti. Ben daha Semra'yla Almanya

günlerini konuşmayı planlarken, o sezon boyunca koştuğu yarışlarda bir sürü puan toplamış ve İsviçre'nin yolunu tutmuştu bile.

Bir kaç gün sonra da, bir dünya şampiyonasında ülkemizi temsil eden ilk kadın bisikletçi olarak tarihe geçecek.

Daha 22 yaşında olan Semra, hem Nuri Bilge Ceylan'ın deyimiyle "yalnız ve güzel ülkem"i gururlandıracak, hem de bisikletin sadece bir "erkek" sporu olmadığını gösterecek.

Türk bisiklet sporunun 32 yıl süren Fetret Devri'ni, 2008'de Pekin'de yarışarak bitiren Bilal Akgül olmuştu. Semra ise yepyeni bir sayfa açıyor. Ve umuyoruz o sayfa kocaman bir külliyyatın ilk cümlesi olacak.

Semra'yı 26 eylül cumartesi sabah 10.30'dan itibaren *Eurosport*'tan izleyebileceğiz.

Kalbimiz onun için atarken hep birlikte bağıracacağız: Koş Semra Koş!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aleykümselam Cadel...

Aydan Çelik 01.10.2009

Yol bisikleti dünya şampiyonası, genellikle adet yerini bulsun diye koşulur. Profesyonel kulüplerde yarışan pedallar, ülkelerinin formasını giyer, tek günlük bir yarışa katılırlar.

Bu yıl durum her açıdan farklıydı. "Bisiklet sosyetesı" hayli kalabalık bir ekiple Mendrisio'daydı.

Bunlara geleceğiz, ama önce kahramanımız Semra Yetiş ne yaptı, ona bakalım. Semra, 127 bisikletçinin start aldığı yarışını tamamlayamayan 71 bisikletçiden biri oldu. (O 71 isimden birinin, geçen yılın şampiyonu Nicole Cook olduğunu söylersek yarışın ne kadar zorlu geçtiğini anlatmış oluruz.)

Semra şampiyonadaki en yalnız yarışmacılardan biriydi. Bisiklet gibi takım dayanışmasının çok önemli olduğu bir sporda ona yardım edecek tek bir arkadaşı bile yoktu. Buna rağmen elinden gelenin en iyisini yaptı.

Şampiyonada Semra kadar bizi heyecanlandıran diğer bir isim ise Jennie Longo'ydu. 51 yaşındaki Fransız sporcu yarış 48. sırada tamamladı. Dikkatinizi çekerim; Semra'dan yaklaşık 30 yaş büyük birinden söz ediyoruz. Defalarca Dünya ve Olimpiyat şampiyonu olmuş bir efsaneden. Semra'nın model alacağı bir kişiden...

124 km'lik parkuru ilk sırada tamamlayan ise İtalyan Tatiana Guderzo oldu.

***

Cuma günü koşulan erkekler bireysel zamana karşı yarışını Spartaküs Fabian Cancellara kazandı. İsviçreli

dostumuz tarihin gelmiş geçmiş en iyi derecelerinden birine imza attı. (*Eurosport*'ta yayını anlatan Caner Eler'e göre Fabian, bisikletin Hüseyin Bolt'uydu.)

Ama esas yarış pazar günüydü. 2010 boyunca gökkuşağı mayoyu giyecek kişi o gün belli olacaktı. İtalyanlar hayli kuvvetli ve kalabalık bir kadroyla Mendrisio'da caka satıyorlardı. İspanyolların onlardan aşağı kalır bir yanı yoktu. Ev sahibi İsviçreli, Fabian'ın bu yarışı da kazanıp tarihte görülmemiş bir başarıya imza atmasını bekliyorlardı.

Lakin son gülen, sezonun en çok ağlayan ismi, Avustralyalı Cadel Evans oldu. Cadel, piyanist eşi Chira Passelini ile birlikte yaşadığı Mendrisio'da, hemşerilerinin önünde, dünya şampiyonu olmayı başardı.

Dağ bisikletinden yol bisikletine geçen Cadel, böylelikle hem dağ hem de yol bisikletinde Dünya şampiyonu olan ilk kişi olarak tarihteki yerini aldı.

32 yaşındaki pedal, aynı zamanda bisiklet dünyasının en "politik" kişiliklerinden biri olarak biliniyor. Tibet'in bağımsızlığını savunan, bu yüzden de bisikletini Tibet bayrağının renklerine boyatan Cadel, o gün finişe girerken, bildik seremonilerden farklı bir şey yaptı.

Etabı kazanan bisikletçilerin çoğu, başarılarını iki elini havaya kaldırarak kutlar. O öyle yapmadı. Önce seyircilere eliyle öpücük gönderdi, ardından da sağ elini kalbinin üstüne götürerek bir derviş selamı verdi. Her ne kadar diğer arkadaşlarım bu hareketi "ben buradayım, daha ölmedim" gibi yorumladılarsa da, ben podyumda da tekrarladığı hareketi öyle okumakta kararlıyım.

Bilmukabele Cadel...

Aleykümselam azizim aleykümselam...

Tanju'suz bir yıl

Tanju (Duru) bu dünyadan göçeli bir yıl oldu. Gidenlerin ardından söylenen "gök kubbede hoş sâdâ bırakmak"sa esas olan; o onun en âlâsını yaptı.

Birçok insanın müzisyen olarak tanıdığı Tanju aynı zamanda bir bisikletsever ve gözbebeğimiz Barışa Pedal'ın da bir üyesiydi. Doğrusu, o gittikten sonra grubun tadı-tuzu hayli kaçtı, üzerine bir yorgunluk çöktü.

Eminim göçmüş bisikletçiler bahçesinden bakıp bu durumumuzu görüyor: "Kalksanıza yahu, daha yapacak çok işimiz var" diye kızıyorlar.

Haklısın üstat, haklısın. Daha çok işimiz var. Hem Barış hem de bisiklet adına... Huzurla uyu.

Bisikletin sonbaharı

Aydan Çelik 15.10.2009

Sonbaharla birlikte bisiklet sporu da son atışlarını yapıyor. Sezon takviminde sadece bir kaç yaprak kaldı.

Önce geçen hafta yazamadığımız yarışlardan biraz bilgi verelim. Dağ bisikletiyle başlayalım.

4 ekim pazar günü Yalova Denizçalı köyünde yapılan 8. Aksa Kupası'nı Kamil Akalp kazandı. Onu Gökhan Uzuntaş ve Yavuz Kilim takip etti.

Bir sonraki hafta koşulan Alanya MTB kupasını kazanan isim İsviçreli Christof Bischof oldu. Türk sporcular arasında en iyi dereceyi 8. olan Bilal Akgül yaptı. Bayanlarda birinciliği Polonyalı Anna Szafraniec elde etti. Milli bisikletçimiz Esra Kürkcü ise üçüncü olmayı başardı.

***

Yol bisikletinde Meclis Kupası yapıldı. 4 ekimde TBMM çevresinde koşulan yarışa hem profesyoneller hem de amatörler katıldı.

Yarış öncesinde bir konuşma yapan Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin, lise yıllarında radyodan bisiklet yarışlarını dinlediğini, Türk bisikletinin tekrar o parlak yıllara dönmesini arzuladığını belirtti.

Şahin'in bayrağı kaldırmasıyla başlayan yarışın ilk bölümünü halk koşusu oluşturdu. Birinciliği Antalya milletvekili Abdurrahman Arıcı kazandı. Daha sonra başlayan elit erkekler yarışını kazanan ilk üç sporcu, aynı takımdan yani Kocaeli Brisaspor'dandı: Bakhtyar Mamyrov, Mert Mutlu ve Uğur Marmara aynı podyumda yer aldılar.

***

Gelelim Triatlon'da neler olduğuna. Yüzme, bisiklet ve atletizm gibi üç farklı disiplinin ara vermeksizin yapıldığı bu spor yüksek bir mukavemet ve hız gerektirir.

Doksanlı yılların başında hayli ilgi gören triatlon, ne yazık ki geçen zaman içinde popülaritesini koruyamadı. Bu sadece Türkiye'ye mahsus bir durum değil, dünya da böyle. (Bunun nedenleri üstüne bilahare yazalım.)

4 ekimde yapılan Kuşadası triatlonunu büyük erkeklerde kazanan isim Duygun Yurteri, bayanlarda Çiğdem Güleş oldu. Dağ bisikletinden triatlona geçen Duygun, çok kısa sürede büyük bir gelişim gösterdi ve topladığı puanlarla Türkiye Şampiyonu olmayı başardı.

Bisikletçinin sonbaharı

Salı sabahı Belçika Radyo-Televizyonu'nun Türkiye muhabiri ve bisiklet dostu Dirk Venmeiren'den bir e-posta geldi. Aynen şöyle yazmıştı Dirk: "Beyler, Frank Vandenbroucke bu gece vefat etti. Eddy Merckx döneminden sonra en yetenekli bisikletçimizi kaybettik. Başımız sağolsun."

34 yaşında bu dünyadan göçmüş bir üstün yeteneğin trajik sonu hepimizin yüreğini burktu. O da Marco Pantani gibi bir otel odasında ölü bulundu.

Bisiklet bize uzak bir spor olduğu için anlamamız zor olabilir. Ama Metin Oktay'ın kaybıyla ne hissettiğimizi hatırlarsak, Dirk'in duygularını da anlamış oluruz.

My name is Casper

Şahane bir sergi bu. Seçici kurul yok, küratör yok, patron yok... Bir nevi ütopya sizin anlayacağınız... Farklı disiplinlerden ikiyüzün üstünde sanatçının katıldığı sergi, Karaköy Bankalar Caddesi'nde tarihî Sümerbank binasında 24 ekime kadar sürecektir. Bana sorarsanız kaçırmayın. Bianel'den daha sahici bir şey bulacaksınız...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kalbim Ege'de kaldı

Aydan Çelik 22.10.2009

Gökova yolları ekim boyunca bisiklet lastikleriyle çığneniyor.

Fikrî tohumları 2006 yılında atılan Gökova Bisiklet Turu, geçen zaman içinde büyüdü ve Türkiye dışında da bilinen bir organizasyon haline geldi.

Bu kadar büyüleyici bir coğrafyada başka türlü olamazdı zaten. Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu'nun önemli bir bölümü bu güzergâhta gerçekleşmiş, nefis helikopter çekimleri belleğimize kazınmıştı.

Turdan dönen herkes, yiyip-içtiklerinin yanına bir de gördüklerini katık ettikçe ağzımızın suyu akıyordu.

Ne var ki geçen süre içinde bir Türkiye klasiği daha gerçekleşti ve organizasyonu yapan grup ikiye bölündü. Bir grup Muğla Bisiklet Derneği çatısı altında biraraya gelirken, diğer grup ise kendini Muğla Bisiklet Topluluğu olarak deklare etti. İki grup kendi Gökova turlarını yapmaya başladı.

2009 başlarında kurulan Muğla Bisiklet Derneği, 8-14 ekim tarihleri arasında Gökova Bisiklet Turu'nu gerçekleştirdi. Muğla-Akyaka-Çökertme-Bodrum-Datça (feribotla)-Marmaris-Köyceğiz-Dalyan'dan oluşan 400 kilometrelik güzergâhı 144 bisikletçi yaklaşık bir haftada tamamlamış oldu.

Muğla Bisiklet Topluluğu'nun "Gökova Pedallarımın Altında" adını taşıyan organizasyonu ise 24 ekimde başlıyor. Benzer bir güzergâha sahip olan tur 29 ekimde sona erecek.

Kazasız bir GPA diledikten sonra gelelim zurnanın zırt dediği yere. (Bisiklet jantı da bir anlamda zurnaya

benzemez mi?)

Yukarıda da değinmiştim: Bisiklet seven herkesin hatırlarında özel bir yer tutan bu organizasyonun ikiye bölünmesinin yaratacağı sonuçlar dilerim olumsuz olmaz.

Doğrudur: Sinerji illa birarada olmakla yaratılmaz. Zoraki beraberliklerin kimseye hayır getirmediği tecrübeyle sabittir. Bazen ayrışma, birliktelikten daha verimli sonuçlar doğurabilir.

Eğer durum böyleyse diyecek bir lafımız yok ama bisiklet pastasının çok küçük olduğu bir ülkede birarada durmayı başarmak daha önemli görünüyor.

(Her iki organizasyonda da dostlarım var ve her iki taraftan da davet aldım. Ne yazık ki zaman sorunu yüzünden katılmadım. Kalbim Ege’de, ayaklarım ise iki cami arasında bînamaz kaldı.)

Örnek bir belediye

Bursa Nilüfer Belediyesi uzun bir süredir bisiklet konusunda kayda değer çalışmalar yapıyor. Bisikletin hem sosyal hem de sportif yanını geliştiren, girişimler bunlar. Bisiklet yollarından tutun da, bisiklete binenlerin ödüllendirildiği bir yelpazede yürütülen çalışmalara şimdi bir yenisi eklendi: Nilüfer Belediyesi hem dağ hem de yol yarışlarına katılacak iki takım kurdu.

Bu hafta sonu ise bir dağ bisikleti yarışı organize etti. 25 ekimde Atatürk Kent Ormanı’nda yapılacak yarış saat 10.00’da gençler kategorisiyle başlayacak. En çekişmeli klasman olan Elit Erkekler çekişmesi saat 13.00’te başlıyor.

Barış için Sanat

“Savaş ile barışın arafı olmaz. Hayat dururken ölüm savunulmaz...” diye başlıyor; Barış için Sanat girişimin manifestosu. Önümüzdeki günlerde girişimin şemsiyesi altında yapılmış çok şey duyacağız.

www.barisicinsanat.org

Radyoda bisiklet

Bu cuma, *Yaşam Radyo*’da Emre Zeytinoğlu’nun “Futbol ve Bazı Şeyler” programında bisiklet konuşacağız. Program 22.00-23.00 arası yayınlanıyor. *Yaşam Radyo*, Marmara Bölgesi’ne 89.4 frekansından yayın yapıyor. Aynı zamanda www.yasamradyo.com.tr adresinden dinlemek mümkün.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aydan Çelik 29.10.2009

Geçen cumartesi, İstiklâl Caddesi'nde gökkuşağı bir katile, Galatasaray'dan Galata'ya doğru akıyordu.

Kafilenin ortasında gökkuşağı bir bayrak ve o bayrağın üstünde hareket edip duran kocaman bir küre vardı. Dünyayı temsil eden kürenin üstünde 350 yazıyordu.

Kafile'de aynı sayıyı tekrarlayıp duruyordu: "üçyüzelli, üçyüzelli, üç..."

'Acaba bir kısmet çıkar mı' umuduyla cadde boyunca çağanozvari edayla volta atan delikanlı, gruba yanaştı ve sordu: "Pisist bilader bakar mısın, ne iş bu 350?"

Sorunun muhatabı genç eylemci hevesle anlatmaya başladı: "350 şu anda yeryüzünün en önemli sayısı. Bilim insanları 350'nin Atmosfer'deki korbondiyoksitin eşik değeri olduğunu söylüyor. Yani atmosferdeki milyon tane parçacığın içinde korbondiyoksitin oranı 350'yi aşarsa bütün canlıların varlığı tehdit altına giriyor. Şu anda bile bu değer 386..."

"Yapma ya. O zaman iş işten geçmeden bir manita bulmam lazım. Hadi bana müsaade" dedi ve ters yönde akan kalabalığın arasına daldı genç çağanoz.

O kendi avını ararken, Gökkuşağı katile, sermayenin av sahası haline gelmiş gezegeni kurtarmak için yırtınıyordu.

Aynı dünyanın 5200 yerinde ve 181 ülkesindeki gönüldaşlarının yaptığı gibi.

İstanbul'daki katile, Taner Öngör'ün güneş enerjisiyle çalışan gitarının melodileriyle, Galata meydanına indi. Bisikletler yol boyunca kâh yerde, kâh havada, eyleme iştirak etti.

Ankara'daki eylem, Gençlik Parkı'ndan başladı ve TBMM'ye kadar sürdü. Ankara bir kez daha Dersaadet'e fark attı ve 150 bisikletlik bir konvoy oluşturmayı başardı. Ankara bu konuda en organize şehirdi: "...350 sadece bir sayı değil. Aynı zamanda bir adalet çağrısı. Sesini çıkaramayanlar için, sellerde ölenler için, evi olan ormanlar yananlar için, kuraklıklarda ekinini kaybedenler için, şehrin ortasında sıcak hava dalgasından ve salgın hastalıklardan etkilenenler ve yaşadığı yeri iklim değişikliği sebebiyle terketmek zorunda kalanlar / kalacaklar için bir adalet çağrısı..." (www.iklimicingenclik.com)

İzmir'deki 350 eylemine bisikletli katılım, Karşı Bisiklet tarafından organize edildi ve İzmir Bisiklet Derneği destek verdi.

Adana'da 20 bisikletlinin katıldığı eylem iki saat boyunca kentin sokaklarında yankılandı.

(www.350.org sitesi, dünyadaki eylemlerden oluşan olağanüstü bir fotoğraf albümü hazırlamış, mutlaka bakın.)

Şimdi bütün gözler 7 aralıkta Kopenhag'da yapılacak olan İklim Değişikliği Zirvesi'nde. Bu eylemlerin zirveye katılacak liderlere ilettiği ortak mesaj şu: "İklim krizini çözmeden eve dönmeyin kardeşim."

Büyük Nâzım, nasıl da görmüş bazı şeyleri:

"...Kendi kendimizle yarıştayız gülüm

Ya yıldızlara hayat götüreceğiz,

Ya dünyamıza inecek ölüm..."

(Şerh: Yıldızlara hayat götürmeye takılmayın. Üstadın yaşadığı çağın paradigması bambaşkaydı. Bugün yaşasaydı, yıldızlara hayat götürmenin, bir uzay çalışması değil, romantik bir metafor olduğunu söylerdi.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bisikletle firar

Aydan Çelik 05.11.2009

Bu hafta yazı yok.

Bu hafta iki dize var.

Daha öncede yazmıştım: Barış İçin Sanat katarı yola çıktı.

Katarın önünde bisiklete binen bir kız çocuğu ve Sezai Sarioğlu'nun ona eşlik eden şiiri var:

"çocuk evden kaçardı ve bisiklete binerdi/
bir bisikletle tüm çocuklar barış'a firar ederdi"

Şehir Aşkiyası Sarioğlu'nun deyimiyle: Bisiklet binenin ve düş görenin işi düşü rast gidermiş.

İşiniz düşünüz rast gitsin.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barış, kadınların pedallarının altında...

Aydan Çelik 12.11.2009

Dünya üstündeki en hayırlı bisiklet organizasyonlarından biri olan "Follow The Women" (Kadınları İzle) ekimin 21. günü sona erdi.

Bu yıl beş yaşına basan organizasyona, Türkiye dahil 22 ülkeden 250'ye yakın kadın katıldı. Türkiye kafilesi geçen yıl 19 kişiden oluşurken, bu yıl rakam, mali sorunlar yüzünden dörde düştü.

Ortadoğu'da yıllardır hüküm süren şiddete karşı barışı savunan FTW, Beyrut'tan başladı. Kafiye, Suriye ve Ürdün üstünden Filistin topraklarına ulaştı. (Dört kişilik Türkiye ekibinden iki katılımcı, İsrail'in vize politikası yüzünden Filistin'e giremedi.)

Kadınlar, 300 km. tutan güzergâhlarının üstündeki mülteci kamplarını ziyaret etti, sivil toplum kuruluşlarıyla temasa geçti ve dünyanın her yerine barış mesajları yolladılar.

"Erkek" zihniyetinin hüküm sürdüğü mevcut dünya düzeni ve onun şedit ruhu, en çok çocuklarla kadınları mağdur ediyor. FTW, bunun altını çiziyor. Konuyu yalnızca bir coğrafyayla da sınırlandırmıyor. Mesela bu yıl organizasyon, heyecan verici bir fikre ilham kaynağı oldu. Güney Kıbrıs takımından Anita Christodoulou'nun önerisiyle Kıbrıs'ta benzer bir organizasyon yapılması planlandı. Türkiye'den, Yunanistan'dan, Güney Kıbrıs'tan ve KKTC'den kadın bisikletçiler, barış için Ada'da biraraya gelecekler.

(Konuyla ilgili gelişmeleri ftw-turkey-subscribe@yahoo.com'a üye olup, izleyebilirsiniz.)

***

Artık gelenekselleşmiş Sonbahar turlarından bir tanesi de Atilla Bisiklet Takımı'nın 10 kasımlarda yaptığı "Ata'ya Saygı Turu." Gençlik Spor İl Müdürlüğü ve Eyüp Belediyesi'nin desteğiyle gerçekleştirilen tur, 8 kasımda Belediye önünden başladı ve 10 kasımda Anıtkabir'de sona erdi. Sporcular ara vermeksizin 20 saat boyunca pedal çevirdi ve yaklaşık 500 km'lik bir yol kat etti.

Motorize vandallık

Bu memleketin en büyük meselelerinden birinin, insan haklarını esas alan, demokratik bir hukuk düzeni olduğunu biliyoruz.

Öyle büyük-büyük laflardan ibaret değil bu konu; gündelik hayatın her alanına sinmiş, "küçük" ayrıntılarda da bu dertten mustaribiz.

Trafik örneğin, ya da daha özelleştirirsek, otomobil terörü o küçük şeylerden bir tanesi. Varlığını sadece "gücünden" alan bir nesne otomobil. Hak-hukuk vb. hiçbir şeyi iplemiyor.

Geçtiğimiz hafta KTÜ öğrencisi Gülçin Plevneli, sürücüsünün zihnini "esir almış" bir otomobil yüzünden bu dünyadan göçtü gitti.

Üniversitenin bisiklet kulübünden Eren Yoloğlu, mektubunda, kendisinin de "cinayetle" saniyelerle kurtulduğunu, Gülçin'in trajedisine birebir tanık olduğunu yazmış. Ve bir kez daha bu ülkede ne kadar çok

işimiz olduğunu; bisikletin o işler içinde ne kadar önemli bir yer tuttuğunu söylemiş. Doğru söze ne denir...

Tenk yu Şeytan

Önce *Virgül*'den geldi kötü haber. 12 yaşındaki dergimiz, para-pul işleri yüzünden bizi terk ettiğini söyledi son sayısında. Kaderimize tevekkülle boyun eğmişken, ikinci darbe *Roll*'dan geldi. O'da akranı *Virgül* gibi çekildi sahneden. Üstelik giderken ardından fiyakalı bir mektup bırakarak, Turgut Uyar'a, George Harrison'a, Leo Ferre'ye ve Şeytan'a bir selam çakaraktan.

Aleyküm selam çocuklar, aleykümselam.

(Ulan Allah'sız Kapitalizm, senden nefret etmek için ne çok sebebimiz var...)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dikkat ayı çıkabilir

Aydan Çelik 19.11.2009

Uzun yıllar avcılık yaptıktan sonra, tövbe etmiş bir arkadaşım var.

"Gez, göz, arpacık"la geçen günlerini unutmak için her şeyi yapıyor.

Bir süredir kendini Kuş Gözlemciliği'ne kaptırmış durumda.

Boynunda bir dürbün, çıkınında bir kuru ekmek, memleketin her yerinde kuş peşinde dolanıyor.

Eve dönüşleri çoğunlukla pek kederli oluyor: "Yok etmişiz her şeyi, canına okumuşuz" diye kahredip duruyor. Elbette her zaman böyle olmuyor, bazen çıkınında komik bir hikâyeyle geliyor.

Kırşehir civarında arkadaşlarıyla beraber dolaşırken amcanın biri yanaşiyor ve soruyor: "Kolay gelsin gençler, ne yapıyorsunuz böyle?" Bizimki, "Kuş gözlüyoruz" deyince, amcadan şöyle bir karşılık geliyor: "Aman közleyin közleyin. Nefis olur kuş közlemesi."

***

Ben ona: "Böyle giderse yakında yumurtlayacaksın" diye, takılırım O da bana: "Böyle giderse yakında bir yerlerinden pedal çıkacak" diye takılır.

Kuşlarla ilgili ne duysam onunla paylaşırım, o da bisikletle ilgili ne duysa aynı şeyi yapar. Sadece o değil neredeyse bütün arkadaşlarım bisikletle ilgili ne duyarlarsa bana iletir.

Ne yalan söyleyeyim, bunların çoğu bildik ve sıkıcı şeylerdir. Güzel hikâyeler, tesadüflerle birlikte gelir. Üstelik konu, doğrudan bisikletle ilgili filan değildir.

Bir kaç gün önce böyle bir hikâye dinledim. Gürcistanlı arkadaşım İrma anlattı.

Hikâye seksenli yılların başında Gürcistan'da geçiyor.

Bir Suudi Prens, ülkeye diplomatik bir ziyaret yapıyor. Kuşsütünün bile eksik olmadığı sofralarda ağırlanıyor. Halinden pek memnun olan Prens, her şey için teşekkür ettikten sonra son bir istekte bulunuyor. Kendisinin bir avcı olduğunu, bugüne kadar her çeşit hayvan vurduğunu, ama hiç Kara Ayı vurmadığını, eğer bu konuda bir imkân sağlanırsa, Arabistan-Sovyet dostluğunun daha da pekişeceğini söylüyor.

Ruslar konuyu halletmek için hemen devreye giriyor. (İrma'nın anlattığına göre, o dönemde Ruslar karar veriyor, Gürcüler uyguluyor.)

Lakin mevsim kış. Bütün aylar derin uykuda. Ortalıkta avlayacak ayı filan yok. Bir bürokrat anında çözüm üretiyor: Sirkten alınacak bir ayı, ormana salınacak, Suudi Prens onu avlayacak ve Suudi-Sovyet dostluğu daha da pekişecektir.

Aynen söylendiği gibi yapılıyor. Sirkten bir ayı bulunuyor ve ormana salınıyor. Prens ormana götürülüyor ve uygun bir pusuya yatırılıyor.

Ayı ormanda özgür özgür gezinirken, önünden bisikletiyle geçen bir köylüye rastlıyor. Köylü korkuyla bisikleti yere atıp kaçmaya başlıyor.

Sirk ayısı bisikleti yerden kaldırıyor, seleye oturuyor ve pedal çevirmeye başlıyor.

Önünden bisikletle geçen ayıyı gören avcı prens, kelimenin tam anlamıyla bir şok geçiriyor ve tüfeğini atıp, kaçmaya başlıyor.

Ülkesine döndükten sonra, anlattıklarına kimse inanmıyor. Uzun süre psikolojik tedavi gördüğü gibi, iki ülke arasında diplomatik bir kriz yaşanmasına sebep oluyor.

***

İrma'nın hikâyesini dinledikten sonra aklıma Cem Boyner'in avladığı kutup ayısının önünde verdiği poz ve Cezmi Ersöz'ün o pozdan hareketle yazdığı nefis yazı geldi.

Ersöz, yerde yatan o ayının kaderiyle bizimkinin aynı olduğunu anlatan lirik bir metin kaleme almıştı.

Yazının yer aldığı *Hayat Bir Emrin Var mı?* kitabını evde bulamayınca, en yakın kitapçıya koştum ama orada da bulamadım.

Lakin kitapçının vitrininde başka bir sürprizle karşılaştım: *Gecenin Yüreği* adını taşıyan dev bir kitabın kapağında, Ufuk Güldemir'i gördüm. Güldemir, omzunda dürbünlü tüfeği, Robert de Niro karizması ve

önündeki geyikle poz vermiş...

Daha fazlasını söylemiyorum. Gidin bir kitapçıya, sayfalarını siz çevirin.(Ya da girin internete, yazın adını. Kitap için yapılmış özel sayfaları göreceksiniz.)

O Afrika atasözüne sığınarak bitirelim bu yazıyı: "Aslanlar kendi tarihlerini yazana kadar, kitaplar avcılar haklı çıkaracaktır."

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sonsuz bir evrende kanatlanmak

Aydan Çelik 26.11.2009

Bu hafta Şeytan Arabası'nda misafirimiz var. Bir dönem İstanbulspor bünyesinde yarışan Zuhal Yekeler, hem kadın hem de bisikletli olmakla ilgili düşüncelerini kaleme aldı. Söz Zuhal'de (A.Ç.)

"Size bisiklet ve kadın hakkında ne düşündüğümü söyleyeyim: Bence bu dünyada hiçbir şey, kadınlara bisikletin verdiği kadar özgürlük vermemiştir." Susan B. ANTHONY / New York World Gazetesi, 1896

Gönül isterdi ki insanlar motorlu taşıtlar yerine bisikletle ulaşımı tercih etsin; bunların başını da kadınlar çeksin. Otomobil içinde kadın sürücü gördüğüm zamanlar aklımdan böyle bir hayal geçer; dünyada bisikletten başka hiçbir şeyin bana yaşatmadığı özgürlük duygusunu, yaşayamadığından içim burkulur. İki tarafınızdan akıp giden bir yolda, sonsuza doğru uçmanın tadı hiçbir hazineyle kıyaslanamaz. Ve bunu ancak bu memlekette dudak bükülen bisiklet ile gerçekleştirebilirsiniz. Oysa zarafet, ince ruh ve güzellik dünyada hangi teknoloji ve insanla bütünleşebilirdi diye sorsalar; bunu ancak bisiklet kullanan bir kadın tarif edebilir derdim.

Dünya nüfusunun yarısını oluşturan kadınların; insanı böylesine özgürleştiren bu özel icadı tanıması zor oldu. 19. yüzyıl başında kadınlar bisiklete ilk kez binmeye başladığında muhafazakâr kesim ayağa kalkmıştı. Ama sanayi devrimiyle birlikte özgürlükçü politikalar, kadınların çalışma hayatına girmesi, bisikletin ve kadının kavuşmasını hızlandırdı. Artık at arabasının yerini bisikletle yapılan geziler alıyor, hatıra fotoğrafları bile çektiriliyordu.

Şu anda bile çoğu kadının yapmaktan çekindiğini yapan; dünyayı gezen ilk kadın Annie Londonderry'dir (1870–1947). Üç çocuk annesi Londonderry, 1894'te New York'tan başlayıp Fransa ve Singapur'a ulaşan; 1895'te Amerika Boston'da son bulan dünya turuyla tarihe geçti. Bu olay zamanın gazetelerinde, "şimdiye dek bir kadının gerçekleştirdiği en olağanüstü yolculuk" olarak tanımlanmıştı. Kadınların elbiselerinden ayak bileklerinin bile görünmesinin ayıp sayıldığı bir dönemde bu spora başlayan cesur kadınlardan bir diğeri de, Alfonsina Morini'dir (1891-1959). İtalyan asıllı sporcu, 1924 yılında katıldığı Giro d'Italia ile adını duyurdu. Sansasyon ise yarışa erkek ismiyle katılmasıydı! Morini, zor şartlara rağmen 65 sporcu içinde 50. oldu. Şimdi ise bir efsane. Türkiye'de kadınların katıldığı ilk bisiklet yarışının 1955'te gerçekleştiğini; ilk Türk kadın bisiklet takımının ise 1970'de kurulduğunu görüyoruz. Bu bilgiler kulağa hoş geliyor. Her ne kadar Türkiye'ye bu spor

19. yüzyılda ulaşmış ve kadınların katılması için en az 1955'e dek beklenmiş olsa da.

Etrafımdaki kadınlara bu kültürü sevdirmeye konusunda elimden geleni yapmaya çalıştım. Ancak öyle bir şey var ki bisiklet ve Türk kadını arasında. Bir duvar mı desek, ya da görünmeyen dikenli bir tel mi? Kendi tercihi olarak bu sporu yapmak şöyle dursun, bisiklete binme eylemi bile onlar için sakıncalı. Buna "mahalle baskısı" konusunu da kapsayan devlet politikasının sebep olduğunu düşünmeden edemiyor insan. Bisiklete başlarken ne kimsenin görüşünü aldım ne de yönlendirildim. Tek başına yollara çıktım. Çünkü bu dünyaya bir daha gelmeyecektim. İnsanlar bunun bir medeni cesaret gösterisi olduğunu düşünüyor. Başlangıçta hoş gitse de bu aslında memleketimizin acıklı yanı.

Selenin üstünde her şey değişir. Yol aldıkça pedalları daha hızlı çevirir; çevirdikçe sonsuz bir evrende kanatlanan, özgür bir bilince dönüşmeye başladığınızı hissedersiniz. O andan sonra artık hayatın gerçekleri sizi ilgilendirmez. Bisikletim, beni yalnızca iki ay sonra katıldığım bisiklet yarışına götürdü ve bu tutku peşimi bırakmadı. Çocukken benden kaçırılan; tehlikeli diye mahrum kaldığımız bu muhteşem şeyin hayatımı çepeçevre sardığını gördüğümde geçmişte neler kaybettiğimi daha iyi anlıyorum. Bisikleti hayatının parçası yapmış kadınlardan ve ilerinin güçlü çoğunluğu olarak umut ettiğim azınlıktan olduğum için kendimi şanslı, aynı zamanda ayrıcalıklı sayıyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zenginin bisikleti, züğürdün kalemi

Aydan Çelik 03.12.2009

Daha önce de yazmıştım: *Eurosport* yayınları sırasında en çok gelen soru şudur: "Bu bisikletler kaç para?"

Profesyonel sporcuların bisikletlerinin kaç para olduğu karışık bir konudur. Her şeyden önce bu aletler konfeksiyon ürünü değildir. Üreticiler, aynı bir terzi gibi onların bedenlerine uygun bisikletler imal eder. Terzinin şöhretinden tutun da, kullanılan malzemenin cinsine, bisikletçinin popülaritesine kadar birçok faktör fiyatlar konusunda belirleyicidir.

Özel bir terzi ile çalışmak ortalama kullanıcı için de mümkündür. İsterseniz siz de vücut ölçülerinize göre bir elbise diktirebilirsiniz. Bunun için ödeyeceğiniz rakamlar ortalama 8-10 bin dolar arasındadır.

(İçinizden ne geçtiğini tahmin ediyorum: "O fiyata araba alınır yahu" diyorsunuz... Öyle yanıtlardan da bolca gelir.)

Nereden çıktı bu konu? Anlatayım:

Biliyorsunuz, Armstrong bu yılın başında bisiklete geri döndü. Onu sevmeyenler bile bunu "Hoş gelişler ola, Lance Armstrong Paşa" diye karşıladı. Zira bu spor 1274 gündür gölgede kalmıştı.

(Paşa bisikleti bırakalı 1274 gün olmuştu ve bu sayı bindiği bisikletlerin üstünde kocaman rakamlarla yazılıydı.)

Şubat ayında koşulan California Turu'nda ilginç bir adli vaka yaşandı. Astana'nın takım kamyonu soyuldu. Çalınan bisikletler içinde Lance'in 1274'ü de vardı.

Takım yöneticileri hemen bir açıklama yayınlayıp, bisikleti gören ya da bulana ödül verileceğini açıkladı. (Biz buradan "sizin eşek, Akşehir'e kadı olmuş" diye haber saldık ama, anlayan olmadı.)

Yetkililer bisikletin 20 bin dolar civarında bir değeri olduğunu belirttiler. O zaman karaladığım "Sacramento'da İndragandi" yazısında buna kargaların bile güleceğini, Lance Armstrong'un oturduğu selenin sırf o kadar para edeceğini söyledim.

Bisiklet kısa bir süre sonra bulundu ve benim spekülasyonum da havada kaldı.

İşte havada kalan o spekülasyon, geçenlerde yere kondu.

Sadece bir bisikletçi değil, bir işadamı olan "patron" sezonla birlikte yeni bir "event"e imza attı.

Bunun ilk örneğini martta Milan-San Remo'da gördük. Ünlü tasarımcı KAWS'in Lance için tasarladığı bisiklet İtalya yollarında arz-ı endam etti.

Lance iki ay sonra koşulan İtalya Turu'nda podyuma Kenny Scharf'in yapıtıyla çıktı. Aerodinamik bisikletlerin güzelliği pop-art'ın gözde bir ismiyle birleşince tadından yenmez bir arzu nesnesi peydahlanmıştı.

Daha sonraki etaplarda ise Shaperd Fairy'nin hazırladığı bisiklete bindi Lance. Sarı-siyah renklerdeki Trek Madone, İtalyan motifleriyle bezeliydi.

(Fairy sanat dünyasının yakından bildiği bir isim. Ama geniş kitleler onu Obama için yaptığı Hope (Umut) afişleriyle tanıdı. *Bant* dergisi için yaptığı Atatürk portresini, bu köşeyi takip edenler biliyor.)

Fransa Turu'nda üç bomba daha geldi. Monaco'da koşulan ilk etapta, Patron'un altında bu kez Marc Newson'un yaptığı siyah bir kısrak vardı.

Daha sonra, Japon Yoshitomo Nara'nın çizgi film estetiğindeki rüya makinesi ortaya çıktı.

Asıl bomba ise son güne, Paris'e saklanmıştı. Damien Hirst'ün kelebeklerle bezeli beyaz bisikleti, Parizyen bir edayla bulvarları arşınıyordu.

(Yerim azalıyor ama konu Damien Hirst'e gelince bir kaç cümle kurmadan geçmek olmaz. Hirst, 'putkırıcı'dan, 'şarlatan'a kadar bir sürü sıfatın sahibi. Formaldehite yatırılmış ölü hayvanlar, ikiye bölünmüş kadvralar vb. Hirst'ün alâmetifarikaları.

Hayatta olan sanatçılar içinde en pahalı yapıtın da ona ait olduğu söyleniyor: Pırlantalarla kaplı bir kurukafa bu. İki yıl önce 90 milyon dolara satılan yapıtın şimdiki değerinin bu rakamın çok üstünde olduğu öngörülüyor.

Biz asıl konumuz dönelim ve yazıyı bağlayalım. Yukarıda bahsi geçen bisikletler bir süre önce açık arttırmayla

satıldı. Elde edilen gelir Lance'in Livestrong adını taşıyan kanser vakfına bağışlandı.

Gelelim bisikletlerin kaç paraya gittiğine.

Hirst 500.000, Nara 200.000, KAWS 160.000, Fairy 110.000, Newson 110.000, Scharf 45.000 dolara alıcı buldu. Altı bisikletin toplam değeri 1.125.000 dolar olarak belirlendi.

Gökten altı elma düştü.

Biz izledik.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gaz pedalı değil, bisiklet pedalı

Aydan Çelik 10.12.2009

Birkaç hafta önce bu köşede yer alan '350' başlıklı yazıda, 7 aralıkta Kopenhag'da başlayacak olan İklim Değişikliği Zirvesi'nde liderlere yapılan bir çağrıdan bahsedilmişti.

İşte o tarihî gün geldi çattı. Pazartesi başlayan zirve, yaklaşık iki hafta sürecek ve 18 aralıkta sona erecek.

Zirve'den bir gün önce, yani 6 aralık pazar günü, gezegenin dört bir yanında bisikletliler ortak bir eyleme imza attı.

Eylem, Ağustos 2008'de, Avustralya'dan yola çıkan, Kim Nguyen'in 'Ride Planet Earth Project,' Türkçe mealiyle söyleyecek olursak: 'Dünya Gezegeni için Bisiklete Bin' adını taşıyan projesinin İstanbul ayağıydı.

İstanbul Sultanahmet'te toplanan 50 civarında bisikletçi, hem Kim'e hem de Kopenhag'a bir selam gönderdi.

Hemen bir parantez: Kopenhag'da yalnızca BM'nin düzenlediği zirve yapılmıyor. Son yıllarda âdet olduğu üzere, aynı kente bir de alternatif iklim zirvesi var. (Yaşasın Seattle Ruhı)

'Halkın İklim Zirvesi' adını taşıyan Klimaforum 09, diğerinden daha hakiki ve renkli.

İlk gün bir konuşma yapan Naomi Klein, Kopenhag'da zirvenin yapıldığı Bella Center'da bir müsamere sahnelendiğini, gerçek meselenin üstünün örtüldüğünü, cilalı reklam diliyle hakikatin çarpıtıldığını söyledi.

Klein, Kopenhag'da umut pazarlandığını 'Copenhagen is **H**openhagen' diye reklam kampanyalarının yapıldığını, üstelik kampanya sponsorunun Coca-Cola olduğunu belirtti. (Klein, Siemens'i unutmuş, onu da biz ekleyelim... Malum: Obama'dan bu yana Hope yani Umut, en çok tüketilen kavramlardan biri haline geldi)

Genç düşünür, Kopenhag'ın yine de son şans olduğunu, Kyoto gibi kadük bir şeye dönüşmemesi gerektiğini, bir an önce iklim adaleti için bir şeyler yapmak zorunda olduklarını ekledi.

Geniş tuttuğumuz parantezi kapatıp, İstanbul'a dönelim. 6 aralıkta Sultanahmet'te Alman Çeşmesi'nin önünde buluşan bisikletliler, iklim adaleti konusunda kaleme aldıkları basın açıklaması okudular.

Grup adına metni okuyan Ebru Satır: "İklim değişikliğini durdurmak için hepimiz üzerimize düşeni yapmalıyız. Bugün yapacağımız eylem, hem otomobillerin simgelediği tüketime ve fosil yakıtlara bağımlı bu yaşam biçimine karşı çıkmak, hem de her bireyin dünyayı değiştirme gücünü vurgulamak için yapılıyor. İşte bu yüzden, 'küresel ısınmayı durdurun. Kopenhag'da sorumluluk alın, şirketleri değil, dünyayı kurtarın, kendinizi ve dünyayı değiştirin' demek için bisikletlerimizle yola çıkıyoruz" dedi.

Ebru, basın bildirisini okurken diğer bisikletçiler, "Bisiklet değişimini başlat, iklim değişimini durdur" yazan dövizler taşıdı.

Daha sonra Sultanahmet Meydanı'nda bildiri dağıtan bisikletliler, Sirkeci, Galata Köprüsü, Kabataş, Beşiktaş güzergâhını takip ederek Ortaköy'e ulaştı.

***

Kopenhag boyunca neler olup bittiğini birçok kaynaktan öğrenmek mümkün olacak. Bu konunun yıllardır takipçisi olan Açık Radyo ekibi neredeyse her dakika yayın yapıyor. (İklim adaleti adına, cep telefonu bile kullanmayan, uçağa bile çok az binen, Ömer Madra, bu kez kuralı bozdu ve Kopenhag'a gitti)

Açık Radyo'nun yayınlarına ulaşamayanlar, www.acikradyo.com.tr'den dinleyebilirler.

Greenpeace Türkiye'nin başlattığı www.iklimicinoneminut.org özellikle Başbakan Erdoğan'a kendi retoriğiyle sesleniyor.

www.yesilgazete.org ve www.iklimicingenclik.com siteleri Kopenhag'da her gün bülten çıkarıyorlar. Alternatif zirvenin web adresi ise www.klimaforum09.org

Yazıyı bir çağrıyla bitirelim: 12 aralık cumartesi, saat 17.00'de Taksim Tramvay Durağı'nda "Gezegelimiz Alarm Veriyor" eylemi olacak.

Herkesler davetli.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dostlar Kopenhag'da görsün

Aydan Çelik 17.12.2009

Biliyorum, burası gazetenin spor sayfası. Ve benden beklenen de spor hakkında yazmam. En azından bazı mektuplar öyle olduğunu söylüyor.

Haklısınız. Ara sıra anayoldan ayrılıp, patikalara sapıyoruz. Ama merak etmeyin, yakında anayola tekrar döneceğiz.

Memleketin, hem mecaz hem de gerçek anlamda 'kara' atmosferinden, Kopenhag'a kısa bir yolculuk yapalım.

Geçen hafta *Taraf*'ın ilk sayfasında panoramik bir fotoğraf vardı. 50 bisikletçi Ortaköy Meydanı'nda Ali Ayyıldız'ın kamerasına poz veriyordu. Gazetenin yazişleri, bu görüntüye, "Kopenhag'a bisikletle gidiyoruz" diye güzel bir başlık atmıştı. Haberde, Türkiye resmî heyetinin Kopenhag'da sunacağı proje ayrıntılarıyla anlatılıyordu.

Bu projelerden bir tanesi, Türkiye'nin şehirlerinde bisiklet kullanımının arttırılacağına dairdi.

Böyle bir cümleye kim inanır bilmiyoruz, ama biz inanmıyoruz. Yıllardır bisiklet konusunda ne yapılmış ki, şimdi yapılacağına inanalım. İstanbul Büyükşehir Belediyesi kaç yıldır 600 km'lik bir bisiklet yolundan söz eder durur. Siz etrafınızda böyle bir şey görüyor musunuz?

Amaç belli: Dostlar Kopenhag'da görsün.

Bisiklet imaj parlatmak için en "temiz" araç ya, cilala gitsin.

Sormazlar mı adama, 85 kişilik delegasyon içinde otomobil üreticileri var da, niye bir bisiklet temsilcisi yok? Ya da otomobillere bir sürü vergi indirimi sağlarken, bisiklete öyle bir indirim yapmak neden aklınız gelmedi?

Sormazlar... Hal böyle olunca işkembeyi kübradan sallamak kolay tabii.

Acaba diyorum, akşam serinliği için bir plan yaptınız da bizim mi haberimiz olmadı.

Hani anlatılır ya, vakti zamanında bir uzay konferansı yapılmış. Amerikalılar Mars'a, Ruslar Satürn'e, Çinliler Neptün'e, uzayın daha derinliklerine gideceklerini filan anlatmış. Sırası gelen Türk temsilci: "Biz Güneş'e gideceğiz" deyince ortalık bir anda karışmış. Herkes heyecanla: "Nasıl olur? Güneş çok sıcaktır, oraya gidemezsiniz" diye atılınca, bizimki kendinden gayet emin yanıtlamış: "Biz akşam serinliğinde gideceğiz."

Bisiklet yaygınlaştırılacakmış! Kaskıma anlatın siz onu...

Karbon salınımında rekor kırmış, nükleeri, kömürü, barajları çözüm olarak savunan, otomobile tapan bir ülke, bisiklete dayalı ulaşımı arttıracakmış. Bu bir şaka galiba. Hadi hep beraber kameraya el sallayalım.

Kopenhag'da Türkiye böyle de, gelişmiş ülkeler farklı mı sanki? Değil elbette. Onlar da bin bir çeşit entrikayla, bu işin faturasını yoksul ülkelere kesmeye çalışıyor.

Kopenhag'ı izleyen ekipten, Ümit Şahin'in Hamlet'ten ilhamla söylediği gibi: "Çürümüş bir şey var Danimarka Krallığı'nda"

Elbette dünyanın yoksulları, aktivistleri, aydınları, sanatçıları bu adaletsizliğe boyun eğmiyor. Herkes kendi bildiği yol yordamla sesini çıkarıyor.

Bana en etkili görünen eylemlerden biri, Jens Galschiot'nun yaptığı heykel oldu. 'Survival of the fattest' (En şişmanın hayatta kalması) adını taşıyan heykel, sıska Afrikalının omuzlarına çöreklenmiş bir obez figürü gösteriyor. (Bkz. www.sevenmeters.net)

Sanat bütün eskimişliğine rağmen, halen bizi ayakta tutan şeylerden biri.

*

Aziz okur, gördüğün gibi yine yer bitti. Ve yine spor konuşamadık. Söz, haftaya yazacağım. Zaten çıkınımda birikmiş bir sürü haber var. Haftaya görüşürüz. Eğer vaktin olursa *Birikim*'in son sayısını edin. (Aralık/248) Özellikle 'Otomobil Hapishanesi' dosyasını seveceksin.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dünyanın Dibi'nde yarış

Aydan Çelik 25.12.2009

Yakın bir zamana kadar GDO kısaltması sınırlı insan tarafından bilinirdi. Şimdi medya marifetiyle herkesin tanıdığı bir kavram haline geldi.

Sapla-samanın, at iziyle-it izinin birbirine karıştığı memleket gündeminde GDO da bundan nasibini aldı. Neyin genetiğinin bozuk, neyin aslına uygun olduğunu izlemek pek güç.

Altı-yedi sene önce *Buğday* dergisinin yayın yönetmeni Victor Ananias'la sohbet ediyorduk. Victor'a korkuyla: "Eee ne yapacağız? Bu dezenformasyon dünyasında kendimizi zararlı yiyeceklerden nasıl koruyacağız" diye sordum. "En azından meyve, sebzeleri mevsiminde yiyeceğiz" diye cevapladı.

Benim çocukluğumda mevsimlik olmayan zerzevata "turfanda" denirdi. Özetle Victor, en temel önlem olarak turfandadan kaçınmayı öneriyordu.

Uzun zamandır sporda "turfanda" dönemi yaşanıyor. Neredeyse bütün dallar mevsim dışında da yapılabiliyor.

(Bunlar içinde en ironik olanı, kış sporları. Artık yeterince kar yağmadığı için, müsabakalar pistlere yapay kar taşınarak yapılıyor.)

Yol bisikleti yakın zamanlara kadar turfanda bir spor değildi. Sezon ekimde kapanır, bir sonraki yılın mart ayında açılırdı. Bisikletseverler beş ay boyunca tatlı bir hasret çeker, baharla birlikte hasretlerinin hasadını biçerlerdi.

Bu söylediklerimiz Avrupa merkezli yarışlar için halen böyle. Ama başka coğrafyalarda yapılan yarışlar kendini göstermeye başlayınca, giderek bisiklet turfanda bir hal almaya başladı.

Ocakın 19'unda başlayacak Tour Down Under, bunların en akla geleni. "Dünyanın Dibi." Avustralya'da yapılan bu altı günlük yarış, yıldız isimlerin katılımıyla, her geçen gün daha geniş bir izleyici kitlesine kavuşuyor.

(Geçen yıl şubatta koşulan California Turu, hava şartları yüzünden bu yıl mayısa kaydırıldı.)

Avustralya'nın yıldızı bu yıl da yine Lance Armstrong olacak. Biliyorsunuz Lance, geçen Fransa Turu esnasında Astana'dan ayrılacağını Amerikan elektronik mağazalar zinciri RadioShack'le anlaştıklarını açıklamıştı.

Lance, giderken yanına esas adamlarını almayı da ihmal etmedi. Bunların başında takım direktörü Johan Bruyneel geliyor. Lance ile Johan'ın kader ve kariyerleri birlikte yürüyor. Bu ikilinin mütemmim cüzü olan üçüncü şey ise: Trek.

Amerikan bisiklet markası, US. Postal, Discovery ve Astana'dan sonra RadioSchak'te de bu ikiliye eşlik ediyor.

Lance doğal olarak yeni takımın lideri. Kariyeri boyunca kendisine yardım eden bisikletçileri çok iyi seçmiş bir vizyoner o. Bu kural şimdi de devam ediyor. Eski takım arkadaşlarından Leipheimer, Popovych, Kloden gibi isimler yeni takımda da yer alıyor.

Yeni takımın bizim açımızdan en ilginç ismi Darly Impey. Impey bizim için çok yakın bir isim. Geçen yıl Türkiye Turu'nu kazanan Güney Afrikalı sporcu, Alanya'da koşulan son etapta feci bir kaza geçirmiş, şampiyonluk formasını giyemeden hastaneye kaldırılmıştı.

Theo Bos'un faulüne maruz kalan bisikletçinin yaralı görüntüsü spor dünyasına bomba gibi düşmüş, Lance'in de dikkatini çekmişti. Patron, Twitter'ında konudan söz etmiş, Theo Bos'un ağır bir ceza almasını istemişti. (Şimdi çok sayıda insan, "Impey o kazayı yaşamasa, Lance'in dikkatini yine de çeker miydi" diye soruyor. Musibetten hayır çıkarma yorumları yapılıyor yani.)

Omurundaki ve çenesindeki kırıklar yüzünden üç ay kımıldamadan yatan Impey, Avustralya'da Lance'in baş yardımcısı olarak görev alacak.

(Güney Afrikalı sporcu, gecikmiş şampiyonluk formasını giymek için geçenlerde bir günlüğüne Türkiye'ye geldi.)

Impey 2010'da yeni takımıyla Türkiye'ye gelir mi bilmiyoruz ama, bu yıl bir üst kategoriye yükselen turumuzun cazibesinin arttığını biliyoruz.

Bu konuya önümüzdeki hafta devam edelim.

Hoşçakalın.

DUYURU: 26 aralık cumartesi, Göztepe Parkı'nda Critical Mass biraraya geliyor. Eylem saat 17.00'da başlayacak. (www.criticalmassistanbul.org)

Ertesi gün ise Maça Demokrasi Parkı'nda dağ bisikleti gece yarışı yapılacak. Saat 17.00'da başlayan yarışlar, 20.30 gibi bitecek. Katılmak ya da izlemek isteyenler için kaçırılmayacak fırsatlar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bisiklet at izi kalsın!

Aydan Çelik 31.12.2009

Bu hafta köşeyi ikiye böleceğim.

İlk bölümde yarışçılar ve yarış dünyası olacak, ikinci bölümde şu dilimizde tüy bitiren bisiklet, şehir, ulaşım meseleleri.

Avustralya Turu'nun eli kulağında. Lance Efe ve kızanları bakalım kangurular memleketinde neler eyleyecek, hep birlikte göreceğiz.

Avustralya'da başka favoriler de var. Cadel Evans, bu yıl yeni bir takımla, kendi ülkesinde yarışacak. 2009'de Dünya Şampiyonu olan Cadel, ne yazık ki büyük turlarda kendinden bekleneni veremedi. Bunun en önemli nedeni, takımının güçsüz olması, onu taşıyacak bir yardımcının bulunmamasıydı. O da Red-Kit gibi yalnız kovboy takılıyordu. 32 yaşındaki Avustralyalı, bu yıl BMC'ye transfer oldu. Üstelik yanı başında gelmiş geçmiş en azimli yardımcılarından biri olan George Hincapie var.

Bu yılın yeni takımlarından biri olan Team Sky da Avustralya'da olacak. Lakin ekibin en güçlü pedalı B. Wiggins açıklanan listede görünmüyor.

Avustralya'nın cep roketi lakaplı bisikletçisi Robbie McEven, bahtsız kariyerine başka bir yön çizmek için bu yıl işe kendi memleketinde başlayacak.

Avustralya'da çok sayıda yıldız isim daha var. İspanya Turu şampiyonu A. Valverde'den tutun da, emektar J. Voigt'a kadar herkes orada.

Piranha'nın akıbeti

Doksanlı yıllarda dağ bisikletiyle ilgilenenlerin yakından tanıdığı bir isimdi Missy Giove. Cıvıv sarısı kısa saçları, burnundaki halkası, en çok da boynundaki kolye ile dikkat çekerti. Kurutulmuş bir piranhaydı o kolye.

Downhill denilen ve inanılmaz eğimli bir tepeden yokuş aşağı yapılan yarışların en star ismiydi Giove. Hiçbir şeyden korkmaz, ölümüne bir gözü karalıklı pedal çevirirdi. (Bu sporculara "Kamikaze" denmesi boşuna değildir.)

Giove bir süredir, bisikletten başka bir olayla anılıyor. Sınırlarda dolaşmayı seven 37 yaşındaki dünya şampiyonu, uyuşturucu dağıtıcılığıyla yargılanıyor. Hakkında istenen ceza 5 ile 40 yıl arasında (Şimdi birçok bisikletsever, "o gözü karalığın sebebi marihuana mıydı acaba" diye sormadan edemiyor.)

Bu hikâyeyi duyunca akla 98 Fransa Turu'nda yaşanan EPO skandalı geliyor. O skandalın önde gelen adlarından biri olan R. Virenque'in mahkemede hâkimle arasında geçen bir diyalog var. Hâkim Fransız sporcuya "sen takımın lideri değil miydin" diye soruyor. Virenque lider anlamına gelen 'leader'ı, 'dağıtıcı' anlamına gelen "dealer" olarak anlıyor ve panikle "değilim" diye haykırıyordu.

(Artık bisikletçilerin sadece leader'ları değil dealer'ları da var. Ne güzel!)

İstanbul'da bisiklet

Biliyorsunuz, Türk heyetinin İklim Zirvesi'ndeki hallerini anlatmak için bu köşede "Dostlar Kopenhag'da görsün" diye bir yazı çıktı. Yazının gazetede çıktığı gün, Kadir Topbaş'ta zirvede bir konuşma yapıyor, İstanbul'a 1000 km. bisiklet yolu yaptıklarından, bisiklete binmenin bir kültür olduğundan bahsediyordu.

Ertesi hafta, "Sayın Başkan bizi kafaya mı alıyorsunuz?" diye bir yazı yazmaya yelteniyordum ki, verdiğim sözü hatırladım ve işin spor kısmını yazdım.

Aslında bu hafta da değinmek gibi bir niyetim yoktu. Ama İETT'den gelen şu mektubu sizlerle paylaşmak zorundayım.

Ulaşımı bisikletle sağlayan Ece Aksakoğlu, Karaköy-Tünel'e bisikletiyle binmek isteyince izin verilmiyor. O da İETT'ye mektuplar yazıp neden böyle bir uygulama olduğunu soruyor. İki yanıt alıyor. İkincisini noktasına virgülüne dokunmadan yayınlıyorum.

Değerli Yolcumuz ece aksakoglu,

İETT'ye yaptığınız başvuru incelenmiştir;

Bisiklet tekerlekleri ve pedalları, olumsuz hava şartlarında çamuru vagona taşımakta olup, yolcuların üzerini pislettiğinden şikayet konusu olmaktadır. Tünel yolcularının aracı kaçırmamak için zil sesini duyar duymaz vagona atlamaları ufak tefek kazalara da meydan vereceğinden araçlarımızda bisiklet taşınması arzu etmemize rağmen mümkün görülmemektedir.

"İETT Halkla ilişkiler"

1000 km. bisiklet yolu öyle mi, bisiklet bir kültürdür öyle mi?

Bu çamur ne peki?

Ama doğru ya!

Ne demiş büyüklerimiz: Bisiklet at, izi kalsın...

Mutlu yıllar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zincirli Hürriyet

Aydan Çelik 07.01.2010

Zincir, bisikletin olmazsa olmazlarından biri.

Her ne kadar yerine başka alternatifler aransa da, daha iyi bir seçenek bulunabilmiş değil.

Hürriyet de öyle... Hayatın olmazsa olmazlarından biri.

Sihirli bir kelime hürriyet.

Çok heyecan verici.

Çok göz kamaştırıcı.

Ve sömürüye çok açık.

Bilir misiniz, Mehmet Ali Aybar'ın 1940'larda çıkardığı *Zincirli Hürriyet* adında bir dergi vardır.

Çok insan bilmez o dergiyi. Ama 'zincirsiz' *Hürriyet*'i herkes bilir.

İsmi ile cismi bu kadar müsemma olmayan bir yayın, dünya basınında var mıdır bilmiyorum, ama şu topraklarda ömür tüketen bizler, bu şizofrenik durumla yıllardır yaşar dururuz.

Hürriyet'in, hürriyet karşıtı sicilini dökmeye ömrümüz yetmez.

İş bu *Hürriyet*, zaman-zaman etkili reklam kampanyalarıyla, kelimenin aslına rücu manevraları yapar.

Geçen yıllarda yapılan "Hürriyet Hürriyettir" reklamlarını hatırlayın.

Nâzım Hikmet vb. hürriyet âşıklarının kullanıldığı o reklamlar konusunda uzun uzadıya yazacak değilim. Meraklısına Ümit Kivanç'ın o zaman yazdığı nefis makaleyi öneririm. İnternette kolayca bulunabiliyor.

Hürriyet reklamları, aynı hürriyetin kendisi gibi arada bir gelip hayatımızın ortasına giriyor. Aynı şu vecizedeki gibi: "Bu Hürriyet öyle acayip bir şeydir ki, gelirken alâıvalâ ile gelir, lakin giderken hiç çıt çıkarmaz.." (Hafızam beni yanıltmıyorsa sözün sahibi: A. Hamdi Tanpınar'dır. Zira 1901-62 arasında yaşayan Tanpınar, ilki yedi yaşında olmak üzere, ömrü boyunca hürriyetin, gürültüyle geliş, sessizce gidişlerine çok tanık olmuştur)

Eee, iyi de diyeceksiniz, "bir gazetenin spor sayfasında bisikletle ilgili bu köşede, ne demeye çalışıyorsunuz?"

Arz edeyim.

Biliyorsunuz *Hürriyet* şu sıralar yeni bir reklam atağında. Çalıştıkları ajans yine etkileyici işler çıkarmış.

Ertuğrul Özkök'ün şahsında yirmi yıldır vücut bulan gazete, şimdi Enis Berberoğlu ile yol alıyor.

(Kimdi bilmiyorum, ama cevabı net olarak hatırlıyorum. *Taraf*'ın 20 soru sorduğu kişilerden biri, "Hangi işi yapmak istemezsiniz" sorusuna "*Hürriyet*'e yayın yönetmeni olmak" diye yanıtlamıştı.)

Yeni *Hürriyet* nasıl bir şey olur bilmiyorum ama, gazetenin son günlerde attığı manşetlere bakınca, Özkök gitse bile ruhunu orada bıraktığını görmek zor değil.

Ama benim esas derdim bu değil; esas derdim Zuhal Olcay'ın oynadığı *Hürriyet* reklamı. Biliyorsunuz o reklamda Zuhal Olcay reklamı anlatırken arka planda bisikletli bir grup geçiyor. (Malûm, bisiklete dair hiçbir şey bize yabancı değil.)

Bilmeyenler için söyleyelim. Yabancı bir ülkeden değil o bisikletli grup. Tanıdık sporcular pedal çeviriyor o karelerde. Sadece manşetteki sarı formalı kişi buradan değil. O dünyanın en ünlü bisikletçisi Lance Armstrong. Hayatı hız ve mücadele üstüne kurulu Lance'in fotoğrafının üstünde "Yine Zirvede" yazıyor.

Reklam, bisikletle hız metaforunu eşleştirmiş. Zaten gazetenin matbu halini değil, dijital yanını öne çıkaran bir yaklaşımla çekilmiş. Burada da bisiklet gibi hem hızlı hem de 'temiz' bir nesne tercih edilmiş.

Amenna! Buna diyecek lafım yok. Ama bisikletle ilgili en ufak bir şey yapmayan, bisikletçiler kanser olduğunda, ya da ölümcül kazalar yaptıklarında haber değeri bulan bir gazetenin reklamı pek ironik yahu...

"Herkes daha fazla *Hürriyet*" sloganı için de bir çift lafım var. Babamın sık sık kullandığı bir mesel bu. Adamın birine: "Azrail çocuk dağıtıyor, ister misin" diye sormuşlar. "Aman evdekini almasın da, verdiğini istemem" diye cevaplamış...

Hürriyet'ten gelecek hürriyet ona kalsın.

Bisikletli zamanlar

Zamansız Ajanda'ları duymayan kalmadı galiba. (www.zamansizajanda.com) Giderek küllenen ajanda kullanma alışkanlığını alevlendiren bir hadise haline geldi 'Zamansız'lar. Zamanı kafanıza ve ihtiyaçlarınıza göre şekillendirdiğiniz bir dünyayı kim istemez ki? Kedili, Aşklı, Mavi ve Yemyeşil zamanlara şimdi bir de "İstanbul Zamanlar" eklendi. Dersaadet'le ilgili çok sayıda detay bir yana; nerelerde bisiklete binebileceğinizi gösteren haritalar tam bu köşenin okurları için.

Bisiklet ve sokak sanatı

Aydan Çelik 14.01.2010

Stensili bilirsiniz.

Hani şu önceden hazırlanmış şablonlara boya püskürtülerek yapılan sokak sanatı.

Stensil, uzun bir nekahet döneminden sonra geri döndü.

Bütün dünyada bir "fetret" devri olarak geçirilen 80'lerde stensil de uykuya dalmıştı.

Son yıllarda yükselen sokak muhalefeti, hem stensili hem de kardeşi graffitiyi hayata yeniden çağırdı.

Bu süreçte dünya duvarları, çok sayıda, yetenekli insana tuval oldu.

Stensilcilerin çok azının gerçek kimliği biliniyor, çoğu takma isimleriyle tanınıyor.

Bunların en bilineni, Banksy takma adıyla tüm dünyada eserlerini gördüğümüz kişi.

Kendini "gerilla sanatçı" olarak tanımlayan Banksy'nin stensilleri, savaş karşıtlarının, anti-kapitalistlerin, ekolojik hareketin önemli bir parçası haline gelmiş durumda.

Elindeki çiçek demetini atmaya hazırlanan eylemci, omzunda roketatar taşıyan Mona Lisa, Amerikan askerinin üstünü arayan kız çocuğu, Banksy'nin çok sayıdaki çalışmasından yalnızca bir kaçı.

www.banksy.co.uk sitesinde, üstadın çalışmalarının önemli bir bölümünü bulmak mümkün.

***

Fernando Traverso, Banksy kadar olmasa da bilinen bir sokak sanatçısı. Buenos Aires'in çok sayıda sokağında, duvarında, kapısında, Traverso'nun yapıtlarını görmek mümkün.

Bu köşe açısından Traveso'nun önemi şurada: Onun yapıtlarının hepsi bisiklet stensillerinden oluşuyor.

Traverso'nun yaptığı 350 bisiklet, Arjantin'de 1978'de yapılan askerî darbenin ardından kaybolan 350 direnişçinin anısını simgeliyor. (Zaten sitesi de aynı adı taşıyor: www.00350.com.ar)

Bu dönemde kaybolan direnişçiler genellikle terk edilmiş bisikletlerden anlaşılmış. İşte o terk edilmiş bisikletlerin imgelerini kentin sokaklarına serpiştiren Traverso, "Unutmaya karşı mücadele, iktidara karşı mücadeledir" özdeyişini sanatının mottosu haline getirmiş.

***

Traverso'nun yaptığının bir benzerini 2007 İstanbul Bianeli'nde Avusturyalı sanatçı Rainer Ganahl yapmıştı.

Bir bisiklet tutkunu olan ve dünyanın birçok yerinde bisikletle sanatı birleştiren Ganahl'ın Bianel'deki çalışması: "Susturulan Sesler" başlığını taşıyordu. Alt başlıkta ise: "İstanbul'un Gazeteci Cinayetleri Topografyasını Bisikletle Dolaşmak" yazıyordu.

Sanatçı, çalışmasını eski Galata Köprüsü'nden başlatmış, Halâskargazi Caddesi'nde sona erdirmişti.

Çünkü İstanbul'da ilk gazeteci cinayeti, 1909'da Galata Köprüsü'nde işlenmiş. İttihatçılar *Serbesti* başyazarı Hasan Fehmi'yi burada vurmuştu.

Halâskargazi Caddesi ise, 2007'de katledilen Hrant Dink'in düştüğü yerd.

Ganahl'ın izini sürdüğü 21 gazeteci içinde başka kimler yoktu ki?

Ahmet Samim'den Abdi İpekçi'ye, Onat Kutlar'dan Metin Göktepe'ye, Çetin Emeç'ten İlhan Darendelioğlu'ya, Turan Dursun'dan Sami Başaran'a, İştirakçi Hilmi'den Rıza Güneşer'e kadar, gazeteciliğin farklı kulvarlarında, farklı fikirler sahip 21 insan.

Ganahl, bu 21 noktaya bisikletiyle gitmiş, gazetecilerin düştükleri yere yazılar yazmış, fotoğraf ve video çekimleri yapmış. Bunları Bianel'de sergilemiş. O yılın en çarpıcı işlerinden birine imza atmıştı.

Meraklısı daha fazla ayrıntı için şu siteye bakabilir: <http://www.ganahl.info/istanbul.html>

***

Bu kara haftada bir bisiklet köşesine de ancak böyle bir yazı giderdi.

Haftaya daha iç açıcı konular konuşalım.

Sağlıcakla kalın.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne bileyim ben

Aydan Çelik 21.01.2010

Avustralya Bisiklet Turu (Tour Down Under) başladı.

Tur'un maskotu, bisiklete binen bir "ne bileyim ben" hayvanı.

Rivayet odur ki, Avustralya'ya ilk giden kâşifler, çok ilginç bir hayvanla karşılaşrlar. Uzun kulakları ve kesesi olan bu canlı, zıplayarak yol almaktadır. Beyaz adamlardan biri heyecanla adanın yerlisine, veteriner Niyazi gibi "bu ne hayvanı" diye sorar. Yerli, kendi dilinde "ne bileyim ben" manasına gelen Kangru kelimesini söyler. Beyaz adam da: "Haaa, demek ki bunun adı Kanguru hayvanı" diye tarihe kayıt düşer.

(Hikâyenin aslı bu mudur bilmem. Ben Sunay Akın'ın yalancısıyım)

Gelelim yarışta neler olduğuna. 19 ocakta koşulan ilk etabı HTC-Columbia takımından Andre Greipel kazandı. 27 yaşındaki Alman sporcu, bir etapla yetinmedi ve ertesi gün de, bitiş çizgisine ulaşan ilk isim oldu.

Belli ki HTC takımı bu yıl da rakiplerinin korkulu rüyası olacak. Dünyanın en hızlı adamı Mark Cavendish'te bu takımın üyesi. İngiliz bisikletini ayağa kaldıran iki adamdan biri olan Cavendish Avustralya'da yarışmıyor ama takımının yine maşallahı var.

O iki İngilizden biri olan Bradley Wiggins de Avustralya'da yok.

Ama onun takım arkadaşı Greg Henderson, 17 ocakta yapılan kriteriyumu kazandı. Kanser Vakfı yararına yapılan yarış, yeni kurulan İngiliz ekibi Sky Team'in de ilk başarısı olarak kayıtlar geçti.

Sky Team deyince biraz duralım ve bir kaç kelam edelim.

Malum, Sky, medya devi Murdoch'un takımı. Bu Murdoch denen adam bizim indimizde pek muteber bir kişi değildir. Neo-liberal şımarıklığın ve savaş çığırtkanlığının bayrağını göndere çekmiş bir figür için iyi hisler beslememiz mümkün değildir.

Meğer Cavendish de bizimle benzer hisler taşıyormuş. "Gülle" lakaplı kardeşimiz geçen gün twitterında : "Sky'da yarışacağıma kusmuğumu yerim" mealinde bir laf etmiş. (Çeviri *Eurosport*'tan yorumcu arkadaşım Sarper Günsal'a aittir. Bisiklet meraklılarına Sarper'in twitterını öneririm. Çok hareketli bir sayfası var üstadin: www.twitter.com/sarperg. Bisiklet yarışlarının gözbebeği, *Eurosport*'un medarı iftiharı Caner'in sayfası da öyle: www.twitter.com/canerler)

Caner de Sky'cılara: "Madem o kadar İngiliz takılıyorsunuz, takım arabalarınız filan Jaguar, neden İtalyan bisikletine biniyorsunuz? Releigh'le yarışsaydınız ya" demiş. (Sky'ın bisiklet tedarikçisi İtalyan Pinarello)

Bakalım Wiggins ve Sky Team, Cavendish'e, Sarper'e ve Caner'e ne cevap verecek? Bekleyip göreceğiz.

**

Lance Armstrong'un yeni takımı RadioShack, Avustralya'da şu ana kadar pek varlık gösteremedi. Genel klasmanda en iyi durumdaki sporcuları olan Gert Steegmans 30, Lance ise 48. sırada... Ama patron için bunlar, ısınma turları. O Arap atı gibi sonra açılanlardan.

Daha önce de yazmıştım, Lance, yeni takımına geçen yıl Türkiye Turu'nu kazanan Daryl Impey'i de kattı. Türkiye Turu'nun şans getirdiği başka bir isim ise İtalyan Mauro Finetto oldu. Geçen yıl burada iki etap kazanan 26 yaşındaki sporcu, Navigare gibi küçük bir takımdan Liquigas gibi bir pro-takıma transfer oldu.

(Avustralya'da an itibariyle, Finetto 17, Impey 63. sırada.)

Belli ki 2010 bisiklet sezonu her açıdan çok hareketli ve heyecanlı geçecek. Avustralya bunun peşrevi niteliğinde.

Tur önümüzdeki pazar sona erecek. Çok fazla yükseltinin olmadığı parkur profili, genellikle sprinterları ön plana çıkartacak.

Ama bisiklet bu. Her an sürpriz yapmayı sever.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Du bakali, ne olacak

Aydan Çelik 29.01.2010

Geçen gün, yıllardır görmediğim bir arkadaşımdan mail aldım.

Her gün *Taraf* alıyormuş, ama bu köşeye denk gelmemiş.

Aslında gazetenin spor sayfasına hiç bakmıyormuş.

(Böyle arkadaşlarım var. Halen 'Futbol, Fado, Fiesta' paradigmasında siesta yapıyorlar)

Lakin arkadaş hatırına çiğ tavuk yenir hesabı, o günkü yazıyı baştan sona kadar okumuş.

Okumuş ama hiç bir şey anlamamış.

Bu şaşırtıcı değil, zira, bu ülkede yapanı ve izleyeni çok az bir spordan –bisikletten- söz ediyoruz.

(Gerçi o günkü yazım için sportif yanından çok başka mevzulara dokunuyordu ya...)

Borges'in dediği gibi: platonik kalabalıklar için değil, dostlarımız için yazıyoruz bu yazıları. Ama belli ki onlara ulaşmak o kadar kolay olmuyor.

Şeytan Arabası'na konu olan isimlerin, yerlerin, kavramların çoğu buraya ait değil. Ne yazık ki bu alanda ismini-cisini anacağımız çok sayıda yerli figür yok. Günlerdir bitmeyen bir Erman Toroğlu tartışmamız yok mesela. Ya da hafta sonu yapılacak olan bir Beşiktaş kongremiz...

Bu da ister istemez bu köşeye bir ecnebi hatta "monşer" havası kazandırıyor. Monşer deyince aklıma Onur Öymen ve Şükrü Elekdağ, hatta biraz kasınca Coşkun Kırca geliyor ki, korkuyla titriyorum.

Köşeye yakıştırdığım bu sıfatlardan tornistan edip başka bir patikaya sapıyorum. O köşede Ece Ayhan çıkıyor karşıma.. "Bu köşe kendi kendine kendi kendine çalan bir davul zurnadır" diye ruhumu kurtarıyor üstat. (Bilir misiniz Ece Ayhan, doğduğum kasabanın kaymakamıydı.)

Bu dertleşme girizgâhını kısa tutup, şu Avustralya'da neler oldu ona bakalım. Avustralya Turu geçtiğimiz pazar sona erdi ve ne yalan söyleyeyim davulun sesi uzaktan bile hoş gelmedi.

En yüksek tepenin 400 m. olduğu tatsız-tuzsuz bir parkurda yapıldı tur. Bu düz parkurun heyecansızlığını kırarak bir zamana-karşı (time-trial) etap bile konulmadığı için tur başladığı gibi bitti. İlk etabı kazanan Anderi Greipel, genel klasman liderliğini sonuna kadar kimseye bırakmadı.

25. olan Lance Armstrong'un Greipel'in yaklaşık bir dakika gerisinde kaldığını söylersek derecelerin, ne kadar düşük, ne kadar "tekerlek farkıyla" yapılmış olduğunu da anlamış oluruz.

Bunların üstüne bir de Avustralya Açık eklenince, bisiklet, tenisin gölgesinde bir figüran oluverdi.

Bu yanıyla Tour down Under bisikletçilerin cicilerini gösterdikleri bir panayırdan öteye gidemedi. (Bu yıl, o cicileri veren sponsorlar düzeyinde konuşacak çok lafımız olacak. Bizi takip edin.)

***

UCI (Uluslararası Bisiklet Federasyonu) takvimine baktığımızda önümüzdeki ilk yarış 7 martta başlayacak olan Paris-Nice Turu.

Baharın müjdecisi sayılan ve "Güneş Turu" da denilen bu bir haftalık yarış, sezonun ilk ciddi rekabetine tanıklık edecek. Geçen yıl yaptığı tıfıllık yüzünden şampiyonluğu L. Leon Sanchez'e kaptıran Alberto Contador bu yıl sağlam bir rövanşın peşinde.

Paris-Nice ile aynı gün başlayacak olan başka bir yarış ise İsrail Turu. Tesadüf, yarışların aynı gün başlamasından ibaret değil, İsrail Turu'da Paris-Nice gibi güneşi sembol yapmış.

İsrail turu, demin şikâyet ettiğimiz Avustralya Turu'nun aksine, muazzam bir topografyada yapılıyor. Müthiş zirve tırmanışları var. Hatta martın 10'unda yapılacak olan etap, deniz seviyesinin tam 400 metre altındaki Lut Gölü'nden başlayacak.

İsraililer turları için gayet klişe bir isimlendirme olan "Tour de İsrail"i tercih etmişler. Oysa "One Minute" gibi bir isim ne kadar yakışırdı.

Biliyorsunuz Davos başladı ve bu isimle bir de web sitesi açıldı. (www.oneminutedavos.com)

Türkiye Milli Takımı İsrail Turu'na katılacak mı bilmiyorum ama katılsa yaratıcılığa çok açık atraksiyonlar yapmak mümkün olur. Bu konuda eski Maliye Bakanı Unakıtan'ın oğluyla işbirliğine girilebilir. (Hatırlarsınız kendisi "one minute"ın patent haklarını almıştı.)

Bir kez daha tekrar edelim. Bu yıl her anlamda acayip bir bisiklet sezonu geçireceğiz...

Aziz Nesin'in nefis hikâyesi gibi: "Du bakali, ne olacak?"

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dur yolcu, binemezsin!

Aydan Çelik 04.02.2010

Bu hafta Şeytan Arabası'nda yine bir konuk yazar var. Bana göre bir 'bisiklet gerillası' olan Aylin Ayar'ın ağzından verdiği mücadeleyi dinleyeceğiz. Söz Aylin'de:

***

"İstanbul Büyükşehir Belediyesi "Karne Şenliği"nde 9.000 başarılı öğrenciyi bisikletle ödüllendirirken Başkan Topbaş, "Bisiklet kullanımı bir kültür ve bir alışkanlık" demiş. Aynı şekilde, İSPARK Genel Müdürü Kadir Gurbetçi "İstanbul Büyükşehir Belediyesi trafik sorununu ortadan kaldırmak için her kademedede çeşitli yatırımlar yapıyor. Biz de İSPARK olarak küresel ısınmanın gündemde olduğu, doğal dengenin bozulmaya başladığı şu günlerde doğaya hiçbir zararı olmayan bisiklet kullanımını özendirmeye çalışıyoruz" diyor bir açılış konuşmasında.

Eh, bunları okuyan bir vatandaş olarak, ben de işe bisikletle gidip gelmeye karar verdim. Zaten bisiklete keyif için de biniyordum. Trafik korkum olmadığı için, şehir içinde uzun mesafeler bisiklet sürebiliyordum. Tabii hemen "yokuş?" diyeceksiniz. İyi bisikletçi yokuşu sever derler, ama neyse ki (ben dahil) herkes iyi olmak zorunda değil. İşyerinde ter kokmak istemiyorum diyenler için tünel veya föniküler var. En azından Boğaz'dan Taksim'e çıkan tepe, emrimize amade. Uzun mesafeleri kısaltmak için metro ve raylı sistem var. Boğaz'ı aşmak için de vapur, motorlar ve hızlı feribot.

Bu güzel duygularla ve belediyeme sonsuz güvenimle bir gün fönikülere binmeye kalktım bisikletimle. "Dur yolcu" dediler. İşe gidiş geliş saatlerinde (ki biraz uzun tutmuşlar, 07:30-09:30 ve 16:00-21:00) binemezsin, yönetmelik var. Hadi o saatlerde gelmedin, o zaman binersin ama bir akbil daha basıcan, yönetmelik var. Sebep? Bisiklet, koli ve bavulla aynı konumda. Fazla bagaj yani. Amerika'ya giden uçağa mı binmeye çalışıyorum yoksa yeşil ulaşımın hası bisikletimi belediyenin toplu taşıma aracına koyup rotamı kolaylaştırmaya mı? Hani bisiklet bir kültüdü?

Bir araştırmaya başladım ki aynı kurallar raylı sistem ve metroda da geçerli. Tünel'e hiç binemiyoruz. Yolcuların üzerini pisletebilirmişiz. Hızlı feribotta iskele şefine arşivi araştırıp yazışmayı buldurdum: bisiklet koli ve buzdolabı statüsünde olduğu için 2 TL ek ücret alınıyor. Hızlı feribotla çaktırmadan ev mi taşıyorum yoksa yeşil ulaşımın hası bisikletimi belediyenin toplu taşıma aracına koyup rotamı mı kolaylaştırıyorum? Hani bisiklet kullanımını özendirmek?

Yaşasın vapur ve motorlar. Ne ek ücret var ne saat sınırlaması.

Hepsindeki genel eksik, bisikletleri koyacak özel bir yer olmaması. Hani havalara girdim, bize niye özel yer ayırmıyorlar demiyorum. Olsa, aslında bisikleti bu araçlara almak da kolaylaşacak diyorum. Yeni şehir hatları vapurları yaptırdılar. Bu vapurlar en az 30 yıl hizmette kalır. Neden bisiklet bağlayacak bir köşe yok? İşte bu öngörü eksikliği. Bu şehrin ulaşım sorununu çözmek için bu kadar basit ve ucuz çözümleri öngörebilmesi gerekiyor. Belediyenin bisikletlilere destek olması gerekiyor. Ne kadar çok bisiklet, o kadar az araba demek.

İşte bunları öğrenince ve yaşayınca, konuyla ilgili tüm birimlere dilekçeler yazmaya başladım. Aldığım cevaplar kibar, ama hiç umut verici değildi.

Bunu artık iş edinmiştim. İnternet üstünden ve buluşmalarda diğer bisikletçilerle görüşmeler sonucu, derdimi anlatacak çıkartmalar yapmaya karar verdim. Metroda bisiklete yer aç, tünelde, fönükülerde, hızlı feribotta bisiklete yer aç, sonra kentte, yaşamında, bugün bisiklete yer aç gibi çeşitlemeler yaptım.

Elime üç-beş kuruş geçtikçe bunları bastırıp hem sokaklara hem de metroya, tünele, vs. yapıştırmaya başladım. İsteğimi iletmek için bir yol bu benim için. Ama geçen akşam metroda yakalandım ve uyarı aldım. Bir daha yakalanırsam suç duyurusunda bulunacaklarmış. Üstelik güvenlik görevlisi bana "demek sen o'sun" dedi! Yani bir süredir beni biliyorlarmış, ama yakalayamıyorlarmış! Tuhaf bir gurur duyduğumu söylemeliyim.

Halen "savaşımı" her fırsatta dilekçe yazarak, bu çıkartmaları hem kendim yapıştırarak hem de diğer bisikletlilere dağıtarak sürdürüyorum.

Ayrıca bu sene "imkânmeân yolda" adlı projede bir arkadaşımın derdimi anlatmayı deneyeceğim. Toplu taşıma araçlarına bisikletlerin "yolcuların üstlerini pisletmeden" alınabilmesini sağlayacak, gayet ucuz ve kolay uygulanabilir kelepçe ve tırabzan sistemleri önereceğim."

DUYURU: Bisiklet Sevenler Derneği 7 şubat pazar, saat 19.00'da bir dia gösterisi düzenliyor. Cankurtaran'daki Armada Otel'de yapılacak olan etkinlikte Cemal Atasoy'un bisikletle yaptığı İran, Hindistan, Nepal seyahatinden kareler izlenecek.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakanım

Aydan Çelik 11.02.2010

Biliyor musunuz ömrümde ilk defa bir başbakana mektup yazıyorum. Ve inanın nasıl hitap edilir bilmiyorum.

Faize Hücum filmi geliyor aklıma. Hani orada banker mağduru aile, derdini kimseye anlatamayınca, oturup başbakana mektup yazmaya karar veriyor, ama nasıl bir hitapla başlayacağını bilemiyor, sonunda "Sevgili Başbakanımız" diye başlayan bir mektup kaleme alıyordu ya...

Ben öyle yapmayacağım. Sahte bir yakınlığın manası yok. Ama Ahmet Hakan'ın yaptığı gibi, "Dinle Sayın Başbakan!" diye başlayan, üst perdeden/ bol ünlemlerle bir üslupla da işim olmaz.

"Emret Başbakanım!" diyesim var, ama o da bize çok uzak. BBC yapımı şahane dizinin bizim politik kültürümüzle hiç alakası yok ki.

Ama, madem konu oradan açıldı, bakın sizin de hoşunuza gidecek bir hikâye anlatayım. Seksenli yılların ortasında o dizide başbakanı oynayan oyuncu Türkiye'ye gelmiş, Turgut Özal ile görüşmüş; görüşmeye Semra Hanım da iştirak etmişti. Toplantı sonunda gazeteciler oyuncuya mikrofon uzatıp, başbakanımızı nasıl bulduğunu sormuşlardı. O da: "Çok sempatik, çok hoş bir insan. Özellikle kocasına bayıldım" diye cevap vermişti.

Siz söyleyin Başbakanım, şimdi içimizden kim çıkıp böyle bir espri yapmaya cesaret edebilir.

Hepimiz bir öfke topu halinde yuvarlanıp duruyoruz şu memlekette. Üzerimiz dikenlerle kaplı. Birbirimize çarptıkça daha çok batıyoruz...

Kabul: Hepimiz Celali'yiz. Peki, böyle mi devam edeceğiz?

Özellikle siz, Başbakanım. Ne kadar öfkелisiniz. Oysa ne kadar hoş olurdu değil mi, şu yukarıdaki espriyi yapmak için İngiltere'den birini beklemeye gerek kalmasa.

İnanın siz de kendinizi iyi hissedeceksiniz böyle olduğunda.

Ancak ısrarla öbür türlü yapıyorsunuz.

Bugün Greenpeace'ten arkadaşlar partinizin grup toplantısında nükleer karşıtı pankart açınca ağzınızdan şu cümleler dökülmüş:

"...Elinde iki tane paçavrayla gelecek ve Türkiye'nin nükleer enerjiden istifade etmesini provoke etmeye gayret edenlere biz bu ülkede prim vermeyiz. Bunun adımlarını atacağız, atıyoruz. Bunların yaptıkları, ülkenin kalkınması, şu bu falan değil; Türkiye'nin enerji ihtiyacının karşılanması falan değil. Bildiklerinden de değil, birileri ellerine iki tane paçavra tutuşturuyor, onunla beraber buraya kadar geliyor..."

Siz paçavra deyince aklıma geldi Başbakanım. Hatırlar mısınız bundan bir kaç ay evvel Genelkurmay Başkanı da bir belge için "kâğıt parçası" demişti. Ha kâğıt parçası, ha bez parçası, ne fark eder Başbakanım?

Haklısınız, bildiğimizden de değil. Elimize birileri ya bir bez parçası tutuşturuyor, ya kâğıt kalem ya da bisiklet pedalı. Onların aleti oluyoruz. Geçen yıl Sinop'ta nükleer karşıtı kamp kuran bisikletli Ekotopyacılar da sizin yaklaşımınıza sahip yöneticiler tarafından derdest edilmişlerdi. Maşalara böyle muamele edilir değil mi Başbakanım? Hele bir de kökleri dışarıdaysa.

Haklısınız bilmiyoruz bir şey. Ama korkuyoruz Başbakanım. O yüzden yarın radyoaktif olmaktansa bugün aktif olmayı tercih ediyoruz.

Siz de korkun Başbakanım. Hadi kendiniz için korkmuyorsunuz, geçen gün güzel oyuncaklar aldığınız torunlarınız için korkun.

Dilerim mektuba eklediğim fotoğraf size bir şey söyler. *Simpsonlar*'daki nükleer santral patronu Mr. Burns'u tanıdığınızı sanıyorum.

O karede Mr. Burns hiç değişmedi. Pozisyonunu hep korudu. Sizin yerinizde olanlar geldi geçti sadece: Kenan Evren, Turgut Özal, Cahit Aral vd..

Mr. Burns’a bir daha bakın Başbakanım ve bence siz de korkun.

Saygılar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk olmak kolay mı

Aydan elik 18.02.2010

Başlıktaki cümleyi ilk defa Haluk şahin’in bir yazısında okumuştum. Yıllar evvel yayımlanan yazının içeriğini yine şahin’in kendisinden alıntılıyorum:

“Atatürk Türkiye’sinin Nazi Almanyası’ndan kaçan Musevi kökenli bilim adamlarına kucak açtığını biliyoruz. Türk niversite sisteminin temellerinde onların emeği ve alınteri vardır. İşte bu bilim adamlarından birisi Ankara’ya yerleşmiş, Türkiye’yi ve Türkleri çok sevmiş, çalışma koşullarından memnunmuş. O kadar memnunmuş ki, Türk vatandaşlığına geçmeye karar vermiş. Prof. Thibaux gibi onun da başvurusu kabul edilmiş. Aybaşında maaşını almaya gittiğinde bir de ne görsün: Alacağı para Türk profesörlere ödenen paraya, yani eskisinin beşte birine indirilmemiş mi! Zavallı profesör çok şaşırmış. O zaman Ankara küçük bir yer. Hemen Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel’in evinin yolunu tutmuş ve kapıyı çalmış. Yücel, uykulu gözlerle kapıyı açınca Alman profesör içini dökmeye başlamış: “Ben bu kadar az parayla nasıl kira deyeyim, nasıl hizmeti tutayım, kitap alayım, araştırma yapayım, seyahat edeyim, çocuklarımı okutayım...” Bilge insan Yücel, acı acı gülümsemiş: “Eee Herr profesör, siz Türk olmayı kolay mı sandınız!”

Geçtiğimiz pazar, *Milliyet*’ten Bade Gürleyen’in söyleşisini okuyunca aklıma bu cümle geldi. Gürleyen, İştambul’da yaşayan ikisi Hollandalı, diğeri İşpanyol  konukla bir bisiklet söyleşisi yapmış. Hollanda Başkonsolosu Onno Kervers, Kültür Ataşesi Daniel Stork ve Cervantes Enstitüsü Direktörü Antonio Gil de Carroso, İştambul’da geçen bisikletli günlerini anlatmışlar. (Syleşiyeye “milli damat” Lagendijk’da katılacakmış, ama şehir dışında olduğu için mümkün olmamış.)

 bisikletseverin ortak cümlesi, söyleşinin de başlığı olmuş: “İştambul’da bisiklete binene yaratık gibi bakıyorlar.”

O. Kevers, İştambul’da bisiklete bindiğinde korkuyla karışık bir keyif durumu yaşadığını, kendisi bundan zevk alsa bile eşinin pek memnun olmadığını söylüyor.

A. Carroso, hafta sonu Sarıyer’den yola çıkıp Karadeniz sahillerine gideceklerini, ama yola koyulmadan önce vasiyetini yazacağını söylüyor gülerek.

D. Stork ise Türkiye’de bisiklet kullanımının çok düşük olduğunu, Hollanda’da bakanların bile işe bisikletle gittiklerini söylüyor. (Bizde de öyledir Daniel. Burası, işe bisikletle gidenlere deli diye “bakanlarla” doludur)

Belli ki dostlarımız Türk olmayı kolay sanmışlar. Keşkeeee!

***

Heklenmek!

Geçen hafta *Agos*’un ve kardeş sitelerinin peş peşe korsan saldırılara uğramasını (bilişim diliyle hack’lenmesini) konuştuk.

Üstünden bir kaç gün geçti geçmedi, bisiklet dünyasına benzer bir haber düştü.

Amerikalı bisikletçi Floyd Landis’in bir laboratuvarın bilgisayar sistemine girerek bilgileri değiştirdiği iddia edildi.

2006 yılında Fransa Bisiklet Turu’nu kazanan Landis’in, müthiş bir atak yaptığı 17. etapta doping yaptığı belirlenmişti. Landis’in testosteronu normalin üç katı çıkmış, Landis bu sonuca şiddetle itiraz etmiş, uzun bir mahkeme süreci başlamış, sonunda kaybeden o olmuştu.

Dün ajanslara düşen haber ise olaya yeni bir boyut getirdi. Fransız yargıç Thomas Cassuto, Landis’in Eylül 2006’da idrar numuneleri değerlendiren laboratuvarın bilgisayarlarına girdiğini ve bilgilerini değiştirdiğini söyleyip, Landis, Fransa topraklarına girerse tutuklanacağını da sözlerine ekledi.

Landis böyle bir şey yapmadığını, yapıldıysa bile kendi iradesi dışında olduğunu söyledi.

Bugüne kadar bisiklet dünyasında çok doping hikâyesi duyduk. Karısının idrarını verdiği için hamile görünen bisikletçiler bile yazdı tarih.

Ama böylesini ilk defa görüyoruz.

Galiba bisikletin hack’kından böyle böyle gelinecek!..

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Güneşe Akın

Aydan Çelik 04.03.2010

Şaka maka 2010 bisiklet sezonu bu hafta başlıyor:

“Ocakta başlamamış mıydı?” diyenlere cevabımız “İstanbul’a kar yağmadıkça Türkiye’ye kış gelmez” biçiminde olacak.

Bisiklette de durum farklı değildir, Avrupa’da yarış koşulmadıkça, sezon başlamış sayılmaz.

Avustralya’da, Arap çöllerinde, Katar’da, Umman’da, hatta Sardunya Adası’nda koşulan yarışlar bizim için ısınma turlarıdır.

Avustralya turuyla ilgili yazdık zaten. Bu köşeyi izleyenler biliyor.

Katar ve Umman turları ise “Çölde Çay” kıvamında yarışlardı.

Bu köşe açısından ilgi çekici olan şey, Katar Turu’nun son günü Başbakan Erdoğan’ın Katar ziyaretiydi.

Malumunuz iki hafta önce burada Başbakan’a bir mektup yazmıştık. Yazının ardından gelen bazı okur mektupları, bir bisiklet köşesinde öyle bir yazının gereksiz olduğunu söylüyordu.

Ne var ki bunu söyleyenlerin hiç biri Erdoğan’ın Katar gezisini hesaba katmamıştı. (Aziz okur, görüyor musun ne kadar vizyon sahibi bir yazarın var.)

***

Gelelim Sardunya’ya. Sardunya Turu, Avrupa’da koşulsa bile bizim sözünü ettiğimiz klasmana girmiyor. Turun en ilgi çekici yanı, “ chicken/tavuk” lakaplı, muhteşem yokuşçu, doping gurusu Michael Rasmussen’in dönüşüydü. İki yıldır yasaklı olan Rasmussen, adada fena bir performans göstermedi. Ama onunla ilgili asıl haber: Meksika vatandaşlığına geçiyor oluşu. Adından da anlayacağınız gibi Rasmussen bir Danimarkalı. Şimdi kızıl, çipil çehresiyle Meksika mutfağının ilginç bir çeşidi olacak “tavuk” Rass.

Sardunya demişken küçük bir hatırlatma yapalım.2007 İtalya Bisiklet Turu’nun ilk etapları, Garibaldi’nin 200. doğum yılı şerefine Sardunya’da koşulmuştu. Biz de o vesileyle *Eurosport*’ta kardeşim Caner Eler’le muhabbetin dibine vurmuştuk.

Malumunuz, Garibaldi İtalyan Birliği’nin kurucusu ve “İtalyan Birliği’ni kurduk, şimdi sıra İtalyan ulusunu kurmakta” diye bir sözü var. Ulus-devletle ilgili tartışmalarda çok sık anılan bu sözün sahibi, eskilerin deyiimiyle tam bir sergüzeşt. Sürgünlerle ve mücadelelerle dolu hayatının bir –hatta iki- bölümü İstanbul’da geçmiş.

Önce 1835-37 arasında, daha sonra 1864’te İstanbul’da yaşayan Garibaldi, bu coğrafyada da boş durmamış, İtalyan İşçi Birliği’ni kurmuş ve ilk başkanı olmuş. (Garibald’nin Türkiye günlerine dair, 2007’de yapılmış bir kaç girişim dışında ne yazık ki derli toplu bir çalışma yok. Bu eksikliğin bir an önce telafi edilmesini umuyor parantezi kapatıyoruz.)

***

Yazının başında da söylediğimiz gibi, asıl sezon bu hafta, pazar günü “Güneş Turu” denilen Paris-Nice ile başlıyor. Bir haftalık yarış, bu yıl müthiş bir rövanşa sahne olacak. Geçen yıl, mutlak favori Alberto Contador, turun sonlarına doğru yanlış beslenme nedeniyle çakılmış, şampiyonluğu memleketlisi L.Leon Sanchez’e

kaptırmıştı. Bu durum üstüne takım arkadaşı ve hasmı Lance Armstrong twitter'ında: "Daha çok gençsin Albertom, bir fırın ekmek yemen lazım" diye kılık atmıştı.

Alberto ise, Patron'a yanıtını dört ay sonra, Fransa Turu'nda vermişti: "Ona öyle demezler, peynir-ekmek yemezler"

Şimdi bütün bisikletseverler, Contador ile Sanchez'in, Güneşe Akın'ını izlemek için sabırsızlanıyor.

Lance, bu yıl da Paris-Nice'e katılmıyor. Onun yerine İspanya'da Murcia'da yarışacak.

Murcia 3 martta başlayacak ve 7 martta bitecek. Dolayısıyla Lance yarıştan sonra bilgisayarının başına oturup ahkâm kesme fırsatı bulacak.

Paris-Nice bitmeden bu kez ayın 10'unda İtalya'da Tirreno- Adriatico başlayacak.

Daha önce de söyledik müthiş bir bisiklet sezonuna giriyoruz.

İzlemeyen çok şey kaçırır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cansız Atlar Zamanı

Aydan Çelik 11.03.2010

Urfalı dostum Mahmut İzgören söyledi: Urfa civarında bisiklete "cansız at" derlermiş. Daha önce -üstelik farklı dillerde- "demir at" benzetmesini duymuştum ama "cansız at"ı hiç duymamıştım.

(İngilizce'deki "iron horse" deyimi uzun yıllardır hem tren hem bisiklet için kullanılıyor.)

Cansız at benzetmesini duyunca aklıma bir Aziz Nesin öyküsü geldi. Cumhuriyet'in ilk yıllarında, bir köye mebus geliyor. Ömürlerinde hiç otomobil görmemiş olan köylüler, mebusun kocaman siyah canavarını görünce korkuyla kaçıyorlar. Korkularını yendikten sonra "hayvan susamıştır" diyerek, önüne su ve saman koyuyorlar. Köyün muhtarı hışımila dışarı çıkıyor ve bağırırmaya başlıyor: "ulan cahiller, rezil ettiniz köyümüzü... Hayvanın teri soğumadan önüne yiyecek konur mu?"

(Eyvahhh..Yazıya başlarken hiç niyetim yoktu ama, şimdi bu yazının içinde hem Aziz Nesin hem de ter konusu geçtiğine göre anlatmak zorundayım. Yerim kalırsa üç-beş satır bisikletten de söz ederiz.)

Aziz Nesin'in köşe yazarlığını neden bıraktığına dair bir tevatür vardır. Üstat bir yazısında "Köpek o kadar çok koşmuştu ki, terden sırlıklam olmuştu" gibi bir cümle kurar. Çok geçmeden bir okur mektubu alır.

Okur: "Sen kocaman yazar olmuşsun ama, daha köpeklerin terlediğinden haberin yok. Köpekler terlemez. Terlerini dilleriyle dışarı atarlar" yazmıştır.

Aziz Nesin'in bu mektuptan sonra köşe yazarlığını bıraktığı anlatılır. Kendisi de yıllar sonra katıldığı Ceviz Kabuğu programında, Hulki Cevizoğlu'na bunun doğru olduğunu söylemişti.

(Sözünü ettiğim program, yakın Türkiye tarihi için kritik bir önem taşır. A. Nesin o kadar ezber bozucu o kadar “provokatif”ti ki, programın telefonları kilitlenmişti. Dönemin Belediye Başkanı Tayyip Erdoğan’dan, Emniyet Müdürü Necdet Menzir’e, Namık Kemal Zeybek’e kadar herkes sıraya girmişti.)

Aziz okur, ben de geçen haftaki yazımda meğerse köpeği terletmişim.

Durumu farkettilen bir ağabeyim oldu. Hem reklam dünyasının, hem de “Bir Dakika Karanlık” gibi eylemlerin önemli isimlerinden biri olan Ersin Salman’dan söz ediyorum.

Yazının bir yerinde Garibaldi için “tam bir sergüzeşt” demişim. Ersin Ağabey sergüzeşt’in “macera” anlamına geldiğini dolayısıyla böyle bir cümlenin pek doğru olmadığını, Garibaldi’nin kendisinin değil, hayatının bir sergüzeşt olabileceğini söyledi. Düzeltir, özür dilerim.

Dedikten sonraaa, bakıyoruz ve ne görüyoruz: yazının üçte ikisini yemişiz. Geriye kalan kısımda bisiklet haberlerini toparlayalım.

Pazar günü başlayan Paris-Nice turu devam ediyor. Şu ana kadar düz etaplar koşulduğu için henüz kritik bir eşikte değiliz. Sadece ilk etapta favori Alberto Contador’un geçirdiği kaza heyecan vericiydi. Bitime 3 km. kala meydana gelen kazada yere düşen silahşör hemen toparlandı ve yarıştan kopmadı. Bugün başlayacak yokuş etaplarında ak koyun, kara koyun belli olacak.

Bugün aynı zamanda İtalya’da Tirreno- Adriatico başlayacak. Bir hafta boyunca hem nefis manzaralar hem de nefis yarışlar izleyeceğiz.

Lance Armstrong’un da katıldığı İspanya/Murcia’daki yarışın şampiyonu F. Rabon oldu.

Lance turu 7. sırada tamamladı.

Murcia’nın ilginç karşılaşmalarından biri Theo Bos ile Daryl Impey arasında oldu. Biliyorsunuz Impey geçen yıl Türkiye Bisiklet Turu’nu kazanan isim.

T. Bos ise Alanya’da koşulan son etapta, Impey’i yere düşüren ve aylarca yatakta yatmasına neden olmuş sprinter.

(Bu hadise Türkiye’de o kadar yankı uyandırdı ki, bisikletle hiç ilgisi olmayan tanıdıklarım bile, Bos’un ne ceza aldığını merak eder durur. Söyleyeyim: Bos o hareketinden sonra 1 ay yarışmama cezası aldı.)

Her iki bisikletçi de bu yıl takım değiştirdi. Impey artık Lance’in yeni takımı Radioshack formasını taşıyor. Bos ise Cervelo takımının yeni üyesi. Bos yeni formasıyla Murcia’nın son etabını kazanmayı başardı.

Görünen o ki, her iki ismi sezon boyunca çok anacağız.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir yıl sonra

Aydan Çelik 18.03.2010

Şaka maka tam bir yıl olmuş.

Geçen yılın 19 Mart'ında yola çıkmıştı Şeytan Arabası.

Bu köşenin doğması ve devam etmesine vesile olan üç kişi var: Bağış Erten, Evren Özüyener ve Ali Murat Hamarat.

Birkaç yıl önce: "Abi bunda izleyecek ne buluyorsunuz Allah aşkına?" noktasından, iflah olmaz bir bisiklet meraklısına dönüşen Bağış Samsa, Taraf 'ta yazmama vesile oldu. Evren ve Ali Murat ise hem sabırları hem de yol gösterici tutumlarıyla beni motive ettiler. Üçüne de teşekkür borçluyum.

Burada bir parantez açmam lazım. Taraf çıkmaya başlarken de bisikletle ilgili bir şeyler yapmamız söz konusuydu. Yayın yönetmeni Alev Er ile ayaküstü Fransa Turu ve Miguel Indurain muhabbeti yapmıştık.

İkimiz de "Big Mig" lakaplı bu büyük bisikletçiye hayranlığımızı anlatmıştık karşılıklı. (Indurain Fransa Turu'nu üstüste 5 kez kazanmış, Basklı bir efsanedir) Biraz rötarlı olsa da memleketin tek bisiklet köşesi yine bu gazetede kendine yer buldu. Taraf 'ı diğer gazetelerden ayıran yığınla farktan biri de, bu köşenin varlığı olsa gerek.

Başlangıçta en çok duyduğum cümle: "Her hafta yazacak bir konu bulabilecek misin?" idi. Doğrusu ben de ilk zamanlar böyle bir gerilim yaşıyordum. Ama zamanla kenara aldığım notlar o kadar çok birikti ki, yazmadıklarım yazdıklarımın bir kaç katı haline geldi.

O notlardan biri Abdülcanbaz ve Velespid idi. Büyük usta Turhan Selçuk'un ünlü karakterinin bisiklet macerası üstüne bir deneme yazmayı planlıyordum.

Ama John Lennon kulağıma bir kez daha fısıldadı: "Hayat, sen başka planlar yaparken başına gelenlerdir"

Turhan Selçuk öbür aleme göçtüğünde görevimi hatırladım. Borcumu daha geniş bir zamanda ödeme sözü versem olur değil mi?

İKİ YARIŞIN GÖSTERDİKLERİ

Geçtiğimiz hafta iki önemli yarış vardı. Paris-Nice'i A. Contador kazandı. El Pistolero hem Sanchez'den geçen yılın rövanşını aldı, hem de rakiplerine, özellikle Lance Armstrong'a dişlerini gösterdi.

İtalya'da koşulan Tirreno- Adriatico'yu, son gün puan kapılarında topladığı 2 saniye ile S. Garzelli kazandı. Son güne kadar yarışı önde götüren Scarponi, kelimenin tam anlamıyla ketenpereye geldi. Hadi kötü bir espri daha yapalım ve "iskarpini" dama atıldı diyelim. Böylelikle bisikletin ne kadar sürprizli bir spor olduğunu bir kez daha idrak ettik.

Bu hafta sonu kainatin en uzun/tek günlük yarışlarından biri koşulacak. 298 km.lik Milan-San Remo, Cumartesi günü Lance Armstrong'u yeni formasıyla ağırlayacak.

Madem San Remo dedik. San Remo Şarkı Yarışması'nın en ünlü çifti Romina- Al Bano'ya selam gönderelim:

Bicicletta Felicità

Bicicletta Felicità...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sen kovmadın, ben istifa ettim

Aydan Çelik 25.03.2010

Olayımız Yeşilçam klasiklerini hatırlatıyor:

Hem kibirli hem göbekli patronumuz, hem gururlu hem de fakir esas oğlana bağırıyor: "Kovdum seni, kovduuumm!.."

"Hayır! Sen kovmadın. Ben istifa ettim ülen" diyor bizimkisi. Alacağı tazminatları filan bir çırpıda yakarak.

Geçen yıl İtalya Bisiklet Turu/Giro'ya sükseli bir seremoniyle katılan Lance Armstong, ilerleyen etaplarda organizasyonla zıtlamış, hatta bazı protesto eylemlerini bizzat örgütlemiş, ağır laflar etmişti. O dönemde bu köşede çıkan yazının başlığı "Daha da İtalya'ya gelmem" idi.

Herkes bu yıl ne olacağını merakla bekliyordu ki, ilk hamle Giro organizatörü RCS Sport'tan geldi. Organizasyon Lance'in yeni takımı RadioShack'i Giro'ya almayacaklarını açıkladı. Esas oğlan: "Sen kovmadın, ben istifa ettim ülen!" diye heyheylense de Radioshack artık Radyoşok'tur. (Kötü espriden kim ölmüş.)

(Yahu bu Lance'in lakabı "patron" değil miydi? Kim kimi kovdu, bizim kafamız karıştı diyorsanız, onu da postmodern zamanların ironisine bağlayıp başka konuya geçelim.)

Geçen hafta baharın gelişini müjdeleyen Milan-San Remo'yu Oscar F. Gomez kazandı.

Aynı yarış üçüncü kez kazanan İspanyol pedal 300 km'lik parkuru, yedi saat gibi bir sürede tamamladı. "Tornado" Boonen, ile "Jetgil" Petacchi, "Kedi" Gomez'in kuyruğunda kaldı.

San Remo'nun keskin virajlarında hayranlık veren bir teknikle yarışan sporcular içinde hepimizin gözü M. Cavendish'in üstündeydi. Geçen yılın galibi, bu yıl dereceye giremedi. Ama bir kaç gün sonra başlayan Katalunya Turu'nun ilk etabını kazanarak, sezon başından beri tepesinde dolanan karabulutları dağıtmayı başardı.

Karabulutlar dağılırken, dünyanın dört bir yanında, sele üstünde mücadele eden insanların sayısı da artıyor. Danimarka'da Dünya Pist Şampiyonası, Güney Afrika'daki muhteşem Cape-Epic dağ bisikleti turu, Fransa'da Criterium International, nisan 11'de İstanbul'da başlayacak olan Türkiye Bisiklet Turu bunlardan sadece bir kaçı.

Sadece "yarışmak" için oturulmuyor bisiklet selesine. Keyif için, sağlık için, ulaşım için, macera için, çevre için seleye oturan milyonlarca insan var yeryüzünde. Önümüzdeki hafta sonu hem İstanbul'da hem de Hatay'da yapılacak iki organizasyonun gündemi de "çevre".

Bisikletliler Derneği 28 mart pazar günü, "Avrupa Sürdürülebilir Enerji Haftası" kapsamında bir organizasyona imza atıyor. "Sürdürülebilir Enerji İçimizde" adını taşıyan etkinlik saat 10.00'da Sirkeci Garı'nda başlayacak. Sahil yolundan Florya'ya giden grup, aynı yoldan tekrar Sirkeci'ye dönecek.

Hatay Erzin'de ise, bölgeye kurulmak istenen termik santrale karşı bir miting yapılacak. Erzin'de saat 14.00'te başlayacak olan mitinge çok sayıda meslek odası, sivil toplum kuruluşu ve yurttaşın katılımı bekleniyor. Bölgede pedal çeviren bisikletli dostlarımız da eylemin ayrılmaz bir parçası olarak yerlerini alacaklar.

Hadi, balkonlardaki bisikletlerinizi indirin artık. Yollar pedal çevirmekle aşınmaz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bisiklet Filmleri Festivali'ne doğru

Aydan Çelik 01.04.2010

Yeryüzündeki en ince üç kitabın, 'İngiliz mutfağı', 'Alman mizahı' ve 'Latin Amerika demokrasi tarihi' olduğunu söylerler. (Bazıları Latin Amerika'yı kaldırıp yerine Türkiye'yi koyar.)

Demokrasi kültürümüz, Alman mizahı ya da İngiliz mutfağı kadar fakir mi bilmiyorum; ama bisiklet kültürümüzün çok fukara olduğu kesin.

Ne gündelik hayatta, ne de sportif alanda bir bisiklet olgusundan söz etmemiz mümkün değil.

Haliyle bu alanlardan beslenen bir kültür-sanat dünyası da yok ortalıkta.

Durum böyle, ama eğilim o kadar da kötü değil.

Son yıllarda bisiklet 'kültürümüz' gözle görülür bir gelişme kaydediyor, Bahsi geçen şu ince kitaba, her gün yeni yeni sayfalar ekleniyor.

Mesela, bu yıl beşincisi düzenlenen Dağ Filmleri Festivali'nin içinde özel bir bisiklet filmleri bölümü oluşturuldu. Bu da o yeni sayfalardan bir tanesi oldu.

Dağ Filmleri Festivali'nde beş tane de bisiklet filmi gösterilecek.

Organizasyonu, bu köşede de adını sık sık andığımız Mtbr ekibi yaptı. Filmlerin telif hakları, altyazı çalışmaları, sponsor temini gibi meşakkatli konuların hepsini onlar halletti. Bisiklet üreticisi Salcano ise tema sponsoru olarak organizasyona katkıda bulundu.

Konuyla ilgili bilgileri ve programı www.mtbr.com sitesinden bulabilirsiniz, ama ben yine de kısa bilgiler vermek istiyorum.

KLUKERZ: Bisikletin icadı kadar büyük bir devrim olan dağ bisikletinin doğuşunu anlatan kült film. Halen hayatta olan Gary Fisher, Tom Ritchey gibi 'deli' adamların hikâyelerini izleyeceğiz bu belgeselde.

ROUBAIX 'YE GİDEN YOL: Benim en sevdiğim yarıştır Paris-Roubaix. İnanılmaz bir mücadele ve azim gösterisidir. Çamura bulanmış bir romantizm bulurum o görüntülerde. Filmini de dört gözle bekliyorum.

KUZEYE YOLCULUK: Amerika kıtasının en güneyinden, en kuzeyine pedal çevirerek ulaşan destansı bir hikâye anlatılıyor bu filmde. Basın duyurusunda Che'nin gençken yaptığı 'Motosiklet Günlükleri'ne gönderme yapılmış olması, heyecanımızı artırıyor. ASIEMUT: 8000 km.lik bir Asya seyahati. İnsanın dünyayı ve kendini keşfetme arzusunun bir örneği daha.

PEDALININ GÖTÜRDÜĞÜ YERE GİT: Festivaldeki tek 'yerli' film. Sevgili dostlarımız Gizem ve Bryan'ın İstanbul'dan Sidney'e gitme –daha doğrusu gidememe- hikâyeleri. Bilenler biliyor: Kazakistan'a kadar kazasız belasız giden çift, bu ülkede geçirdikleri bir kaza yüzünden yolculuklarına devam edememişlerdi. Gizem ve Bryan'ın –şimdilik- yarım kalmış arzularını görmek lazım.

VE BİR SÖYLEŞİ: Bisiklet filmlerinin tamamı, Fransız Kültür Merkezi'nde gösterilecek. Özellikle cumartesi günü saat 10.00'da başlayan ve saat 17.00'ye kadar süren dört filmlik bir maraton var.

Maraton saat 12.00'de bir söyleşi ile soluklanacak.

Eurosport 'un üç silahşörü Caner Eler, Dirk Vermeiren ve Aydan Çelik, 'D'artagnan' Sarper Günsal moderatörlüğünde "Profesyonel yol yarışlarında bahar klasikleri" üstüne muhabbet edecekler.

Herkese bekleriz.

Ne demişler: Muhabbet gani, bisiklet baki... (Kim mi demiş? Ben... Az önce buldum.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Süper Mario'nun yeni sürümü Türkiye'de

Aydan Çelik 08.04.2010

Geçen yıl Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu (Tour of Turkey) ile ilgili ne yazmışım diye arşive baktım.

Gördüm ki "Büyük şair, kötü teorisyen" Attila İlhan'ın *Dersaadet'te Sabah Ezanları* romanından mülhem bir başlık atmışım: Dersaadet'te Ruble Sesleri.

(Bu köşe bir bisiklet köşesi olmasaydı, yukarıdaki bereketli konu üstünden devam ederdik.

Hep merak ederim: Neden şairler bu kadar "politize"dir bu memlekette. Fikret'ten Nâzım'a, A. İlhan'dan İsmet Özel'e kadar herkes teorisyendir. Üstelik şair olarak ne kadar büyüklerse teorisyen olarak o kadar kötüdürler. Bakınız en son örnek İsmet Özel. Sizi bilmem ama bana hüznün veriyor düştüşüğü durum. Sivas katliamındaki sözlerine duyduğum öfke yerini derin hüznü bıraktı.)

Neyse parantez patikalarında kaybolmadan Türkiye Turu'nun parkurlarına dönelim.

11 nisan pazar günü Sultanahmet Meydanı'nda yakılacak şenlik ateşi.

Her bisikletçinin tek tek start alacağı 5,8 km'lik prolog koşulacak.

Ardından âdet olduğu üzere, sporcular uçakla İzmir'e geçecek.

Ertesi gün başlayan Kuşadası-Turgutreis etabıyla rekabetin fitili daha bi ateşlenecek.

Bu yılı önceki yıllardan ayıran çok önemli iki fark var. Bir tanesi Tur'un UCI (Dünya Bisiklet Birliği) klasmanında bir basamak daha atlamış olması. Artık 2 HC kategorisinde bir yarışımız var. Bu da Tour of Turkey'i (TOT) dünyadaki en önemli 17 yarıştan biri yapıyor.

Diğer fark ise rotayla ilgili. Bu yıl nihayet çok arzuladığımız bir şey gerçekleşti: Artık nurtopu gibi iki yokuş etabımız var. 14'ünde koşulacak olan Marmaris-Pamukkale etabı sağlam yokuşlar içeriyor. Burada bisikletçiler ve takımlar birbirlerine yoklama çekecek.

Ama asıl kırılma ertesi gün yaşanacak. 220 km'lik Denizli-Fethiye parkurunda 1000 metrenin üstünde beş tırmanış noktası var. Yarışın 120 km'sinde sporcular 1600 metreye kadar tırmanacak.

Bu yokuşlar, yarış hem daha çekici hale getirecek hem de eskiden olduğu gibi atı baştan alanın Üsküdar'ı geçmesi kolay olmayacak.

***

Bu yılın en büyük bombası ise gelmiş geçmiş en büyük sprinter sayılan Mario Cipollini. "Super Mario" ve "Aslan Kral" lakaplarıyla bildiğimiz Cipo, PR menajeri olark görev yaptığı ISD takımıyla beraber buraya geliyor. ISD aynı zamanda Cipollini marka bisikletlere biniyor.

Cipollini sadece kazandığı sayısız sprint finışı ile geçmemiştir bisiklet tarihine. Onun kadar renkli bir karakter daha görmemiştir yollar.

Yıllar önce *Eurosport* spikeri David Duffield'i bile canlı yayında şoka uğratan forması unutulur gibi değildir. Derisi soyulmuş bir insan görüntüsüdür Cipo'nun forması. Bütün vücudunu kaplayan bir karnaval kostümüdür. Pedal çeviren bir anatomi atlasıdır sanki.

Daha sonraki yıllarda Zebra biçiminde formalar giyen bu müthiş karakter gibisi bir daha gelmedi. Şimdi takım direktörlerinin robotlarıyla dolu yollar.

Cipo'nun bir başka yanı ise bir İtalyan'ın bir Amerikan bisikleti ile yarışıyor olmasıdır.

Avrupa'daki yol yarışlarında İtalyan bisikletlerinin mutlak hâkimiyetini kıran da o olmuştur.

1996'da Cipo'nun takımı Saeco, Amerikan bisiklet firması Cannondale ile anlaşınca küçük bir fırtına kopmuştu.

O yıldan sonra Amerikan firmaları, Avrupa'da burun kıvrılan alüminyum bisikletleriyle yollarda görünmeye başladı. Daha çok çelik alaşım borular kullanan İtalyan bisiklet firmaları da ürün gamlarına alüminyum eklemeye başladı. (Bugün her iki materyal de profesyonel dünyanın içinde yer almıyor. Bisiklet yapımında mutlak bir Carbon-fiber hâkimiyeti var)

Nintendo kahramanı Super Mario, yeniden muhteşem kıyafetlerle karşımıza çıkar mı bilmiyorum ama bir pop yıldızı kadar sükse yapacağı kesin.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dördüncü Spartaküs

Aydan Çelik 15.04.2010

Sevgili Fabian

Bugüne kadar üç tane Spartaküs bilirdim.

Üçüne de derin muhabbet beslerdim.

Simdi, seninle birlikte muhabbet beslediklerimin sayısı dörde çıktı.

İlk *Spartaküs*'ü gördüğüm zaman koca kafalı, kel bir çocuktum. Siyah-beyaz televizyonun gökkuşağını salıncak bildiğim vakitler.

Kirk Douglas'ın başrolünü oynadığı filminden söz ediyorum.

Özgürlüğü için isyan eden bir köle, kılıcını zalim için değil, mazlum için kullanan bir gladyatör, çenesi gamzeli bir yakışıklıydı o Spartaküs

Filmin sonunda, yenilip çarmıha gerildiğinde, içimin nasıl cız ettiğini halen hatırlarım.

Spartaküs'le ikinci karşılaşmam üniversite yıllarına denk geldi.

Tarihin gördüğü en şahane kadınlardan biri olan Rosa Luxemburg'un, Karl Liebknecht ile kurduğu Spartakistler'den söz ediyorum.

Rosa ve yoldaşlarının kaderi diğerinden farklı olmamış, o da "görmekli kaybeden"lerden biri olarak ömrünü tamamlamıştı.

Üçüncü Spartaküs ile yine televizyonda karşılaştım. Bu kez televizyon renkli, ama gökkuşağı griydi.

İşte o gri atmosferde çıkageldi Spartaküs Vedat...

Bir Demet Tiyatro'nun Spartaküs Vedat'ı sırtında sarı yağmurluğu, başında balıkçı beresiyle gönlümüze taht kurdu. Gerçi Kirk Douglas'tan biraz daha topluydu ama olsundu. Zaten Avrupa'da göbeğe "Türk kası" demiyorlar mıydı? Türk'ün Spartaküs'ü de öyle olurdu...

Dizide hafiften "mahallenin delisi" kıvamında bir efekt verse de Spartaküs Vedat, Mükremin'in hörmet ettiği nadir kişilerden biriydi.

Özellikle "sınıf bilincinden yoksun" arkadaşı Sulhi'ye attığı tiratlar unutulacak gibi değildi..

İşte böyle Fabian. Bilmem farkında mısın, daha önce tanıdığım Spartaküslerin hepsi "yenik" insanlardı. Biliyorum biliyorum yenilgi o kadar da korkulacak bir şey değildir. Koca Beckett'in dediği gibi: "Yenil, bir daha dene, bir daha yenil"dir düsturumuz.

Lakin her seferinde de yenilmek olmaz ki... Deli gönül arada bir kazanmak ister...

İşte sevgili Fabian, sayende bir süredir çok bahtiyarız.

Geçen hafta Belçika'da Flander Turu'nda ortalığın tozunu attırdın. Aradan bir hafta geçti, bu kez efsane Paris-Roubaix parkurunda yapacağını yaptın. Yarışın son 50 kilometresinde yaptığın atak, bisiklet tarihinin en unutulmaz anlarından biriydi.. Ben bir ara arkadaki bisikletçilerin "aaa bizim bisiklet durdu galiba" diye aşağıya inceklerini bile düşündüm.

Yarışın diğer favorisi ve soyadı fasulye anlamına gelen Tom Boonen ise soyadı gibi şişti kaldı.

Roubaix Velodromu'na girdiğinde *Eurosport* yorumcusu Dirk Venmeiren seni Messi ile karşılaştırdı, ve ondan daha yüksek bir yere koydu... Haberin olsun.

Sağol varol azizim. İyi ki varsın..

Okura malumat

Geçtiğimiz pazar günü başlayan Türkiye Bisiklet Turu'nun ardından, koşa koşa Paris- Roubaix'yi izlemeye gittik.

Bu yıl heyecanlı yokuş etapları içeren turun İstanbul'da koşulan ilk etabı geçtiğimiz yıllara göre sönüktü. Daha önce, toplu halde tur atma esasına dayanan (kriteriyum) ilk etap, bu yıl "Bireysel Zamana-Karşı" olarak yapıldı. Böyle bir tercihin altında ne yattığını bilmiyoruz ama, önümüzdeki yıllarda bu kararın gözden geçirileceği kesin...

Paris-Roubaix ise her yıl olduğu gibi yine muhteşemdi. "Spartaküs" lakaplı Fabian Cancellara, yarışın son 50 km'sinde yaptığı müthiş solo atakla yarışın şampiyonu oldu..

Hem tarihçi, hem filozof, hem..

Aydan Çelik 22.04.2010

Âdettendir, bir bisiklet turu, o turu domine eden kişinin ismiyle anılır.

Fransa Turu (Tour de France) uzun yıllar boyu, Lance Armstrong'un isminden hareketle "Tour de Lance" olarak adlandırıldı.

46. Cumhurbaşkanlığı Turu ise tartışmasız bir biçimde "Tour of Greipel" oldu. "Goril" lakaplı Andre Greipel dokuz etabın beşini kazandı.

Bu yazıyı okuyan çoğu kimsenin bildiği gibi, muhtemelen bu sayı altıya çıkacaktı ama Antalya'da finişe ramak kala meydana gelen kaza, Alman sprinteri mutlak bir zaferden alıkoydu.

Kazanın meydana geldiği cumartesi günü milyonlarca izleyicinin ağzından "yine mi?" sözcüğü döküldü.

Ne yazık ki Türkiye Turu'nu yurtdışında Tour of Accident (Kaza Turu) olarak niteleyenler var.

İki yıldır Alanya'da meydana gelen kazalar, bisiklet dünyasının hafızasından silinmeden, bu yıl Antalya'da ortaya çıkan manzara tedirgin ediciydi.

Kazanın sebepleri konusunda çeşitli şeyler söylendi. Dar viraj, yanlış frenleme, yağmur gibi "masum" şeyler telaffuz ediliyordu ki, yarış direktörü Abdurrahman Açıkalin orada bir çukur olduğunu ve kapatılması konusunda geç kalındığını sıkıntılı bir yüzle ifade etti.

Aziz dostum Sarper Günsal, bisiklet sitesi *mtbtr.com*'da, bir gün önce "Greipel'i kim durduracak?" başlıklı bir makale kaleme almıştı. Sarper'e kısa bir mesaj attım: "Elbette Türkiye asfaltları.."

(Seksenli yılların ortalarında, Almancıların memleket yollarında telef olduğu günlerde mizah dergisi *Gırgır* bir kapak yapmıştı. Kara kıyafetlere bürünmüş, fötr şapkalı bir CIA ajanı, heyecanla Başkan Reagan'ın odasına giriyor ve koltuğunun altındaki halı gibi şeyi gösteriyor: "Başkanım bırakın hidrojen bombasını filan, ben öyle bir bomba buldum ki ortada canlı manlı bırakmıyor!" diyordu.

Ajanın koltukaltında duran şey ünlü karayolu E-5'ten sökülmiş bir miktar asfalttı.)

Bu tatsız detay dışında, organizasyon yine başarılıydı. Ve yaşadığı o şansızlığa rağmen "Goril" Greipel yarış albümüne beş fotofinış fotoğrafı eklemeyi başardı. (Goril demişken aklıma geldi: Gorillaz'ın da üçüncü albümü çıkmış, ilk gözağrımız *Roll*'ün halefi *Bir+Bir*'de, grubun "çakma davulcusu" Murdoc'la şahane bir söyleşi var...)

***

Gelelim bisikletle ilgili diğer gelişmelere. Malûm, nisanla beraber hem zincirler hem de eklemler yağlanmaya başladı.

Ayın 25'inde Kadıköy'de büyük bir miting olacak. Çernobil felaketinin 24. yılı nedeniyle yapılan miting saat 12.00'de Tepe Nautilus'un önünden başlayacak.

Mitinge, bu tür eylemlerin değişmez parçası olan bisikletçiler de katılacak.

Yıllardır bu tür eylemlere gider dururum. Lakin geçen gün seyrettiğim bir program yüzünden kafam karıştı. "Acaba yanlış mı yapıyoruz ?" diye bir hisse kapıldım.

Programda, hem tarihçi, hem gazeteci, hem filozof, hem doktor, hem mühendis, hem tamburi, hem ekşisözlüksavar, hem âlim, hem mülayim, hem sevecen, hem hümanist, hem Murat Bardakçı, bu işlerin boş işler olduğunu zarif üslubuyla Pelin Batu'ya anlatıyordu.

Murat Bey ufkumu açtınız.

Sağolun varolun..

Ama bu taassup denen şey öyle bir musibet ki, insanı kendi kendine esir ediyor.

Ne yapsam?

Tarihen caiz ise papatya falı mı açayım diyorum.

–gidiyorum, gitmiyorum, gidiyorum, gitmiyorum, gidi...

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yürüyün Seferoğulları

Aydan Çelik 29.04.2010

'Critical Mass İstanbul' başlayalı bir yıl olmuş.

Dünya üstündeki en şöhretli sosyal bisiklet hareketi, 2009 baharında yola koyulmuş.

Nedir Critical Mass?

Hareketin web sitesi www.criticalmassistanbul.org'a bağlanıyoruz:

– CM Türkçede 'kritik çoğunluk' anlamına gelir.

– İlk CM 25 Eylül 1992'de San Francisco'da gerçekleşmiş ve buradan bütün dünyaya yayılmıştır. Terimin kökeni Çin'de ışıksız kavşaklarda otomobiller ve bisikletler arasındaki geçiş önceliği anlaşmasına dayanır. Bisikletliler kavşakta yığılıp kritik bir "çoğunluğa" ulaşıncaya kavşaktan geçerler.

– CM kurumsallığı reddeder; yönetim, üyelik, sponsorluk, reklam, siyasi parti, para pul gibi olgularla ilgilenmez.

– CM bütün motorsuz araçlara açıktır (kaykay, paten, vb).

– Gezi güzergâhı önceden belirlenmez. Katılımcılardan en önde gidenler güzergâha karar verir.

***

Şimdi de etkinliğe katılanlara kulak verelim:

Hande: "... Caddebostan'da, Fenerbahçe'de, Kadıköy'de halk tarafından alkışlanıyor, güzel sözler duyuyoruz. Yollarda bizim de yerimiz olduğuna inandırıyoruz insanları..."

Özlem: "... Bugün yaşlıca bir teyze beni durdurarak 'neden böyle kalabalıksınız amacınız ne' diye sordu. Ben de trafikte bizim de yerimiz olduğunu motorlu taşıt kullanan insanlara fark ettirmek, arabadan inip bisiklete binmelerini sağlamak olduğunu söyledim. Aferin kızım, süpersiniz diyerek beni öptü..."

Mehmet: "... CM'e ilk defa katılan bir bisikletli 'pardon grubun lideri siz misiniz' diye sordu. 'Hayır, ben değilim. Grubun bir lideri yok, burada herkes lider' dedim..."

Ayça: "... İyi ki işten kaçmışım da gelmişim. Süper bir gündü. Keşke ayda iki kere yapılsa. Çok eğlendim. Umarım her etkinliğe katılabilirim..."

***

Gelelim yukarıdaki başlığa.

İlk CM başladığında Türkçe bir isim aranıyor ama bulunamıyor ve İngilizce isimde devam kararı alınıyor.

Eylemin Türkçe karşılığı bir süre sonra sokaktan geliyor. Bir CM eyleminde arkada kalan grup bir taksinin tacizine maruz kalıyor. Öndeki grup bunu haber alınca, arkadaşlarıyla dayanışmak için geriye dönüyor. O sırada yol kenarında çiçek satan "İlle de Roman Kızı" arkalarından bağıyor: "Yürüyün Seferoğulları. Yeşil Vadi bizimdir."

Budur... *Tosun Paşa* filminden kopup gelen bu slogan sadece CM'in değil, Türk bisiklet hareketinin mottosudur...

Seferoğulları her ayın son cumartesi günü saat 17.00'de Göztepe Parkı'nda buluşuyor.

NOT: Bu yazının hazırlanmasına yardım eden bisikletçi kardeşim Ebru Satır'a teşekkür ederim...

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir elinde ruble/ bir elinde ayna

Aydan Çelik 13.05.2010

İtalya Bisiklet Turu (Giro d'Italia) başladı.

Yaklaşık 200 sporcu üç hafta boyunca 'Pembe Mayo'nun ardından koşacak.

Biliyorsunuz, Turun genel klasman liderinin giydiği formanın rengi pembe. (Mayo kelimesi bizde nasıl oldu da 'forma'ya döndü, o da ayrı bir merak konusu)

Malûm, pembe, bizim buralarda 'erkek' adamların paletinde pek muteber bir renk değildir.

Elif Şafak'ın çok satan romanı *Aşk*'ın erkek versiyonu o yüzden kül rengi kapakla çıkmadı mı?

Bana sorarsanız o 'kül'lenmiş kapak biz erkekler için, sağlam bir kinayeydi ama kaçımız anladı bilmiyorum (Bu da bize kapak olsun.)

Bir de 'tozpembe' diye bir mefhum var. Hayatı Dolce Vita kıvamında görenler için kullanılıyor.

Ne yalan söyleyeyim, bazen bu köşeyi yazarken öyle bir duyguya kapılıyorum. Dünya yanıp kavrulurken, bu köşede laylaylom bisiklet yazıları çıkmasından vicdanım rahatsız oluyor.

Oysa biliyorum "Dünya yansa, döner kışını ısıtır" soyundan biri değilim. Söylemesi ayıptır, memleket ve dünya meseleleriyle hayli içli dışlıyım. Yine de bazen bu köşeyi yazarken sözünü ettiğim duygudan kendimi kurtaramıyorum.

Yıllar önce Bülent Ecevit'le yapılmış bir söyleşi okumuştum. Şair Ecevit ile siyasetçi Ecevit'i birbirinden ayırdığını, şiirini siyasetten koruduğunu söylemişti.

Ecevit'in bu yaklaşımı belki ruhumu kurtarır diye düşünürken aklıma Can Yücel'in bir muhabbette söyledikleri geldi.

Baba bir gün rakı sofrasında: "Kötü şairden iyi başbakan olmaz" diye lafı patlatmış. "Peki, iyi şairden olur mu" diye sormuşlar. " İyi şair zaten başbakan olmaz" diye ikinci golü atmış.

İşte böyle. Biraz 'şahsi' bir giriş oldu ama, içimden böyle geldi muhterem okur.

Belli ki ömrümüz "Bir elinde ruble/ bir elinde ayna" kıvamında geçip gidecek (Ruble'nin arka tekerdeki dişliler, ayna ya da aynakolun ortadaki büyük dişliler olduğunu hatırlatayım.)

***

Dönelim İtalya Turu'na.

İlk üç etabı Hollanda topraklarında koşulan Giro, bugüne kadar hiç görmediğim oranda kazaya sahne oldu. Özellikle pazar günü Amsterdam-Utrecht arasında koşulan 210 kilometrelik ikinci etap bu açıdan bisiklet tarihine geçecek sahneler içeriyordu.

(2010 için hazırlanacak Giro DVD'sinde bu sahneler için bir müzik önerim var. Wagner'in *Uçan Hollandalı* operası.)

Birdenbire daralan yolları, aniden ortaya çıkan refüjleri filan görünce, insan ister istemez Belçikalı dostumuz Dirk Vermeiren'in: "Hollandalılar bisikletten ne anlar. Onlar ancak bakkala gitmeyi bilirler" cümlesini hatırlıyor.

Hollanda faslı pazartesi bitti. Bisikletçiler dün itibarıyla rekabetlerini İtalya topraklarında sürdürecektir.

Savigliano-Cuneo arasındaki 33 kilometrelik "Takım-zamana karşı" (TTT) yarışı koşulacak.

An itibarıyla Astana'dan A. Vinokourov Pembe Mayo'nun sahibi. Kazak erkeği'nden Taşadam'a geçiş yapan Vito bekliyor pembe yarını elde tutabilecek mi?

Hayırlısı.

Kazasız belasız, dopingsiz bir sezon olsun.

Gece-gündüz bisiklet

Aydan Çelik 20.05.2010

Tuhaf bir durumla karşı karşıyayız: Aynı anda çok önemli iki bisiklet yarışı aynı tarihlerde yapılıyor.

'Yaşlı' İtalya Turu (Giro) ile 'Genç' Kaliforniya Turu bu yıl birbirlerine pişti yaptılar.

Gerçi ilki üç, ikincisi bir hafta sürüyor ama; bu, birbirlerinden rol çalmalarına engel olmuyor.

Tamam, Lance Armstrong doğal olarak memleketinde pedal çevirmeyi tercih ediyor. Ama Cavendish'e, Cancellara'ya, Schleck kardeşlere ne demeli?

Onlar da bu yıl, Giro yerine Kaliforniya'yı tercih ettiler.

Amerika'nın en büyük yarışı, bu yıla kadar şubat ayında yapılıyordu. Mevsim şartları ve türlü sebepler yüzünden artık mayısta yapılacak.

Hem Amerika saati hem de TV yayınlarındaki aksamalar yüzünden Kaliforniya Turu bisikletseverlerden yeterince ilgi görmüyordu.

Hiç unutmuyorum. Geçen yıl yarış anlatmak için mikrofon başına geçen *Eurosport* spikeri İbrahim Koçyiğit, çok zor durumda kalmıştı. Zira hava koşulları yüzünden parkurdan tek bir kare alınamamış, İbrahim saatlerce finiş çizgisi civarında avarelik eden kalabalığa bakarak programı kotarmaya çalışmıştı.

Ne kadar zor bir iş olduğunu tahmin edebiliyor musunuz?

Kara bulutlar, mayısa alınmasına rağmen, Kaliforniya'nın üstünden yine kalkmadı. Yine Tv yayını alınamadı. Yine finiş çizgisindeki kalabalıktan başka bir görüntü yoktu. Ama bu kez *Eurosport* ekibi daha deneyimliydi. Yayın kesildi ve yayındaki arkadaşımız geçen yıl İbrahim'in düştüğü duruma düşürülmedi.

Kara bulutlar, sadece Amerika kıtasında mesaide değildi. İtalya Turu da başladığı günden beri bir meteoroloji dersi gibi geçiyor. Organizasyon araya bir de toprak yolları 'parça' olarak yerleştirdiği için sporcular finiş geldiklerinde çamurdan adamlara dönüşebiliyor.

Yağmur özellikle, İtalya'nın yoksul Güney'inde kendini hissettirdi. Altyapısı bozuk Güney yolları su birikintilerinden geçilmiyordu. Bugüne kadar çizmenin 'kirliliği' kısmına pek inmeyen Giro, kendi yolu yordamınca Kuzey-Güney uçurumunu idrak etmiş oldu.

Bir ara sporcular o kadar büyük bir su birikintisinin içine girdiler ki, bir tanesi direksiyonu bırakıp kulaç hareketi yapmaya başladı.

Orada bir Türk sporcusu olsa, Allah bilir hemen boy verirdi: "Hüseyin Abi, gel abi, derin değil abi, bak boy veriyorum..." (Bakınız: Ölmeden önce söylenen son sözler. Madde 9)

İtalya Turu gündüz, Kaliforniya turları gece yarısı başlıyor. Gece gündüz bisiklet sizin anlayacağınız. Daha ne olsun.

İKİ DUYURU

Bu hafta iki duyuru var.

* Daha önce bu gazetede bisiklet kareleri yayınladığımız fotoğrafçı dostumuz Ali Ayyıldız, Nişantaşı Galeri Binyıl'da bir sergi açıyor. "İki Tekerleğin Bir Hikâyesi" adını taşıyan sergi, 25 mayısta açılacak ve 1 hazirana kadar izlenebilecek. (www.galeribinyil.com.tr / 0212 240 34 35)

Sergide çok sayıda insanın sorduğu ve bendenizin tasarladığı 'İstanbul' bisikleti de görülebilecek.

* İkinci duyuru ise İzmirli bisikletseverlere. 24 mayıs pazartesi Ege Üniversitesi'nde bir bisiklet sohbeti yapacağız. *Eurosport*'tan sevgili Caner'le birlikte orada olacağız. (Bu yazı yazıldığında detaylar henüz belli olmamıştı. Saat ve yer konusundaki sorular için mailleşmekten başka çaremiz yok sanırım.)

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Velosipet ile yüz yıl sonra

Aydan Çelik 27.05.2010

Bu hafta yarış dünyasıyla ilgili çok şey yazmayacağım. Köşeyi çok daha heyecan verici bir konuya ayırmak istiyorum.

Kaliforniya Turu sona erdi. Turu Avustralyalı M. Rogers kazandı. Geçmiş yılların şampiyonu ve bu yılın favorisi L. Leipheimer ancak üçüncü olabildi. Yarışa damgasını vuran şey L. Armstrong'un geçirdiği kaza oldu.

İtalya Turu son haftaya girdi. İspanyol D. Arroyo pembe formayı halen sırtında taşıyor. Ama tahtını devretmesi an meselesi. Özellikle İvan Basso'nun Zoncolan zirvesinde gösterdiği performans, sadece Arroyo için değil, diğer favoriler için de korkutucu bir gösteriydi.

Önümüzdeki etaplar bizim tabirimizle 'testere' gibi. Yokuşçu olmayanların sapır sapır dökülecekleri anlara tanık olacağız.

'Velosipet İle Bir Cevelan'

2006 ekiminde İş Bankası Yayınları heyecan verici bir kitap yayımladı. İbnülcemal Ahmet Tevfik, *Velosipet İle Bir Cevelan* adını taşıyan kitabında, bir arkadaşıyla birlikte Bursa/Mudanya civarında yaptığı geziyi anlatıyordu

(Gezi 1890'larda gerçekleşmiş. Kitabın yayımlanma yılı ise 1900.)

Kelimenin tam anlamıyla bir bisiklet aşığı olan A. Tevfik kitap boyunca 'demir at'a güzellemler yapmış, methiyeler dökmüş, şiirler düzmüştür.

Onun romantizmi bisikletle sınırlı değildir aslında. Etrafında gördüğü her şey A. Tevfik'in coşkusu besler.

Kitabı günümüz Türkçesine uyarlayan Cahit Kayra, dönemin manzarasının aslında o kadar da 'hoş' olmadığını; bilakis bölgede insanların açlık ve hastalıktan kırıldığını söyler.

Bunu dile getirirken de aynı dönemde bölgede doktorluk yapan Şerafettin Mağmumi'nin anılarına dayanır.

Onun bu tesbitine katılmakla birlikte üç yıl önce şöyle bir şerh düştüğümü hatırlatmak istiyorum: "...Kayra'ya göre Ahmet Tevfik, iyi niyetli, şairane mizaçlı ve başına iş açmak istemeyen bir kişidir. Kitaptaki birçok örnek bu savı doğruluyor. Ama hatırlayın, Yusuf Atılgan Aylak Adam'da, çağımızın yeni bir insan tipi yarattığını; bunun 'sinemadan çıkan insan' olduğunu anlatır... Çağımız, başka bir insan tipi daha yaratmıştır. Bu da 'bisiklete binen insandır'.

Bisiklete binen insan, vuslata ermiş bir âşık gibi kör olur ve her âşık gibi, dünyayı olduğu gibi değil, olması gerektiği gibi görür. Ahmet Tevfik'in sorunu da budur..."

(Yazının tamamını okumak isteyenler şu linke bakabilirler: http://www.radikal.com.tr/ek_haber.php?ek=ktp&haberno=6009)

Yüzyıl sonra yeniden

Türkiye'de bisiklet kültürü konusunda çok değerli çalışmalar yapan Bursa Nilüfer Belediyesi, Ahmet Tevfik'in cevalanını yeniden yapıyor. Yüzyıllık macera adını taşıyan etkinlik 28 mayısta Mudanya'dan başlıyor, 30 mayısta Güzelyalı'da sona eriyor. Daha detaylı bilgi almak isteyenler www.yuzyillikmacera.org sitesine bakabilir, ya da 0224 4523200'dan Nilüfer Kent Konseyi'ni arayabilirler.

NOT: Çok içim gidiyor ama, bu etkinliğe katılamıyorum. Sevgili babamın sağlık sorunları yüzünden yaşadığım yerden uzaklaşıyorum. Dilerim Nilüfer Belediyesi en kısa zamanda bir organizasyon daha yapar da, orada birlikte pedal çeviririz...

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Persona non grata'

Aydan Çelik 04.06.2010

2010 İtalya Turu'nu idrak ettik.

Hep beraber "Korkunç İvan" lakaplı İvan Basso'nun dönüşüne tanık olduk.

Bilirsiniz, Sergey Eisenstein'in gaddar Rus çarının hayatını anlattığı *Korkunç İvan* adında bir filmi var. Filmde İvan'ın kendi suretinden çok gölgesini görürüz. Sinema eleştirmenleri o gölgenin Stalin'e bir gönderme olduğunu söylüyorlar. Zaten bu yüzden de filmin başına gelmeyen kalmaz.

İtalya Turu'nda da farklı değildi. Bütün favorilerin ensesinde Basso'nun gölgesi mevcuttu. "Ben giderim o gider, arkamdan tıntın eder" bilmecesi durumu özetledi desek yeridir.

“Birillo’nun sahibi”, Puerto Operasyonu’nun ardından dört yıl sonra sağlam bir dönüş yaptı. 2006 yılında patlak veren, bisiklet tarihinin bu en büyük doping skandalında çok sayıda sporcuya yasak gelmişti. Basso da onlardan biriydi. “Mallorca Cadısı” denilen Doktor Fuentes’in depolarında bulunan kan örneklerinin bazılarının üstünde “Birillo” yazıyordu. Ne tesadüf ki Birillo, Basso’nun köpeğinin adıydı.

Madem konu dopingden açıldı devam edelim: İspanyol A. Valverde’ye iki yıl yarışmama yasağı geldi. Valverde için yasak şimdiye kadar İtalya toprakları için geçerliydi. Yeşil Fişek artık dünyanın her yanında “persona non grata” (İstenmeyen adam) durumunda.

Şimdi gözler hafta sonunda başlayacak olan Dauphine- Llibere’de. Fransa Turu’nun minyatürü niteliğindeki bu bol yokuşlu küçük tur, bir çeşit turnusol işlevi görür. Son yılların en tehlikeli pedalı A. Contador da orada olacak. Görünen o ki, Contador’un işi çok zor olmayacak. (İtalya Turu’nda perişan olan çok sayıda yokuşçu parkurda yer almayacak. Son iki yılın şampiyonu Valverde, yukarıda saydığımız sebeplerden dolayı Evian’dan start alamayacak. L. Armstrong ise 2 haziranda başlayacak olan Lüksemburg Turu’na katılacak.)

Yani özetle Armstrong, Contador rekabeti için temmuzu, Fransa’yı bekleyeceğiz.

***

Hafta sonu

Hafta sonu Türkiye’de de çok önemli bir yarış olacak. 6 haziranda Kapadokya Uluslararası Dağ bisikleti yarışı yapılacaktır. “Güzel Atlar Ülkesi”nde güzel atlar yarışacak. (Madem işin içine güzel atlar girdi, Ece Ayhan’a kulak vermenin vaktidir: “Azizim güzel atlar, güzel şiiirler gibidirler. Öldükten sonra tersine yarışirlar, vesselam)

**

Yine aynı tarihte 31 il ve ilçede geniş katılımlı bir bisiklet etkinliği olacak. Çevre haftası kapsamında yapılacak etkinliğin detaylarını www.bisikletliler.biz sitesinden almanız mümkün.

**

Son duyuru biraz konu dışı. Türkiye’nin ilk tasarım yürüyüşü (design walking) 5 haziran cumartesi günü yapılacaktır. Meraklısı detayları www.tasaplatform.org sitesinden edinebilir.

Savaşsız ve haydutsuz bir dünya temennisiyle...

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Bin bisikletli çocuklar gibi şendik..’

Aydan Çelik 17.06.2010

“...Bin bisikletli pazar günü çocuklar gibi şendik, Bin bisikletli o gün Boğaz Köprüsü’nü geçtik...” İnşallah Yahya Kemal mezarında ters dönmüyordur.

Zira bir süredir, üstadın birçok dizesini bisiklete uyarlıyorum. Artık çoğunuzun malumu olan “İstanbul” bisikletinin sloganı da: “Sana dün bir seleden baktım aziz İstanbul” mesela. Aşiyen Mezarlığı’nın en gösterişli kabrinde bir devinim var mı; gidip görmek lazım.

Bu köşede de duyurusu çıkan ve 6 haziranda yapılacağı duyurulan “Çevre Haftası İstanbul Bisiklet Gezisi” hava muhalefeti yüzünden bir sonraki haftaya ertelenmişti.

13 haziran sabahı Taksim’den yola koyulan katile, Şişli, Mecidiyeköy, Boğaz Köprüsü, Üsküdar güzergâhını takip ederek Harem’e ulaştı. Sayıları bini aşan “pedala kuvvet insanı”, geçtiği her yere imzasını attı. Belli ki önümüzdeki yıllarda o imzanın takipçisi çok olacak.

Bisikletliler Derneği’nin öncülüğünde gerçekleştiren etkinlik, yaşadığımız şehirde bisikletin ve bisikletlerinin de olduğunu göstermek açısından tarihî bir öneme sahipti.

***

Bisikletliler pazar günü Boğaz Köprüsü’nden geçerken, bir önceki gün Beşiktaş Meydanı’nda 3. Köprü karşıtı bir eylem yapılmıştı. “Boğazımı Sıkma” başlığıyla yapılan protestoya çok sayıda STK ve mahalle/yurttaş inisiyatifi destek verdi. Pazar günü yapılan tura, bir grup bisikletçi, güzergâhta köprü geçişi olduğu için iştirak etmedi. Böyle bir kullanımın 3. Köprü’nün önünü açacağı, en azından ona meşruiyet kazandıracağını düşünüyorlardı. Dolayısıyla ne bisikletli ne de yaya olarak bu geçişi onayladıklarını belirtiyorlardı. Dostların 3. Köprü konusunda söyledikleri her şeye imzamı atarım. Ama mevcut köprüler konusunda farklı düşünüyorum. Ben her iki köprü’nün de yaya ve bisiklet trafiğine açılmasına taraftarım.

(Ne kadar doğru bir örnek bilmiyorum ama vermeden duramayacağım. Bilenler bilir, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek, kentin her tarafını korkunç kavşaklarla doldurdu. Başta Mimarlar Odası olmak üzere her karşı çıkan gruba, “Kullanmayın o zaman” diye cevap veriyordu.) Yukarıda da söylediğimiz gibi, bisiklet tarihi zayıf olan bir ülkede, tarih inşa etmeye çalışıyoruz. Ve sakallı aziz bir dostumuzun dediği gibi: “İnsanlar kendi tarihlerini kendi yaparlar; ama kendilerine sunulmuş şartlar içinde yaparlar...” Mevcut Boğaz Köprüsü de o şartlardan biri..

***

İstanbul’da bunlar olurken, Karabük-Yenice’de ilk defa bir dağ bisikleti yarışı koşuluyordu. Kaymakamlık Kupası’na farklı kategorilerden yaklaşık 75 bisikletçi katıldı. Elit erkeklerin birincisi Bilal Akgül, Elit kadınların birincisi ise Esra Kürkçü oldu.

***

Türkiye’de bunlar olup biterken Fransa Turu öncesinde Avrupa yarışlarında hararet tavan yaptı. Dauphine-Libere’de ne yapacağı merakla beklenen Alberto Contador ikincilikle yetinmek zorunda kaldı. Lance Armstrong’un yeni takımı Radioshack’in gepegenç üyesi Janez Brazkovič “Piştov” lakaplı Contador’un mermilerinin kurusıkı olduğunu gösterdi.

Bir kısım bisiklet yazarı, Alberto’nun provalarda pek kasmadığı, asıl gücünü Tour de France’a sakladığını söylüyor.

İnşallah öyledir. Selenin üstünde bir oturup bir kalkan Contador’a alışık değiliz.

HAMİŞ: Bana öyle geliyor ki, Dünya Kupası’nda gezegeni iki karşıt kampa bölen Vuvuzela’yı Fransa Turu’nda da çok dinleyeceğiz. www.aydancelik.com ”

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meçhul Bisikletçi Anıtı

Aydan Çelik 25.06.2010

Bir süredir Salman Rüştü'nün *Geceyarısı Çocukları*'ni okuyorum.

Roman, yayımcısının da söylediği gibi düşünle-hakikatin, fanteziyle-tarihsel olguların arasında gidip geliyor.

"Hayatımızdaki en önemli kararlar, genellikle biz orada yokken alınır" gibi müthiş mesellerle dolu bir kitap bu.

Romanın bir yerinde yüzüme geniş bir tebessüm yayıldı. Kitabın hem kahramanı hem de yazarı olan Salim Sina, şöyle bir cümle kurmuştu: *"...1942 yazının sonlarında dedem Doktor Adem Aziz, tehlikeli bir iyimserlik kapmıştı. Agra'da bisikletiyle gezerken kulakları tırmalayacak kadar kötü ama mutlu bir şekilde ıslık çalıyordu..."*

Sina'nın bir bulaşıcı hastalık gibi tarif ettiği iyimserlik, aslında yazarın kendisinin de pek çözemediği bir durumdu, ve işin içindeki bisiklet boyutunu ihmal ediyordu.

Bu köşeyi takip edenler, bisiklete binen insanın iyimserlik hastalığına tutulduğuna dair çok cümle okumuştur.

Aslında mesnetsiz bir iyimserliktir bu. Kötümserliğin ta kendisidir.

Yine de yapacak bir şey yoktur. Bu hastalık, o seleye oturan herkese bir şekilde bulaşır.

17 haziran perşembe sabahı saat altıda evinden yola çıkan Çağatay Avşar da Ankara Gölbaşı Yolu'nda böyle bir iyimserlikle pedal çeviriyordu. Yola çıkalı yaklaşık bir saat olmuştu. Hafif eğimli bir yokuşu ortalama 20 km/saat hızla tırmanıyordu. Bir taraftan da 30'lu yaşlarını geride bırakmış, kırka doğru yol alıyordu. Ama katilin biri, ama caninin teki, ama kalleşin önde gideni, ona ömrünün geri kalanını yaşama fırsatı vermedi.

Emniyet şeridinde giden Çağatay'a direksiyonu kırdı ve o kadar yüksek bir hızla çarptı ki, onu bisikletinden 50 metre uzağa attı.

Katil arabasından indi. Çağatay'a yardım edeceğine, yerdeki kanıtları topladı, kaskını bile aldı, sonra da kaçtı gitti.

Çağatay'ın kaybı bisiklet dünyasını derin bir üzüntüye boğdu. Türkiye'nin bir sürü yerinde yoldaşları onun adına saygı turları yaptı, bisiklete saygı talep etti, motorize zorbalığa bayrak açtı.

Eylemler bununla sınırlı kalmayacak elbette. Çağatay için yapacağımız çok şey var. En yakın eylem bu cumartesi olacak. İstanbul'da Göztepe Parkı'nda saat 17:00'de başlayacak Critical Mass, bu kez onun için sokakları dolduracak. Bisiklete binen, binmeyen herkesi bekliyoruz.

İzmir C.Mass ise, ilk eylemini Çağatay için yapacak. İzmirli bisikletçiler saat 17:00'de Konak Meydanı'nda buluşacak.

Türkiye Bisiklet Federasyonu da bir yarışa Çağatay'ın adını vermeyi planlıyor. Benim şöyle bir önerim var: Onun hayatını kaybettiği yere bir anıt yaptırılmalı ve bu ülkede ömrü trafik zorbalarının çalınan bütün bisikletçiler adına "Meçhul Bisikletçi Anıtı" diyelim...

Görevimiz bununla da bitmiyor. Çağatay'ın katili –ya da katilleri- henüz bulunmadı. Önce onun bulunması, ardından da bir hukuk mücadelesi vermemiz gerekiyor. Umudumuzu kaybetmeyelim. **Plakası tesbit edilemeyen ama sağ ön tarafı hasarlı, vişne çürüğü renginde Fiat Doblo'nun peşini bırakmayalım. Görme, duyma ihtimali olan her yere, herkese haber salalım.**

***

Sevgili Çağatay, en son ne zaman görüşmüştük diye düşündüm. Sanırım beş yıl filan oldu. İstanbul'a gelmiştin. Sirkeci'de bisikletçileri dolaşmış, oradan da Sultanahmet Köftecisi'ne gitmiştik. Hatırlıyorum da Bergama köylülerinin siyanürle altın aranmasına dair eylemlerini bile konuşmuştuk. Benim cahil cahil atıp tutmalarımı doktora yapmış bir maden mühendisi olarak nasıl da tevazula dinlemiştin.

Artık sen de 'göçmüş bisikletçiler bahçesi'ndesin. Eminim yüzündeki tebessüm orada da eksilmemiştir.

Hoşçakal.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meşin kırbaç

Aydan Çelik 01.07.2010

"...Yağız atlar kışnedi,

meşin kırbaç şakladı..."

2010 Fransa Bisiklet Turu başlarken, aklıma Faruk Nafiz'in yol şiiri Han Duvarları geldi.

Malum: Bisiklet'e demir at diyoruz. Meşin kırbaç ise pek çok şey olabilir: Kazanma hırsı, rekabet, şöhret, para, savaş...

Evet, evet savaş.

O cicili bicili formlar, şeker gibi bisikletler, kaymak gibi asfaltlar, başka bir yerden bakıldığında birer üniforma, tank, ve savaş meydanıdır.

Bu savaşın da kendine ait bir hukuku var elbette. Örneğin işin içine doping karıştırırsanız "Cenevre Sözleşmesi"ni ihlal etmiş olursunuz.

Geçen yıl hepimiz bir soğuk savaşa tanık olmuştuk.

Savaş bu yıl "soğuk" değil; sıcak... Hatta cayır cayır.

'Patron' Lance Armstrong ile 'Silahşor' Alberto Contador arasındaki rekabet nihayet kendine gerçekçi bir zemin buldu.

Her iki bisikletçi de geçen yıl aynı takımdaydı, lakin kimin kaptan olduğu, kimin kim için çalışacağı filan bir muammaydı.

(Hoş, Astana gemisi bu iki kaptan dilemmasından dolayı batmadı. Paris'te kurulan podyumda Contador 1, Lance 3 numaralı basamaktaydı. Ama gerilim orada bile devam etmişti.)

Bisiklette bir kural vardır: Zincir, önde büyük dişlideyken, arkadaki en büyük dişliye geçirilmez. Zincir hem çok çaprazda düşer hem de aşırı gerilir. 'Patron'la 'Silahşor'un durumu bundan farksızdı.

Neyse ki bir strateji gurusu olan Lance durumu erken okumuş, sezon bitmeden Astana'dan ayrılmış, Radioshack firmasıyla anlaşmış, yanına eski yol arkadaşlarını da almıştı.

Contador ise bir süre yalpaladıktan sonra Astana'da kalmaya karar vermişti. Astana'nın 'Kazak erkeği' A. Vinoukurov, iki yıllık yasaktan sonra selesine oturmuş, Alberto'nun en güçlü yardımcısı olacağını göstermişti. (Astana'da Vito var ama 2006 şampiyonu O. Pereiro Sio yok.)

Bu yıl kariyerini bitireceğini açıklayan 38 yaşındaki Lance, kendinden 11 yaş küçük Contador'a göre daha güçlü bir takıma sahip. Radioshack'in bünyesinde Leipheimer, Kloden, Popovych gibi sağlam pedalların yanında bir de Brajkovic gibi çok parlak bir genç isim var.

(İzleyenler biliyor, Fransa'nın provası olan D. Libere'de Brajkovic, Contador'u fena silkelemişti.)

3 temmuzda gözlerimiz Rotterdam'da olacak.

Bakalım meşin kırbaç nasıl şaklayacak?

Not: Bu yazıyı bitirirken aziz dostum Bağış Erten'den bir mail geldi. (Bu vesileyle de hatırlatmış olayım: Bağış bu yıl Gazeteciler Cemiyeti'nin spor yazısı dalında başarı ödülünü aldı.)

Bağış, *Eurosport*'un hazırladığı, Lance ile Contador arasındaki rekabeti anlatan bir video yollamıştı. Aklın yolu bir... Orada da kullanılan kavramlar da aynı: 'Düello' ve 'Savaş'...

Not 2: Geçen yıl mücadeleyi Karakucak güreşine benzetmiştim. Komik bir de görsel hazırlamıştık. Görmeyenler için bir defa daha kullanıyoruz.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Deliliğe övgü

Aydan Çelik 08.07.2010

Herkesin bildiğini bir daha tekrar edelim: Bu bisiklet akıllı işi değil.

Üç haftada 3642 km. yol yapmak delilikten başka ne olabilir?

Biz her Fransa Bisiklet Turu'nu, "deliliğe övgü" olarak okuruz.

Geçen cumartesi başlayan tur, belki de en doğru adresteydi.

Sporcular, Rotterdam caddelerinde pedal çevirirken Erasmus'un ruhu arkalarından üflüyordu.

Deliliğe Övgü'yü 500 yıl önce kaleme alan Rotterdamlı bilge, şimdi evinde 198 deliyi ağırılıyordu.

(Üstat, yapıtını İngiltere'de, yakın dostu Thomas More'un evinde tamamlamış. Bir düşünsenize, *Ütopya*'nın yazarı ile *Deliliğe Övgü*'nün yazarı aynı evde muhabbet ediyor. Bir, bisiklet eksik. Ama belli ki o ütopyanın içinde bisiklet de var...)

Madem muhabbete delilikle başladık, mevzuu Foucault ile bağlayalım. 'Bu yılın rotası onun doğduğu topraklardan geçiyor mu?' diye baktım. Maalesef Poitiers bu yılın rotasında yok. Oysa pek şık olurdu. Deliliğe övgüler düzmüş Rotterdamlı filozof ile, Deliliğin tarihini yazmış Poitiersli filozof birbirlerine selam çakarlardı.

***

Dönelim bisikletin zatına.

Cumartesi koşulan prologun galibi tahmin edildiği gibi Fabian Cancellara oldu.

Bu sezon inanılmaz performansıya hayranlığımızı pekiştiren 'Spartaküs motoru' finişe tam gaz geldi.

Lafın gelişi motor demiyoruz. Zira bir süre önce bir tevatür çıktı: Nisanda koşulan Paris-Roubaix yarışında Fabian'ın bisikletine gizlice yerleştirilmiş bir motor olduğu, o muazzam atağı bu sayede yaptığı söylendi.

(Bu tür geyikler bir tek Türkiye'de oluyor sanırdık. Yanılmışız. Şimdi yarışlardan önce rastgele seçilmiş bazı bisikletlerin X-Ray cihazından geçirilmeleri söz konusu. Tamam, bisiklet deli işi de, kuyuya atılan taşı kim çıkartacak?)

***

Neyse, parkurda yol almaya devam edelim.

Prolog'dan sonra koşulan üç etap bisikletçiler için tam bir kâbustu.

Normal şartlar altında Fransa Turu'nun ilk haftası rahat geçer. Düz etaplarda sprinterlerarası rekabetlere tanık oluruz. Bu yıl da parkur profilleri dümdüzdü. Lakin kazın ayağı arnavutkaldırımlarında tökezleyip durdu. Yollar korkunçtu ve ortalık can pazarına döndü. Neredeyse yere düşmeyen bisikletçi kalmadı. (Acaba tur organizatörü ASO'nun annesinin kulakları ne kadar çınlamıştır, merak ederim doğrusu.)

Hâl böyle olunca, ilk hafta daha önce pek bilmediğimiz durumlar oluştu. Sporcular arasında ciddi zaman farkları meydana geldi.

An itibarıyla F.Cancellara sarı mayoyu sırtlamış görünüyor. Alberto Contador 9, Lance Armstrong 18. sırada yer alıyor.

Yokuş etapları cumartesi günü başlıyor. Ondan önceki düz etaplar ise yukarıda saydığımız gibi değil; pedallar artık temiz asfaltlarda dönecek.

Pazartesi dinlenme günü. (Bob Geldof'un şarkısı "I Hate Monday", bisikletçiler için geçerli değil. Onlar en çok pazartesiye sever.)

Salıdan itibaren yokuş etapları devam edecek.

Ne derler: Salı sallanır.

Kesinlikle...

***

Not: Bazı dostlar, *Eurosport*'ta ne zaman muhabbet edeceğimizi soruyor. Cumartesi günü, Türkiye saati ile 15:00'te görüşmek üzere.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İtikat ve takat

Aydan Çelik 16.07.2010

Geçen Mayıs'ta İtalya Bisiklet Turu'nun en kanırtıcı, en dik etabı Zoncolan koşulurken, *Eurosport*'a bir e-posta geldi.

Bisikletçi bir dostumuz, bir başka bisikletçi ağabeyinin sık sık kullandığı cümlesini paylaştı: "İtikat (inanç) var ama takat yok."

(Her iki sporcunun da ismini hatırlamıyorum. Bir şekilde bu yazıyı okur ve ulaşırlarsa, isimlerini yazarım.)

İnançla ilgili en veciz cümle belki de: "İnanç o kadar kuvvetli bir şeydir ki, tekeden bile süt sağarsınız" olanıdır.

***

Geçtiğimiz pazar, Alp Dağları'ndaki manzara, sanki inanca dair bu iki farklı yaklaşımın mücadelesiydi.

Ne yazık ki, tekeden süt sağan romantik yorum, takati öne çıkartan realist yoruma yenik düştü.

Sadece bisikletin değil, yeryüzünde azim adına ne varsa hepsini bünyesinde toplamış olan Lance Armstrong'un itikadı takatine yetmedi.

Alpler'in tepelerinde dolaşan ve yer yer *Eurosport* kameralarına takılan yaban keçileri, tekelerin süt veremeyeceklerini bilir gibi parkura bakıyorlardı.

Konuyu sadece takat ile açıklamak elbette yanlış olur. Şans denen şey de, bisiklette başlı başına bir parametredir.

Lance, yedi kez şampiyonluk tattığı kariyerinde çok şanslı bir adamdı. Neredeyse bütün rakipleri kazalar yaşarken, o bir şekilde talihin yardımını gördü.

Lakin, dönüş hikâyesinde talih ona çok nankörlük etti. Bırakalım son iki yıldır yaşadıklarını, sadece pazar günü karıştığı üç kaza bile kariyerinin toplamında olmamıştır.

Gerçi kazalar olmasaydı da manzara çok farklı olmayacaktı. 38 yaşındaki "patron", Alpler'e çok parlak bir performansla başlamamıştı. Ayrıca en büyük şansı olduğunu sandığımız takımı Radioshack'in "fostirifondik" çıkması başka bir veri oldu.

***

Velhasılıkelam, "biz bu filmi daha önce görmüştük" cümlesinin kurulacağı yer burasıdır.

Lafın gelişi söylemiyorum. Hakikaten ben bu filmi daha önce görmüştüm. Zira o zamanlar Türkiye'de *Eurosport* yayını olmadığı için, bisiklet yarışlarını izlemenin yegâne yolu videokasetler idi. Yarışlar bittikten bir süre sonra piyasaya sürülen bu filmleri dışarıdan getirtirdik. (Efendim? İnternet mi dediniz? Güldürmeyin adamı. O zamanlar Amazon, bulmacalarda "bir orman adı"ydı.)

İşte o filmlerden biri, Amerika'nın bir önceki efsanesi Greg LeMond'un Alpler'deki trajedisini sunar izleyene.

LeMond'un hayatı da aslında Lance'inki gibi bir süper kahraman hikâyesidir. 1986'da Fransa Turu'nu kazanan ilk Amerikalı olarak tarihe geçen LeMond, ertesi yıl bir av partisinde, arkadaşının tüfeğinden çıkan saçmalarla ağır şekilde yaralanır.

"Yaşamaz, yaşarsa bile artık yarışamaz" denen LeMond, herkesi ters köşeye yatırır ve üç yıl sonra Fransa Turu'nu yine kazanır. Başarısını ertesi yıl da sürdürür.

Bu kadar badireyi atlatan LeMond, 1994'te Alpler'i geçemez ve yokuşun ortasında yarışı bırakmak zorunda kalır.

O yılın filmini hazırlayan ekip, etaplar boyunca gitar pedallarının tam gaz çalıştığı bir rock döşemiştir filmin altına... Ama LeMond bırakırken gitarlar susar ve hüzünlü bir balad başlar.

Bana sorarsanız, Lance'in 11 dakika fark yediği sahnenin müziği Orson Wells'in: "I know what it is to be young"dır.

Ben gençliğin ne olduğunu bilirim diye başlayan ve "But you don't know what it is to be old, (Ama sen yaşlılığın ne olduğunu bilmezsin) diye devam eden bu hüzünlü parça "ben yaşlı bir adamım" diyen Lance'e ithaf edilmiş gibidir.

***

DUYURU:

ROCK-A'dayız.

17 temmuz cumartesi Rock-A'dayız.

Karşı Bisiklet'in organize ettiği bisiklet atölyesinde bisiklet üstüne muhabbet edeceğiz... Festival İzmir Özdere'de yarın başlayacak ve pazar günü bitecek.

Daha detaylı bilgi için www.rock-a.org sitesini ziyaret edebilirsiniz.

Görüşmek üzere.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cırcırböcekleriyle bisiklet

Aydan Çelik 22.07.2010

“Karşı Bisiklet”, İzmirli bir bisiklet grubu.

Savaş, küresel ısınmaya, çevre kirliliğine, nükleere ve birçok melanete karşı duruşuyla biliniyor. Taptaze bir oluşum ama hayli bereketli bir eylem portföyüne sahip...

Hem grubu yakından tanımak, hem de etkinliklerinden haberdar olmak isterseniz www.karsibisiklet.org sitesine bir göz atın derim.

(Grubun sitesi ve diğer tasarım ürünleri, örneğine az rastlanır bir şekilde çok kaliteli. Türkiye’de bisiklet gruplarının görsel malzemeleri genellikle kalitesiz ve demododur. Karşı Bisiklet, bu anlamda da farklı. Merak ettim ve öğrendim. Berk Sürücü imiş bu özel işlerin tasarımcısı.)

Velhasıl, gıyaben tanıdığım ‘Karşı Bisiklet’çi dostlarla, geçen hafta yüz yüze tanışma fırsatı buldum. İzmir Özdere’de yapılan Rock-A’da konukları ve yoldaşları oldum. (Kelimenin mecaz anlamıyla kendimi yoldaşları görüyordum zaten. Buna bir de İzmir’den Özdere’ye bisikletle gitmek eklenince yoldaşlığımız pekişti.)

Karşı, Özdere-Rainbow Koyu’nda yapılan Rock-A festivalinde bir bisiklet atölyesi kurmuş; atölyede çizim, fotoğraf ve afişlerinden oluşan bir de sergi açmıştı.

Cuma günü atölyede birlikte vakit geçirdik, uzun sohbetler ettik. Gece de Bandista ve Bajar’ın konseriyle coştuk.

Ertesi gün, cırcırböceklerinin eşliğinde bir de söyleşi yaptık. “Şeytan Arabası’nın Halleri” adını taşıyan söyleşi geniş ilgi gördü. Katılanlara müteşekkirim.

Fransa’da neler oluyor

“Schleck’in zinciri attığında Contador beklemeli miydi?”

Bu sorunun cevabı için artık uzun uzun yazmaya gerek yok. Zira dün bu gazetenin spor sayfasında Caner Eler ve benim fikirlerimin de yer aldığı geniş bir haber yapıldı. Hıncal Uluç da bildik üslubuyla konuyu köşesinde ele aldı.

Biliyorsunuz Contador, 15. etapta Schleck’in zincir arızasını ganimet bilip bir atak yaptı ve sarı mayoyu sırtına geçirdi. Kazandığı: birkaç saniye, kaybettiği ise: itibarı oldu. Eğer 2010 turunu kazanırsa bu tarihe bir ‘Pirus Zaferi’ olarak geçecek. Üstelik hiç ihtiyacı yokken.

(Hıncal Uluç gibi, kendimi dünyaya ahlak dersi vermek için yollanmış biri gibi görmediğimden, Contador için “pislik” gibi bir kelime kullanmıyorum... Sayın Uluç, neden bu kadar öfkelisiniz? Schleck’in patronu Riis bile “Olur böyle şeyler” diyor, siz yeri göğü yıkıyorsunuz. Ama anlamak zor değil: Bağcı dövmeyi zenaat haline getirmişsiniz.)

***

Gelelim son paragrafa: Salı günü koşulan 16. etabın kahramanı ise hiç kuşku yok Lance

Armstrong’tu. Patron, sezonun en zor etaplarından birinde inanılmaz bir performans gösterdi.

Etabı kazanmak için sprinte bile kalktı ki, bu Lance'in tarihinde gördüğümüz bir şey değildir.

Etabı kazanamasa da gönlümüzü kazandı.

Etap boyunca yollar yazıyla doluydu.

Bizim yazımız bellidir: "Helal olsun sana bu yollar usta..."

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Güneşten 250 kat daha büyük

Aydan Çelik 29.07.2010

Bir Fransa Bisiklet Turu'nu daha maziye gömdük muhterem okur.

Eurosport raporlarına göre hem Dünya'da hem de Türkiye'de reyting rekoru kırılmış. Tur biteli dört gün olduğuna göre, hadiseleri yeniden anlatmak, soğuk yemeği ısıtmaktan başka bir anlama gelmez.

Özellikle bizim gazeteyi takip edenler, hem Spor Merkezi'nin hazırladığı detaylı sayfalar hem de Şeytan Arabası'nda konuyu yakından izleme şansı buldu.

Ayrıca Caner'in (Eler) Salı günü Taraf'ta çıkan deneme tadındaki metnini okuyanlar mevzuya doymuştur. Eurosport'taki leziz anlatımıyla binlerce insani bisiklete bağlayan Caner, yazarken de ne kadar mahir olduğunu, "3 Haftalık Film: Fransa Bisiklet Turu" ile gösteriyor. **

Bu yılın Fransa Turu'nda bisikletçi olmayıp podyuma çıkan 3 kişi vardı.

İlk ikisi Hollywood'dan: Cameron Diaz ve Tom Cruise. Diğeri ise buralardan: Hıncal Uluç.

İkili, birlikte oynadıkları ve Türkçe'ye de 'Gece ve Gündüz' adı ile çevrilen son filmin Fransa tanıtımı esnasında Tur'un 18. etabına konuk oldular.

Dorian Gray'in karikatürü olarak podyuma çıkan Tom Cruise için fazla cümlem yok.

Ama 1.86 boyunda, 68 kilo ağırlığındaki Andy Schleck'e kadınsı bir cümleyle takılan Cameron Diaz'in hali ilginçti. Belli ki tabiat kanunları ona Tom Cruise gibi torpilli davranmamış, yanaklar elma, basenler armut efekti vermeye başlamıştı.

Lance Armstrong'un akranı Diaz, 'sıfır beden' Andy'e kadınsı bir refleksle nasıl bu kadar zayıf kaldığını soruyor, yerçekimine ve zamana kahrediyordu. **

Gelelim Hıncal Uluç'a.

Uluç'a dair yeni bir şey söylemek gerekli mi bilmiyorum. Ekşi Sözlük'te hakkında ikibinden fazla madde yazılmış biri için yeni bir cümle ne olabilir ki?

Ama şeytan bu, dürtüyor insanı " yaz, yaz " diye.

Köşenin ismi hatırına birkaç cümle kurmak zorundayım.

Uluç, geçen yıl Eurosport spikeri Caner Eler'i göklere çıkaran bir yazı kaleme almıştı.

Ama o yazıda ki hava bile Gazinocular Kralı ile Popstar Ajdar arasında bir potansiyel taşıyordu.

Malüm: İlkinde "seni ben yarattım" havası, ikincisinde "alırım senden tüm yetkimi" üslubu hakim.

(Abarttığımı düşünenler son bir haftada bu konuyla ilgili yazdıklarına göz atsın)

Bilenler biliyor, Sarper (Günsal) ve ben bisiklet yarışlarına konuk yorumcu olarak dahil oluyor, bilgimiz görgümüz çerçevesinde Caner'le programı kotarmaya çalışıyoruz. (Deyim yerindeyse 'Uzun Caner Efe ve Kızanları' biçiminde bir ekibiz.)

Uluç, geçen hafta kahvehane muhabbetine daldığımızı söyledi. Doğrusunu söylemek gerekirse, söz konusu programda konuk ben olmama rağmen o kısma takılmadım. Halen de takılmıyorum. Zira kahvehane muhabbeti denen şeyi çok severim. Hele bir de kıraat fazına geçmişsek...

Uluç ve onun gibi düşünenlerin sorunu başka. Onlar "ayrıcılık"larını kaybetme korkusu yaşıyor. Bir taraftan bisiklet yaygınlaşsın istiyor, ama öbür taraftan böyle bir yaygınlaşmanın pozisyonlarını sarsacağı ihtimalinden korkuyorlar. Sayıca çok fazla değil ama, yayına gelen bazı maillerde de bunu görmek mümkün. Azınlık psikolojisinden beslenen o marazi duygu, çok kuvvetli bu ülkede.

Dönelim Uluç'a. Geçen hafta Contador hakkında o kadar ağır cümleler yazmıştı ki, asıl sorun o kirli dildeydi ve bisiklet gibi bu ülkede yeniden yeşermeye başlayan bir spor için çok yanlış bir başlangıçtı.

Söz konusu yazı boyunca Alberto Contador'u aşağılamış, birkaç kez "pislik" demişti. Ancak ilerleyen günlerde Contador'la ilgili o lafı söylemesine vesile olan Andy Schleck bile Alberto'yla muhabbetini bozmayınca bizimki de ağız değiştirdi. Aynen alıntılıyorum: "...Çizgiyi geçtikten sonra birbirlerine sarılırlarken istese etabı kazanabileceğini iki kere gösteren Contador, Schleck'e göz kırptı. Şampiyon, Fransa turu içinde özür diliyordu. Ben de kabul ettim..."

Bu cümle üstüne daha ne söylenebilir ki?

Hani geçenlerde bilim adamları güneşten 250 kat büyük bir gezegen buldular ve R136a1 diye bir isim koydular ya.

Ben başka bir isim öneriyorum.

Bildiniz siz onu...

ALPAY ERDEM YOLLARDA:

Bu yazıyı yazarken Alpay (Erdem) aradı. Bisikletle Karadeniz Turu'na çıkmış. Kazasız belasız sürüşler Alpay. Bir an önce gel de, heybendeki tonlarca hikayeyi dinleyelim senden.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Son bisiklet hırsızı

Aydan Çelik 05.08.2010

Bu hafta köşeyi pano gibi kullanalım. Fransa Turu yüzünden bisikletle ilgili çok sayıda konuyu ertelemek zorunda kalmıştık. Onları ele almanın vaktidir.

Bisiklet Hırsızları'nın senaristi Suso Cecchi d'Amico, 96 yaşında hayatını kaybetmiş.

(Bazı kaynaklar, De Sica'nın başyapıtının senaristi olarak Cesare Zavattini'yi gösteriyor. Sanırım filmin senaryosu bir ekip tarafından kotarılmış.)

2. Dünya Savaşı sonrasının perişan Roma'sında, yoksul Antonio Ricci'nin hikyesidir anlatılan.

İşsiz Ricci, ancak bir bisiklete sahip olduğunda yapabileceği bir iş bulur.

Roma sokaklarını bisikletle dolaşacak, duvarlara afiş asacaktır. Ne var ki daha ilk işinde bisikleti başka bir yoksul tarafından çalınır ve Ricci'nin oğluyla beraber bisikleti aramasının iç burkan hikâyesi başlar.

Yılmaz Güney'in başyapıtı Umut'ta 'at' ne ise, De Sica'nın başyapıtında 'bisiklet' odur. (Bisiklet için boşuna "demir at" deyip durmuyoruz.)

Aslında Yılmaz Güney'in birçok filminde ve kitabında da bisiklet güçlü bir leitmotif olarak yer tutar. Baba'da Kayıkçı Cemal'in para karşılığı başkasının işlediği cinayeti üslenmesine sebep olan şeylerden biri, oğluna alamadığı bisiklettir.

"Soba, Pencere Camı ve İki Ekmek İstiyoruz"da kırmızı bisiklet, bir 'ukte nesnesi' olarak karşımıza çıkar. (Bisikletsiz bir çocukluk hikâyesi var mıdır ki zaten?)

Neyse konu zaten dağılmaya meyyal, biz yine yüzümüzü Umut'a dönelim.

Umut'ta faytoncu Cabbar'ın atı, bir otomobilin çarpması sonucu ölür. Cabbar ne kadar hakkını aramaya çalışsa da bir sonuç elde edemez; umudunu meçhûl bir define hikyesine gömer.

Her iki filmde de 'medarı maişet motoru'nu yitiren insanların dramı "hakikatin çölünden" getirilir, gözümüze sokulur.

Aslına bakarsanız Yüksel Aksu'nun özgün denemesi Dondurmam Gaymak'ta bütün "neşesine" rağmen bu klasmanda bir filmidir.

Zaten filmin bir sahnesinde Umut'a da gönderme vardır. Dondurma motoru veletler tarafından gaspedilen Ali Usta, aslında bu işi yapanın 'hazır dondurma fabrikatörleri' olduğunu "bilerek" karakola başvurur.

Karakolda gördüğü muameleden memnun kalmayınca Umut'taki o karakol sahnesine gönderme yapar ve çingar çıkartır.

(Şu anda bu yazıyı yazarken öğrendim.

Meğer Dondurmam Gaymak'a bayılan Gerard Depardieu, onu Bisiklet Hırsızları'na benzetmiş. Ayrıca filmin müziklerini yapan Baba Zula'nın "Bisiklet Çalarım" adında bir de parçası varmış... Bu yazıya başlarken bu detayların hiçbirinden haberim yoktu.)

Gelelim bu haftanın diğer başlıklarına... Aaa!

Yerimiz yine bitmiş.

Sabır abidesi okur, bak gene başladığımız gibi bitiremedik.

Hesapta bu hafta kısa-kısa bir sürü konuya değinecektik.

Hayat bu işte: Biz planlar yaparken başımıza gelen şeylerin toplamı.

Ha bir de yazı var. Hayattan daha da şaşırtıcı olan.

Seni bilmem ama beni yine şaşırttı.

Hatırlatma: Toplumsal Tarih dergisinin 200. sayısı çıktı. İlginî esirgeme. Hem Edhem Eldem ile Mete Tunçay'ın leziz söyleşisini kaçırmış olursun, hem de Cansu Kılınçarslan'la birlikte yaptığımız İpek Çalışlar söyleşisini. İpek Hanım ile son kitabı Halide üstüne konuştuk. Hem de 12 sayfa.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fakat Müzeyyen bu derin bir tutku

Aydan Çelik 12.08.2010

Bu coğrafyada bisiklet ile seyahat etmenin tarihi çoktan bir asrı geçti.

Amerikalı Thomas Stevens, San Francisco'da başlayıp, Tahran'da bitirdiği seyahatine 1890'da başlamıştı mesela.

Geçen zaman zarfında, sayısız insan, şeytan arabasıyla yolları aşındırmaya devam etti. Hepsi kendine mahsus hikâyelerle evine döndü. Günümüz seyyahlarının hikayeleri anlatmak için evlerine dönmelerine gerek yok. İçinde yaşadığımız siber dünya yaşadıklarımızı anbean kayda geçirmeye müsait.

Hasan Söylemez de onlardan biri. 11 Temmuz'da İstanbul'dan yola çıkan Hasan, bisikletiyle 7 ayda 10.bin km yapmayı planlıyor, hikâyelerini de www.hasansoylemmez.com sitesinde paylaşıyor. Gazeteci olmaktan gelen kıvrak dili ve çektiği nefis fotoğraflarla bize bir memleket ziyafeti çekiyor.

Bütün bunlar yeryüzünde birçok bisiklet seyyahının yaptığı şey. Hasan'ı diğerlerinden ayıran çok özel bir yan var: O bu yolculuğu kelimenin tam anlamıyla 'beş parasız' yapıyor. Yola çıkarken cüzdanındaki banka kartlarını kırıp, son parasını da çocuklara dağıtıyor ve yol boyunca karnını çalışarak doyurmayı planlıyor.

Tam bir ay önce başladığı bu parasız seyahat, ufak tefek aksamalar dışında amacına uygun bir şekilde devam ediyor. Memleket insanı güneşini ve sofrasını büyük bir cömertlikle Hasan'a açıyor, elini bir işe bulaştırmasına izin vermiyor, o sadece pedal çevirerek yoruluyor.

Onun bu seyahatiyle ilgili haberi aldığım zaman aklıma gelen bir Sadri Alışık cümlesi oldu: "Ben cebimde beş kuruş olmadan Edirne'den yola çıksam, Ardahan'a kadar bu halk beni doyurur ve yatacak bir döşek verir."

O cümleyi duyduğumda içimden şöyle bir şey geçmişti: "Üstadım onlar seni değil de, Turist Ömer'i besliyor olmasınlar?" Allah'tan bu cümlenin hem ona hem de bu memleket insanına haksızlık olduğunu idrak etmem uzun sürmedi.

Kaldı ki, Onun 'Turist Ömer-öncesi' dönemi pek efkarlıdır. İlhami Algör tadından yenmez romanı "Fakat Müzeyyen bu Derin bir Tutku" da o durumları anlatan enfes cümleler kurar.

(Hani yaz tatili gelirken yayıncılar ortalığa bazı kitaplar salar ve her yerde herkesin elinde o kitapları görürsünüz ya, 'Müzeyyen'de ilk çıktığında onlardan biri oldu mu diye merak ederim. Hem sağlam hem de 'eğlenceli' edebiyat arayanlar için bulunmaz bir nimettir.

Mesela, şu sıralar pek moda olan PuCCa'nın günlüğüne on kere tercih ederim onu. "Küçük Aptalın Büyük Dünyası" üst başlığıyla çıkan kitabı okudum geçen gün. Başlarda eğlenceli, hınzır, ağızbozuk PuCCa, sayfalar ilerledikçe gece boyu açıkta kalmış tuzlu fıstık misali pelteleşiyor, damağa yapıyor. Ama Müzeyyen öyle mi, Her dem taze, her dem yeni, her dem cerbezeli...)

Bu köşeyi izleyenler artık farkında: Yazı bir konudan başlıyor ama bambaşka bir yerde bitiyor. Bunun benimle bir ilgisi yok; tamamen yazının kendi serseriliği. İkide bir Heidegger'e özeniyor, ana yoldan sapıyor, patikalara dalıyor. Çoğu zaman o patikalarda ya kayboluyor ya da ana yola dönmeyi unutuyor. Dilerim Hasan'ın seyahati böyle olmaz, planladığı rotada ilerler ve planladığı zamanda evine döner.

İyi yolculuklar Hasan. Kazasız belasız bir altı ay dilerim..

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Çevreci Tip" Sevilla'dan Loç Vadisi'ne gidiyor

Aydan Çelik 20.08.2010

İspanya Bisiklet Turu /Vuelta, 28 ağustosta Sevilla'da başlıyor.

Bisiklette son yılların en başarılı ülkesi, ne yazık ki kendi evinde o kadar parlak bir organizasyona sahip değil. Bunun birden fazla nedeni var; ama bana sorarsanız en önemlisi, organizasyonun Fransa Turu'ndan sonra yapılıyor olması. Dünya Şampiyonası da dahil olmak üzere hiçbir bisiklet etkinliğinin Fransa Turu'ndan sonra yapılmaması lazım. Zira Fransa, her şeyi o kadar domine ediyor, adrenalini o kadar yükseğe çıkarıyor ki, Paris'teki podyumdan sonra ne yaparsanız yapın kâr etmiyor.

Vuelta'nın bahtsızlığı da bu. Katılanlar, "dostlar yolda görsün" zihniyetiyle pedal çeviriyor. Düşünsenize ülkesinin gurur kaynağı olan Alberto Contador bile evinde yarışmıyor.

Paris'ten sonra sezonun bittiği o kadar belli ki, ağustos boyunca Vuelta'dan çok transferler konuşuluyor. O konuşulanlar içinde desibeli en yüksek olan, elbette A.Contador'un Astana'dan ayrılıp Saxo Bank'a geçmesi. Gerçi Saxo Bank seneye bisiklet sporunda olmayacağını açıkladı ama dünyanın en ünlü bisikletçisinin sponsorsuz kalmayacağı ortada.

Başka bir İspanyol ve Tur şampiyonu olan C. Sastre ise Cervelo'yla yollarını ayırdı. Gerçi Sastre, Vuelta'da yine Cervelo adına yarışacak, ama yeni sezonda Geox takımında pedal çevirecek.

Contador, SaxoBank'a katılırken Schleck kardeşler de SaxoBank'tan ayrıldı. Ne zamandır bisiklet dünyasında dolaşan şaiye artık bir vakıa. Buna mukabil her iki kardeş de Vuelta'da SaxoBank adına yarışacaklar. (Andy'nin Fransa'da yaşadığı şanssızlıklar belki İspanya'da ona uğur getirir.)

Transfer dedikodularının merkezindeki isimlerden biri de İtalyan R. Ricco... Ricco için uzun süre QuickStep adı geçti ama o Vacansoleil ile sözleşme yaptı. Büyük bir gelecek vaat ederken doping belasına bulaşan "Kobra" iki yıldır yasaklıydı.

Yasaklılar arasında öne çıkan başka bir isim S. Schumacher... Müthiş bir "Zamana-Karşı"cı (Time-trialist) olan koca kafalı Alman, dopingten yakalandığında sadece kendini değil takımı Gerolsteiner'i de bitirmişti. Ünlü maden suyu üreticisinin gazı kaçmış, sponsorluğa da tövbe etmişti.

Schumacher şimdi Miche takımıyla anlaştı. Bilenler biliyor, "Hormonlu Tavuk" Rasmussen de bir süre önce aynı takımla sözleşme imzalamıştı.

Bakalım iki kuzeyli önümüzdeki sezon Akdeniz coğrafyasında neler yapacak, hep beraber göreceğiz...

ÇEVRECİ TİP

Taraf'ın arka sayfasında '20 Soru' var ya; "O soruların sorulmasını istediğiniz kim var?" deseler hiç sektirmeden Recep Tayyip Erdoğan derim.

Başbakanın en sevdiği kelimenin ne olduğunu, hangi mesleği yapmak istemeyeceğini, hayat felsefesini neyin özetlediğini, kendisi olmasaydı kim olmak isteyeceğini merak ediyorum.

20 soru içinde yok ama 21. soru olarak Başbakan'a, "En gıcık olduğunuz tipler?" gibi bir soru sorulsaydı onu pek merak etmezdim. Nedense içinden bir ses cevabı bildiğimi söylüyor. Başbakan büyük ihtimalle "Çevreci tipler" diyecekti. Ne zaman nükleer santral, üçüncü köprü, HES'lerden filan bahis açılrsa, suratına ekşi bir ifade oturuyor, sanki bir haşerattan söz eder gibi konuşmaya başlıyor.

Ne var ki Başbakan da olsanız o evrensel kural değişmiyor ve sevmediğiniz diken burnunuzun dibinde bitiyor.

"Çevreci diken" burunda bile durmak bilmiyor. Bohçası kapının eşiğinde bekleyen taze gelin misali her zaman firara teşne bir manzara arz ediyor.

Mesela bugün (20 Ağustos) İzmir'den Karşı Bisiklet ve Doğa Derneği'nin beraber organize ettiği bir eylem var. Loç Vadisi'nde HES'lere karşı direnen yöre halkına destek vermeye, beraber nöbet tutmaya gidiyor. (Yolculuk bu kez bisikletle değil otobüs ile yapılacak. Asıl büyük eylem ise 15 eylülde Ankara'dan başlayacak ve yol bisikletlerle kat edilecek.)

Konuyla ilgili detayları www.dogadernegi.org ve www.karsibisiklet.org sitelerinde bulabilirsiniz.

İyi nöbetler Tipitipim... www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lance Armstrong Oval Ofis'te

Aydan Çelik 28.08.2010

Alemin en şöhretli bisikletçisi Lance Armstrong'un canı sıkkın.

Kariyeri boyunca karşılaştığı ve savuşturduğu doping iddiaları yine peşini bırakmıyor.

Üstelik bu kez durum ciddi. İş mahkemelere kadar gidecek sanki.

Lance'i bu kadar zor durumda bırakan şey, 2006'da Fransa Turu'nu kazanan ama sonradan doping yaptığı için şampiyonluğu elinden alınan Floyd Landis'in söyledikleri.

Bir zamanlar US. Postal takımında Lance ile birlikte pedal çeviren Landis'in anlattıkları yenilir yutulur cinsten değil... Değil ki, vakti zamanında US. Postal'da yer almış olan G. Hincapie, T. Hamilton gibi isimler, soruşturma komisyonuna ifade vermeye çağrıldı.

(Konuyla ilgili daha detaylı bilgiler edinmek isteyenler memleketin en yakışıklı sitelerinden www.mtbtr.com'a başvurabilir.)

Her ne kadar Lance için resmi bir çağrı yapılmasa da, o şimdiden hukuki önlemlerini almış görünüyor. İlk iş olarak kendine Amerika'nın en havalı avukatlarından biri olan Mark Fabiani'yi tuttu.

Efendim bu Fabiani'yi biliyoruz aslında. Bill Clinton, Monica Lewinsky, Oval Ofis filan deyince hatırlayacaksınız. Clinton, alı al, moru mor ifade verirken, onu savunan ekibin göbeğinde işte bu Fabiani vardı.

Fabiani sadece uçkur işlerinden sorumlu bir avukat değil elbette. Gerçi öyle olsa da farketmezdi. Zira Landis, sözünü ettiği yıllarda uyuşturucu ve striptiz partilerinden de söz ediyor.

Bir zamanlar Beyaz Saray'ın bahçesinde birlikte poz veren ikilinin kaderi Fabiani özelinde bir daha kesişti.

Aslında bana sorarsanız Lance yanlış bir avukat tuttu ya, neyse... Onu en iyi savunacak kişi Türkiye'de yaşıyor ve bir gazetede hergün kesip biçiyor. Omuzlarındaki mor süveteriyle mahkemeyi etkileyecek bir tirat attıracaktır.

Ha bir de Can Yücel var. Biliyorsunuz Lance son zamanlarda yaşlandığından, karta kaçtığından çok dem vuruyor...Bir de eski takımı US. Postal'ı Türkçe telaffuz edince, Can Baba'nın "Kart ve Postal" vecizesi aklı geliyor...Bakalım postal ne olacak?

(Okura iki not: 1- Lance ile ilgili cümle kurduğumuzda özellikle kanser konusunda hassasiyeti olan dostlardan sitem geliyor. Lütfen sap ile samanı karıştırmayalım. 2- Can Yücel'in bir şehir efsanesine dönüşen o cümlesinin muhatabı Duygu Asena değildi.)

HASANKEYF'E GİDİYORUZ

Onlar Ilısu Barajı konusunda ne kadar inatçıysa biz de Hasankeyf'e sadakat konusunda inatçıyız. İstanbul'dan dün yola çıktık. Atlas Dergisi ve Doğa Derneği "Hasankeyf'e Sadakat" yolculuklarının üçüncüsünü yapıyor. Ankara'dan Tuz Gölü'ne, oradan Halfeti'ye, Halfeti'den Hasankeyf'e gideceğiz ve oradaki dostlarımızın sesine ses ekleyeceğiz: Ilısu Barajı'nı istemiyoruz.

ORKİNOS HANIM

Ferhan Şensoy'un tek kişilik oyunu Ferhangi Şeyler'de telefonla konuştuğu bir ev sahibi vardı: Orkinos Hanım.

Ev sahibi olduğu için kendini herşeyin sahibi sanan Orkinos Hanım, şimdi de Seferihisar'da karşımıza çıktı. Türkiye'nin şahane ve yegane "yavaş şehri" (Cittaslow) Seferihisar/Sığacık'ta denizden 3 km. açığa orkinos çiftliği kurmak istiyor.

Yavaş olun Orkinos Hanım. (Ki bu teklifi yapmamız için en ideal yerdesiniz.) Seferihisar'ı sizin o kabarık emlak listenize geçirtmeye niyetimiz yok.

Bakın geçen hafta Leman Bisiklet Kulübü ve İzmir 'Perşembe Akşamı Bisikletçileri' belediye başkanı Tunç Soyer'le birlikte pedal çevirdi ve "sen hancı, biz kiracı değiliz" diye mesaj yolladılar.

Bilmem aldınız mı?

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gençtik ve Kaygısızdık

Aydan Çelik 03.09.2010

 Gençtik ve Kaygısızdık 92'ydi galiba, ya da 93. 'Karbon Murat' Fransa'dan aradı: "Fignon etap kazandı" dedi sevinçle.

Frankofon olduğundan mıdır nedir, Murat pek severdi Laurent Fignon'u. (Ondan olmayabilir de; zira Fransızca eğitim alıp Fransız sevene pek rastlamadım.)

Belki "mazlum" bulduğumuz için seviyorduk Fignon'u.

Neden olmasın. Neticede Mahsuni'yle, Neşet'le büyümüş bir kuşakız.

***

Bisiklet tarihinin gördüğü en talihsiz adamlardan biriydi Laurent. 89'da Paris'te koşulan son etapta, 50 saniye öndeyken, ikinci sıradaki Greg LeMond ondan 58 saniye daha iyi bir derece yapmış, tarihin gördüğü en az farkla şampiyon olmuştu.

Bu hadise Fignon'nun kariyerinde o kadar öne çıktı ki, 1983 ve 84'te kazandığı şampiyonlukları kimse hatırlamaz oldu.

Murat'ı heyecanla telefona açmaya yönelten şey, "Profesör"ün yıllar sonra şahane bir solo atak yaparak etabı kazanmasıydı.

"Profesör"dü Fignon'un lakabı. Atkuyruğu saçları ve ileri derece miyobunu dengeleyen yuvarlak gözlükleriyle almıştı bu unvanı.

(Murat'ın Karbon lakabı ise, memleketin ilk karbon-fiber bisikletlerinden birine sahip olmasından ileri geliyordu. Hani Ford Recep, Fargo Şaban, Kadillak Ramazan gibi araba markalarından mülhem lakaplar vardır ya, o hesap...

Ne yazık ki Murat'ın o bisikletle yaşadığı aşk çok kısa ömürlü oldu. Kadıköy'de 'K... English' adını taşıyan bir dershanenin önünden çalındı yavuklusu. Olayın ertesinde birlikte gittiğimiz polis karakolunda dumur bir diyalog bile yaşadık. Murat, nöbetçi memura bisikletinin 'K... English'in önünden çalındığını söyleyince şöyle bir cevap aldı: "İngiltere'de kaybettiysen niye burada arıyorsun?"

Bulunamadı o bisiklet. Murat başka sevgililerle gönlünü avutmaya çalıştı ama ol-a-madı. Sonunda gitti –birçok arkadaşım gibi- kendini motosikletin "yormayan" şefkatine teslim etti...)

Profesör Fignon ise geçen sene ömrünü hikâye eden bir kitap yazdı. Kansere yakalanmıştı ve çok az ömrünün kaldığını biliyordu. Limandan demir alırken içini dökmek istemişti besbelli.

Kitabın adı bile çok şey söylüyordu: *Gençlik ve Kaygısızlık...* (Kitabın editörü ben olsam başka bir isim daha önerirdim: “Çocuklardık, Parlak Yıldızlardık O Zaman...” Meral Özbek’in Günebakan şiirinin en vurucu dizesini ve belki de devamını: “Artık dönemesek de geriye, ardından koştuğumuz son zamandır...”)

Biyografi bisiklet dünyasında bir fırtına kopardı.

Profesör, ilmini zaman zaman doping gibi yanlış işlerde kullandığını belirtiyor, hemen herkesin bir şekilde bu işe bulaştığını söylüyordu. Anında büyük bir koro, aynı anda aynı şarkıyı terennüm etti: “Kendi adına konuş Laurent, kendi adına konuş!”

***

Kendi adıma konuşayım: Her insanın ömrünü özetleyen bir sayı olduğuna inanırım. Fignon’un rakamı 50’ydi. Ama uğurlu bir rakam değildi 50 onun için. LeMond’la rekabetinde de bu rakam vardı, ömrünü noktaladığında da... İki hafta önce 50 yaşına basmıştı.

***

Ölüm haberini Hasankeyf’ten dönerken aldım.

Yol boyunca kafamda bambaşka bir yazı planı vardı: Ağustosun 27’sinde İstanbul’dan başlayan Tuz Gölü, Halfeti ve Hasankeyf’le devam eden yaklaşık 3500 km’lik sadakat yolculuğumuzla, İspanya Turu (Vuelta) arasında benzerlikler arayan bir metindi o.

Lakin olmadı. Tabiri caizse Laurent araya “parça attı”.

Bakalım... Haftaya hayat, yazıdan daha şaşırtıcı bir şey yapmazsa anlatırım.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ünsal Hoca’nın Dunelt’i

Aydan Çelik 09.09.2010

 Ünsal Hoca’nın Dunelt’i “...Hayattan ne öğrendiysem, çocukluğumun 28x1,5 jantlı, Dunelt marka İngiliz bisikletinden öğrendim.

(...) Yaşadığınız ortam size dar geliyorsa, bir bisiklet alın. O, sizi; Victor Hugo’nun ‘Sefiller’ine, Michel Zevako’nun ‘Pardayanlar’ına, Swift’in ‘Güiver’in Seyahatleri’ne, Urfa’lı Mateos’un ‘Vekaynamesi’ne, Aristofanes’in ‘Barış’ına, Dostoyevski’ye, Kafka’ya, Borges’e götürecektir.

(...) Hayatım, bisikletli serüvenlere sessiz ve inatçı bağlılığım ile sürdü. Süren acılarımı ise, bunların tikel varlığını

aşan, kişisel ve nedenlerinin toplumsal tarihime; hatta hâlâ düzeltilmediğimiz eksik ve yanlış bir insanlık tarihiyle ilintili şeyler olduğunu unutmamaya çalışarak dengelemeye çalıştım..."

Bu cümleler, geçen yıl öbür aleme yolcu ettiğimiz, rengahenk hoca, özel insan, "yıkanmak istemeyen çocuk" Ünsal Oskay'a ait.

Geç haberdar olmakla beraber, bisiklet hakkında duyduğum en yakışıklı metinlerden biridir bu.

Esquire dergisi, "Hayattan Ne Öğrendim?" başlıklı söyleşileri bir kitapçık haline getirmiş, orada okudum.

***

80'lerin başında, lisede okurken Mimarlar Odası'nın Konur Sokak'taki yerinde "Kant ve Mekân" konulu bir panelde karşılaşmıştım hocayla. İlk cümlesi şu olmuştu: "Kant bilmem ama rahatım. Çünkü Türkiye'de kimse Kant bilmez. Şimdi ben atıp tutacağım siz de kuzu kuzu dinleyeceksiniz."

O gün aklımda kalan iki detaydan biri bu ironi, diğeri ise toplantının sonuna doğru beş altı yaşlarında bir oğlan çocuğunun "Yeter artık, ben sıkıldım" diye bağırıp salonu kahkahaya boğmasıdır. Ünsal Hoca dinleyenlere dönüp oğlu Çınar'ı takdim etmişti.

(Çok yıllar sonra aydım; o gün sıkılan çocuk Çınar Oskay, yanındaki güzel kadın da Feryal Pere'ydi.)

Ünsal Hoca göçüp gittikten sonra, Çınar Oskay, *Radikal Cumartesi*'de "Babamdan Ne Öğrendim" diye bir yazı yazdı ki, şiddetle tavsiye olunur.

Bir Paris seyahatinde Walter Benjamin'in şimdi müze olan evinde zinciri aşır, çalışma masasına oturup, hüngür hüngür ağladığını anlatan bölüm unutulmazdır.

(Hazır Benjamin demişken, bir tavsiye daha. Fikret Doğan'ın bu gazetenin spor sayfasında geçen hafta çıkan Benjamin'den ilham alan nefis denemesi: Futbolcular ve Fahişeler... Bu gazetenin spor sayfasına bakmadan geçenler, çok şey kaçıırıyorsunuz.)

***

Bir bayram yazısını daha eda ettik muhterem okur.

Bu hafta yine kalemimiz kafasına göre takıldı, bize ise onun peşinden sürüklenmek düştü.

İspanya Turu ilgili yine kelâm edemedik. Aslında bir sürü konu birikti. Hele dün Andy Schleck'ten gelen haber atlanacak gibi değil. Takım direktörü Riis, Schleck'i akşam yemeğinde alkol aldığı için Vuelta'dan kovdu.

Andy ise: "sen kovmadın ulen, ben istifa ettim" demiş olmalı. Zira, biliyorsunuz Andy ve ağabeyi Frank 2011'de Riis'in takımında yarışmayacak.

Neyse ki İspanya'da daha koşulacak ve konuşulacak çok etap var. Bilahare muhabbet ederiz.

***

Duyuru1: Yarın (10 eylül) Büyükkada'da Adalar Müzesi açılıyor. Gözbebeğimiz "İstanbul" bisikletimiz de orada, Aya Nikola Hangar'da olacak. www.adalarmuzesi.org

Duyuru 2: Karşı Bisiklet topluluğu "Hes'e Karşı Ses" sloganıyla bir bisiklet eylemi yapıyor. 14 eylül saat 09:30'da Çevre Bakanlığı'nın önünde yapılacak basın açıklamasından sonra bisikletçiler yola koyulacak ve Kastamonu/Loç Vadisi'ne kadar pedal çevirecek. Bilgi için: www.dogaicindayanisma.org

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İspanya kırmızısı

Aydan Çelik 16.09.2010

 İspanya kırmızısı Bisiklet ahalisi olarak yıllardır şikâyet eder dururuz: İspanya Turu/ Vuelta'ya hâkim olan bozkır manzaraları seyir keyfi vermiyor. İnsanın gözü alışkanlıktan mıdır nedir, kahve değil; mavi/yeşil tonlar arıyor.

Kendi payıma ben bozkıra bayılırım. Ama bisiklet yarışında değil; bozlak dinlerken... Çekiç Ali tezeneyi sazın döşüne aynı ismi gibi vurarak Allı Turnam'ı söylerken.

Neyse ki Vuelta'da son haftaya girerken bozkır görüntülerinde bir kırılma oldu. Manzaralar, İtalya Turu/ Giro'yu andırmaya başladı.

Özellikle son günlerde koşulan sisli ve yağmurlu etapların kareleri mayısta koşulan Giro'dan çekilmiş gibiydi.

(Biri "ilk" diğeri "son" bile olsa bahar bahardır. Ve Bisiklet Manifestosu'nda da dendiği gibi "bisiklet aşktır: her bahar sırtınızı ürpertir.")

***

Giro ile Vuelta benzerliği sadece iklimle sınırlı değildi.

İzleyenler biliyor, 2010 Giro'yu "Korkunç Ivan" lakaplı Ivan Basso kazandı. Basso'nun zaferinde genç takım arkadaşı Vincenzo Nibali'nin büyük payı vardı.

(25 yaşındaki İtalyan, son yılların gördüğü en iyi iniş tekniğine sahip bisikletçi olarak kabul ediliyor. Bir zamanlar şiir gibi yokuş inmesiyle tanınan ve bu yüzden "Şahin" lakabı verilen Paolo Savoldelli bile tahtına en yakışan ismin Vincenzo olduğunu söyledi.)

Giro'da kaptanı Basso'yla beraber yağmur ve sis altında pedal çeviren Nibali, Vuelta'nın yağmurlu etaplarında Giro'yu andıran kareler verdi.

An itibariyle Nibali, genel klasman lideri J. Rodriguez'den 33 saniye geride. Bu yıl Vuelta'yı alır mı bilmiyorum ama, önümüzdeki yıllarda, lakabı olan "Köpek Balığı"nın hak ettiğini gösterecek, çok adam ısıracaktır.

***

Henüz bitmemiş olsa bile, bu yıl İspanya Turu'nun en bahtsız adamının Igor Anton olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bask ülkesinin ulusal takımı Euskadi'nin sporcusu, Andorra zirvesini kazanmış, dokuz etapta kaybettiği genel klasman liderliğini iki gün sonra yeniden ele geçirmişti.

Ne var ki, liderin giydiği kırmızı forma Anton'a uğurlu gelmedi. Yine iki gün sonra, bitime 7 km. kala bir kazaya karıştı ve dirseğini kırdı. Kaza sonrasında ambulansa binerken yüzündeki ifade hüznü ama mağrurdu.

Bir kez daha idrak ettim: 'solgun halk çocukları' mağrur olur.

Bir de kibrinden yanına yaklaşılmayan, ama yarışma dışı kalınca, ya da kazanamayınca salya sümük ağlayan şımarık adamları düşünün.

Kalbiniz kimden yana atar?

HES'e KARŞI SES

"...Sosyal, kültürel ve tarihî değerleri hiçe sayarak yaşamı felç eden 1700'ü aşkın HES (Hidro Elektrik Santrali) projesine de karşı olan 'Karşı Bisiklet' grubunun HES'e KARŞI SES eylemi 14 eylülde Ankara'da başladı.

Karşı Bisiklet üyeleri, Çevre ve Orman Bakanlığı önünde yaptıkları basın açıklamasından sonra Kastamonu Loç Vadisi'ne gitmek üzere yola çıktı.

Bisikletçiler, perşembe günü Bartın, cuma Kurucaşile, cumartesi Loç Vadisi'nde olmayı planlıyorlar. Onları yalnız bırakmayın.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Okullarda bisiklet eğitimi

Aydan Çelik 23.09.2010

 Okullarda bisiklet eğitimi Bu hafta okulların açılmasını da vesile bilerek, yakın zaman önce gelen bir mektubu sizinle paylaşmak istiyorum.

Aylin Koç, Türkiye'nin en kapsamlı bisiklet sitelerinden biri olan www.cyclingtr.com'un yöneticilerinden. Aynı zamanda fotoğrafta gördüğünüz şahane canlının, Ata'nın annesi.

Aylin Hanım, bundan üç yıl önce trafik kazasında hayatını kaybeden bir çocuğun haberini okuduğunda çok sarsılmış ve eğitim sistemindeki boşluğa dikkat çekmeye karar vermiş.

İki yıl boyunca yerel gazetelerde çıkan haberleri ve trafik raporlarını izlemiş, çocukların hayatın önemini ve ölümün anlamını bilmeden trafik içerisinde bisiklete bindiklerini fark etmiş.

Okullarda gönüllü olarak bisiklet dersi vermeye başlamış. Mersin'de de ilk mezunlarını veren bisiklet dersi hocası Mehmet Özbay'ın öğrencilerine madalya sponsoru olmuş.

Dilerseniz hikâyenin kalan kısmını Aylin Koç'un kendisinden dinleyelim:

"...Yetişkin olduğumuzda ehliyet kurslarına katılır, trafiği/kuralları öğrenir, bir dizi sınavdan geçer ve trafiğe çıkış hakkı olan ehliyetimizi alırız.

Peki, bisiklet öyle mi? Ülkemizde bisiklet bir oyuncak muamelesi görür. Anne babalar ‘çocuğum 3-4 yaşına geldi, artık ona bir bisiklet alayım’ mantığıyla hareket ederler.

Aileler işlerinin orada bittiğini düşünürler. Çocuklara bu konuda ciddi bir eğitim verilmesi gerektiğini düşünmezler.

Bisiklet oyuncak değildir. Hiçbir çocuk oyuncağı ile trafikte araçlar arasında can güvenliğini riske edilerek oyun oynanmıyor.

Dünyanın birçok gelişmiş ülkesinde geniş bisiklet yolları olmasına rağmen, okullarda bisiklet dersi veriliyor, çocuklar bu konuda bilinçlendiriliyor.

Burada ailelere düşen görevler de var: Çocuğunuza kask, güvenlik, denge çalışmaları, trafik eğitimi verdiyseniz dahi yine de okulunuzdan trafik ve bisiklet dersi talep edin. Bu ihtiyacın fark edilir olmasını sağlamak ve çocukların okullarda ders olarak trafik ve uygulamalı bisiklet dersi almasının sağlanmaya çalışılması müfredata sokulması için önce toplumsal farkındalık ve velilerin okullardan talep etmesi gerekiyor.

Bu konuda ülkemizde bazı adımlar atıldı. Veli talepleri ile birkaç ilde başlatılan bisiklet dersleri ilk mezunlarını verdi.

Ama bu yeterli değildir. Okullardan bisiklet dersi talep etmenin yanı sıra Milli Eğitim Bakanlığı’na elektronik postalar yazarak taleplerimizi belirtebiliriz.

Bu çalışmaları ve özveriyi sadece kendi çocuğumuzu düşünerek değil, tüm çocukların durumunu düşünerek, hayatını kaybeden çocukları düşünerek başlatmalıyız...”

Doblo’lu katiller

Aylin Hanım’ın söyledikleri bunlar. Katılamamak mümkün mü? Bazı dostlarımız memleketin bu kadar kara bir gündemi varken, bizim uğraştığımız konuları “gereksiz” bulabilir. Oysa hayat bir bütün. O bütünlüğü kaybetmeden mücadele etmek durumundayız.

Biliyorsunuz Hakkâri’nin Geçitli Köyü’nde geçen hafta yapılan mayınlı saldırıda dokuz kişi hayatını kaybetti. Olayı gerçekleştiren katillerin siyah renkli iki Fiat Doblo’ya binerek kaçtığı söyleniyor.

Bundan yaklaşık üç ay önce, Ankara’da Gölbaşı yolunda bisikletçi kardeşimiz Çağatay Avşar’a çarpıp, ölümüne sebep olan araç da bir Fiat Doblo idi. Vişneçürüğü rengindeki Doblo ve sürücüsü halen bulunamadı.

İnsan bu tür benzerliklerle karşılaşınca, “Acaba Doblo, şu sıralar katillerin gözde aracı mı” diye sormadan edemiyor...

Malum; bu köşenin adı Şeytan Arabası...

Hasan Söylemez Sergisi

Bisikletiyle parasız bir halde Türkiye'nin sınır illerini dolaşarak fotoğraflar çeken Hasan Söylemez, ilk sergisini 25 eylülde Trabzon Sanat Evi'nde açıyor. Sergiden elde edilen gelir Kansere Umut Vakfı'na bağışlanacak.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Simone de Beauvoir'ın soyu...

Aydan Çelik 30.09.2010

 Simone de Beauvoir'ın soyu... Yol bisikleti dünya şampiyonası, 28 eylülde Avustralya/ Melbörn'de başladı.

Sezon boyunca farklı takımlarda, birbirlerine karşı mücadele etmiş sporcular, şimdi aynı ülkenin yurttaşları olarak başkalarıyla mücadele ediyorlar.

Bisiklet dünya şampiyonaları bize "bisikletin ötekileri"ni fark etme, görme, tanıma imkânı sunar. Sezon boyunca kadraja giremeyen gençleri, kadınları ve "yoksulları" yollarda pedal çevirirken görürüz.

Özellikle "Dünyanın Bütün Afrika'larından" gelen sporcular, bisiklete hâkim olan "beyaz adam" manzarasını bozarak çok hayırlı bir iş görürler.

Hoş, "beyaz adam" "üstünlüğünü" yine konuşturur, podyumları yine o işgal eder, o kara çocuklara yine onları alkışlamak düşer ama... Bisiklet gibi devrimci bir spor, gün gelir "yine"yi yeniye bırakır.

***

Bu yılın cevabı en merak edilen sorusu Fabian Cancellara'yla ilgili. Her yerde Spartaküs lakaplı İsviçreli pedalın dördüncü kez şampiyon olup olmayacağı konuşuluyor. Sezon boyunca gösterdiği performansı düşününce, olmaması için hiçbir sebep yok... demiyoruz tabii ki. Bisiklet gibi şansın çok etkili olduğu bir sporda büyük laflar etmemeyi öğrendik.

(Spartaküs demişken; *Spartacus* dizisini izliyor musunuz? O nedir ya? Kimmeryalı Conan sanki: Bir elimde balta, umurumda mı dünya...

Kahramanlarımıza niye dokunuyorsunuz kardeşim? Varımız yoğumuz bir onlar kaldı, niye elleşip duruyorsunuz. Bize acımıyorsunuz, Rosa Luxemburg'a, Koestler'e, Kubrick'e de mi acımıyorsunuz? Üçü de mezarında dönüp duruyordur şimdi.

Nedense hep böyle oluyor. Tim Burton gibi bir adam bile *Maymunlar Cehennemi*'ni yeniden çekicem diye maymun ediyor. Hadi biz görmezden gelerek kendimizi koruyoruz. Peki, yeni kuşaklar ne yapacak? Onlar *Maymunlar Cehennemi* deyince o manasız parodiyi, *Spartacus* deyince mezbahadaki o slow motion pornografyayı hatırlayacak... Yazarımız içini döker, parantezi kapar.)

***

Şampiyonun en etkileyici insanı ise hiç tartışmasız büyük şampiyon Jeannie Longo. 52 yaşındaki Fransız pedal, dünya kadın hareketinin simge isimlerinden Simone de Beauvoir'ın soyundan geldiğini herkese gösteriyor ve bu yıl da azimle yarışıyor.

***

Geçen yılın bizim açımızdan en önemli yanı Semra Yetiş'in ilk defa bir kadın bisikletçi olarak Türkiye'yi temsil etmesiydi. Semra ne yazık ki bu yıl şampiyonaya katılamıyor.

Melbörn'de Türkiye formasını bir tek Antalya Kepez Belediye Spor'dan Recep Ünalın giyecek. Recep'in Taylor Phinney gibi isimlerle yarışacak olması hem gurur verici hem ürkütücü. Yarış onun için zor olacak. Hem yalnız yarışacak olması, hem yaşının çok genç (20) olması işini zorlaştıran faktörler. Ama elbette gönlümüz ondan yana.

'İstanbul' bisikleti Galata Köprüsü'nde

Sedona ile birlikte tasarladığımız "İstanbul" bisikleti eski Galata Köprüsü'nde sergileniyor. Bu hem bisikleti merak edenler, hem de köprüye hasret besleyenler için bulunmaz bir fırsat. Köprü'nün hem Feshane tarafından, hem de Söğütözü tarafından girişi var. Daha detaylı bilgi için www.istanbuldesignweek.com adresine bakabilirsiniz.

GPA

Önümüzdeki pazartesi, bu yıl dördüncüsü yapılan "Gökova Pedallarımın Altında" etkinliğine katılıyoruz. Bisiklet hakkında yazmak güzel ama binmek daha güzel. Mâlum: Teori gri, hayat yeşildir...

Tanju

Müzişyen ve bisikletsever arkadaşımız Tanju Duru öbür âleme göçeli iki yıl oldu. Aladağlar'da kaybettiği hayatı, bizim hayatımızda da derin bir boşluk yarattı... Toprağın bol olsun Tanju. Bu gazeteyi pek severdin. Kaderde burada anılmak da varmış.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ruble Sesleri Gökova'ya Yayılır

Aydan Çelik 14.10.2010

 Ruble Sesleri Gökova'ya Yayılır Başlık yanıltmasın, "**ruble**" diyorsak, Perestroyka sonrası semiren oligarkların, Marmaris'te, Bodrum'da savurduğu Rus para birimini kastetmiyoruz.

Bizim rublemiz bisikletin arka göbeğindeki dişlilere verilen isimdir... Binmediğimiz zamanlarda bile, evde şööyle bir çevirip sesiyle mest olduğumuz müzik kutusu.

İşte, geçen hafta tam 175 ruble, Gökova'da seyyar bir filarmoni orkestrası gibi ses veriyordu.

“Gökova Pedallarımın Altında”nın dördüncüsü yapılıyordu.

Orkestranın ortalama yaşı 37 idi. En genç üye İlgin Sunay 7, en olgun üye Hakkı Terzibaşioğlu 79 yaşındaydı. (İlgin, orkestraya yer yer dahil oldu, ama muhteşem Hakkı bey, 350 km. boyunca başkembancıydı.)

Orkestranın yüzde 80'i erkek, yüzde 20'si kadındı. (Kadınların oranı düşük görünebilir, lakin diğer alanlara baktığımızda (örneğin TBMM) GPA'da kadın temsili, memleket ortalamasının hayli üstündeydi.)

***

İlk gün Muğla'dan yola çıktık. Kent Ormanı'nın içinden geçip Ula'ya, oradan da Akyaka'ya ulaştık.

Akyaka kırmızılara bürünmüş konuklarını muhabbetle karşıladı. Cittaslow (Yavaş Şehir) olmak için çalışmalara başlayan bir beldede, bisikletin esas oğlan olmasından başka seçenek var mıdır?

Geceyi Akyaka'da geçirdik. Sabah, nehir kıyısında ördeklerle birlikte yaptığımız kahvaltının ardından Ören'e gitmek üzere 'at bindik'.

Akbük'te verilen öğle molasının ardından çok sert bir rampayı tırmanmaya başladık. Rampa iflahımızı sökerken imdadımıza yine müsiği yetiştirdi. Murat Gülersoy, yokuşun en dik yerinde gitarıyla **“Eye of the Tiger”**ı çalıyordu.

Murat **“Kaplanın Gözü”**yle gaz verirken, Hakan Koç www.cyclingtr.com arabasından elma, karpuz ve muzla hepimizi 'doping'liyordu.

Rampalarda sadece Murat'ın şarkıları yoktu tabii ki. Turun ana sponsoru Kutay Otomotiv'in eskort araçlarından yükselen **“Zıplayıver çekirge”**, **“Bas bas paraları Leyla, bi daha mı gelmez dünyaya”** gibi klasikler **“Gökova'nın hastası rampaların ustası” ediediveriyordu hepimizi.**

Kendi müzikçalarından Pink Floyd dinleyip gaza gelenler ise ayrı bir konuydu... Zirveye ulaştığımızda Muğla ağzıyla **“The Wall”**ı söylemeye başlamamız tarihe düşülmüş özel bir kayıttı: **“Hey öğretmen hade yalleh, kızancıklara bi rahat ve/ Duvarda bi tuğla oluvermicez gari...”**

Ruble seslerini Ören'e ulaştırdığımızda vakit akşamüstüydü. Güneş batmadan çarşaf gibi denizi topluca cosslattık... Pedal amelesi yanıklarımızla meraklı gözlerin nesnesi olduk.

(Bakın ansiklopediler pedal amelesi yanığını nasıl tarif ediyor: *“...PAY esas olarak, bildiğimiz amele yanığıyla benzerlikler gösterir. Kollar aynı şekilde sütlü ve sütsüz kahve karışımı kıvamındadır. Ancak ellerde bir farklılık görülür. Bisikletçiler kısa parmaklı eldivenler giydikleri için elleri de o kıvamda bir görüntü arz eder. Hatta eldivenin çeşidine göre elin üstünde de jeton büyüklüğünde yanmış bir bölge daha oluşur. Yine, bacaklarda şort giymekten mütevellit bir karışım meydana gelir ki, ziyadesiyle bisikletçilere mahsustur ve çok uzaklardan çıplak gözle farkedilebilir. Buna mukabil, kask takmış bisikletçiler kaskı çıkardıklarında birer 'Son Mohikan' efekti verirler. Bunun nedenleri İngiliz bilim adamları tarafından araştırılmaktadır...”*)

Son Mohikanlar olarak akşam yemeğinin ardından olmazsa olmaz bir şeyi yaptık ve bir kafede ateşli ateşli **“Ne olacak bu bisikletin hali”**ni tartıştık.

Ertesi sabah Ören'den yola koyulduk. Fallik termik santralin yanından geçtik. Ardından yaveş yaveş meşhur Mazı rampasını tırmanmaya başladık. Yol kenarlarında safari jiplerinde bekleyen turistlerden en evrensel bisiklet tezahüratını işittik: **“Allez allez!...”** Bölge insanı ise o nidayı kendi diline çevirerek destek verdi: **“Hadi gari, hadi gari...”**

“Hello” diyenlere merhaba diye karşılık verdikçe aldığımız cevaplar, “Ule bunla bizim oğlanlar”, “Anaaa, kızlar da var ya iclerinde”, “Gızım kalk bi tas su getiriver, dokuverelim arkalarından...” biçiminde sıralanıyordu.

Mumcular’da soluklandıktan sonra Bodrum’a gitmek üzere tespih taneleri gibi yola dizildik. **Halikarnas’a** topluca girerken, ‘**Balıkçısı’na da Aganta Burina Burinata diye selam gönderdik.**

Derkeeen yer bitti...Devamı haftaya artık. Görüşürüz aziz okur.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rengahenk bir Gökyokuş

Aydan Çelik 21.10.2010

 Rengahenk bir Gökyokuş Gökova Pedallarımın Altında’nın dördüncüsünü anlatıyorduk geçen hafta. Köşenin sınırları bizi ancak Bodrum’a kadar getirebilmişti.

Kaldığımız yerden devam edelim.

Biliyorsunuz Bodrum’a Halikarnas Balıkçısı’na selam vererek girmiştik. Ertesi sabah ayrılırken Zeki Müren’le vedalaştık, gönül penceresinden ansızın bakıp geçtik.

Datça’ya gitmek üzere, bisikletlerimizi ve yorgun gövdelerimizi feribota yükledik.

(Bu feribot yolculuğunu yapanların anıları genellikle pek hoş değildir. Ceviz gibi sallanmaktan ve konfor sorunlarından bahsederler sık sık. Bizim böyle sorunlarımız olmadı. O kadar bisiklete bindikten sonra seleden başka her yer insana çok rahat geliyor.)

Öğleye doğru Datça’ya vardık. Öğle yemeğinin ardından eski Datça’ya Can Baba’ya, gitmek üzere yola koyulduk.

‘Canevi’ne gitmeden önce bir otelcilik meslek lisesinde ağırlandık. Öğrenci arkadaşlarla ayaküstü muhabbet ettik. Bu kadar yolu bisikletle geldiğimiz için suratlarında yoruma açık bir tebessüm vardı.

Okuldan ayrıldık... ‘**Rengahenk**’ bir ‘**Gökyokuş**’u tırmanıp eski Datça’ya vardık.

(İş Bankası Can Yücel’in toplu eserlerini yeniden yayımlıyor. **Rengahenk** ve **Gökyokuş** da onların arasında.)

Can Baba’nın varlığı eski Datça’ya o kadar sinmiş ki, mandalinalar, üzümler bile ‘**yeşilmişik**’ kokuyordu.

Genç insanların Can Yücel’e besledikleri muhabbete sevinmemek elde değil; Lakin birçoğu onu güzel içen, güzel küfreden bir şirin baba gibi algılıyor.

Şirin Baba’nın Can Yücel ile olan akrabalığına itiraz etmem elbette. Ama şu meşum şehir efsanesine itirazım bakidir. Yanımdaki çocuk, arkadaşına heyecanla anlatıyordu: “Duygu Asena ‘Nâzım Hikmet kartpostal şairidir’ deyince, Can Baba: ‘Kart sensin, postal da sana girsin’ dedi, gözlerimle gördüm...”

Metin Üstündağ yıllarca bunun böyle olmadığını, Can Yücel'in o lafı Duygu Asena'ya söylemediğini anlatmak için yırtındı durdu. Hatta *Digital Age* dergisinin ekim sayısında kendisiyle yapılmış bir söyleşide yine aynı konudan söz etti: "Bir başka örnek Duygu Asena'ydı bence, belki o yüzden kanser oldu... Can Yücel'in bütün anma toplantılarına gelirdi Duygu Asena. Rahmetli onu her yerde açıklamak zorunda kaldı.

Can Yücel onu Ece Ayhan'a söyledi. İki büyük şair, onlar da öyle sevişirlerdi..."

Bilir misiniz Ece Ayhan'da Datça doğumludur ve Bisiklet Manifestosu'nun iki maddesi ilhamını bu iki koca şairden almıştır. (**Şarabi Eşkîya** ve **Mor Külhani**.)

Can Baba'yla vedalaştıktan sonra, Aktur Kamping'e gitmek üzere yola koyulduk. Aktur akşamında, seyyah olmuş şu âlemi gezen dostların bisiklet videolarını ve slaytlarını izledik. İmrendik.

Aktur'dan sonraki rotamız Marmaris'ti.

"Marmaris'e kadar gitmişken Kenan Evren'i de mi ziyaret etsek?" diye geyik çevirdik. Yeni nesillerin onu kötü resimler yapan bir amca zannettiği söylenir. Allahtan bizim grup paşayı gayet yakından tanıyordu.

(Kenan Evren'i daha iyi tanımak için bir film oynuyor sinemalarda. *Oğlunuz Erdal* yaşı büyütülerek idam edilen Erdal Eren'in hikâyesi. Hani Nazi subayı, *Guernica*'yı gösterip Picasso'ya "bunu siz mi yaptınız" diye sormuş, üstad: "hayır siz yaptınız" diye cevaplamış ya; Kenan Evren'e verilecek cevap aynıdır.)

Marmaris bizim için GPA'nın son durağıydı. Ertesi sabah 175 yoldaşla vedalaşıp yola koyulduk ve akşam saatlerinde İstanbul'un kaosuna düştük.

GPA'nın nesini sevmezsiniz diye sorulsa cevabımız hazır: İstanbul'a dönüşünü.

(Bu cümleyi bir İstanbul aşığının yazdığını hatırlatırım.)

Çok keyifli bir hafta geçirdim. Ne Londra konferansı, ne doping bombası... Hiçbiriyle ilgilenmedim. Ruhuma detoks yaptım..

Emeği geçen herkese müteşekkirim.

Yazıyı Can Yücel'in kızı Su'ya yazdığı dizeyle bitirmek istiyorum: "Şiir getirenlerin çok olsun çocuğum..."

Şiir getirenleriniz çok olsun...

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir eşiği daha geçtik

Aydan Çelik 29.10.2010

 Bir eşiği daha geçtik "Bu bisikletçiler arasında hiç Türk yok mu?"

Eurosport'a mail yoluyla en çok gelen soru budur.

Bisikleti yeni izlemeye başlayanlar için verilen cevap hayal kırıklığıdır. Bilenler için ise "öğrenilmiş çaresizlik sendromu".

O sendromu yavaş yavaş aşıyoruz galiba.

Türkiye'nin ilk 'Kıta Bisiklet Takımı/ Continental Team', **Manisaspor**, **Bianchi** ve **Shimano** firmaları ile **Türkiye Bisiklet Federasyonu**'nun ortak projesi olarak hayata geçiyor.

25 ekimdeki basın toplantısında konuşan **Federasyon Başkanı Emin Müftüoğlu**, "*Türk Bisikleti uluslararası müsabakalarda bugüne dek Türkiye adına tescil edilen bir takım bünyesinde temsil şansı bulamamıştı. Türk Bisikleti için önemli bir adım atıyoruz*" dedi.

Başkan **Müftüoğlu**'nun sözünü ettiği adım biraz geç atılmış bir adım. Şöyle söyleyelim: 2010 yılında Uluslararası Bisiklet Birliği'ne kayıtlı 83 kıta takımı içinde üç İran, beş Polonya, dört Sloven takımı yer alırken, hiçbir Türk takımı yok.

Türkiye Bisiklet Turu'nda bile milli takım düzeyinde temsil ediliyorduk. Şimdi bir continental takım sayesinde sayısız yarışta görünme şansımız olacak. Ayrıca oluşum, bir milli takım hüviyeti taşımadığı için bünyesinde yabancı sporculara da yer verebilecek.

Çarşı Bisiklet

Dileriz **Manisaspor**'un açtığı bu yola diğer büyük kulüpler de girer.

Emin olun, bir anda dünyanın en renkli seyirci kitlesi bu topraklardan çıkar. Düşünsenize '**Çarşı'nın bir bisiklet izleyicisi olarak portresi**' ne şahane bir şey olur.

Büyük turların en renkli izleyicisi, turunculara bürünmüş **Basklılar** bile bizimkilerin yanında **siyah-beyaz** kalır...

(Laf aramızda **Çarşı**'nın bisiklet yarışlarında görünmesi için **Beşiktaş**'ın bisiklet takımı kurması şart mı? Bizim **Karşı Bisiklet**'e nazire yapar gibi bir de **Çarşı Bisiklet** oluşsa fena mı olur?)

Ergene hayata dönsün

Manisapor'un basın toplantısından bir gün önce Edirne'de bisikletin başrolde olduğu başka bir eylem vardı. **Ergene Platformu**, **Ergene Nehri**'ndeki kirliliğe dikkat çekmek için bir eylem organize etti.

Eyleme katılan **Barişa Pedal** aktivisti **Figen Dayıcık**'a kulak verelim.

"...**Edirne**'de 70 civarında bisikletli toplanmıştı. **İstanbul**'dan **Leman Bisiklet Kulübü** ve **Delta Bisiklet Grubu** ile beraber 20 kişilik bir grup gelmişti.

Edirne'den **Uzunköprü**'ye kadar 60 km. kat edildi. **Uzunköprü**'nün girişinde kalabalık bir grup bizi karşıladı. Grupta yöreden insanların sayısı fazlaydı, tabii en güzeli de çocukların çok olmasıydı. **Ergene Bantosunu** da

unutmamam gerekir. Tarihi köprünün üzerinden geçerek **Uzunköprü** turu atmamız planlanmış. Yola çıkmadan önce herkese ağzımızı burnumuzu kapatacak tıbbi maskeler dağıttılar. Maskenin sembolik bir şey olduğunu düşünmüştüm, **Barışa Pedal**'ın **Edirneli** aktivisti **İsmail Demiray** dağıtırken 'birazdan lazım olacak' diyor, ama ben hâlâ anlamıyordum.

Arkada bando ve yayalar, önde biz; "**kurufasulye 2,5 lira/ hem kaynasın hem oynasın**" nağmeleriyle ağır ağır köprüye ilerliyoruz. Köprünün üstünde maskeler bile kokudan kurtulmamıza yaramadı. Bir de suya baktık ki gerçekten zehir akıyor, kahverengimsi cıva kıvamında metalik bir su... İçim acıdı. Gidip görmenin ne kadar farklı olduğunu o dakika daha iyi anladım. Köprünün iki yanında, su kenarında sembolik olarak üzerlerinde beyaz kıyafetler giymiş çocuklar yatıyordu..."

Yandım Contador oğlan

Türkiye'de bunlar olurken bisikletin '**Hollywood**'unda kazanlar kaynamaya devam ediyor. **Alberto Contador**'un bulaştığı doping musibetiyle elimiz ikinci kez yandı.

Birkaç yıldır "**artık yeni bir nesil geliyor. Bunlar akli başında çocuklar, abilerinin ellerini yaktığı sobalara dokunmazlar**" diyorduk ama görünen o ki yanılmışız.

Gerçi sezon başında **olağan şüpheli** pozisyonunda olduğu için yarışamayan **F. Pelizotti**'nin temize çıkması, masumiyet karinesinin biyolojik pasaport kadar önemli olduğunu hatırlattı: "**Suçu sabit oluncaya kadar herkes masumdur.**" Ve dileriz **Contador da** öyledir.

İstanbul, Sanat Fuarı'nda

Bizim '**İstanbul**' bisikleti seyyah olmuş geziyor. Beyaz gelinimiz **TÜYAP Kitap Fuarı**'yla eşzamanlı açılan **Sanat Fuarı'nda görülebilecek**. Fuar 30 ekimden, 7 kasıma kadar açık.

Yeni Radikal'e tavsiye

'**Sokak**' yazarlığı, plazada oturmakla olmaz; bisikletin selesine oturmanız lazım abiler. Benden söylemesi.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İçinden velosipet geçen belgesel

 içinden velosipet geçen belgesel Birkaç gündür Bursa'dayız.

Tanpınar'ın "ruhaniyetli  hri"nde, İbn lcmal Ahmet Tefvik'in izini sürüyoruz.

Velosipet ile Bir Cevelan'ın m elli i Ahmet Tefvik bundan yaklaşık 110 sene evvel bölgeyi bisikletle gezmi ti. Yakın bir arkadaşıyla İstanbul'dan yola çıkmış, önce vapurla Mudanya'ya geçmiş, oradan Bursa, Aksu, İnegöl, Yenişehir g zerg hlarını kat etmiş; ardından da Bursa, Mudanya üzerinden tekrar İstanbul'a d nm  t .

Ahmet Tefvik 266 kilometre süren cevelanını, ilk olarak 1900 yılında bastırdı ı kitapta anlatmıştı. Kitap daha sonra 2006 yılında Cahit Kayra, 2007 yılında da Nezaket  zdemir'in çevirileriyle yeniden yayımlandı

Cahit Kayra İ  Bankası Kültür Yayınları'ndan çıkan kitabının adını orijinaline yakın bir tercihle *Velosipet ile bir Cevelan* koymuş. (Alt başlık: "1900'e doğru İstanbul'dan Bursa'ya bisikletli bir gezi"dir.)

Nezaket  zdemir ise daha 'editorial' bir başlık tercih etmiş, *Yüz Yıl  nce Bisikletle Bursa* demiş.

***

Geçtiğimiz mayıs ayında Nilüfer Belediyesi, Ahmet Tefvik'in gezisini "100 Yıllık Macera" adını taşıyan bir bisiklet turuyla yeniden hayata geçirdi. 80 kadar bisikletli   gün boyunca Ahmet Tefvik'in izini sürdü, onun geçtiği yollarda pedal çevirdi.

Şimdiyse y netmenli ini Alper Tunga  zdemir'in yaptığı *Seyyahların İzinde* belgeselinin ekibi bu eksantrik ve gizemli adamın izini sürüyor.

Seyyahların İzinde belgeseli, Anadolu ile ilgili yazılar yazmış, seyahatlerini kaleme almış seyyahların izlerini sürmeyi amaçlayarak yola çıkmış. Belgesel farklı zamanlarda Anadolu'yu gezmi  yerli ve yabancı seyyahların kalemindeki dünyayı bugünlere taşıyarak izleyicilerle bulu turmayı hedeflemiş.

Ekip ilk olarak, Türk halk bilimleri tarihine adını "Folklor Arkeologu" olarak yazdırmı  araştırmacı Ali Rıza Yalçın (Yalman)'ın 1922-1931 yılları arasında Toroslarda gerçekleştirdiği ayrıntılı bir etnografik çalışma olan *Cenup'ta Türkmen Oymakları* eserinin rotasını 81 yıl sonra yeniden takip etmiş.

Ardından *50 Yıl  nce Türkiye'de Yörüklerin Yayla Hayatı* kitabının yazarı, Alman etnolog Prof. Ulla Johansen'le (83) birlikte Y r klerimiz günümüz yaşamına ilginç bir yolculuk gerekle tirmi .

***

Cevelan'ın çekimlerinde Ahmet Tefvik'i İstanbul  ehir Tiyatroları oyuncusu Ahhan  ener, onun 'isimsiz' yol arkadaşını tiyatro yönetmeni Orkun Ya cı canlandırıyor.

Dönem bisikletleri ve kostümleriyle yapılan çekimlerde ekibin ne kadar zorlandı ına bizzat tanık oluyorum. Tarihî mirasına bu kadar sadık (!) bir başka ülke var mı bilmiyorum ama yapımcı Zehra  elenk'in ifadesiyle "dokunaklı bir doku problemimiz"ın var olduğu kesin.

Oyuncu arkadaşlarımız Ahmet Tefvik ve arkadaşı olarak güzergâhı kat ederken, bisikletçi ağabeyim Ertan Ayetin ve bendeniz 'a da ' bisikletçiler olarak onların izini sürüyoruz.

Ertan a abey hem mayıs ayında yapılan etkinliğin mimarlarından hem de birkaç kuşak Bursalı 'bir bilen' olarak yol göstericimiz.

Çekimler devam ediyor. Yorucu ama bir o kadar da keyifli zamanlar geçiriyoruz.

Konu velosipet olunca başka türlü mü mümkün mü?

(Belgesel, ocak ayı ortalarında beş bölüm olarak *TRT Haber*'de yayınlanacak)

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İçinden velosipet geçen belgesel -2

Aydan Çelik 11.11.2010

 İçinden velosipet geçen belgesel -2 Döndük mü **Bursa**'dan?

Döndük.

Geldik mi **Dersaadet**'e?

Geldik.

Lakin **Dersaadet** bazen **dersaadet**, çoğu zaman **derrezalet**.

Olsun. Kavuşmamız tiryakından ayrı düşmüş bir tiryakinin hali gibi, pek duygusaldı.

Bir ara yeri öpsem mi diye düşündüm ama çok kirliydi, vazgeçtim.

***

Bilenler biliyor, on gün boyunca **Bursa** civarında **İbnülcemal Ahmet Tevfik**'in izini sürdük.

Velosipetle, mürşidimizin bir asır evvel geçtiği yolları, konakladığı hanları, içtiği suları aradık.

Geçen haftaki yazıda **Mudanya**'da kalmıştık.

İlk gün, **Ahmet Tevfik** ve "adı yok" arkadaşının kaldığı **İstanbul Oteli**'ni aradık.

Aileden fotoğrafçı Çetin Bey hariç kimse bu otelden haberdar değildi. Çetin Bey'den otelin hayli zaman önce yıkıldığını öğrendik ve yerinde yeller esen havasını aldık.

Ertesi gün **Bursa** yolundaydık. Üstadın geçtiği yolu kullanarak **Tepe Derbendi**'ne tırmandık. **Nilüfer Köprüsü**'nü, **Büyük** ve **Küçük Bekleme**'yi geçtik. **Ziraat Mektebi**'ne uğradık.

Bursa'da **Setbaşı**'ndan, **Tophane**'ye, **Ulu Cami**'den **Tahtakale**'ye, **Osmangazi** ve **Orhangazi** türbelerine uzandık.

Bursa'dan **Aksu**'ya gidiş başlı başına bir maceraydı. Seyyahımızın suyunu pek beğendiği **Karapınar**'da mola verdik.

Ardından çimento fabrikası civarında yoğun bir kamyon terörüne maruz kaldık. Terörü kazasız belasız atlattıktan sonra ulaştığımız **Aksu Köyü**, çektiğimiz cefanın ödülü gibiydi.

Bir zamanlar altında **Atatürk**'ün kahve içtiği çınar ağacı, kitabesi kameralar, alarmlar ve demir parmaklıklarla korunan tarihî çeşmesi ve otantik mimarisiyle **Aksu** bir tatlı huzur için ideal adres.

Aksu'dan **İnegöl**'e pedal çevirirken **Kazgancı Derbendi**'nde, ve **Gazhane**'de mola verdik. **Kazgancık** üstadın anlattığı gibi, halen gözde bir mola yeri.

Gazhane ise bugün bir yöre derneğinin mekânı haline gelmiş. (Ekip halinde çektiğimiz fotoğraf oranın avlusundan.)

İnegöl, Türkiye'de kişi başına en çok bisiklet düşen kasabalardan biri. **Kent Müzesi**'nde 1939 tarihli bir yarış fotoğrafı ve aynı tarihlerde verilmiş bir bisiklet ehliyeti gördük.

Ertesi gün hedefimiz **Yenişehir**'di. Yol üstünde meşhur **Deliklikaya**'yı aradık. Bulamadık. Yapımı sürmekte olan **Boğazköy Barajı** inşaatı bombalamalarında yok edilmişti.

Yol kenarındaki çiftçilerin hediye ettiği ayvaları yiyerek **Ayaz Köyü**'ne girdik. Köyün muhtarı ve güngörmüşleriyle sohbet ettik.

Yenişehir'e vardığımızda gün yavaş yavaş dönmeye başlamıştı. **Ahmet Tevfik**'in hatırına saat kulesinin etrafında birkaç tur attık.

Cevelanımız **Yenişehir**'den **Bursa**'ya geçtiğimizde son bulmuştu.

Ertesi gün **İstanbul**'a gitmek üzere **Mudanya**'dan feribota bindik. **Tarihî Yarımada** görünürken aklıma **Lamartin, Piyer Loti** gibi **'ecnebi' oryantalistler** düştü.

Bir asır evvel, fesiyle şeytan arabasına binen **Ahmet Tevfik** ve bir asır sonra uzaylıya benzeyen kasklarımızla onu takip eden bizler...

Halen **'ecnebi'** olabilir miyiz?

***

'Derin Kökler'

Çok çalışkan ve mütevazı bir ekiple on gün geçirdim. Eminim şu anda bile bu satırları mahcup bir tebessümle okuyorlardır.

Madem **Youtube** açıldı; aynı ekibin çektiği, her biri beş dakikalık **'Derin Kökler'** belgesellerini izleme şansına sahipsiniz demektir.

Erzincan'da **'Oricik'**, **Balıkesir**'de **'Yatık'**, **Osmaniye**'de **'Şabeleme'** yapan ve bizi biz yapan hikâyeleri görün.

Memleket denen şeyin bir hamaset nesnesi değil, bir **'teferruatlar manzumesi'** olduğunu bir kez daha anlamak için...

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Deniz Gezmiş ve Jan Ullrich

Aydan Çelik 18.11.2010

 Deniz Gezmiş ve Jan Ullrich Geçen cumartesi çok ilginç bir gösteri izledim.

Garajistanbul ve Theater Freiburg'un/ Türk-Alman Tiyatro Pazarı'nın birlikte kotardıkları *Kabine*'den (*Cabinet*) söz ediyorum.

Türkiye'den ve Almanya'dan ikonları aynı sahnede buluşturan oyun, birçok açıdan ilgi çekiciydi.

İkonların hepsi hayatımızı doğrudan ya da dolaylı etkilemiş şahsiyetlerdi.

Goebbels'ten Ziya Gökalp'e, Turgut Özal'dan Helmut Kohl'e, Heidegger'den İhsan Doğramacı'ya, Bülent Ersoy'dan Marlene Dietrich'e kadar yığınla isim, sahnede arz-ı endam eyleyecekti.

Oyunla ilgili basın bülteni posta kutuma düştüğü anda bir isim özellikle heyecanımı arttırdı. Bu coğrafyada pek tanınmayan Jan Ullrich'ten söz ediyorum. Ahalinin ekseriyeti bilmez ama Şeytan Arabası'na muhabbeti olanların yakından tanıdıkları bir isim Ullrich.

Bisiklet tarihinin en özel yeteneklerinden biriydi 'Genç Jan'.

24 yaşında Fransa Turu'nu kazanmıştı. Bu Almanya tarihinde daha önce olmuş bir şey değildi. Çocukluğu Doğu Almanya'da geçmiş bir sporcunun başarısı sadece Batı Almanya'nın değil, kapitalizmin reel sosyalizm karşısında kazandığı moral üstünlüğün göstergesi gibiydi.

Ne var ki çok zaman geçmeden Jan'ın başarısının bir Pirus zaferi olduğu anlaşıldı.

Mallorca'da patlak veren ve başrolünde doktor Efemiano Fuentes'in oynadığı soap-operada onun da küçük bir rolü vardı.

Bisikletçiler için tırmanışlar her zaman zordur. Zirveye ulaştıktan sonra sahip olduğunuz iniş tekniği genel klasmandaki yerinizi belirlemek açısından önemlidir.

Jan'ın iniş tekniği iyiydi; ama sadece sele üstünde. Hayatta ve hatta piyasada iniş tekniğine iyi çalışmamıştı. (Belki de kapitalizmin şatafatına kapılıp hesapsız kitapsız yakalandı; bilmiyorum. Zira onunla birlikte Mallorca skandalına yakalanan bir sürü bisikletçi geri döndü. Örneğin İvan Basso. Döndüğü yetmedi, bir de bu yıl İtalya Turu'nu kazandı. Jan'dan bir yıl önce Fransa Turu'nu kazanan takım arkadaşı Riis de öyle. Hem doping yaptığını dalga geçer gibi kabul etti. Hem de halen bisiklet dünyasının en havalı adamlarından biri.)

Kabak Marco ile Jan'ın başına patladı. Marco Pantani bir otel odasında intihar etti. Jan ise Burn-Out (tükenmişlik) sendromuyla boğuşmakta.

(Her iki şampiyonun da unvanları geri alınmadı. Evine sarı mayoyla dönen bisikletçiler listesindeki adları baki. Biliyorsunuz Floyd Landis'in 2006'da kazandığı birincilik elinden alındı, ikinci Oscar P. Sio şampiyon sayıldı. Aynı şey bugünlerde A.Schleck için söyleniyor. Ama genç Lüksemburglu, Contador'u yolda yenemedikten sonra sarıyı böyle elde etmenin bir anlamı olmadığını belirtiyor.)

Ullrich ise başından beri ülkesinde kendine sahip çıkılmadığını özellikle federasyonunun onu açıkta bıraktığını söylüyor.

Bu cümleleri duyunca insanın aklına Greame Obree'nin hayatını anlatan *Uçan İskoçyalı* filmi geliyor. İzleyenler Obree'nin bisiklet oligarşisine karşı mücadelesini hatırlayacaktır.

Genç Jan'ın acılarını yazacak yeni bir Goethe çıkar mı bilmem ama gün gelir belki bir bisikletsever yönetmen Obree gibi onun da hikâyesini anlatır...

Garajistanbul'da o gece

Jan ile ilgili malumatları verdikten sonra dönelim *Kabine*'ye.

Gösteri hakikaten kabinlerde başlıyordu. Oyunda ismi geçen her ikon için küçük bir kabin yapılmıştı. Daha sonra kabinler kalktı ve gösteri başladı. İlk bölümde Türk oyuncular Alman ikonlarını anlatmaya başladılar. Jan da onlardan biriydi ve mağdur hanesine kaydedilmişti.

Anladığım kadarıyla ikinci bölümde Alman oyuncuların canlandıracakları Türk karakterler içinde onun 'dengi' olarak Tanju Çolak seçilmişti.

Lakin oyunun ikinci bölümünün tamamını izlemek mümkün olmadı. Alman oyuncuların Türkiye hakkında sordukları sorular, izleyiciler arasında bulunan tiyatrocı Zeliha Berksoy'un tepkisini çekti. Berksoy yapılanların maksatlı ve yanlış enfomasyona dayalı olduğunu söyledikten sonra oyunu terk etti. Alman oyuncular oyunun zaten sonuna geldiklerini belirterek devamını getirmediler. Dolayısıyla Tanju Çolak faslını da izleyemedik.

Onlar Jan'ın hikâyesiyle Tanju'nun hikâyesini benzeştirmiş olmalılar. Ama benim kalemim Deniz ile Jan'ı birlikte anmak istedi.

Zira ikisi de idam edildiklerinde aynı yaştaydı...

***

MERAKLISINA: Oyun ve sonrasıyla ilgili gelişmeleri merak edenler, Levent Soy'un www.mimesis-dergi.org'taki yazısına bakabilirler.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Karl'ın arabası

Aydan Çelik 25.11.2010

 Karl'ın arabası Hukukumuzun çok eskilere dayandığı bir arkadaşım var.

Yazdıklarım onu kesmiyor.

Daha politik, daha kararlı, daha 'ajite' olmamı bekliyor.

Aslında gazetenin spor sayfasına bakmıyor bile.

Sizin anlayacağınız **Futbol, Fado, Fiesta** üçgeninde **siesta** yapıyor.

Geçen gün aradı ve nihayet kedi olalı bir fare tuttuğumu söyledi. Bir kedisever olarak bu faydacı yaklaşıma itiraz edecektim ki, fırsat vermedi. Geçen haftaki yazının başlığında **Deniz Gezmiş** adını görünce pek heyecanlanmış. Lakin içeriği yine hafif bulmuş. Bu kez **“Bisikletin de hafifi makbuldür zaten”** diyecek oldum, “Konuyu sulandırma” diye lafı ağzıma tıkadı.

Arkadaşımın adı başka ama biz ona aramızda ‘Azmi’ diyoruz. Yıllar önce **Murat Belge**’nin **Yeni Gündem**’de **Sadık Özben** mahlasıyla yazdığı mizah hikâyelerinin kahramanı **‘Düz Devrimci Azmi’**den geliyor lakabı. Bizim **Azmi** de diğeri gibi iyi kalpli, fedakâr, cesur. Lakin paletinde siyah ve beyazdan başka renk yok. Arada bunları karıştırırsa gri diye bir sürü ton olduğunu görecektir ama ne mümkün...

Azmi’ye buranın bir bisiklet köşesi olduğunu, çok fazla yoldan çıkma şansının olmadığını, buna rağmen adına politika denen alanın dünyada giderek genişlediğini, dün politik sayılmayan birçok kavramın (örneğin kent, çevre) artık politik kabul edildiğini, bisikletin bir kent unsuru olarak hayli politik bir nesne olduğunu, kapitalizme karşı yeni muhalefetin önde gelen enstrümanlarından biri olduğunu filan geveliyorum ama nafile.

O her dem **“...İyi de sen Rasim Usta’nın evini niye yıktırıyorsun bakiim?”** kıvamında. (**Zeki-Metin** ikilisinin oynadığı **Güler misin Ağlar mısın** filmindeki diyalog. Metin her seferinde Rasim Usta’nın evini yıktırmanın kendisi olmadığını söyler. Zeki ikna olur, ama sorusu değişmez: **“Tamam da, sen ustanın evini niye yıktırıyorsun?”**)

Ara sıra ‘politik olmamak’ hayırlı bir şeydir aslında. Hani **Can Yücel**’in **Bülent Ecevit**’i kastederek: **“Kötü şairden iyi başbakan olmaz”** demesi gibi.

(Babaya **“Peki iyi şairden olur mu”** diye sormuşlar. **“İyi şair zaten başbakan olmaz”** demiş.)

Hayat denen şu yolda, hiç sevmediğin birileriyle aynı kulvara, çok sevdiğin birileriyle ayrı kulvara düşmek çok hazine.

Azmi’yle de durumumuz çok farklı değil.

Ama belki **Eric Hobsbawm**’ın otobiyografisine yazdığı şu cümle bizi tekrar buluşturur: **“...Şayet fiziksel bir devingenlik özgürlüğün önemli bir şartıysa Gutenberg’den beri yapılan icatların içinde bisiklet, Marx’ın deyimiyle insan olmanın olanaklarını tümüyle gerçekleştiren ve hiç sakınca barındırmayan tek âletti...”**

Ben buradayım sevgili Azmi, sen neredesin?

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

—

Aydan Çelik 02.12.2010

 Aziz okur,

Bu hafta ne yazık ki yazı yok.

Ama emin ol, çok geçerli bir mazeretim var.

Bu hafta sözü çizgiye bırakayım.

Birkaç yıl önce Haydarpaşa'nın tepesinde dolanan kargalar için karaladığım "Biz Bostan Korkuluğu muyuz?" çizimini kabul et.

Haftaya görüşürüz.

Bir yere gitme olur mu?

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pantani'nin kotu kumlu muydu

Aydan Çelik 09.12.2010

 Pantani'nin kotu kumlu muydu İtalya'nın ünlü jean üreticisi Carrera 1984'te bir bisiklet takımı kurdu.

Marco Pantani, Stephen Roche, Claudio Chiappucci, Andrea Tafi gibi adamların taşıdığı Carrera forması yıllarca başarıdan başarıya koştu.

Hatta Özbek abimiz Djamolidine Abdujaparov bile giydi o "kot görünümlü" formayı.

(Bakmayın siz harf kalabalığına; bildiğimiz Cemalettin Abdülcabbaroğlu'dur asıl adı.)

Marco Pantani hakkında çok cümle kurmaya gerek yok. Rahmetli 'Korsan' gök kubbemizde hoş bir sadâdır.

Stephen Roche, hem İtalya hem de Fransa Turu'nu aynı sene kazanan nadir adamlardandı. Şimdi *Eurosport*'ta yorumlar yapmaktadır. (Evet evet aynı bizim gibi. Standart farkı böyle bir şey olsa gerek. İngiliz seyircisi onu, Türk seyircisi bizi dinlemekte. Abdurrahman Çelebi bisiklette de hizmetinizdedir.)

Chiappucci büyük bir şampiyon değildi. Ama yokuşçuluğu ve sempatisiyle sevilen bir adamdı. Sanki yarışmak için değil, eğlenmek için yapardı bu işi.

Carrera bisikletçilerinin giydiği formalar, malzeme olarak diğer takımlarınkinden farklı değildi. Onlar da polyesterdi ama kot görünümü kazandırılmıştı. Ve aynı bir kot gibi yer yer ağartılmış bir görünümleri vardı.

***

Bendeniz uzun yıllar kot pantolonların üretimden öyle çıktıklarını zannettim. Sonradan ağartıldıklarını ve bunun sadece 'estetik' için yapıldığını öğrendiğimde çok şaşırmıştım.

Daha sonra bu ağartılma işleminin nelere mal olduğunu öğrenince şaşkınlığım yerini öfkeye bıraktı.

Biz ağartılmış kot giyelim diye birilerinin hayatı kararıyordu. (Kürk giymekten ne farkı var böyle bir şeyin?)

Bir kompresörle kotun yüzeyine püskürtülen silika kumu, solunduğunda ölümcül silikozis hastalığına neden oluyor, akciğerler iflas ediyor ve ne yazık ki tam bir tedavi mümkün olamıyor.

Binlerce gencecik insan bu hastalıkla pençeleşirken, aralarından her gün biri göçüp gidiyor.

Nerdeyse tamamı güvencesiz çalıştırıldığı için, ihtiyaçları olan tedaviyi göremedikleri gibi, ileriye dönük bir garantileri de yok.

Aylardır Ankara yollarını aşındıran Kot Kumlama İşçileri Dayanışma Komitesi, soruna çare arıyor.

En son 11 kasımda Çalışma Bakanı Ömer Dinçer'le görüşen komite üyeleri, toplantıdan ihtiyatlı bir iyimserlikle ayrıldılar.

O ihtiyatın yersiz olmadığı birkaç gün sonra anlaşıldı. Bakan Dinçer'in basın toplantısında 'müjde' olarak duyurduğu düzenlemeler mevcut durumdan daha iyi şartlar sağlamıyor, bilakis geriye götürüyordu.

Dayanışma Komitesi hemen kamuoyuna ve milletvekillerine açık bir mektup kaleme aldı:

"...Önümüzdeki günlerde görüşülecek silikozis hastası kot kumlama işçileri ile ilgili düzenlemenin, yıllardır haklarını arayan hasta kot işçileri için tam bir hayal kırıklığı olduğunu bilmenizi isteriz...

Önerilen düzenlemede silikozis hastaları, yoksul özürhüküklerin yararlandığı 2022 Sayılı Kanun'a dâhil edilmektedir. Bu haliyle düzenleme, işçileri maluliyet haklarından çok daha geride olan "özürhükük" kategorisine dâhil etmekte; yalnızca var olan yasada 100.00/300.00 TL'lik özürhükük maaşını alabilmesi için gerek koşulan "yoksul" ibaresine "silikozis hastalığı" ibaresi eklenmektedir. Oysa zaten hasta kot işçileri kaybettikleri işgüçlerinin sonucu olarak düştükleri yoksulluk nedeniyle bu kanundan faydalanabiliyorlar...

Bu bir hak verme değil; tam tersi, var olan hakkı geri almaktır...

Komisyonadaki görüşmelerde, sunulan tasarıda özürhükük için ifade edilen koşulların maluliyet için de kabul edilmesi yönünde çalışma yürüterek artık kangren haline gelmiş bu sosyal felaketin sonuçlandırılması sürecinde destek olacağınıza inanıyor, saygılar sunuyoruz..."

www.kotiscileri.org

***

Profesyonel bisikletçilerin ciğer kapasiteleri 'normal' bir insanınkinin ortalama iki katıdır diye bilinir.

Silikozis hastalarının ciğer kapasitesi?

Derin bir sessizlik.

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O namlu 'U' dönüşü yapar beyler!

Aydan Çelik 16.12.2010

 O namlu 'U' dönüşü yapar beyler! **Alberto Contador doping yaptı mı?**

Bisiklet dünyasının son aylarda en çok merak edilen konusu bu.

Mesele henüz açıklığa kavuşmadığı için pek bir şey yazmadım. Ama son yaşanan gelişmeden sonra gün bugündür deyü kaleme sarıldım.

Bisiklet sporu, 2006'da yaşanan doping skandalından sonra büyük itibar kaybına uğramıştı. Konunun muhatabı olan herkes durumun nasıl toparlanacağını merak ediyordu.

Geçen dört yıl içinde kelimenin her anlamıyla bir kan değişimi yaşandı. Ricardo Ricco gibi örnekler bir yana bırakılırsa, bir arınma dönemi yaşandığı genel kabul görüyordu.

Bunda takımların doping konusunda özel programlarının etkisi kadar, yeni kuşak bisikletçilerin varlığı da rol oynuyordu. Özellikle Schleck, Contador, Nibali gibi isimlerin 'beyaz' görüntüleri ziyadesiyle etkiliydi.

Ve fakat **eylül sonunda gelen haber beyaza gölge düşürdü. Contador, idrarında çıkan Klenbuterol yüzünden UCI (Uluslararası Bisiklet Birliği) tarafından geçici olarak yarışlardan men edildi.**

Alberto asla doping yapmadığını, yediği et yüzünden böyle bir sonuç yaşadığını söylüyor. Lakin inanmayanların sayısı hayli kabarık. İnternet onun adına biftek lokantası açanlardan, Wanted ilanlarına kadar her çeşit dalga malzemesiyle kaynıyor.

***

Contador'un lakabı El Pistolero yani silahşör.

Podyumda, finişte, dağda, bayırda eliyle o sevimsiz nişan hareketini yapıyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bisiklet, at, Çerkesler ve Zorro

Aydan Çelik 30.12.2010

 Bisiklet, at, Çerkesler ve Zorro Zor bir yıldır 2010.

Yakınlarımla ayrılıkları, hastalıkları ve kayıplarıyla geçti.

Bu yazıyı yazarken geriye dönüp bakıyorum da, yüzümü gülümseten şeylerin çoğunun bisikletle ilgili olduğunu fark ediyorum.

Ekimde **Gökova**'da neşeli bir tura katıldım, ardından **Bursa**'da bir belgesel çekiminin parçası oldum. Kuş sesleriyle pedal çevirdim, ciğerlerime huzur doldurdum.

Ve **'İstanbul'**... Bir tasarımcıya çok az nasip olacak bir bisiklet projesinin, **İstanbul**'un üstüne imzayı attım. Onunla ilgili iltifatlar aldıkça mesut, bahtiyar oldum.

Geçenlerde bahtiyarlığımı katlayan bir şey daha yaşadım. **'İstanbul', Rahmi Koç Müzesi'nde sergilenmeye başladı.** Üstelik bu şahane müzenin yetkilileri 'beyaz gelinim'i öyle bir bölüme koydular ki hissettiklerimi tarif edemem.

'İstanbul' büyük üstat **Turhan Selçuk'un Abdülcanbaz** heykeli ve velespitinin yanı başına yerleştirildi.

Dört tarafı camlarla çevrili bölümde, ayrıca birbirinden albenili vagonlar, tramvaylar var. Tramvaylardan bir tanesi atların çektiği cinsten. Bilenler biliyor: **İstanbul**'un üstünde de bir atlı tramvay çizimi var Oradaki at elbette bir bisiklet.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Cemiyet haberleri'

Aydan Çelik 06.01.2011

 'Cemiyet haberleri' İnsanlar ikiye ayrılır derler. Bisikletten zehirlenenler ve henüz zehirlenmeyenler. (Abartmaktan kim ölmüş.)

Geçenlerde bisikletten zehirlenmiş iki arkadaşın düğününe gittik.

Bisiklet yarışlarının sevilen yorumcusu **Sarper (Günsal)**, bisiklet sitesi *mtbtr.com*'un acar muhabiri **Deniz**'le (**Akgürgen**) dünya evine girdi. (Şimdi fark ettim: Bu kelimeyi ömrümde ilk defa kullanıyorum. **Dünya evi ne demek yahu?**)

Deniz'le **Sarper**'in nikâh şekeri ekte gördüğünüz üç tekerlekli bisikletti. (Aslında üç tekerli bir şeye bisiklet (iki teker) demek bir çeşit oksimoron oluyor ya; neyse konumuz bu değil.)

Oturduğumuz masada zehirlenmiş iki kişi daha vardı. **Eurosport**'tan '**Uzun Caner Efe**' (**Caner Eler**) ve Belçikalı yorumcu arkadaşımız **Dirk (Vermeiren)**.

Biz üç erkek aramızda sohbet ederken ağzımdan: "**O seleye oturan bi daha iflah olmaz**" gibi bir cümle çıktı.

Dirk'in eşi **Ebru** döndü ve: "**Sele mi? İnsan seleye neden otursun ki**" diye bir soru sordu.

Ben acaba bisikletten nefret mi ediyor da böyle bir cümle kurdu diye düşünürken durum anlaşıldı.

Benim **bisiklet selesi** diye kurduğum cümleyi, Ebru **çamaşır selesi** olarak algılamış.

Aslında haklı. İnsan bisiklet selesi gibi rahatsız bir şeye neden oturur ki? Avuç içi kadar bir şeyin üstüne kilometrelerce seyahat hiç akıl kârı bir iş değil.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne güzel komşumuzdun sen Aziz Abi

Aydan Çelik 20.01.2011

 Ne güzel komşumuzdun sen Aziz Abi Evvelki hafta Mizah Festivali Ekibi olarak Çatalca'daki Nesin Vakfı'na gittik. 2011 baharında yapılacak Mizah Festivali'nin ısınma turlarından ikincisini attık.

Isınma turlarının ilkinin üç ay önce Cihangir'de atmıştık. *Hababam Sınıfı*'nın Mahmut Hoca'sını, İşçi Sınıfı'nın Yaşar Usta'sını, Kahkahamızın İbiş'ini, Sadece Güner'in değil, hepimizin babası Münir Özkul'u ziyaret etmiştik. Evinin penceresinin altında, "Mahmut Hoca Mahmut Hoca" diye ünlemiş, o da hasta haline rağmen pencereye çıkıp bize el sallamıştı.

Aziz Nesin'i ziyaretimiz de bir çeşit saygı duruşu, bir çeşit hasret çağrısıydı.

Bu çok özel günü bir şekilde bu köşeye taşımalıyım. Ama bunu yaparken mevzuyu da bir şekilde bisiklete bağlamalıyım. (Cemal Süreya'nın yazdığı portrelerde son cümle bir şekilde şemsiyeye bağlanır ya; o hesap.)

Hiç özlüyor musunuz Aziz Nesin'i?

Aydınlar dilekçesi için, "Vahdettin de aydıındı. Ben ne yapayım öyle Aydın'ı?" diyen Evren'e, "Vahdettin'in aydın olup olmadığını bilmem ama devlet başkanı olduğu kesindir" diyen bir cesaret abidesini özlüyorum.

Ziya Ül Hak bir suikastta öldürölünce, "Aziz kardeşimi kaybettim" diyen aynı Evren'e, "Aziz kardeşin ölmedi, Ziya kardeşin öldü, Aziz kardeşin taş gibi burada" diyen bir mizah ustasını özlüyorum.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çölde Kutup Ayısı

Aydan Çelik 27.01.2011

 Çölde Kutup Ayısı Siz söyleyin.

Anadan üryan dört adamın bisiklete bindiği bir film afişi görseniz ve filmin adının da **Çölde Kutup Ayısı** olduğunu öğrenseniz...

Yemininizi bozmaz mısınız?

Ben bozdum.

***

Sinema, çok zamandır kendimi uzak hissettiğim bir "şey". O şeyin çoğu zaman tek bir karşılığı var: Kelek çıkmış kavun...

Kelek yememeye yeminli olsam da, "tecrübe yenilen keleklerin toplamıdır" diye kalktım filme gittim.

Aman yarabbim, ne güzel bir kavun bu... Sanki Bektaşî rüyası: Kırkağaç rakıya bandırılmış...

Son zamanlarda gördüğüm, dinlediğim en güzel hikâyelerden biri ÇKA.

Hakiki ve düşsel, hüznü ve ironik, taşkın ve depresif... Daha ne olsun.

Seyrettikten sonra öğrendim. Meğer film **İstanbul Film Festivali**'nde ayakta alkışlanmakla kalmamış, **Altın Lale**'yi de kazanmış... Hakkıdır. Helali hoş olsun.

***

Film, esas oğlanımız **Gunther Strobbe**'nin ergenlik ve erişkinliğini anlattığı iki zaman diliminde geçiyor.

Gunther, erkeklerin her sene bacaklarını tıraş edip, kadın kıyafetleri giyip, üç gün üç gece **tıksırıncaya kadar içtikleri** bir Flaman kasabasında yaşıyor.

Yaşadıkları ev büyükannesinin... Büyükanne "bir baltaya sap olamamış" dört '**Dalton**' oğluna ve torununa evini açmış bir melaïke.

Strobbe'lerin hepsi birer **tutunamayan**. Filmi izleyen hemen herkes yazdığı yorumlarda bir şekilde bu kelimeyi kullanıyor. (Aslına bakarsanız yazdığı romanlar yayınevleri tarafından sürekli geri çevrilen yetişkin **Gunther**'in hikâyesi de bir yanıla Oğuz Atay'a benziyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kârhanede romantizm

Aydan Çelik 03.02.2011

 Kârhanede romantizm **İspanya Bisiklet Federasyonu Alberto Contador'a bir yıl ceza verdiği gün, Neyzen Tevfik'in 57. ölüm yıldönümüydü.**

Ömrü boyunca 'hiç'in peşinde koşmuş biriyle, 'hep'in peşinde koşmuş birinin kaderinde böyle bir tesadüf...

Müdanasız bir 'kaybeden' olan Neyzen'in aksine; Contador genç yaşına büyük 'başarılar' sığdırmış birisi.

Daha otuzuna gelmeden beş büyük tur kazandı. Fransa Turu'nu üç kez zirvede bitirdi (Muhtemelen 2008'de takımı Astana, Tur'a alınsaydı bu rakam dört olacaktı.)

2010'u en yakın rakibi Andy Schleck'in önünde tamamlasa da o şampiyonluğun hayrını gör-e-medi. Önce Andy'nin bir zincir kazasını fırsat bilerek kaçıp gitmesi bisikletin racoonuna ters bulundu ve çok eleştirildi. Ardından birkaç ay geçti geçmedi, verdiği kan örneğinde klenbuterol adı verilen yasaklı bir madde tesbit edildi. Muhtemelen yakın bir gelecekte 2010 şampiyonluğu da elinden alınacak.

(Hıncal Uluç bu konuda niye yazmadı acaba? Malumunuz, kendisi Contador'dan pek hoşlanmaz.)

Genelevde piyano

Söylemenize gerek yok. Biliyoruz. Biz bisikletseverlerin durumu vahim. Deveküşlarının bile kafalarını kuma, 'görünmemek' için değil; bambaşka nedenlerle soktuğunu öğrendiğimiz bir çağda en yumuşak kum nerede bulunur diye dört dönüyoruz.

Durumuzu en iyi özetleyen şey aslında bir kitabın başlığında gizlidir: Üstat **Tanıl Bora**'nın futbol yazılarını derlediği **Kârhanede Romantizm**'de.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Doğayı Pedalla Koru

Aydan Çelik 10.02.2011

Doğayı Pedalla Koru "...**Hıncal Uluç** bu konuda niye yazmadı acaba? Malumunuz, kendisi Contador'dan pek hoşlanmaz..."

Geçen hafta bu köşede çıkan yazıda böyle bir cümle vardı.

Alberto Contador doping yapmaktan bir yıl ceza alınca, "Her konunun bilirkişisi Hıncal Uluç" neden bu konuda kalem oynatmadı diye soruyordu.

Meğerki **Uluç Reis**, o sırada başka bir genç insanın fermanını imzalamakla meşgulmüş. Hayat ışığı kararmış bir genç kadının...

Geçen bir hafta boyunca basında belki de en çok konuşulan konu buydu. Dolayısıyla uzatmanın manası yok.

Gelin biz, bu gök kubbe için daha hayırlı işler yapan insanlara çevirelim gözümüzü. Önümüzdeki cumartesi, yani 12 şubatta Balat Kültür Evi'nde bir fotoğraf sergisi açılacak.

2010 yılı içerisinde **Pedal Sesi** bisiklet topluluğu tarafından yürütülen ve **Birleşmiş Milletler Küçük Destek Programı** tarafından desteklenen "**Doğayı Pedalla Koru**" projesi kapsamında çekilmiş fotoğraflardan oluşuyor bu sergi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

En büyük

Aydan Çelik 19.02.2011

En büyük İngiliz **Cycle Sport** dergisinin şubat sayısında ilginç bir araştırma var.

Lionel Birlie tarafından hazırlanan çalışmada **modern zamanların en büyük 50 galibi** seçilmiş.

Farkındaysanız bu “**en ... 50...**” muhabbeti giderek çoğalmaya başladı. Artık haftada bir dünyanın en seksi 50 kadını seçiliyor mesela. Eğer periyot aksarsa *Hürriyet*’in yazışları kendince bir liste yapıyor sanki.

Geçenlerde **Ronaldo**’nun sevgilisi olarak bilinen ve en seksi kadın unvanına sahip, **İrina** isimli bir hanımefendi memleketimize geldi.

Allah sevdiğine bağışlasın, güzel kız. Ancak nasıl **Miguel Indurain** bizim kuşağımızın bisikletçisiyse, **Cindy Crawford** da kuşağımızın modelidir ve aşılamamıştır.

O zamanlar top model dediğin Türkiye’yi dolmuş durağı yapmaz; Halley gibi süzülür, simlerini bırakır giderdi.

Karacaoğlan’ın “Benli Cindy”si de vaktinde memleketimize sorti eylemiş, gönüllerimizi fethetmişti.

Gerçi **Sezen Aksu** defile sonrası kendisine uzatılan mikrofonlara: “Ne o öyle yahu, çık çık bitmiyor. Kadın dediğin bir buçuk metre boyunda, kalın dudaklı kepçe kulaklı olur” diye cevap vermiş, o da gönlümüzü fethetmişti.

Malum, bir de **Sivaslı Cindy** var: **Tülin Şahin**. Yurtdışında büyümüş, hoş ve esprili bir kadın.

Kendi anlattığı bir hikâyeyi aktaralım hemen.

Şahin bir gün taksiye biniyor. Taksici onu tanıyor ve “Hoş geldin **Sindi** abla. Geçen gün seni bir saat reklamında gördüm” diye mevzuya giriyor

Tülin Şahin “O, ben değilim, **Cindy Crawford**” deyince aldığı karşılık, “O kim ki abla?” oluyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pıtırıcık’ın Bisikleti

Aydan Çelik 03.03.2011

 Pıtırıcık’ın Bisikleti **Sevgili okur**

Birkaç haftadır sana vaat ettiğim saat ve yerde bulunamadım. Kusuruma bakma.

İple çektiğin perşembe günleri geri dönüyor :)

(Hakikaten ne zaman yazım kurallarının içine dâhil olacak bu işaretler? Elektronik yayıncılığın baş döndürücü bir hızla geliştiği günümüzde, internetin imlâ mantığının yazım kurallarına dâhil olması kaçınılmaz... Mottomuz Can Yücel’dendir: Öztürkçe değil, Özgür Türkçe istiyoruz.)

***

Neyse, bu faslı kısa turalım. Zira birikmiş çok konu var.

Önce bir duyuru: Dağ Filmleri Festivali başladı. (www.dagfilfest.org) **Programda bir sürü bisiklet filmi var.** Ayrıca geçen yıl olduğu gibi bu yıl da bisiklet muhabbeti yapacağız. *Eurosport* ekibi olarak 5 mart cumartesi Fransız Kültür Merkezi'ndeyiz. Saat 18:00'de.

***

Küçük Nicolas

Bir ara televizyonda Nicolas Sarkozy gördüm sanki. (Tweety: "bir kedi gördüm sanki"... Aslında Sarkozy, saf Sylvester'a değil; başka bir karaktere benzer: Goscinny'nin yarattığı entrikacı vezir Iznogoud'a. Bazıları boyunun kısıllığına gönderme yaparak ona "Le Petit Nicolas" diyor.. Bizim "Pıtırcık" diye bildiğimiz Küçük Nikola yani...

(Fransızlar bu tür benzetmeleri seviyor. Cumhurbaşkanı iken kendini imparator ve 3. Napolyon ilan eden Louis Bonapart'a, Victor Hugo'nun "Küçük Napolyon" demesi gibi. Bizde de Özal, rakiplerine "Benimle değil Küçük Turgut'la uğraşınlar" diye bir laf etmişti ki, ne demek istediği halen bir tartışma konusudur.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bahar geldi

Aydan Çelik 10.03.2011

İstanbul'a kar yağmadan Türkiye'ye kış gelmez denir ya; bizim için de öyledir, Paris-Nice başlamadan bahar gelmez.

Paris-Nice baharın müjdecisidir.

(Hoş, şu anda bu yazı yazılırken dışarıda kar yağıyor. Üstelik mevsimin ilk karı yağıyor... Immanuel Wallerstein'ın kült kitabı gibi, *Bildiğimiz Dünyanın Sonu* galiba.. Kurduğumuz her cümle, kısa bir süre sonra, başkasına gerek yok. Kendi kendini yalanlıyor...)

Benim en sevdiğim yarışlar "Bahar Klasikleri"dir. Geçen cumartesi Dağ Filmleri Festivali'nde mahşerî (!) bir kalabalığa (sanırım 20-30 kişi filandı) karşı yaptığımız söyleşide de söyledim. Bir haftalık ya da tek günlük yarışlar bisikletin doğasına daha uygun. Fransa, İtalya gibi büyük turlar çok stratejik, çok endüstriyel ve manipülasyona daha açık.

Paris-Nice pazar günü, 22 takımda yarışan 176 sporcuyla başladı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ruble sesleri ormanlara yayılır

Aydan Çelik 17.03.2011

 Ruble sesleri ormanlara yayılır Alberto Contador, bu yıl İspanya dışında bir yerde yarışır mı bilmiyorum, ama bildiğim bir şey var: O, olsun ya da olmasın bu sezon asfalt çok ağlayacak.

Paris-Nice ve Tirreno-Adriatico'nun sonuçlarına bakınca ne dediğimi anlarsınız.

Sonuncudan başlayalım... İtalya'daki yarışın galibi Cadel Evans oldu. Onu, Gesink, Scarponi, Basso, Nibali, Machado, Cunego, Gilbert, Garzelli, Di Luca gibi adamlar takip etti. Bunların hepsi iddialı isimler ve daha sezonun başında pedallara asılmış durumdalar.

Fransa'daki yarışın galibi genç Alman Tony Martin oldu. Onu tecrübeli yurttaşı Andreas Kloden izledi. Wiggins, Brajkovic, Leipheimer gibi sporcular da, Fransa'nın liste başları oldu.

Kemerlerinizi bağlayın... Uçuran bir sezon olacak...

Kaçkar yarışları

Elin oğlu Avrupa asfaltlarında yarışırken, bizim memleketin çocukları geçen hafta sonu Çekmeköy ormanlarında mücadele etti. Kaçkar Bisiklet'in artık bir geleneğe dönüşen antrenman yarışlarının sonuncusu koşuldu.

Elit erkeklerde Bilal Akgül, her zaman olduğu gibi yarışı domine etti ve en yakın rakibi Gökhan Uzuntaş'a 6 dakikadan fazla fark attı. Bilal, görebildiğim kadarıyla bisikletten inmeden yarışı tamamlayan tek sporcuydu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cevelan başlıyor

Aydan Çelik 24.03.2011

 Cevalan başlıyor u hafta fazla vaktinizi almayacağım. Zaten Cumartesi- Pazar çok konuşacağım. Kendimden bıktırmayayım. Eurosport yayınlarını kastetmiyorum. Oradaki muhabbetimiz ilerleyen haftalarda olacak.

İzleyenler biliyor. Ekim ayında Bursa civarında Velosipet ile Bir Cevalan belgeselini çekmiştik. İşte o belgesel bu hafta yayına giriyor. Seyyahların İzinde, eski adıyla TRT-2, yeni adıyla TRT- Haber'de Cumartesi 09.15'te başlıyor. (Kaçıranlar ertesi gün aynı saatte tekrarını izleyebilir.)

Katalunya'ya selam

Akdeniz coğrafyasında Paris-Nice, Tiren- Adriatico ve Milan-San Remo'yla başlayan seri, Katalunya Turu'yla devam ediyor.

Alberto Contador yeni takımı Saxo Bank Sunguard ile kendi coğrafyasında pedal çeviriyor. (Madrid/Pinto doğumlu birine Katalunya'da ne kadar hemşeri muamelesi yaparlar onu bilemem tabii)

An itibarı ile HTC takımından Gatis Smukulis lider durumda.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dikkat Sisifos çıkabilir... İnebilir de

Aydan Çelik 31.03.2011

 Dikkat Sisifos çıkabilir... İnebilir de Başlığın ilhamı **Kastamonu** civarında var olduğu söylenen bir trafik levhasından. Tevatüre göre yol kenarında “**Dikkat ayı Çıkabilir... Çıkmayabilir de...**” yazan bir trafik levhası varmış.

Vikipedia’da **Sisifos** (Sisyphos) için şöyle yazıyor: “...Sisifos tanrılar tarafından büyük bir kayayı dik bir tepenin doruğuna yuvarlamaya mahkûm edilmiştir. Sisifos tam tepenin doruğuna ulaştığında kaya her zaman elinden kaçmakta ve Sisifos her şeye yeniden başlamak zorunda kalmaktadır...”

Haliyle **Sisifos** çıktığı gibi iner de...

Son günlerde yolum **Sisifos**’la çok kesişti.

En son **İshak Alaton** söz ediyordu bizim bahtsızdan.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taşa yazılmış iki yarış

Aydan Çelik 14.04.2011

 Taşa yazılmış iki yarış Geçen pazar hem Fransa’nın, hem de Mezopotamya’nın kuzeyinde taşa yazılmış iki yarış vardı.

1896’dan beri yapılan Paris-Roubaix ile bu yıl başlayan Mardin Dağ Bisikleti Yarışı yaklaşık aynı saatlerde start aldı.

P-R’nin alameti farikası bir taştır. 200 bisikletçi kaldırım taşından yapılmış bir kupa için, 258 kilometrelik vahşi bir yolu kat etmeye çalışır. Yolum önemli bir bölümü Arnavut Kaldırımları’ndan müteşekkildir ve her anlamda kırıcıdır. Bisikletler kırılır, bisikletçiler kırılır, hayaller kırılır... Hasılı su testisi su yolunda kırılır.

Onun bir adı Kuzey’in cehennemi ise diğer adı Klasikler’in Kraliçesi’dir. Ve bütün uğraş kraliçenin gönlünü çalmak içindir.

Mardin’in alameti farikası da taştır. Şehrini “Gökyüzüne komşu bir kalenin eteklerine kurulan bir taşkent” diye tanımlar Murathan Mungan.

Biz bisikletperverler, P-R koşulacağı zaman yağmur duasına çıkarız. Her ne kadar sporcular bu durumdan nefret etse de, onları çamur adamlar olarak görmenin ‘sadist’ hazzına varırız.

Ne var ki bu pazar, Tanrı bizim değil, bisikletçilerin yüzüne güldü ve yarış kuru bir havada koşuldu. Lakin Mardin’de durum tam tersiydi. Sabah başlayan sağanak ve ardından rakı gibi bastıran sis, zor olan parkuru

daha da zorlaştırdı. (Organizasyonu yapan kurumun ismiyle müsemma bir durum bu. İsminiz Kaçkar olunca, tepenizden yağmur, çamur eksik olmuyor.)

Hükümet Konağı'nın önünden verilen startla 73 sporcu şehrin tarihi sokaklarına daldı. Şehir sanki dağ bisikleti için yapılmış doğal bir parkura sahipti. Sadece tek bisikletçinin geçebileceği sokaklar, abbara adı verilen tüneller single-track tadındaydı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne yazayım

Aydan Çelik 21.04.2011

 Ne yazayım Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu'nu mu?

Hiç canım çekmiyor.

Zaten bir sürü gazetede okuyabilirsiniz. Sağlam bir PR'ı var artık.

Gerçi makbul medyamız yine yapmış yapacağını. *Hürriyet* Tyler Farrar'ı Farrah diye yazmış.

Sormak lazım, hangi Farrah? Çarlı'nın meleği olan mı, yoksa eski İran Kraliçesi mi?

Ne yazayım?

Aynı gün yani 24'ünde Kadıköy'de yapılacak olan anti-nükleer mitingi mi?

Onunla da ilgili bir sürü yerde çağrı okuyabilirsiniz... Zaten nükleer literatürümüz almış başını gitmiş.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bana müsaade

Aydan Çelik 29.04.2011

 Bana müsaade Aslında bahar geldi ve bisiklet sezonu tam gaz devam ediyor.

» **Philip Gilbert** tarihte görülmemiş bir şeyi başardı ve bir sezonda üç bahar klesiği kazandı. Başarısı dünyanın her yerinde coşkuyla kutlanıyor. Arkadaşlarım Devrim-Mutlu çiftinin kızı Mira, evin içinde "Fiilip Jibey, Fiilip Jilbey" diye dolanıyormuş.

» Bu satırları yazdığım saatlerde **Türkiye Bisiklet Turu**'nun beşinci etabı koşuluyor. Dün nemrut **A. Petacchi** nihayet bir etap kazanabildi.

İzleyenler biliyor. İstanbul'daki finişte yanındaki bisikletçinin sırtına yumruk attı ve bir dakika zaman cezası aldı.

» Hem Türkiye hem de onunla eş zamanlı yapılan **Romendie Turu**, İtalya için prova niteliği taşıyor. İsviçre'deki tur, İtalya öncesi boğaların kızışması gibi.

» 7 mayısta Venaria Reale'den başlayacak olan **Giro d'Italia** büyük turların en yeşili, en bahar kokanıdır ve benim en sevdiğimdir. Muhabbet Giro'dan açıldığında çıkınım da her daim doludur. Düşünsenize ikinci gün sporcular Parma'dan geçiyor. Ve Stendhal bizi orada hazır bekliyor.

» Diğer taraftan HES'lerden tutun da, nükleere, 'çılğın proje'lerden kentsel dönüşüme kadar bu köşenin kapsama alanına giren tonlarca mevzu var.

Velhasılıkelam gündemin en yoğun zamanında böyle bir veda zamansız görünebilir ama özel sebeplerim var.

İki yıldan uzun bir süre oldu bu köşe başlayalı. Şimdi dönüp bakıyorum da ne çok şey koymuşuz şu iki tekerin üstüne. O küçücük sele, Edip Cansever'in meşhur 'Masa'sına benzemiş. (*'Sele de seyleymiş ha' / Bana mısın demedi bu kadar yüke.*)

Kendi payıma çok memnunum. Bu köşe sayesinde yeni yeni dostlar edindim, hayatımda bilmediğim kapılardan girdim, bir sürü şey öğrendim.

Geçen süre zarfında kahrımı çeken iki fedakâr dostuma Ali Murat Hamarat ve Evren Özüyener'e teşekkür etmek isterim. Şeytan Arabası'nın tekeri bu saate kadar döndüyse onların sayesinde.

Artık arabamı, bir şeytan uçurtmasının kuyruğuna bağlayıp uçurmak istiyorum.

Konuğu bir yerde buluşmak dileğiyle.

Hoşçakalın...

www.aydancelik.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)